។ នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។

វិនយបិដកេ

បរិវារបាឡិ

១. ភិក្ខុវិភង្គោ

សោឡសមហាវារោ

១. កត្ថបញ្ញត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

១. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បឋមំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តំ, កំ អារព្ភ, កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ? អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តិ? សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តិ? បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នំ? កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ? ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោ? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោ? កិំ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កិំ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខំ? កា វិបត្តិ? កា សម្បត្តិ? កា បដិបត្តិ? កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា បឋមំ បារាជិកំ បញ្ញត្តំ? កេ សិក្ខន្តិ? កេ សិក្ខិតសិក្ខា? កត្ថ ឋិតំ? កេ ធារេន្តិ? កស្ស វចនំ? កេនាភតន្តិ?

២. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បឋមំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សុទិន្នំ កលន្ទបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ បុរាណទុតិយិកាយ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? សាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឧភតោបញ្ញត្តិ។ បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ, និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? ទុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណន្តិ? អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច។ កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោតិ? បញ្ញត្តិ វិនយោ, វិភត្តិ អភិវិនយោ។ កិំ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កិំ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខន្តិ? បញ្ញត្តិ បាតិមោក្ខំ, វិភត្តិ អធិបាតិមោក្ខំ។ កា វិបត្តីតិ? អសំវរោ វិបត្តិ។ កា សម្បត្តីតិ? សំវរោ សម្បត្តិ។ កា បដិបត្តីតិ? ន ឯវរូបំ ករិស្សាមីតិ យាវជីវំ អាបាណកោដិកំ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ [អ. និ. ១០.៣១] កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា បឋមំ បារាជិកំ បញ្ញត្តន្តិ? ទស អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា បឋមំ បារាជិកំ បញ្ញត្តំ – សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ, ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ, ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ, អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា, វិនយានុគ្គហាយ។ កេ សិក្ខន្តីតិ? សេក្ខា ច បុថុជ្ជនកល្យាណកា ច សិក្ខន្តិ។ កេ សិក្ខិតសិក្ខាតិ? អរហន្តោ សិក្ខិតសិក្ខា ។ កត្ថ ឋិតន្តិ? សិក្ខាកាមេសុ ឋិតំ។ កេ ធារេន្តីតិ? យេសំ វត្តតិ តេ ធារេន្តិ។ កស្ស វចនន្តិ? ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

៣. ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន [មោគ្គលីបុត្តេន (ស្យា.)] បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ [ជម្ពុសរិវ្ហយេ (សារត្ថ.)]។

តតោ មហិន្ទោ ឥដ្ដិយោ [ឥដ្ឋិយោ (សី.)], ឧត្តិយោ សម្ពលោ [ឧដ្ដិយោ សម្បលោ (ឥតិបិ)] តថា;

ភទ្ទនាមោ ច បណ្ឌិតោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, ជម្ពុទីបា ឥធាគតា;
វិនយំ តេ វាចយឹសុ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយា។

និកាយេ បញ្ច វាចេសុំ, សត្ត ចេវ បករណេ;
តតោ អរិដ្ឋោ មេធាវី, តិស្សទត្តោ ច បណ្ឌិតោ។

វិសារទោ កាឡសុមនោ, ថេរោ ច ទីឃនាមកោ;
ទីឃសុមនោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ [បុនរេវ (ស្យា.)] កាឡសុមនោ, នាគត្ថេរោ ច ពុទ្ធរក្ខិតោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, ទេវត្ថេរោ [រេវត្ថេរោ (ឥតិបិ)] ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
ពហុស្សុតោ ចូឡនាគោ, គជោវ ទុប្បធំសិយោ។

ធម្មបាលិតនាមោ ច, រោហណេ [រោហណោ (សី.)] សាធុបូជិតោ;
តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ ខេមនាមោ តិបេដកោ។

ទីបេ តារករាជាវ បញ្ញាយ អតិរោចថ;
ឧបតិស្សោ ច មេធាវី, ផុស្សទេវោ មហាកថី។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
មហាកថី មហាសិវោ, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

បុនទេវ ឧបាលិ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
មហានាគោ មហាបញ្ញោ, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

បុនទេវ អភយោ មេធាវី, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ។

តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
សាសនំ អនុរក្ខន្តោ, ជម្ពុទីបេ បតិដ្ឋិតោ។

ចូឡាភយោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

ចូឡទេវោ [ផុស្សទេវោ (សី.)] ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
សិវត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

៤. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ទុតិយំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ធនិយំ កុម្ភការបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ រញ្ញោ ទារូនិ អទិន្នំ អាទិយិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ , ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៥. តតិយំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អញ្ញមញ្ញំ ជីវិតា វោរោបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៦. ចតុត្ថំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? វគ្គុមុទាតីរិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? វគ្គុមុទាតីរិយា ភិក្ខូ គិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ ភាសិសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ចត្តារោ បារាជិកា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

មេថុនាទិន្នាទានញ្ច , មនុស្សវិគ្គហុត្តរិ;
បារាជិកានិ ចត្តារិ, ឆេជ្ជវត្ថូ អសំសយាតិ។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌំ

៧. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោ? កំ អារព្ភ? កិស្មឹ វត្ថុស្មឹ? អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ , អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តិ? សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តិ? បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នំ? កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ? ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោ? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោ? កឹ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កឹ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខំ ? កា វិបត្តិ, កា សម្បត្តិ, កា បដិបត្តិ? កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ បញ្ញត្តោ? កេ សិក្ខន្តិ, កេ សិក្ខិតសិក្ខា? កត្ថ ឋិតំ? កេ ធារេន្តិ? កស្ស វចនំ? កេនាភតន្តិ?

៨. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា សេយ្យសកោ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មឹ នត្ថិ។ សព្ពត្ថ បញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? តតិយេ ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? សង្ឃាទិសេសោ អាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណន្តិ? អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច។ កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោតិ? បញ្ញត្តិ វិនយោ, វិភត្តិ អភិវិនយោ។ កឹ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កឹ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខន្តិ? បញ្ញត្តិ បាតិមោក្ខំ, វិភត្តិ អធិបាតិមោក្ខំ។ កា វិបត្តីតិ? អសំវរោ វិបត្តិ។ កា សម្បត្តីតិ? សំវរោ សម្បត្តិ។ កា បដិបត្តីតិ? ន ឯវរូបំ ករិស្សាមីតិ យាវជីវំ អាបាណកោដិកំ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ [អ. និ. ១០.៣១] កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ បញ្ញត្តោតិ? ទស អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ បញ្ញត្តោ – សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ, ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ, ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ, អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា, វិនយានុគ្គហាយ។ កេ សិក្ខន្តីតិ? សេក្ខា ច បុថុជ្ជនកល្យាណកា ច សិក្ខន្តិ។ កេ សិក្ខិតសិក្ខាតិ? អរហន្តោ សិក្ខិតសិក្ខា។ កត្ថ

ឋិតន្តិ? សិក្ខាកាមេសុ ឋិតំ។ កេ ធារេន្តីតិ? យេសំ វត្តតិ , តេ ធារេន្តិ។ កស្ស វចនន្តិ? ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។

តតោ មហិន្ទោ ឥដ្ដិយោ, ឧត្តិយោ សម្ពលោ តថា;
ភទ្ទនាមោ ច បណ្ឌិតោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, ជម្ពុទីបា ឥធាគតា;
វិនយំ តេ វាចយឹសុ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយា។

និកាយេ បញ្ច វាចេសុំ, សត្ត ចេវ បករណេ;
តតោ អរិដ្ឋោ មេធាវី, តិស្សទត្តោ ច បណ្ឌិតោ។

វិសារទោ កាឡសុមនោ, ថេរោ ច ទីឃនាមកោ;
ទីឃសុមនោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ កាឡសុមនោ, នាគត្ថេរោ ច ពុទ្ធរក្ខិតោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, ទេវត្ថេរោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
ពហុស្សុតោ ចូឡនាគោ, គជោវ ទុប្បធំសិយោ។

ធម្មបាលិតនាមោ ច, រោហណេ សាធុបូជិតោ;
តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, ខេមនាមោ តិបេដកោ។

ទីបេ តារករាជាវ, បញ្ញាយ អតិរោចថ;
ឧបតិស្សោ ច មេធាវី, ផុស្សទេវោ មហាកថី។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
មហាកថី មហាសិវោ, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

បុនទេវ ឧបាលិ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
មហានាគោ មហាបញ្ញោ, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

បុនទេវ អភយោ មេធាវី, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ។

តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
សាសនំ អនុរក្ខន្តោ, ជម្ពុទីបេ បតិដ្ឋិតោ។

ចូឡាភយោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

ចូឡទេវោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
សិវត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

៩. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

១០. មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១១. មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ អភាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១២. សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៣. សញ្ញាចិកា កុដឹ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាឡវកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាឡវកា ភិក្ខូ សញ្ញាចិកាយ កុដិយោ ការាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤. មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ វិហារវត្ថុំ សោធេន្តោ អញ្ញតរំ ចេតិយរុក្ខំ ឆេទាបេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៥. ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? មេត្តិយភូមជកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? មេត្តិយភូមជកា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ ទព្ពំ មល្លបុត្តំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៦. ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? មេត្តិយភូមជកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? មេត្តិយភូមជកា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ ទព្ពំ មល្លបុត្តំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៧. សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ទេវទត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ទេវទត្តោ សមគ្គស្ស សង្ឃស្ស ភេទាយ បរក្កមិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៨. ភេទានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តានំ សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ទេវទត្តស្ស

សង្ឃភេទាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា អហេសុំ វគ្គវាទកា, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៩. ទុព្ពចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនា ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ ភិក្ខូហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនីយំ អកាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

២០. កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អស្សជិបុនព្ពសុកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អស្សជិបុនព្ពសុកា ភិក្ខូ សង្ឃេន បព្ពាជនីយកម្មកតា ភិក្ខូ ឆន្ទគាមិតា ទោសគាមិតា មោហគាមិតា ភយគាមិតា បាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

តេរស សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

វិស្សដ្ឋិ កាយសំសគ្គំ, ទុដ្ឋុល្លំ អត្តកាមញ្ច;
សញ្ចរិត្តំ កុដី ចេវ, វិហារោ ច អមូលកំ។

កិញ្ចិទេសញ្ច ភេទោ ច, តស្សេវ [តថេវ (ក.)] អនុវត្តកា;
ទុព្ពចំ កុលទូសញ្ច, សង្ឃាទិសេសា តេរសាតិ។

៣. អនិយតកណ្ឌំ

២១. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បឋមោ អនិយតោ កត្ថ បញ្ញត្តោ? កំ អារព្ភ? កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ? អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ, សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ បទេសបញ្ញត្តិ, សាធារណបញ្ញត្តិ អសាធារណបញ្ញត្តិ, ឯកតោបញ្ញត្តិ ឧភតោបញ្ញត្តិ, បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នំ, កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ, ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តិ, សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោ, ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ, ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ, សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ, កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោ, កឹ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កឹ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខំ, កា វិបត្តិ, កា សម្បត្តិ, កា បដិបត្តិ, កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា បឋមោ អនិយតោ បញ្ញត្តោ, កេ សិក្ខន្តិ, កេ សិក្ខិតសិក្ខា, កត្ថ ឋិតំ, កេ ធារេន្តិ, កស្ស វចនំ កេនាភតន្តិ។

២២. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បឋមោ អនិយតោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ អលង្កម្មនិយេ និសជ្ជំ កប្បេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ។ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? ចតុត្ថេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចារវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេ សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណន្តិ? អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។ កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោតិ? បញ្ញត្តិ វិនយោ, វិភត្តិ អភិវិនយោ។ កឹ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កឹ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខន្តិ? បញ្ញត្តិ បាតិមោក្ខំ, វិភត្តិ អធិបាតិមោក្ខំ។ កា វិបត្តីតិ? អសំវរោ វិបត្តិ។ កា សម្បត្តីតិ? សំវរោ សម្បត្តិ។ កា បដិបត្តីតិ? ន ឯវរូបំ ករិស្សាមីតិ យាវជីវំ អាបាណកោដិកំ

សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ [អ. និ. ១០.៣១] កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា បឋមោ អនិយតោ បញ្ញត្តោតិ ? ទស អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា បឋមោ អនិយតោ បញ្ញត្តោ – សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ, ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ, ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ, អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា, វិនយានុគ្គហាយ។ កេ សិក្ខន្តីតិ? សេក្ខា ច បុថុជ្ជនកល្យាណកា ច សិក្ខន្តិ។ កេ សិក្ខិតសិក្ខាតិ? អរហន្តោ សិក្ខិតសិក្ខា។ កត្ថ ឋិតន្តិ? សិក្ខាកាមេសុ ឋិតំ។ កេ ធារេន្តីតិ? យេសំ វត្តតិ តេ ធារេន្តិ។ កស្ស វចនន្តិ? ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។

តតោ មហិន្ទោ ឥដ្ដិយោ, ឧត្តិយោ សម្ពលោ តថា;
ភទ្ទនាមោ ច បណ្ឌិតោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, ជម្ពុទីបា ឥធាគតា;
វិនយំ តេ វាចយឹសុ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយា។

និកាយេ បញ្ច វាចេសុំ, សត្ត ចេវ បករណេ;
តតោ អរិដ្ឋោ មេធាវី, តិស្សទត្តោ ច បណ្ឌិតោ។

វិសារទោ កាឡសុមនោ, ថេរោ ច ទីឃនាមកោ;
ទីឃសុមនោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ កាឡសុមនោ, នាគត្ថេរោ ច ពុទ្ធរក្ខិតោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, ទេវត្ថេរោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
ពហុស្សុតោ ចូឡនាគោ, គជោវ ទុប្បធំសិយោ។

ធម្មបាលិតនាមោ ច, រោហណេ សាធុបូជិតោ;
តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, ខេមនាមោ តិបេដកោ។

ទីបេ តារករាជាវ បញ្ញាយ អតិរោចថ;
ឧបតិស្សោ ច មេធាវី, ផុស្សទេវោ មហាកថី។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
មហាកថី មហាសិវោ, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

បុនទេវ ឧបាលិ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
មហានាគោ មហាបញ្ញោ, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

បុនទេវ អភយោ មេធាវី, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ។

តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
សាសនំ អនុរក្ខន្តោ, ជម្ពុទីបេ បតិដ្ឋិតោ។

ចូឡាភយោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

ចូឡទេវោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;

សិវគ្គេហេ ច មេធាវី, វិនយេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

២៣. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ទុតិយោ អនិយតោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ។ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? ចតុត្ថេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សិយា សីលវិបត្តិ, សិយា អាចារវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណន្តិ? អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច…បេ….។

ទ្វេ អនិយតា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

អលង្កម្មនិយញ្ចេវ, តថេវ ច ន ហេវ ខោ;
អនិយតា សុបញ្ញត្តា, ពុទ្ធសេដ្ឋេន តាទិនាតិ។

៤. និស្សគ្គិយកណ្ឌំ

១. កថិនវគ្គោ

២៤. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន អតិរេកចីវរំ ទសាហំ អតិក្កាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អតិរេកចីវរំ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

២៥. ឯករត្តំ តិចីវរេន វិប្បវសន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ភិក្ខូនំ ហត្ថេ ចីវរំ និក្ខិបិត្វា សន្តរុត្តរេន ជនបទចារិកំ បក្កមិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

២៦. អកាលចីវរំ បដិគ្គហេត្វា មាសំ អតិក្កាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អកាលចីវរំ បដិគ្គហេត្វា មាសំ អតិក្កាមេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ , ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

២៧. អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា បុរាណចីវរំ ធោវាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា បុរាណ

ចីវរំ ធោវាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

២៨. អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចីវរំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចីវរំ បដិគ្គហេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

២៩. អញ្ញាតកំ គហបតិំ វា គហបតានិំ វា ចីវរំ វិញ្ញាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ អញ្ញាតកំ សេដ្ឋិបុត្តំ ចីវរំ វិញ្ញាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣០. អញ្ញាតកំ គហបតិំ វា គហបតានិំ វា តតុត្តរិ ចីវរំ វិញ្ញាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ន មត្តំ ជានិត្វា ពហុំ ចីវរំ វិញ្ញាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣១. បុព្ពេ អប្បវារិតស្ស អញ្ញាតកំ គហបតិកំ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បុព្ពេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកំ គហបតិកំ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣២. បុព្ពេ អប្បវារិតស្ស អញ្ញាតកេ គហបតិកេ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បុព្ពេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកេ គហបតិកេ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣៣. អតិរេកតិក្ខត្តុំ ចោទនាយ អតិរេកឆក្ខត្តុំ ឋានេន ចីវរំ អភិនិប្ផាទេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ឧបាសកេន – “អជ្ជណ្ហោ, ភន្តេ, អាគមេហី”តិ វុច្ចមានោ នាគមេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

កឋិនវគ្គោ បឋមោ។

២. កោសិយវគ្គោ

៣៤. កោសិយមិស្សកំ សន្ថតំការាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កោសិយការកេ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមាហំសុ “ពហូ, អាវុសោ, កោសការកេ បចថ។ អម្ហាកម្បិ ទស្សថ។ មយម្បិ ឥច្ឆាម កោសិយមិស្សកំ សន្ថតំ កាតុ”ន្តិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣៥. សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមានំ សន្ថតំ ការាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមានំ សន្ថតំ ការាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣៦. អនាទិយិត្វា តុលំ ឱទាតានំ តុលំ គោចរិយានំ នវំ សន្ថតំ ការាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ថោកញ្ញេវ ឱទាតំ អន្តេ [ឱទាតានំ អន្តេ អន្តេ (សី.), ឱទាតានំ អន្តេ (ស្យា.)] អាទិយិត្វា តថេវ សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមានំ សន្ថតំ ការាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣៧. អនុវស្សំ សន្ថតំ ការាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អនុវស្សំ សន្ថតំ ការាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣៨. អនាទិយិត្វា បុរាណសន្ថតស្ស សាមន្តា សុគតវិទត្ថិំ នវំ និសីទនសន្ថតំ ការាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ សន្ថតានិ ឧជ្ឈិត្វា អារញ្ញិកង្គំ បិណ្ឌបាតិកង្គំ បំសុកូលិកង្គំ សមាទិយឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៣៩. ឯឡកលោមានិ បដិគ្គហេត្វា តិយោជនំ អតិក្កាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឯឡកលោមានិ បដិគ្គហេត្វា តិយោជនំ អតិក្កាមេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ. ...។

៤០. អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ឯឡកលោមានិ ធោវាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អញ្ញាតិកាហិ ភិក្ខុនីហិ ឯឡកលោមានិ ធោវាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ. ...។

៤១. រូបិយំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ រូបិយំ បដិគ្គហេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៤២. នានប្បការកំ រូបិយសំវោហារំ សមាបជ្ជន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ នានប្បការកំ រូបិយសំវោហារំ សមាបជ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៤៣. នានប្បការកំ កយវិក្កយំ សមាបជ្ជន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បរិព្ពាជកេន សទ្ធិំ កយវិក្កយំ សមាបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

កោសិយវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. បត្តវគ្គោ

៤៤. អតិរេកបត្តំ ទសាហំ អតិក្កាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អតិរេកបត្តំ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៤៥. ឩនបញ្ចពន្ធនេន បត្តេន អញ្ញំ នវំ បត្តំ ចេតាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អប្បមត្តកេនបិ ភិន្នេន អប្បមត្តកេនបិ ខណ្ឌេន វិលិខិតមត្តេនបិ ពហូ បត្តេ វិញ្ញាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៤៦. ភេសជ្ជានិ បដិគ្គហេត្វា សត្តាហំ អតិក្កាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ភេសជ្ជានិ បដិគ្គហេត្វា សត្តាហំ

អតិក្កាមេសុំ, តស្ស វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កថិនកេ…បេ.…។

៤៧. អតិរេកមាសេ សេសេ គិម្ហានេ វស្សិកសាដិកចីវរំ បរិយេសន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អតិរេកមាសេ សេសេ គិម្ហានេ វស្សិកសាដិកចីវរំ បរិយេសិសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៤៨. ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ ទត្វា កុបិតេន អនត្តមនេន អច្ឆិន្នន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ ទត្វា កុបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិន្ទិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៤៩. សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៥០. បុព្ពេ អប្បវារិតស្ស អញ្ញាតកស្ស គហបតិកស្ស តន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ បុព្ពេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកស្ស គហបតិកស្ស តន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៥១. អច្ចេកចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អច្ចេកចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កថិនកេ…បេ….។

៥២. តិណ្ណំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ ចីវរំ អន្តរឃរេ និក្ខិបិត្វា អតិរេកឆារត្តំ វិប្បវសន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ តិណ្ណំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ ចីវរំ អន្តរឃរេ និក្ខិបិត្វា អតិរេកឆារត្តំ វិប្បវសិសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កថិនកេ…បេ….។

៥៣. ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណតំ អត្តនោ បរិណាមេន្តស្ស និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណតំ អត្តនោ បរិណាមេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ.…។

បត្តវគ្គោ តតិយោ។

តឹស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

ទសេករត្តិមាសោ ច, ធោវនញ្ច បដិគ្គហោ;
អញ្ញាតំ តញ្ច [អញ្ញាតកញ្ច (ក.)] ឧទ្ទិស្ស, ឧភិន្នំ ទូតកេន ច។

កោសិយា សុទ្ធទ្វេភាគា, ឆព្ពស្សានិ និសីទនំ;
ទ្វេ ច លោមានិ ឧគ្គណ្ហេ, ឧភោ នានប្បការកា។

ទ្វេ ច បត្តានិ ភេសជ្ជំ, វស្សិកា ទានបញ្ចមំ;
សាមំ វាយាបនច្ចេកោ, សាសង្កំ សង្ឃិកេន ចាតិ។

៥. បាចិត្តិយកណ្ឌំ

១. មុសាវាទវគ្គោ

៥៤. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្បជានមុសាវាទេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ ? ហត្ថកំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ហត្ថកោ សក្យបុត្តោ តិត្ថិយេហិ សទ្ធឹ សល្លបន្តោ អវជានិត្វា បដិជានិ, បដិជានិត្វា អវជានិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៥៥. ឱមសវាទេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បេសលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ ភណ្ឌន្តា [ភណ្ឌេន្តា (ក.)] បេសលេ ភិក្ខូ ឱមសិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៥៦. ភិក្ខុបេសុញ្ញេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខូនំ ភណ្ឌនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ បេសុញ្ញំ ឧបសំហរិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៥៧. អនុបសម្បន្នំ បទសោ ធម្មំ វាចេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧបាសកេ បទសោ ធម្មំ វាចេសុំ , តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

៥៨. អនុបសម្បន្នេន ឧត្តរិទិរត្តតិរត្តំ សហសេយ្យំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អនុបសម្បន្នេន សហសេយ្យំ កប្បេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ , ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

៥៩. មាតុគាមេន សហសេយ្យំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា អនុរុទ្ធោ មាតុគាមេន សហសេយ្យំ កប្បេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ…បេ….។

៦០. មាតុគាមស្ស ឧត្តរិឆប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមស្ស ធម្មំ ទេសេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ បទសោធម្មេ…បេ.…។

៦១. អនុបសម្បន្នស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ភូតំ អារោចេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? វគ្គុមុទាតីរិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? វគ្គុមុទាតីរិយា ភិក្ខូ គិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ ភាសិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ…បេ….។

៦២. ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋុល្លបត្តឹ អនុបសម្បន្នស្ស អារោចេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋុល្លបត្តឹ អនុបសម្បន្នស្ស អារោចេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៦៣. បថវឹ ខណន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាឡវកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាឡវកា ភិក្ខូ បថវឹ ខណិំសុ , តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

២. ភូតគាមវគ្គោ

៦៤. ភូតគាមបាតព្យតា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាឡវកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាឡវកា ភិក្ខូ រុក្ខំ ឆិន្ទឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៦៥. អញ្ញវាទកេ វិហេសកេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ សង្ឃមជ្ឈេ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមានោ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៦៦. ឧជ្ឈាបនកេ ខិយ្យនកេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? មេត្តិយភូមជកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? មេត្តិយភូមជកា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ ទព្ពំ មល្លបុត្តំ ភិក្ខូ ឧជ្ឈាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៦៧. សង្ឃិកំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា ភិសិំ វា កោច្ឆំ វា អជ្ឈោកាសេ សន្ថរិត្វា អនុទ្ធរិត្វា អនាបុច្ឆា បក្កមន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ សង្ឃិកំ សេនាសនំ អជ្ឈោកាសេ សន្ថរិត្វា អនុទ្ធរិត្វា អនាបុច្ឆា បក្កមឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ...បេ....។

៦៨. សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្ថរិត្វា អនុទ្ធរិត្វា អនាបុច្ឆា បក្កមន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្ថរិត្វា អនុទ្ធរិត្វា អនាបុច្ឆា បក្កមឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ...បេ....។

៦៩. សង្ឃិកេ វិហារេ ជានំ បុព្ពុបគតំ ភិក្ខុំ អនុបខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ថេរេ ភិក្ខូ អនុបខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

៧០. ភិក្ខុំ កុបិតេន អនត្តមនេន សង្ឃិកា វិហារា និក្កឌ្ឍន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា ភិក្ខូ សង្ឃិកា វិហារា និក្កឌ្ឍឹសុ , តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៧១. សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចបាទកំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា អភិនិសីទន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចបាទកំ មញ្ចំ សហសា អភិនិសីទិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

៧២. ទ្វត្តិបរិយាយេ អធិដ្ឋហិត្វា តតុត្តរិ អធិដ្ឋហន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ កតបរិយោសិតំ វិហារំ បុនប្បុនំ ឆាទាបេសិ, បុនប្បុនំ លិម្បាបេសិ, អតិភារិកោ វិហារោ បរិបតិ , តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៧៣. ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណំ វា មត្តិកំ វា សិញ្ចន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាឡវកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ ? អាឡវកា ភិក្ខូ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណម្បិ មត្តិកម្បិ សិញ្ចឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ភូតគាមវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. ឱវាទវគ្គោ

៧៤. អសម្មតេន ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អសម្មតា ភិក្ខុនិយោ ឱវទឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

៧៥. អត្ថង្គតេ សូរិយេ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ចូឡបន្ថកំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ចូឡបន្ថកោ អត្ថង្គតេ សូរិយេ ភិក្ខុនិយោ ឱវទិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ បទសោធម្មេ…បេ….។

៧៦. ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ…បេ….។

៧៧. “អាមិសហេតុ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តី”តិ ភណន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ “អាមិសហេតុ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តី”តិ ភណឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៧៨. អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ ទេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ អទាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៧៩. អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្វេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយិ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្វេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ …បេ….។

៨០. ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៨១. ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកំ នាវំ អភិរុហន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកំ នាវំ អភិរុហឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

៨២. ជានំ ភិក្ខុនិបរិបាចិតំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ទេវទត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ទេវទត្តោ ជានំ ភិក្ខុនិបរិបាចិតំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

៨៣. ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយិ ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

ឱវាទវគ្គោ តតិយោ។

៤. ភោជនវគ្គោ

៨៤. តតុត្តរិ អាវសថបិណ្ឌំ ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អនុវសិត្វា អនុវសិត្វា អាវសថបិណ្ឌំ ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ...។

៨៥. គណភោជនេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ទេវទត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ទេវទត្តោ សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, សត្ត អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ...។

៨៦. បរម្បរភោជនេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អញ្ញត្រ និមន្តិតា អញ្ញត្រ ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ចតស្សោ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កថិនកេ...បេ...។

៨៧. ទ្វត្តិបត្តបូរេ បូវេ បដិគ្គហេត្វា តតុត្តរិ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ន មត្តំ ជានិត្វា បដិគ្គហេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ...។

៨៨. ភុត្តាវិនា បវារិតេន អនតិរិត្តំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ភុត្តាវី បវារិតា អញ្ញត្រ ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កថិនកេ...បេ...។

៨៩. ភិក្ខុំ ភុត្តាវិំ បវារិតំ អនតិរិត្តេន ខាទនីយេន វា ភោជនីយេន វា អភិហដ្ឋុំ បវារេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ភុត្តាវិំ បវារិតំ អនតិរិត្តេន ភោជនីយេន អភិហដ្ឋុំ បវារេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ...។

៩០. វិកាលេ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ វិកាលេ ភោជនំ ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ...។

៩១. សន្និធិការកំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ពេលដ្ឋសីសំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ពេលដ្ឋសីសោ សន្និធិការកំ ភោជនំ ភុញ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ...។

៩២. បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ...។

៩៣. អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ អាហរន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ អាហរិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ...។

ភោជនវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥. អចេលកវគ្គោ

៩៤. អចេលកស្ស វា បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ទេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា អានន្ទោ អញ្ញតរិស្សា បរិព្ពាជិកាយ ឯកំ មញ្ញមានោ ទ្វេ បូវេ អទាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ....។

៩៥. ភិក្ខុំ "ឯហាវុសោ, គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមា"តិ តស្ស ទាបេត្វា វា អទាបេត្វា វា ឧយ្យោជេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភិក្ខុំ "ឯហាវុសោ, គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមា"តិ, តស្ស អទាបេត្វា ឧយ្យោជេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

៩៦. សភោជនេ កុលេ អនុបខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ សភោជនេ កុលេ អនុបខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

៩៧. មាតុគាមេន សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ មាតុគាមេន សទ្ធឹ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

៩៨. មាតុគាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ មាតុគាមេន សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

៩៩. និមន្តិតេន សភត្តេន សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ និមន្តិតោ សភត្តោ សមានោ បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ចតស្សោ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កថិនកេ...បេ....។

១០០. តតុត្តរិ ភេសជ្ជំ វិញ្ញាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ មហានាមេន សក្កេន "អជ្ជណ្ហោ, ភន្តេ, អាគមេថា"តិ វុច្ចមានា នាគមេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១០១. ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្សនាយ គច្ឆន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្សនាយ អគមំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ....។

១០២. អតិរេកតិរត្តំ សេនាយ វសន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អតិរេកតិរត្តំ សេនាយ វសឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ....។

១០៣. ឧយ្យោធិកំ គច្ឆន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧយ្យោធិកំ អគមំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ....។

អចេលកវគ្គោ បញ្ចមោ។

៦. សុរាបានវគ្គោ

១០៤. សុរាមេរយបានេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ សាគតំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា សាគតោ មជ្ជំ បិវិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

១០៥. អង្គុលិបតោទកេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អង្គុលិបតោទកេន ហាសេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

១០៦. ឧទកេ ហសធម្មេ [ហស្សធម្មេ (សី. ស្យា.)] បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សត្តរសវគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សត្តរសវគ្គិយា ភិក្ខូ អចិរវតិយា នទិយា ឧទកេ កីឡឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

១០៧. អនាទរិយេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ អនាទរិយំ អកាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១០៨. ភិក្ខុំ ភីសាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុំ ភីសាបេសុំ , តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១០៩. ជោតឹ សមាទហិត្វា វិសិព្ពេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? ភគ្គេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ជោតឹ សមាទហិត្វា វិសិព្ពេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១១០. ឱរេនទ្ធមាសំ នហាយន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ រាជានម្បិ បស្សិត្វា ន មត្តំ ជានិត្វា នហាយឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឆ អនុបញ្ញត្តិយោ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? បទេសបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ…បេ….។

១១១. អនាទិយិត្វា តិណ្ណំ ទុព្ពណ្ណករណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ពណ្ណករណំ នវំ ចីវរំ បរិភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អត្តនោ ចីវរំ ន សញ្ជានឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ…បេ….។

១១២. ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា សិក្ខមានាយ វា សាមណេរស្ស វា សាមណេរិយា វា សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារណំ បរិភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារណំ បរិភុញ្ជិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ…បេ….។

១១៣. ភិក្ខុស្ស បត្តំ វា ចីវរំ វា និសីទនំ វា សូចិឃរំ វា កាយពន្ធនំ វា អបនិធេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខូនំ បត្តម្បិ ចីវរម្បិ អបនិធេសុំ , តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

សុរាមេរយវគ្គោ ឆដ្ឋោ។

៧. សប្បាណកវគ្គោ

១១៤. សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយិ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា

បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១១៥. ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១១៦. ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ បុន កម្មាយ ឧក្កោដេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ បុន កម្មាយ ឧក្កោដេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១១៧. ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ បដិច្ឆាទេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ បដិច្ឆាទេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១១៨. ជានំ ឩនវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្បាទេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ជានំ ឩនវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្បាទេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១១៩. ជានំ ថេយ្យសត្ថេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ជានំ ថេយ្យសត្ថេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១២០. មាតុគាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មាតុគាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១២១. បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អរិដ្ឋោ ភិក្ខុ គទ្ធពាធិបុព្ពោ បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ។ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១២២. ជានំ តថាវាទិនា ភិក្ខុនា [អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា (ក.)] អកដានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សដ្ឋេន សទ្ធិំ សម្ភុញ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ តថាវាទិនា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អកដានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សដ្ឋេន សទ្ធិំ សម្ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១២៣. ជានំ តថានាសិតំ សមណុទ្ទេសំ ឧបលាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ តថានាសិតំ កណ្ដកំ សមណុទ្ទេសំ ឧបលាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

សប្បាណកវគ្គោ សត្តមោ។

៨. សហធម្មិកវគ្គោ

១២៤. ភិក្ខូហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានេន “ន តាវាហំ, អាវុសោ, ឯតស្មិំ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆិស្សាមី”តិ ភណន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ ភិក្ខូហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ “ន តាវាហំ, អាវុសោ,

ឯតស្មិំ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆិស្សាមី’’តិ ភណតិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១២៥. វិនយំ វិវណ្ណេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ វិនយំ វិវណ្ណេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១២៦. មោហនកេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ មោហេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១២៧. ភិក្ខុស្ស កុបិតេន អនត្តមនេន បហារំ ទេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា ភិក្ខូនំ បហារំ អទំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

១២៨. ភិក្ខុស្ស កុបិតេន អនត្តមនេន តលសត្តិកំ ឧគ្គិរន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ កុបិតា អនត្តមនា ភិក្ខូនំ តលសត្តិកំ ឧគ្គិរិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

១២៩. ភិក្ខុំ អមូលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អមូលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ធំសេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៣០. ភិក្ខុស្ស សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តស្ស [ឧប្បាទេន្តស្ស (ស្យា.)] បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខូនំ សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៣១. ភិក្ខូនំ ភណ្ឌនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ ឧបស្សុតិំ [ឧបស្សុតិ (?)] តិដ្ឋន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខូនំ ភណ្ឌនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ ឧបស្សុតិំ តិដ្ឋហិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៣២. ធម្មិកានំ កម្មានំ ឆន្ទំ ទត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ [ខិយ្យធម្មំ (ក.)] អាបជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ធម្មិកានំ កម្មានំ ឆន្ទំ ទត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៣៣. សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អទត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អទត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៣៤. សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៣៥. ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

សហធម្មិកវគ្គោ អដ្ឋមោ។

៩. រាជវគ្គោ

១៣៦. បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតេន រញ្ញោ អន្តេបុរំ បវិសន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា អានន្ទោ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតោ រញ្ញោ អន្តេបុរំ បាវិសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ...បេ....។

១៣៧. រតនំ ឧគ្គណ្ហន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ រតនំ ឧគ្គហេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៣៨. សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា វិកាលេ គាមំ បវិសន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ វិកាលេ គាមំ បវិសិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, តិស្សោ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ...បេ....។

១៣៩. អដ្ឋិមយំ វា ទន្តមយំ វា វិសាណមយំ វា សូចិឃរំការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ន មត្តំ ជានិត្វា ពហូ សូចិឃរេ វិញ្ញាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤០. បមាណាតិក្កន្តំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា ការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ ឧច្ចេ មញ្ចេ សយិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤១. មញ្ចំ វា បីឋំ វា តូលោនទ្ធំ ការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ មញ្ចំ វា បីឋំ វា តូលោនទ្ធំ ការាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤២. បមាណាតិក្កន្តំ និសីទនំ ការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អប្បមាណិកានិ និសីទនានិ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤៣. បមាណាតិក្កន្តំ កណ្ឌុប្បដិច្ឆាទឹ ការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អប្បមាណិកាយោ កណ្ឌុប្បដិច្ឆាទិយោ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤៤. បមាណាតិក្កន្តំ វស្សិកសាដិកំ ការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ អប្បមាណិកាយោ វស្សិកសាដិកាយោ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៤៥. សុគតចីវរប្បមាណំ ចីវរំ ការាបេន្តស្ស បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ នន្ទំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា នន្ទោ សុគតចីវរប្បមាណំ ចីវរំ ធារេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

រាជវគ្គោ នវមោ។

ទ្វេនវុតិ បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា។

ឧទ្ទកំ សមត្តំ។

តស្សុទ្ទានំ –

មុសា ឱមសបេសុញ្ញំ, បទសេយ្យា ច ឥត្ថិយា;
អញ្ញត្រ វិញ្ញុនា ភូតា [ទេសនារោចនា ចេវ (សី. ស្យា.)], ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ខណនា។

ភូតំ អញ្ញាយ ឧជ្ឈាយិ [ភូតញ្ញវាទឧជ្ឈាយិ (សី.)], មញ្ចោ សេយ្យោ ច វុច្ចតិ;
បុព្ពេ និក្កឌ្ឍនាហច្ច, ទ្វារំ សប្បាណកេន ច។

អសម្មតា អត្ថង្គតេ, ឧបស្សយាមិសេន ច;
ទទេ សិព្វេ វិធានេន, នាវា ភុញ្ជេយ្យ ឯកតោ។

បិណ្ឌំ គណំ បរំ បូវំ, បវារិតោ បវារិតំ;
វិកាលំ សន្និធិ ខីរំ, ទន្តបោនេន តេ ទស។

អចេលកំ ឧយ្យោខជ្ជ [អចេលកានុបខជ្ជ (ក.)], បដិច្ឆន្នំ រហោន ច;
និមន្តិតោ បច្ចយេហិ, សេនាវសនុយ្យោធិកំ។

សុរា អង្គុលិ ហាសោ ច, អនាទរិយញ្ច ភីសនំ;
ជោតិ នហាន ទុព្ពណ្ណំ, សាមំ អបនិធេន ច។

សញ្ចិច្ចុទកកម្មា ច, ទុដ្ឋុល្លំ ឩនវីសតិ;
ថេយ្យឥត្ថិអវទេសំ [អរិដ្ឋកំ (វិភង្គេ)], សំវាសេ នាសិតេន ច។

សហធម្មិកវិលេខា, មោហោ បហារេនុគ្គិរេ;
អមូលកញ្ច សញ្ចិច្ច, សោស្សាមិ ខិយ្យបក្កមេ។

សង្ឃេន ចីវរំ ទត្វា, បរិណាមេយ្យ បុគ្គលេ;
រញ្ញញ្ច រតនំ សន្តំ, សូចិ មញ្ចោ ច តូលិកា;
និសីទនំ កណ្ឌុច្ឆាទិ, វស្សិកា សុគតេន ចាតិ។

តេសំ វគ្គានំ ឧទ្ទានំ –

មុសា ភូតា ច ឱវាទោ, ភោជនាចេលកេន ច;
សុរា សប្បាណកា ធម្មោ, រាជវគ្គេន តេ នវាតិ។

៦. បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

១៤៦. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តស្ស បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ អាមិសំ បដិគ្គហេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

១៤៧. ភិក្ខុនិយា វោសាសន្តិយា ន និវារេត្វា ភុញ្ជន្តស្ស បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ វោសាសន្តិយោ ន និវារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

១៤៨. សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តស្ស បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ន មត្តំ ជានិត្វា បដិគ្គហេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

១៤៩. អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា អជ្ឈារាមេ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តស្ស បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អារាមេ ចោរេ បដិវសន្តេ នារោចេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ…។

ចត្តារោ បាដិទេសនីយា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

អញ្ញាតិកាយ វោសាសំ, សេក្ខអារញ្ញកេន ច;
បាដិទេសនីយា ចត្តារោ, សម្ពុទ្ធេន បកាសិតាតិ។

៧. សេខិយកណ្ឌំ

១. បរិមណ្ឌលវគ្គោ

១៥០. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តេន និវាសេន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តា និវាសេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តេន បារុបន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បុរតោបិ បច្ឆតោបិ ឱលម្ពេន្តា បារុបឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា បាទំ វា កីឡាបេន្តេន អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា បាទំ វា កីឡាបេន្តេន អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ …បេ… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តេន អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តេន អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ បឋមោ។

២. ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គោ

១៥១. អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ មហាហសិតំ ហសន្តា អន្តរឃរេ គច្ឆឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ មហាហសិតំ ហសន្តា អន្តរឃរេ និសីទឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តេន អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តា អន្តរឃរេ គច្ឆឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តេន អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តា អន្តរឃរេ និសីទឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ...បេ.... ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. ខម្ភកតវគ្គោ

១៥២. អនាទរិយំ បដិច្ច ខម្ភកតេន អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ។ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ខម្ភកតេន អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឱគុណ្ឋិតេន អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សសីសំ បារុបិត្វា អន្តរឃរេ គច្ឆិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឱគុណ្ឋិតេន អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សសីសំ បារុបិត្វា អន្តរឃរេ និសីទិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច បល្លត្ថិកាយ [បល្លត្តិកាយ (ក.)] អន្តរឃរេ និសីទន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តេន បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច សូបញ្ញេវ ពហុំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ថូបីកតំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

ខម្ភកតវគ្គោ តតិយោ។

៤. បិណ្ឌបាតវគ្គោ

១៥៣. អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តេន បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱមសិត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច សូបញ្ញេវ ពហុំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ.… ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ថូបកតោ ឱមទ្ទិត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំ វា ព្យញ្ជនំ វា ឱទនេន បដិច្ឆាទេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំ វា ឱទនំ វា អគិលានោ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សូបម្បិ ឱទនម្បិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ឈានសញ្ញិនា បរេសំ បត្តំ ឱលោកេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច មហន្តំ កពឡំ ករោន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ទីឃំ អាលោបំ ករោន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

បិណ្ឌបាតវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥. កពឡវគ្គោ

១៥៤. អនាទរិយំ បដិច្ច អនាហដេ កពឡេ មុខទ្វារំ វិវរន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ភុញ្ជមានេន សព្ពំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សកពឡេន មុខេន ព្យាហរន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ សកពឡេន មុខេន ព្យាហរិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច បិណ្ឌុក្ខេបកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច កពឡាវច្ឆេទកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច អវគណ្ឌការកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិទ្ធុនកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សិត្ថាវការកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ជិវ្ហានិច្ឆារកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ចបុចបុការកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

កពឡវគ្គោ បញ្ចមោ។

៦. សុរុសុរុវគ្គោ

១៥៥. អនាទរិយំ បដិច្ច សុរុសុរុការកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ សុរុសុរុការកំ ខីរំ បិវិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិល្លេហកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច បត្តនិល្លេហកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឱដ្ឋនិល្លេហកំ ភុញ្ជន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សាមិសេន ហត្ថេន បានីយថាលកំ បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? ភគ្គេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ សាមិសេន ហត្ថេន បានីយថាលកំ បដិគ្គហេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សសិត្ថកំ បត្តធោវនំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? ភគ្គេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ សសិត្ថកំ បត្តធោវនំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឆត្តបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឆត្តបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ទណ្ឌបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សត្ថបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច អាវុធបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

សុរុសុរុវគ្គោ ឆដ្ឋោ។

៧. បាទុកវគ្គោ

១៥៦. អនាទរិយំ បដិច្ច បាទុការុឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧបាហនារុឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច យានគតស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ , ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច សយនគតស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច បល្លត្ថិកាយ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេ សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច វេឋិតសីសស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឱគុណ្ឋិតសីសស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឆមាយំ និសីទិត្វា អាសនេ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច នីចេ អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឋិតេន និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច បច្ឆតោ គច្ឆន្តេន បុរតោ គច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧប្បថេន គច្ឆន្តេន បថេន គច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឋិតេន ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ , ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេ សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ហរិតេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ…. ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ…បេ… កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទកេ ឧច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ អកំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…។

បាទុកវគ្គោ សត្តមោ។

បញ្ចសត្តតិ សេខិយា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

បរិមណ្ឌលំ បដិច្ឆន្នំ, សុសំវុតោក្ខិត្តចក្ខុ;
ឧក្ខិត្តោជ្ជគ្ឃិកា សទ្ទោ, តយោ ចេវ បចាលនា។

ខម្ភំ ឱគុណ្ឋិតោ ចេវុក្កុដិបល្លត្ថិកាយ ច;
សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច, សមសូបំ សមតិត្តិកំ [សមតិត្ថិកំ (ក.)]។

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច, សបទានំ សមសូបកំ;
ថូបកតោ បដិច្ឆន្នំ, វិញ្ញត្តុជ្ឈានសញ្ញិនា។

ន មហន្តំ មណ្ឌលំ ទ្វារំ, សព្ពំ ហត្ថំ ន ព្យាហរេ;
ឧក្ខេបោ ឆេទនា គណ្ឌោ, ធុនំ សិត្ថាវការកំ។

ជិវ្ហានិច្ឆារកញ្ចេវ , ចបុចបុ សុរុសុរុ;
ហត្ថោ បត្តោ ច ឱដ្ឋោ ច, សាមិសំ សិត្ថកេន ច។

ឆត្តបាណិស្ស សទ្ធម្មំ, ន ទេសេន្តិ តថាគតា;
ឯវមេវ ទណ្ឌបាណិស្ស, សត្ថអាវុធបាណិនំ។

បាទុកា ឧបាហនា ចេវ, យានសេយ្យាគតស្ស ច;
បល្លត្ថិកា និសិន្នស្ស, វេឋិតោគុណ្ឋិតស្ស ច។

ឆមា នីចាសនេ ឋានេ, បច្ឆតោ ឧប្បថេន ច;
ឋិតកេន ន កាតព្ពំ, ហរិតេ ឧទកម្ហិ ចាតិ។

តេសំ វគ្គានមុទ្ទានំ –

បរិមណ្ឌលឧជ្ជគ្ឃិ, ខម្ភំ បិណ្ឌំ តថេវ ច;
កពឡា សុរុសុរុ ច, បាទុកេន ច សត្តមាតិ។

មហាវិភង្គេ កត្ថបញ្ញត្តិវារោ និដ្ឋិតោ។

២. កតាបត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

១៥៧. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អក្ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; យេភុយ្យេន ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; វដ្ដកតេ [វិវដកតេ (ស្យា.)] មុខេ អច្ឆុបន្តំ អង្គជាតំ បវេសេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

១៥៨. អទិន្នំ អាទិយន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អទិន្នំ អាទិយន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អគ្ឃនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; អតិរេកមាសកំ វា ឩនបញ្ចមាសកំ វា អគ្ឃនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; មាសកំ វា ឩនមាសកំ វា អគ្ឃនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អទិន្នំ អាទិយន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

១៥៩. សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបេន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ មនុស្សំ ឧទ្ទិស្ស ឱបាតំ ខណតិ “បបតិត្វា មរិស្សតី”តិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; បបតិតេ ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; មរតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស – សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបេន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

១៦០. អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; “យោ តេ វិហារេ វសតិ, សោ ភិក្ខុ អរហា”តិ ភណតិ, បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ចត្តារោ បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌំ

១៦១. ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ន មុច្ចតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; បយោគេ ទុក្កដំ។

មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ កាយេន កាយំ អាមសតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; កាយេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ អាទិស្ស វណ្ណម្បិ ភណតិ, អវណ្ណម្បិ ភណតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ ឋបេត្វា អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ អាទិស្ស វណ្ណម្បិ ភណតិ អវណ្ណម្បិ ភណតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធំ អាទិស្ស វណ្ណម្បិ ភណតិ អវណ្ណម្បិ ភណតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បណ្ឌកស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តិរច្ឆានគតស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិគ្គណ្ហាតិ វីមំសតិ បច្ចាហរតិ , អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បដិគ្គណ្ហាតិ វីមំសតិ ន បច្ចាហរតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; បដិគ្គណ្ហាតិ ន វីមំសតិ ន បច្ចាហរតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

សញ្ញាចិកាយ កុដិំ ការាបេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អនោកាសំ ការាបេត្វា ចាវនាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស; ឱកាសំ ការាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស។

ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ អនោកាសំ ការាបេត្វា ចាវនាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស; ឱកាសំ ការាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស។

សង្ឃភេទកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ភេទកានុវត្តកា ភិក្ខូ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ [សមនុភាសិយមានា (ស្យា.)] ន បដិនិស្សជ្ជន្តា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជន្តិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ទុព្ពចោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ [សមនុភាសិយមានោ (ស្យា.)] ន បដិនិស្សជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

កុលទូសកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

តេរស សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា។

៣. និស្សគ្គិយកណ្ឌំ

១. កឋិនវគ្គោ

១៦២. អតិរេកចីវរំ ទសាហំ អតិក្កាមេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ឯករត្តំ តិចីវរេន វិប្បវសន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អកាលចីវរំ បដិគ្គហេត្វា មាសំ អតិក្កាមេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា បុរាណចីវរំ ធោវាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ធោវាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ធោវាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចីវរំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គណ្ហាតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; គហិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញាតកំ គហបតឹ វា គហបតានឹ វា ចីវរំ វិញ្ញាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិញ្ញាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិញ្ញាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញាតកំ គហបតឹ វា គហបតានឹ វា តតុត្តរិ ចីវរំ វិញ្ញាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិញ្ញាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិញ្ញាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

បុព្ពេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកំ គហបតិកំ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ , បយោគេ ទុក្កដំ; វិកប្បំ អាបន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

បុព្ពេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកេ គហបតិកេ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិកប្បំ អាបន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អតិរេកតិក្ខត្តុំ ចោទនាយ អតិរេកឆក្ខត្តុំ ឋានេន ចីវរំ អភិនិប្ផាទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អភិនិប្ផាទេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អភិនិប្ផាទិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

កថិនវគ្គោ បឋមោ។

២. កោសិយវគ្គោ

១៦៣. កោសិយមិស្សកំ សន្ថតំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមានំ សន្ថតំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អនាទិយិត្វា តុលំ ឱទាតានំ តុលំ គោចរិយានំ នវំ សន្ថតំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អនុវស្សំ សន្ថតំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អនាទិយិត្វា បុរាណសន្ថតស្ស សាមន្តា សុគតវិទត្ថឹ នវំ និសីទនសន្ថតំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ឯឡកលោមានិ បដិគ្គហេត្វា តិយោជនំ អតិក្កាមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ឯឡកលោមានិ ធោវាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ធោវាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ធោវាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

រូបិយំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គណ្ហាតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; គហិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

នានប្បការកំ រូបិយសំវោហារំ សមាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សមាបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; សមាបន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

នានប្បការកំ កយវិក្កយំ សមាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សមាបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; សមាបន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

កោសិយវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. បត្តវគ្គោ

១៦៤. អតិរេកបត្តំ ទសាហំ អតិក្កាមេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ឩនបញ្ចពន្ធនេន បត្តេន អញ្ញំ នវំ បត្តំ ចេតាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ភេសជ្ជានិ បដិគ្គហេត្វា សត្តាហំ អតិក្កាមេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អតិរេកមាសេ សេសេ គិម្ហានេ វស្សិកសាដិកចីវរំ បរិយេសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិយេសតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិយិដ្ឋេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវរំ ទត្វា កុបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិន្ទន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អច្ឆិន្ទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អច្ឆិន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វាយាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វាយាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

បុព្ពេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកស្ស គហបតិកស្ស តន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិកប្បំ អាបន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អច្ចេកចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

តិណ្ណំ ចីវរានំ អញ្ញតរំ ចីវរំ អន្តរឃរេ និក្ខិបិត្វា អតិរេកឆារត្តំ វិប្បវសន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណតំ អត្តនោ បរិណាមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិណាមេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិណាមិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

បត្តវគ្គោ តតិយោ។

តឹស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា។

៤. បាចិត្តិយកណ្ឌំ

១. មុសាវាទវគ្គោ

១៦៥. សម្បជានមុសាវាទំ ភាសន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? សម្បជានមុសាវាទំ ភាសន្តោ បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; “យោ តេ វិហារេ វសតិ, សោ ភិក្ខុ អរហា”តិ ភណតិ, បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; សម្បជានមុសាវាទេ បាចិត្តិយំ – សម្បជានមុសាវាទំ ភាសន្តោ ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ឱមសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧបសម្បន្នំ ឱមសតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អនុបសម្បន្នំ ឱមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

បេសុញ្ញំ ឧបសំហរន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧបសម្បន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អនុបសម្បន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

អនុបសម្បន្នំ បទសោ ធម្មំ វាចេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វាចេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បទេ បទេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អនុបសម្បន្នេន ឧត្តរិទិរត្តតិរត្តំ សហសេយ្យំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និបន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មាតុគាមេន សហសេយ្យំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និបន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មាតុគាមស្ស ឧត្តរិឆប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ទេសេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បទេ បទេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អនុបសម្បន្នស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ភូតំ អារោចេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អារោចេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អារោចិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អនុបសម្បន្នស្ស អារោចេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អារោចេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អារោចិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បឋវឹ ខណន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខណតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បហារេ បហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មុសាវាទវគ្គោ បឋមោ។

២. ភូតគាមវគ្គោ

១៦៦. ភូតគាមំ បាតេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បាតេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បហារេ បហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អនារោបិតេ អញ្ញវាទកេ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អារោបិតេ អញ្ញវាទកេ អញ្ញេនញ្ញំ បដិចរតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ ឧជ្ឈាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧជ្ឈាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧជ្ឈាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សង្ឃិកំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា ភិសិំ វា កោច្ឆំ វា អជ្ឈោកាសេ សន្ថរិត្វា អនុទ្ធរិត្វា អនាបុច្ឆា បក្កមន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ លេឌ្ឌុបាតំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្ថរិត្វា អនុទ្ធរិត្វា អនាបុច្ឆា បក្កមន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សង្ឃិកេ វិហារេ ជានំ បុព្ពុបគតំ ភិក្ខុំ អនុបខជ្ជ សេយ្យំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និបន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ កុបិតោ អនត្តមនោ សង្ឃិកា វិហារា និក្កឌ្ឍន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និក្កឌ្ឍតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និក្កឌ្ឍិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបរិវេហាសកុដិយា អាហច្ចបាទកំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា អភិនិសីទន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អភិនិសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អភិនិសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទ្វត្តិបរិយាយេ អធិដ្ឋហិត្វា តតុត្តរិ អធិដ្ឋហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អធិដ្ឋេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អធិដ្ឋិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ តិណំ វា មត្តិកំ វា សិញ្ចន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សិញ្ចតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; សិញ្ចិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភូតគាមវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. ឱវាទវគ្គោ

១៦៧. អសម្មតោ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឱវទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឱវទិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អត្ថង្គតេ សូរិយេ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឱវទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឱវទិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបសង្កមិត្វា ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឱវទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឱវទិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

“អាមិសហេតុ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តី”តិ ភណន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភណតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ភណិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ ទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ទេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ទិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អញ្ញាតិកា ភិក្ខុនិយា ចីវរំ សិព្វេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សិព្វេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អារាបថេ អារាបថេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា សទ្ធឹ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិបន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា សទ្ធឹ សំវិធាយ ឯកំ នាវំ អភិរុហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អភិរុហតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អភិរុឡ្ហេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ ភិក្ខុនិបរិបាចិតំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “ភុញ្ជិស្សាមី”តិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា សទ្ធឹ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឱវាទវគ្គោ តតិយោ។

៤. ភោជនវគ្គោ

១៦៨. តតុត្តរិ អាវសថបិណ្ឌំ ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

គណភោជនំ ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បរម្បរភោជនំ ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទ្វត្តិបត្តបូរេ បូវេ បដិគ្គហេត្វា តតុត្តរិ បដិគ្គណ្ហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គណ្ហាតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; គហិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភុត្តាវី បវារិតោ អនតិរិត្តំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ ភុត្តាវី បវារិតំ អនតិរិត្តេន ខាទនីយេន វា ភោជនីយេន វា អភិហដ្ឋុំ បវារេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ តស្ស វចនេន ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ភោជនបរិយោសានេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

វិកាលេ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សន្និធិការកំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ អាហរន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភោជនវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥. អចេលកវគ្គោ

១៦៩. អចេលកស្ស, វា បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ទេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ទិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ – “ឯហាវុសោ, គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមា”តិ តស្ស ទាបេត្វា វា អទាបេត្វា វា ឧយ្យោជេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧយ្យោជេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧយ្យោជិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សភោជនេ កុលេ អនុបខជ្ជ និសជ្ជំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មាតុគាមេន សទ្ធិំ រហោ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ និសជ្ជំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មាតុគាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសជ្ជំ កប្បេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

និមន្តិតោ សភត្តោ សមានោ បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តំ កុលេសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ ឧម្មារំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

តតុត្តរិ ភេសជ្ជំ វិញ្ញាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិញ្ញាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិញ្ញាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឧយ្យុត្តំ សេនំ ទស្សនាយ គច្ឆន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; យត្ថ ឋិតោ បស្សតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អតិរេកតិរត្តំ សេនាយ វសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វសតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វសិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឧយ្យោធិកំ គច្ឆន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; យត្ថ ឋិតោ បស្សតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អចេលកវគ្គោ បញ្ចមោ។

៦. សុរាមេរយវគ្គោ

១៧០. មជ្ជំ បិវន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “បិវិស្សាមី”តិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ អង្គុលិបតោទកេន ហាសេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហាសេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ហសិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឧទកេ កីឡន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហេដ្ឋាគោប្ផកេ ឧទកេ កីឡតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ឧបរិគោប្ផកេ កីឡតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អនាទរិយំ ករោន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ករោតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; កតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ ភឹសាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភឹសាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ភឹសាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជោតឹ សមាទហិត្វា វិសិព្ពេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សមាទហតិ , បយោគេ ទុក្កដំ; សមាទហិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឱរេនទ្ធមាសំ នហាយន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ នហាយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; នហានបរិយោសានេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អនាទិយិត្វា តិណ្ណំ ទុព្ពណ្ណករណានំ អញ្ញតរំ ទុព្ពណ្ណករណំ នវំ ចីវរំ បរិភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិភុញ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិភុត្តេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា សិក្ខមានាយ វា សាមណេរស្ស វា សាមណេរិយា វា សាមំ ចីវរំ វិកប្បេត្វា អប្បច្ចុទ្ធារណំ បរិភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិភុញ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិភុត្តេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស បត្តំ វា ចីវរំ វា និសីទនំ វា សូចិឃរំ វា កាយពន្ធនំ វា អបនិធេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អបនិធេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អបនិធិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សុរាមេរយវគ្គោ ឆដ្ឋោ។

៧. សប្បាណកវគ្គោ

១៧១. សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេន្តោ ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អនោទិស្ស ឱបាតំ ខណតិ – “យោ កោចិ បបតិត្វា មរិស្សតី”តិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; មនុស្សោ តស្មិំ បបតិត្វា មរតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; យក្ខោ វា បេតោ វា តិរច្ឆានគតមនុស្សវិគ្គហោ វា តស្មិំ បបតិត្វា មរតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តិរច្ឆានគតោ តស្មិំ បបតិត្វា មរតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេន្តោ ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ជានំ សប្បាណកំ ឧទកំ បរិភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិភុញ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិភុត្តេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ យថាធម្មំ និហតាធិករណំ បុនកម្មាយ ឧក្កោដេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧក្កោដេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧក្កោដិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ បដិច្ឆាទេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

ជានំ ឩនវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្បាទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧបសម្បាទេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧបសម្បាទិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ ថេយ្យសត្ថេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិបន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មាតុគាមេន សទ្ធិំ សំវិធាយ ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិបន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បាចិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ តថាវាទិនា ភិក្ខុនា អកដានុធម្មេន តំ ទិដ្ឋិំ អប្បដិនិស្សដ្ឋេន សទ្ធិំ សម្ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សម្ភុញ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; សម្ភុត្តេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ តថានាសិតំ សមណុទ្ទេសំ ឧបលាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧបលាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧបលាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សប្បាណកវគ្គោ សត្តមោ។

៨. សហធម្មិកវគ្គោ

១៧២. ភិក្ខូហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ – “ន តាវាហំ, អាវុសោ, ឯតស្មិំ សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ន អញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិនយធរំ បរិបុច្ឆិស្សាមី”តិ ភណន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភណតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ភណិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

វិនយំ វិវណ្ណេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិវណ្ណេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិវណ្ណិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មោហេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អនារោបិតេ មោហេ មោហេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អារោបិតេ មោហេ មោហេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ បហារំ ទេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បហរតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បហតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។

ភិក្ខុស្ស កុបិតោ អនត្តមនោ តលសត្តិកំ ឧគ្គិរន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧគ្គិរតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧគ្គិរិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ អមូលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ធំសេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អនុទ្ធំសេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អនុទ្ធំសិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស សញ្ចិច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧបទហតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧបទហិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខូនំ ភណ្ឌនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបន្នានំ ឧបស្សុតិំ តិដ្ឋន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “សោស្សាមី”តិ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; យត្ថ ឋិតោ សុណាតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ធម្មិកានំ កម្មានំ ឆន្ទំ ទត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខិយ្យតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ខិយ្យិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សង្ឃេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមានាយ ឆន្ទំ អទត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិសាយ ហត្ថបាសំ វិជហន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; វិជហិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សមគ្គេន សង្ឃេន ចីវរំ ទត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខិយ្យតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ខិយ្យិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណតំ បុគ្គលស្ស បរិណាមេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិណាមេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិណាមិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សហធម្មិកវគ្គោ អដ្ឋមោ។

៩. រាជវគ្គោ

១៧៣. បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតោ រញ្ញោ អន្តេបុរំ បវិសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ ឧម្មារំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

រតនំ ឧគ្គណ្ហន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គណ្ហាតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; គហិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុច្ឆា វិកាលេ គាមំ បវិសន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អដ្ឋិមយំ វា ទន្តមយំ វា វិសាណមយំ វា សូចិឃរំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បមាណាតិក្កន្តំ មញ្ចំ វា បីឋំ វា ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មញ្ចំ វា បីឋំ វា តូលោនទ្ធំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បមាណាតិក្កន្តំ និសីទនំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បមាណាតិក្កន្តំ កណ្ឌុប្បដិច្ឆាទឹ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បមាណាតិក្កន្តំ វស្សិកសាដិកំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ចីវរំ ការាបេន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? សុគតចីវរប្បមាណំ ចីវរំ ការាបេន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ , បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – សុគតចីវរប្បមាណំ ចីវរំ ការាបេន្តោ ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

រាជវគ្គោ នវមោ។ ខុទ្ទកា និដ្ឋិតា។

៥. បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

១៧៤. អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ភិក្ខុនិយា វោសាសន្តិយា ន និវារេត្វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

សេក្ខសម្មតេសុ កុលេសុ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា អជ្ឈារាមេ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា អជ្ឈារាមេ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ

ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ បុព្ពេ អប្បដិសំវិទិតំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា អជ្ឈារាមេ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តោ ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ចត្តារោ បាដិទេសនីយា និដ្ឋិតា។

៦. សេខិយកណ្ឌំ

១. បរិមណ្ឌលវគ្គោ

១៧៥. អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តោ និវាសេន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តោ និវាសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ – អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តោ និវាសេន្តោ ឥមំ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។

…អនាទរិយំ បដិច្ច បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ឱលម្ពេន្តោ បារុបន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច កាយំ វិវរិត្វា អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា បាទំ វា កីឡាបេន្តោ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា បាទំ វា កីឡាបេន្តោ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ បឋមោ។

២. ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គោ

១៧៦. …អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ជគ្ឃិកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តោ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ ករោន្តោ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សីសប្បចាលកំ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

ឧជ្ជគ្ឃិកវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. ខម្ភកតវគ្គោ

១៧៧. …អនាទរិយំ បដិច្ច ខម្ភកតោ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ខម្ភកតោ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឱគុណ្ឋិតោ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឱគុណ្ឋិតោ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ គច្ឆន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច បល្លត្ថិកាយ អន្តរឃរេ និសីទន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សូបញ្ញេវ ពហុំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ថូបីកតំ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

ខម្ភកតវគ្គោ តតិយោ។

៤. បិណ្ឌបាតវគ្គោ

១៧៨. …អនាទរិយំ បដិច្ច អសក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ឱមសិត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សូបញ្ញេវ ពហុំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ថូបកតោ ឱមទ្ទិត្វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំ វា ព្យញ្ជនំ វា ឱទនេន បដិច្ឆាទេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សូបំ វា ឱទនំ វា អគិលានោ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧជ្ឈានសញ្ញី បរេសំ បត្តំ ឱលោកេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច មហន្តំ កពឡំ ករោន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ទីឃំ អាលោបំ ករោន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

បិណ្ឌបាតវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥. កពឡវគ្គោ

១៧៩. ...អនាទរិយំ បដិច្ច អនាហដេ កពឡេ មុខទ្វារំ វិវរន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ភុញ្ជមានោ សព្វំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច សកពឡេន មុខេន ព្យាហរន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច បិណ្ឌុក្ខេបកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច កពឡាវច្ឆេទកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច អវគណ្ឌការកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិទ្ធុនកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច សិត្ថាវការកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ជិវ្ហានិច្ឆារកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ចបុចបុការកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

កពឡវគ្គោ បញ្ចមោ។

៦. សុរុសុរុវគ្គោ

១៨០. ...អនាទរិយំ បដិច្ច សុរុសុរុការកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ហត្ថនិល្លេហកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច បត្តនិល្លេហកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ឱដ្ឋនិល្លេហកំ ភុញ្ជន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច សាមិសេន ហត្ថេន បានីយថាលកំ បដិគ្គណ្ហន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច សសិត្ថកំ បត្តធោវនំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ឆត្តបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច ទណ្ឌបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច សត្ថបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

...អនាទរិយំ បដិច្ច អាវុធបាណិស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

សុរុសុរុវគ្គោ ឆដ្ឋោ។

៧. បាទុកវគ្គោ

១៨១. ...អនាទរិយំ បដិច្ច បាទុការុឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ...។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧបាហនារុឡ្ហស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច យានគតស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច សយនគតស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច បល្លត្ថិកាយ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច វេឋិតសីសស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឱគុណ្ឋិតសីសស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឆមាយំ និសីទិត្វា អាសនេ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច នីចេ អាសនេ និសីទិត្វា ឧច្ចេ អាសនេ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឋិតោ និសិន្នស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច បច្ឆតោ គច្ឆន្តោ បុរតោ គច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឧប្បថេន គច្ឆន្តោ បថេន គច្ឆន្តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ឋិតោ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ករោន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

…អនាទរិយំ បដិច្ច ហរិតេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ – អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ ឥមំ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។

បាទុកវគ្គោ សត្តមោ។

សេខិយា និដ្ឋិតា។

កតាបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

៣. វិបត្តិវារោ

១៨២. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តឹ, សិយា អាចារវិបត្តឹ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តឹ ភជតិ – អាចារវិបត្តឹ។

វិបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

៤. សង្គហិតវារោ

១៨៣. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯកេន អាបត្តិក្ខន្ធេន សង្គហិតា – ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។

សង្គហិតវារោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

៥. សមុដ្ឋានវារោ

១៨៤. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ [សមុដ្ឋហន្តិ (សី. ស្យា.)]? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។

សមុដ្ឋានវារោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

៦. អធិករណវារោ

១៨៥. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ។

អធិករណវារោ និដ្ឋិតោ ឆដ្ឋោ។

៧. សមថវារោ

១៨៦. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស អាបត្តិ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

សមថវារោ និដ្ឋិតោ សត្តមោ។

៨. សមុច្ចយវារោ

១៨៧. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អក្ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; យេភុយ្យេន ខាយិតេ

សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; វដ្ដកតេ មុខេ អច្ឆុបន្តំ អង្គជាតំ បវេសេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោ ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ, សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា, ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ, ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ, សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ – អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តោ ឥមំ ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។

សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជតិ, សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា, ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ, ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ, សត្តន្នំ, សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជតិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯកេន អាបត្តិក្ខន្ធេន សង្គហិតា – ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

សមុច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋមោ។

ឥមេ អដ្ឋ វារា សជ្ឈាយមគ្គេន លិខិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

កត្ថបញ្ញត្តិ កតិ ច, វិបត្តិសង្គហេន ច;
សមុដ្ឋានាធិករណា សមថោ, សមុច្ចយេន ចាតិ។

១. កត្ថបញ្ញត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

១៨៨. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តំ, កំ អារព្ភ, កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ…បេ…. កេនាភតន្តិ?

យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សុទិន្នំ កលន្ទបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សុទិន្នោ កលន្ទបុត្តោ បុរាណទុតិយិកាយ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថ បញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? សាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឧភតោបញ្ញត្តិ។ បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? ទុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…. កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។ ...បេ....;

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

១៨៩. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន អទិន្នំ អាទិយនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ធនិយំ កុម្ភការបុត្តំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ធនិយោ កុម្ភការបុត្តោ រញ្ញោ ទារូនិ អទិន្នំ អាទិយិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៩០. សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ អញ្ញមញ្ញំ ជីវិតា វោរោបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

១៩១. អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? វគ្គុមុទាតីរិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? វគ្គុមុទាតីរិយា ភិក្ខូ គិហីនំ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ ភាសិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ចត្តារោ បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌោ

១៩២. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧបក្កមិត្វាអសុចិំ មោចនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោ, កំ អារព្ភ, កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ...បេ.... កេនាភតន្តិ?

យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា សេយ្យសកោ ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ បញ្ចន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? តតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ.... កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។ ...បេ....;

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ

សមាបជ្ជិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឧទាយិំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឧទាយី សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ ? អាឡវិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាឡវកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាឡវកា ភិក្ខូ សញ្ញាចិកាយ កុដិយោ ការាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

មហល្លកំ វិហារំ ការាបនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ វិហារវត្ថុំ សោធេន្តោ អញ្ញតរំ ចេតិយរុក្ខំ ឆេទាបេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? មេត្តិយភូមជកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? មេត្តិយភូមជកា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ ទព្ពំ មល្លបុត្តំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? មេត្តិយភូមជកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? មេត្តិយភូមជកា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ ទព្ពំ មល្លបុត្តំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ទេវទត្តំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ទេវទត្តោ សមគ្គស្ស សង្ឃស្ស ភេទាយ បរក្កមិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ភេទកានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? រាជគហេ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខូ ទេវទត្តស្ស សង្ឃភេទាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា អហេសុំ វគ្គវាទកា, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេ សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ទុព្ពចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អាយស្មន្តំ ឆន្នំ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អាយស្មា ឆន្នោ ភិក្ខូហិ សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនីយំ អកាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អស្សជិបុនព្ពសុកេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អស្សជិបុនព្ពសុកា ភិក្ខូ សង្ឃេន បព្ពាជនីយកម្មកតា ភិក្ខូ ឆន្ទគាមិតា ទោសគាមិតា មោហគាមិតា ភយគាមិតា បាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា ទុក្កដំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយេ ភិក្ខូ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទកេ ឧច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ ខេឡម្បិ អកំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ….។

កត្ថបញ្ញត្តិវារោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

២. កតាបត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

១៩៣. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – អក្ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; យេភុយ្យេន ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ; វដ្ដកតេ មុខេ អច្ឆុបន្តំ អង្គជាតំ បវេសេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ជតុមដ្ឋកេ បាចិត្តិយំ – មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

អទិន្នំ អាទិយនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អទិន្នំ អាទិយនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អគ្ឃនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; អតិរេកមាសកំ វា ឩនបញ្ចមាសកំ វា អគ្ឃនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; មាសកំ វា ឩនមាសកំ វា អគ្ឃនកំ អទិន្នំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អទិន្នំ អាទិយនបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ មនុស្សំ ឧទ្ទិស្ស ឱបាតំ ខណតិ “បបតិត្វា មរិស្សតី”តិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; បបតិតេ ទុក្ខា វេទនា ឧប្បជ្ជតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; មរតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស – សញ្ចិច្ច មនុស្សវិគ្គហំ ជីវិតា វោរោបនបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស, “យោ តេ វិហារេ វសតិ សោ ភិក្ខុ អរហា”តិ ភណតិ, បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបនបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ចត្តារោ បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌាទិ

១៩៤. ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ឧបក្កមិត្វា អសុចិមោចនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ន

មុច្ចតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; បយោគេ ទុក្កដំ – ឧបក្កមិត្វា អសុចិមោចនបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជនបច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភិក្ខុ កាយេន កាយំ អាមសតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; កាយេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អង្គុលិបតោទកេ បាចិត្តិយំ – កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជនបច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ អាទិស្ស វណ្ណម្បិ ភណតិ អវណ្ណម្បិ ភណតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; វច្ចមគ្គំ បស្សាវមគ្គំ ឋបេត្វា អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ អាទិស្ស វណ្ណម្បិ ភណតិ អវណ្ណម្បិ ភណតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធំ អាទិស្ស វណ្ណម្បិ ភណតិ អវណ្ណម្បិ ភណតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បណ្ឌកស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តិរច្ឆានគតស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – បដិគ្គណ្ហាតិ វីមំសតិ បច្ចាហរតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បដិគ្គណ្ហាតិ វីមំសតិ ន បច្ចាហរតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; បដិគ្គណ្ហាតិ ន វីមំសតិ ន បច្ចាហរតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ [ឯកបិណ្ឌេ (ស្យា.)] អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

មហល្លកំ វិហារំ ការាបនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – អនោកាសំ ការាបេត្វា ចាវនាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស; ឱកាសំ ការាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស។

ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – អនោកាសំ ការាបេត្វា ចាវនាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស; ឱកាសំ ការាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វទេតិ, អាបត្តិ ឱមសវាទស្ស។

សង្ឃភេទកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ភេទកានុវត្តកា ភិក្ខូ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ទុព្ពចោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

កុលទូសកោ ភិក្ខុ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ – អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា ឥមំ ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។

កតាបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

៣. វិបត្តិវារោ

១៩៥. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តឹ សិយា អាចារវិបត្តឹ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តឹ ភជតិ – អាចារវិបត្តឹ។

វិបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

៤. សង្គហិតវារោ

១៩៦. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯកេន អាបត្តិក្ខន្ធេន សង្គហិតា – ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។

សង្គហិតវារោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

៥. សមុដ្ឋានវារោ

១៩៧. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ.…។

សមុដ្ឋានវារោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

៦. អធិករណវារោ

១៩៨. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ…បេ.…។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ។

អធិករណវារោ និដ្ឋិតោ ឆដ្ឋោ។

៧. សមថវារោ

១៩៩. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច; សិយា សម្មុខាវិនយេន តិណវត្ថារកេន ច...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា អាបត្តិ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ចាតិ។

សមថវារោ និដ្ឋិតោ សត្តមោ។

៨. សមុច្ចយវារោ

២០០. មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អក្ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; យេភុយ្យេន ខាយិតេ សរីរេ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; វដ្ដកតេ មុខេ អច្ឆុបន្តំ អង្គជាតំ បវេសេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ជតុមដ្ឋកេ បាចិត្តិយំ – មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវនបច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ, តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច, បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច...បេ....។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ ទុក្កដំ – អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណបច្ចយា ឥមំ ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជតិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជតិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯកេន អាបត្តិក្ខន្ធេន សង្គហិតា – ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ចាតិ។

សមុច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋមោ។

អដ្ឋបច្ចយវារា និដ្ឋិតា។

មហាវិភង្គេ សោឡសមហាវារា និដ្ឋិតា។

ភិក្ខុវិភង្គមហាវារោ និដ្ឋិតោ។

ភិក្ខុនីវិភង្គោ

១. កត្ថបញ្ញត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

២០១. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ភិក្ខុនីនំ បឋមំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តំ? កំ អារព្ភ? កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ? អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តិ? សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តិ? ចតុន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នំ? កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ? ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោ? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? កោ តត្ថ វិនយោ? កោ តត្ថ អភិវិនយោ? កិំ តត្ថ បាតិមោក្ខំ? កិំ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខំ? កា វិបត្តិ? កា សម្បត្តិ? កា បដិបត្តិ? កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា ភិក្ខុនីនំ បឋមំ បារាជិកំ បញ្ញត្តំ? កា សិក្ខន្តិ? កា សិក្ខិតសិក្ខា? កត្ថ ឋិតំ? កា ធារេន្តិ? កស្ស វចនំ? កេនាភតន្តិ?

២០២. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ភិក្ខុនីនំ បឋមំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សុន្ទរីនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សុន្ទរីនន្ទា ភិក្ខុនី អវស្សុតា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ។ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ , បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ ចតុន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? ទុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណន្តិ? អាបត្តាធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច។ កោ តត្ថ វិនយោ, កោ តត្ថ អភិវិនយោតិ? បញ្ញត្តិ វិនយោ, វិភត្តិ អភិវិនយោ។ កិំ តត្ថ បាតិមោក្ខំ, កិំ តត្ថ អធិបាតិមោក្ខន្តិ? បញ្ញត្តិ បាតិមោក្ខំ, វិភត្តិ អធិបាតិមោក្ខំ។ កា វិបត្តីតិ? អសំវរោ វិបត្តិ។ កា សម្បត្តីតិ ? សំវរោ សម្បត្តិ។ កា បដិបត្តីតិ? ន ឯវរូបំ ករិស្សាមីតិ យាវជីវំ អាបាណកោដិកំ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ។ [អ. និ. ១០.៣១] កតិ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា ភិក្ខុនីនំ បឋមំ បារាជិកំ បញ្ញត្តន្តិ? ទស អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា ភិក្ខុនីនំ បឋមំ បារាជិកំ បញ្ញត្តំ – សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ, ទុម្មង្កូនំ ភិក្ខុនីនំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខុនីនំ ផាសុវិហារាយ, ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ, អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា, វិនយានុគ្គហាយ។ កា សិក្ខន្តីតិ? សេក្ខា ច បុថុជ្ជនកល្យាណិកា ច សិក្ខន្តិ។ កា សិក្ខិតសិក្ខាតិ? អរហន្តិយោ [អរហន្តា (ក.)] សិក្ខិតសិក្ខា។ កត្ថ ឋិតន្តិ? សិក្ខាកាមាសុ ឋិតំ។ កា ធារេន្តីតិ? យាសំ វត្តតិ តា ធារេន្តិ។ កស្ស វចនន្តិ? ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស។ កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។

តតោ មហិន្ទោ ឥដ្ដិយោ, ឧត្តិយោ សម្ពលោ តថា;
ភទ្ទនាមោ ច បណ្ឌិតោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, ជម្ពុទីបា ឥធាគតា;
វិនយំ តេ វាចយិំសុ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយា។

និកាយេ បញ្ច វាចេសុំ, សត្ត ចេវ បករណេ;
តតោ អរិដ្ឋោ មេធាវី, តិស្សទត្តោ ច បណ្ឌិតោ។

វិសារទោ កាឡសុមនោ, ថេរោ ច ទីឃនាមកោ;
ទីឃសុមនោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ កាឡសុមនោ, នាគត្ថេរោ ច ពុទ្ធរក្ខិតោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, ទេវត្ថេរោ ច បណ្ឌិតោ។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;

ពហុស្សុតោ ចូឡនាគោ, គជោវ ទុប្បធំសិយោ។

ធម្មបាលិតនាមោ ច, រោហណេ សាធុបូជិតោ;
តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, ខេមនាមោ តិបេដកោ។

ទីបេ តារករាជាវ បញ្ញាយ អតិរោចថ;
ឧបតិស្សោ ច មេធាវី, ផុស្សទេវោ មហាកថី។

បុនទេវ សុមនោ មេធាវី, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
មហាកថី មហាសិវោ, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

បុនទេវ ឧបាលិ មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
មហានាគោ មហាបញ្ញោ, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

បុនទេវ អភយោ មេធាវី, បិដកេ សព្ពត្ថ កោវិទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ។

តស្ស សិស្សោ មហាបញ្ញោ, បុប្ផនាមោ ពហុស្សុតោ;
សាសនំ អនុរក្ខន្តោ, ជម្ពុទីបេ បតិដ្ឋិតោ។

ចូឡាភយោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
តិស្សត្ថេរោ ច មេធាវី, សទ្ធម្មវំសកោវិទោ។

ចូឡទេវោ ច មេធាវី, វិនយេ ច វិសារទោ;
សិវត្ថេរោ ច មេធាវី, វិនយេ សព្ពត្ថ កោវិទោ។

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

២០៣. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ភិក្ខុនីនំ ឆដ្ឋំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នំ ភិក្ខុនឹ នេវត្តនា បដិចោទេសិ គណស្ស អារោចេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

២០៤. ភិក្ខុនីនំ សត្តមំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ អនុវត្តិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

២០៥. ភិក្ខុនីនំ អដ្ឋមំ បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

អដ្ឋ បារាជិកា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

មេថុនាទិន្នាទានញ្ច , មនុស្សវិគ្គហុត្តរិ;
កាយសំសគ្គំ ឆាទេតិ, ឧក្ខិត្តា អដ្ឋ វត្ថុកា;
បញ្ញាបេសិ មហាវីរោ, ឆេជ្ជវត្ថូ អសំសយាតិ។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌំ

២០៦. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧស្សយវាទិកាយ ភិក្ខុនិយា អឌ្ឌំ ករោន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោ? កំ អារព្ភ? កិស្មឹ វត្ថុស្មឹ...បេ.... កេនាភតន្តិ?

២០៧. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧស្សយវាទិកាយ ភិក្ខុនិយា អឌ្ឌំ ករោន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ឧស្សយវាទិកា វិហរិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ។ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មឹ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ ចតុន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? តតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ.... កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។ ...បេ....;

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

២០៨. ចោរិំ វុដ្ឋាបេន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ចោរិំ វុដ្ឋាបេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

២០៩. ឯកាយ គាមន្តរំ គច្ឆន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី ឯកា គាមន្តរំ គច្ឆិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, តិស្សោ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

២១០. សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ ភិក្ខុនឹ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន អនបលោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ ឱសារេន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ ភិក្ខុនឹ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន អនបលោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ ឱសារេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

២១១. អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? សុន្ទរីនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សុន្ទរីនន្ទា ភិក្ខុនី អវស្សុតា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថតោ អាមិសំ បដិគ្គហេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

២១២. "កិំ តេ, អយ្យេ, ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា, យតោ ត្វំ អនវស្សុតា! ឥង្ឃ, អយ្យេ, យំ តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា, តំ ត្វំ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទ វា ភុញ្ជ វា"តិ ឧយ្យោជេន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី –"កិំ តេ, អយ្យេ, ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា, យតោ ត្វំ អនវស្សុតា! ឥង្ឃ, អយ្យេ, យំ តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា, តំ ត្វំ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទ វា ភុញ្ជ វា"តិ ឧយ្យោជេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

២១៣. កុបិតាយ អនត្តមនាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡឹ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី

ភិក្ខុនី កុបិតា អនត្តមនា ឯវំ អវច – “ពុទ្ធំ បច្ចាចិក្ខាមិ, ធម្មំ បច្ចាចិក្ខាមិ, សង្ឃំ បច្ចាចិក្ខាមិ, សិក្ខំ បច្ចាចិក្ខាមី”តិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

២១៤. កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ បច្ចាកតាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡិំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ បច្ចាកតា កុបិតា អនត្តមនា ឯវំ អវច – “ឆន្ទគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ, ទោសគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ, មោហគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ, ភយគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ”តិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

២១៥. សំសដ្ឋានំ ភិក្ខុនីនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តីនំ សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ សំសដ្ឋា វិហរិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

២១៦. “សំសដ្ឋាវ, អយ្យេ, តុម្ហេ វិហរថ។ មា តុម្ហេ នានា វិហរិត្ថា”តិ ឧយ្យោជេន្តិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី – “សំសដ្ឋាវ អយ្យេ, តុម្ហេ វិហរថ, មា តុម្ហេ នានា វិហរិត្ថា”តិ ឧយ្យោជេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

ទស សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

ឧស្សយចោរិ គាមន្តំ, ឧក្ខិត្តំ ខាទនេន ច;
កឹ តេ កុបិតា កិស្មិញ្ចិ, សំសដ្ឋា ញាយតេ ទសាតិ។

៣. និស្សគ្គិយកណ្ឌំ

២១៧. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន បត្តសន្និចយំ ករោន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ បត្តសន្និចយំ អកំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ…បេ….។

អកាលចីវរំ “កាលចីវរ”ន្តិ អធិដ្ឋហិត្វា ភាជាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អកាលចីវរំ “កាលចីវរ”ន្តិ អធិដ្ឋហិត្វា ភាជាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ.…។

ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ចីវរំ បរិវត្តេត្វា អច្ឆិន្ទន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ចីវរំ បរិវត្តេត្វា អច្ឆិន្ទិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អញ្ញំ វិញ្ញាបេត្វា អញ្ញំ វិញ្ញាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អញ្ញំ វិញ្ញាបេត្វា អញ្ញំ វិញ្ញាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អញ្ញំ ចេតាបេត្វា អញ្ញំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អញ្ញំ ចេតាបេត្វា អញ្ញំ ចេតាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា

បញ្ញត្តំ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន សង្ឃិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន សង្ឃិកេន អញ្ញំ ចេតាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន សង្ឃិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន សង្ឃិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន មហាជនិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន មហាជនិកេន អញ្ញំ ចេតាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន មហាជនិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន មហាជនិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន បុគ្គលិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អញ្ញាតិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន បុគ្គលិកេន សញ្ញាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អតិរេកចតុក្កំសបរមំ គរុបាវុរណំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី រាជានំ កម្ពលំ វិញ្ញាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អតិរេកអឌ្ឍតេយ្យកំសបរមំ លហុបាវុរណំ ចេតាបេន្តិយា និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី រាជានំ ខោមំ វិញ្ញាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ...បេ....។

ទ្វាទស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

បត្តំ អកាលំ កាលញ្ច, បរិវត្តេ ច វិញ្ញាបេ;
ចេតាបេត្វា អញ្ញាទត្ថិ, សង្ឃិកញ្ច មហាជនិកំ;
សញ្ញាចិកា បុគ្គលិកា, ចតុក្កំសឌ្ឍតេយ្យកាតិ។

៤. បាចិត្តិយកណ្ឌំ

១. លសុណវគ្គោ

២១៨. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន លសុណំ ខាទន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ន មត្តំ ជានិត្វា លសុណំ ហរាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ឯឡកលោមកេ...បេ....។

សម្ពាធេ លោមំ សំហរាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្គគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្គគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ សម្ពាធេ លោមំ សំហរាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

តលឃាតកេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ទ្វេ ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ? ទ្វេ ភិក្ខុនិយោ តលឃាតកំ អកំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

ជតុមដ្ឋកេ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី ជតុមដ្ឋកំ អាទិយិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

អតិរេកទ្វង្គុលបព្ពបរមំ ឧទកសុទ្ធិកំ អាទិយន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី អតិគម្ភីរំ ឧទកសុទ្ធិកំ អាទិយិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

ភិក្ខុស្ស ភុញ្ជន្តស្ស បានីយេន វា វិធូបនេន វា ឧបតិដ្ឋន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី ភិក្ខុស្ស ភុញ្ជន្តស្ស បានីយេន ច វិធូបនេន ច ឧបតិដ្ឋិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ...បេ....។

អាមកធញ្ញំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អាមកធញ្ញំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា សង្ការំ វា វិឃាសំ វា តិរោកុដ្ដេ [តិរោកុឌ្ឌេ (សី. ស្យា.)] ឆឌ្ឌេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី ឧច្ចារំ [ឧច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ សង្ការម្បិ វិឃាសម្បិ (ក.)] តិរោកុដ្ដេ ឆឌ្ឌេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា សង្ការំ វា វិឃាសំ វា ហរិតេ ឆឌ្ឌេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឧច្ចារម្បិ បស្សាវម្បិ សង្ការម្បិ វិឃាសម្បិ ហរិតេ ឆឌ្ឌេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

នច្ចំ វា គីតំ វា វាទិតំ វា ទស្សនាយ គច្ឆន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្គគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្គគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ នច្ចម្បិ គីតម្បិ វាទិតម្បិ ទស្សនាយ អគមំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ...បេ....។

លសុណវគ្គោ បឋមោ។

២. រត្តន្ធការវគ្គោ

២១៨. រត្តន្ធការេ អប្បទីបេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកាយ សន្តិដ្ឋន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី រត្តន្ធការេ អប្បទីបេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ថេយ្យសត្ថកេ...បេ....។

បដិច្ឆន្នេ ឱកាសេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកាយ សន្តិដ្ឋន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី បដិច្ឆន្នេ ឱកាសេ បុរិសេន សទ្ធឹ

ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋិ, តស្ស វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ថេយ្យសត្ថកេ...បេ....។

អជ្ឈោកាសេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកាយ សន្តិដ្ឋន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី អជ្ឈោកាសេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ថេយ្យសត្ថកេ...បេ....។

រថិកា វា [រថិយាយ វា (ក.)] ព្យូហេ វា សិង្ឃាដកេ វា បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកាយ សន្តិដ្ឋន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី រថិកាយបិ ព្យូហេបិ សិង្ឃាដកេបិ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ថេយ្យសត្ថកេ...បេ....។

បុរេភត្តំ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា អាសនេ និសីទិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា បក្កមន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី បុរេភត្តំ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា អាសនេ និសីទិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា បក្កាមិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ...បេ....។

បច្ឆាភត្តំ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា អាសនេ អភិនិសីទន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី បច្ឆាភត្តំ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា អាសនេ អភិនិសីទិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ...បេ....។

វិកាលេ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា សេយ្យំ សន្ថរិត្វា វា សន្ថរាបេត្វា វា អភិនិសីទន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ វិកាលេ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា សេយ្យំ សន្ថរិត្វា អភិនិសីទឹសុ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ...បេ....។

ទុគ្គហិតេន ទូបធារិតេន បរំ ឧជ្ឈាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី ទុគ្គហិតេន ទូបធារិតេន បរំ ឧជ្ឈាបេសិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អត្តានំ វា បរំ វា និរយេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា អភិសបន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡឹ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី អត្តានម្បិ បរម្បិ និរយេនបិ ព្រហ្មចរិយេនបិ អភិសបិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អត្តានំ វធិត្វា វធិត្វា រោទន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡឹ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី អត្តានំ វធិត្វា វធិត្វា រោទិ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

រត្តន្ធការវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. នហានវគ្គោ

២២០. នគ្គាយ នហាយន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ នគ្គា នហាយឹសុ, តស្មិ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ...បេ....។

បមាណាតិក្កន្តំ ឧទកសាដិកំ ការាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អប្បមាណិកាយោ ឧទកសាដិកាយោ

ធារេសុំ, តស្ស វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ភិក្ខុនិយា ចីវរំ វិសិព្វេត្វា វា វិសិព្វាបេត្វា វា នេវ សិព្វេន្តិយា ន សិព្វាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនិយា ចីវរំ វិសិព្វាបេត្វា នេវ សិព្វេសិ ន សិព្វាបនាយ ឧស្សុក្កំ អកាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

បញ្ចាហិកំ សង្ឃាដិចារំ អតិក្កាមេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនីនំ ហត្ថេ ចីវរំ និក្ខិបិត្វា សន្តរុត្តរេន ជនបទចារិកំ បក្កមីសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ កឋិនកេ...បេ....។

ចីវរសង្កមនីយំ ធារេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី អញ្ញតរាយ ភិក្ខុនិយា ចីវរំ អនាបុច្ឆា បារុបិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កឋិនកេ...បេ....។

គណស្ស ចីវរលាភំ អន្តរាយំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី គណស្ស ចីវរលាភំ អន្តរាយំ អកាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ធម្មិកំ ចីវរវិភង្គំ បដិពាហន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ។ សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ធម្មិកំ ចីវរវិភង្គំ បដិពាហិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អគារិកស្ស វា បរិព្វាជកស្ស វា បរិព្វាជិកាយ វា សមណចីវរំ ទេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អគារិកស្ស សមណចីវរំ អទាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ទុព្ពលចីវរបច្ចាសាយ ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនិ ទុព្ពលចីវរបច្ចាសាយ ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ធម្មិកំ កឋិនុទ្ធារំ បដិពាហន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ធម្មិកំ កឋិនុទ្ធារំ បដិពាហិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

នហានវគ្គោ តតិយោ។

៤. តុវដ្ដវគ្គោ

២២១. ទ្វិន្នំ ភិក្ខុនីនំ ឯកមញ្ចេ តុវដ្ដេន្តីនំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ទ្វេ ឯកមញ្ចេ តុវដ្ដេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ...បេ....។

ទ្វិន្នំ ភិក្ខុនីនំ ឯកត្ថរណបាវុរណេ តុវដ្ដេន្តីនំ បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ទ្វេ ឯកត្ថរណបាវុរណា តុវដ្ដេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ...បេ....។

ភិក្ខុនិយា សញ្ចិច្ច អផាសុំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនី អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនិយា សញ្ចិច្ច អផាសុំ អកាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ទុក្ខិតំ សហជីវិនឹ នេវ ឧបដ្ឋេន្តិយា ន ឧបដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ទុក្ខិតំ សហជីវិនឹ នេវ ឧបដ្ឋេសិ ន ឧបដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ អកាសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

ភិក្ខុនិយា ឧបស្សយំ ទត្វា កុបិតាយ អនត្តមនាយ និក្កឌ្ឍន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនិយា ឧបស្សយំ ទត្វា កុបិតា អនត្តមនា និក្កឌ្ឍិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

សំសដ្ឋាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡឹ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី សំសដ្ឋា វិហរិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

អន្តោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ អសត្ថិកាយ ចារិកំ ចរន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អន្តោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ អសត្ថិកាយោ ចារិកំ ចរិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

តិរោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ អសត្ថិកាយ ចារិកំ ចរន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ តិរោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ អសត្ថិកាយោ ចារិកំ ចរិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

អន្តោវស្សំ ចារិកំ ចរន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អន្តោវស្សំ ចារិកំ ចរិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

វស្សំវុដ្ឋាយ [វស្សំវុត្ថាយ (សី. ស្យា.)] ភិក្ខុនិយា ចារិកំ ន បក្កមន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ វស្សំវុដ្ឋា ចារិកំ ន បក្កមិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ…បេ….។

តុវដ្ដវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥. ចិត្តាគារវគ្គោ

២២២. រាជាគារំ វា ចិត្តាគារំ វា អារាមំ វា ឧយ្យានំ វា បោក្ខរណឹ វា ទស្សនាយ គច្ឆន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ រាជាគារម្បិ ចិត្តាគារម្បិ ទស្សនាយ អគមំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

អាសន្ទឹ វា បល្លង្កំ វា បរិភុញ្ជន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អាសន្ទិម្បិ បល្លង្កម្បិ បរិភុញ្ជិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

សុត្តំ កន្តន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ សុត្តំ កន្តិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

គិហិវេយ្យាវច្ចំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ គិហិវេយ្យាវច្ចំ អកំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ…។

ភិក្ខុនិយា “ឯហាយ្យេ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេហី”តិ វុច្ចមានាយ “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា នេវ វូបសមេន្តិយា ន វូបសមាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនិយា – “ឯហាយ្យេ, ឥមំ អធិករណំ វូបសមេហី”តិ វុច្ចមានា “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា នេវ វូបសមេសិ ន វូបសមាយ ឧស្សុក្កំ អកាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ…។

អគារិកស្ស វា បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ទេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អគារិកស្ស សហត្ថា ខាទនីយម្បិ ភោជនីយម្បិ អទាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ…។

អាវសថចីវរំ អនិស្សជ្ជិត្វា បរិភុញ្ជន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អាវសថចីវរំ អនិស្សជ្ជិត្វា បរិភុញ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ…បេ…។

អាវសថំ អនិស្សជ្ជិត្វា ចារិកំ បក្កមន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី អាវសថំ អនិស្សជ្ជិត្វា ចារិកំ បក្កាមិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ…បេ…។

តិរច្ឆានវិជ្ជំ បរិយាបុណន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ តិរច្ឆានវិជ្ជំ បរិយាបុណិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – បទសោធម្មេ…បេ…។

តិរច្ឆានវិជ្ជំ វាចេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ តិរច្ឆានវិជ្ជំ វាចេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – បទសោធម្មេ…បេ…។

ចិត្តាគារវគ្គោ បញ្ចមោ។

៦. អារាមវគ្គោ

២២៣. ជានំ សភិក្ខុកំ អារាមំ អនាបុច្ឆា បវិសន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារាមំ អនាបុច្ឆា បវិសិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ទ្វេ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ…។

ភិក្ខុំ អក្កោសន្តិយា បរិភាសន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? វេសាលិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អាយស្មន្តំ ឧបាលិំ អក្កោសិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ…។

ចណ្ឌីកតាយ គណំ បរិភាសន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ចណ្ឌីកតាយ គណំ បរិភាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ…។

និមន្តិតាយ វា បវារិតាយ វា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា អញ្ញត្រ ភុញ្ជន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ភុត្តាវិនិយោ ប

វារិតា អញ្ញត្រ ភុញ្ជីសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ.
...។

កុលំ មច្ឆរាយន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី កុលំ មច្ឆរាយិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អភិក្ខុកេ អាវាសេ វស្សំ វសន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អភិក្ខុកេ អាវាសេ វស្សំ វសឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ...បេ....។

វស្សំវុដ្ឋាយ ភិក្ខុនិយា ឧភតោសង្ឃេ តីហិ ឋានេហិ ន បវារេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ វស្សំវុដ្ឋា ភិក្ខុសង្ឃំ [ភិក្ខុនិសំឃេ (ក.)] ន បវារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

ឱវាទាយ វា សំវាសាយ វា ន គច្ឆន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សក្កេសុ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឱវាទំ ន គច្ឆឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

ឧបោសថម្បិ ន បុច្ឆន្តិយា ឱវាទម្បិ ន យាចន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឧបោសថម្បិ ន បុច្ឆឹសុ ឱវាទម្បិ ន យាចឹសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

បសាខេ ជាតំ គណ្ឌំ វា រុធិតំ [រុហិតំ (សី. ស្យា.)] វា អនបលោកេត្វា សង្ឃំ វា គណំ វា បុរិសេន សទ្ធិំ ឯកេនេកាយ ភេទាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី បសាខេ ជាតំ គណ្ឌំ បុរិសេន សទ្ធិំ ឯកេនេកា ភេទាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កឋិនកេ...បេ....។

អារាមវគ្គោ ឆដ្ឋោ។

៧. គព្ភិនីវគ្គោ

២២៤. គព្ភិនឹ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ គព្ភិនឹ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

បាយន្តិំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បាយន្តិំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សិក្ខមានំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សិក្ខមានំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ឩនទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឩនទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វុដ្ឋាបេសុំ , តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

សហជីវិនឹ វុដ្ឋាបេត្វា ទ្វេ វស្សានិ នេវ អនុគ្គណ្ហន្តិយា ន អនុគ្គណ្ហាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សហជីវិនឹ វុដ្ឋាបេត្វា ទ្វេ វស្សានិ នេវ អនុគ្គហេសិ ន អនុគ្គណ្ហាបេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

វុដ្ឋាបិតំ បវត្តិនឹ ទ្វេ វស្សានិ នានុពន្ធន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ វុដ្ឋាបិតំ បវត្តិនឹ ទ្វេ វស្សានិ នានុពន្ធិំសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

សហជីវិនឹ វុដ្ឋាបេត្វា នេវ វូបកាសេន្តិយា ន វូបកាសាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សហជីវិនឹ វុដ្ឋាបេត្វា នេវ វូបកាសេសិ ន វូបកាសាបេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

គព្ភិនិវគ្គោ សត្តមោ។

៨. កុមារិភូតវគ្គោ

២២៥. ឩនវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឩនវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ឩនទ្វាទសវស្សាយ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឩនទ្វាទសវស្សា វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សាយ សង្ឃេន អសម្មតាយ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា សង្ឃេន អសម្មតា វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ទុតិយបារាជិកេ…បេ….។

“អលំ តាវ តេ, អយ្យេ, វុដ្ឋាបិតេនា”តិ វុច្ចមានាយ “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡិំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី “អលំ តាវ តេ, អយ្យេ, វុដ្ឋាបិតេនា”តិ វុច្ចមានា “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

សិក្ខមានំ – “សចេ មេ ត្វំ, អយ្យេ, ចីវរំ ទស្សសិ, ឯវាហំ តំ វុដ្ឋាបេស្សាមី”តិ វត្វា នេវ វុដ្ឋាបេន្តិយា ន វុដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សិក្ខមានំ – “សចេ មេ ត្វំ, អយ្យេ, ចីវរំ ទស្សសិ, ឯវាហំ តំ វុដ្ឋាបេស្សាមី”តិ វត្វា នេវ វុដ្ឋាបេសិ ន វុដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ អកាសិ , តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

សិក្ខមានំ – “សចេ មំ ត្វំ, អយ្យេ, ទ្វេ វស្សានិ អនុពន្ធិស្សសិ, ឯវាហំ តំ វុដ្ឋាបេស្សាមី”តិ វត្វា នេវ វុដ្ឋាបេន្តិយា ន វុដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សិក្ខមានំ – “សចេ មំ ត្វំ, អយ្យេ, ទ្វេ វស្សានិ អនុពន្ធិស្សសិ, ឯវាហំ តំ វុដ្ឋាបេស្សាមី”តិ វត្វា នេវ វុដ្ឋាបេសិ ន វុដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ អកាសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

បុរិសសំសដ្ឋំ កុមារកសំសដ្ឋំ ចណ្ឌិំ សោកាវាសំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី បុរិសសំសដ្ឋំ កុមារកសំសដ្ឋំ ចណ្ឌិំ សោកាវាសំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

មាតាបិតូហិ វា សាមិកេន វា អននុញ្ញាតំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី មាតាបិតូហិបិ សាមិកេនាបិ អននុញ្ញាតំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេសិ , តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

បារិវាសិកឆន្ទទានេន សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? រាជគហេ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី បារិវាសិកឆន្ទទានេន សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

អនុវស្សំ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អនុវស្សំ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

ឯកំ វស្សំ ទ្វេ វុដ្ឋាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ឯកំ វស្សំ ទ្វេ វុដ្ឋាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

កុមារិភូតវគ្គោ អដ្ឋមោ។

៩. ឆត្តុបាហនវគ្គោ

២២៦. ឆត្តុបាហនំ ធារេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឆត្តុបាហនំ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

យានេន យាយន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ យានេន យាយិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

សង្ឃាណិំ ធារេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី សង្ឃាណិំ ធារេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

ឥត្ថាលង្ការំ ធារេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ឥត្ថាលង្ការំ ធារេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

គន្ធវណ្ណកេន នហាយន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ គន្ធវណ្ណកេន នហាយិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

វាសិតកេន បិញ្ញាកេន នហាយន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ វាសិតកេន បិញ្ញាកេន នហាយិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

ភិក្ខុនិយា ឧម្មទ្ទាបេន្តិយា បរិមទ្ទាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិយា ឧម្មទ្ទាបេសុំ បរិមទ្ទាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

សិក្ខមានា ឧម្មទ្ទាបេន្តិយា បរិមទ្ទាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ សិក្ខមានាយ ឧម្មទ្ទាបេសុំ បរិមទ្ទាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

សាមណេរិយា ឧម្មទ្ទាបេន្តិយា បរិមទ្ទាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ សាមណេរិយា ឧម្មទ្ទាបេសុំ បរិមទ្ទាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

គិហិនិយា ឧម្មទ្ទាបេន្តិយា បរិមទ្ទាបេន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ គិហិនិយា ឧម្មទ្ទាបេសុំ បរិមទ្ទាបេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – ឯឡកលោមកេ…បេ….។

ភិក្ខុស្ស បុរតោ អនាបុច្ឆា អាសនេ និសីទន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុស្ស បុរតោ អនាបុច្ឆា អាសនេ និសីទិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – កថិនកេ…បេ. …។

អនោកាសកតំ ភិក្ខុំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អនោកាសកតំ ភិក្ខុំ បញ្ហំ បុច្ឆិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – បទសោធម្មេ…បេ….។

អសង្កច្ចិកាយ [អសង្កច្ចិកាយ (ស្យា.)] គាមំ បវិសន្តិយា បាចិត្តិយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី អសង្កច្ចិកា គាមំ បាវិសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា

បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ...បេ....។

ឆត្តបាហនវគ្គោ នវមោ។

នវវគ្គខុទ្ទកា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

លសុណំ សំហរេ លោមំ, តលមដ្ឋញ្ច សុទ្ធិកំ;
ភុញ្ជន្តាមកធញ្ញានំ, ទ្វេ វិឃាសេន ទស្សនា។

អន្ធការេ បដិច្ឆន្នេ, អជ្ឈោកាសេ រថិកាយ ច;
បុរេ បច្ឆា វិកាលេ ច, ទុក្កហិ និរយេ វធិ។

នគ្គោទកា វិសិព្ពេត្វា, បញ្ចាហិកំ សង្កមនីយំ;
គណំ វិភង្គសមណំ, ទុព្ពលំ កឋិនេន ច។

ឯកមញ្ចត្ថរណេន, សញ្ចិច្ច សហជីវិនិំ;
ទត្វា សំសដ្ឋអន្តោ ច, តិរោវស្សំ ន បក្កមេ។

រាជា អាសន្ទិ សុត្តញ្ច, គិហិ វូបសមេន ច;
ទទេ ចីវរាវសថំ, បរិយាបុណញ្ច វាចយេ។

អារាមក្កោសចណ្ឌី ច, ភុញ្ជេយ្យ កុលមច្ឆរី;
វាសេ បវារណោវាទំ, ទ្វេ ធម្មា បសាខេន ច។

គព្ភី បាយន្តី ឆ ធម្មេ, អសម្មតូនទ្វាទស;
បរិបុណ្ណញ្ច សង្ឃេន, សហ វុដ្ឋា ឆ បញ្ច ច។

កុមារី ទ្វេ ច សង្ឃេន, ទ្វាទស សម្មតេន ច;
អលំ សចេ ច ទ្វេវស្សំ, សំសដ្ឋា សាមិកេន ច។

បារិវាសិកានុវស្សំ, ទុវេ វុដ្ឋាបនេន ច;
ឆត្តយានេន សង្ឃាណិ, ឥត្ថាលង្ការវណ្ណកេ។

បិញ្ញាកភិក្ខុនី ចេវ, សិក្ខា ច សាមណេរិកា;
គិហិ ភិក្ខុស្ស បុរតោ, អនោកាសំ សង្កច្ចិកាតិ។

តេសំ វគ្គានំ ឧទ្ទានំ –

លសុណន្ធការា នគ្គា, តុវដ្តា ចិត្តគារកា;
អារាមំ គព្ភិនី ចេវ, កុមារី ឆត្តបាហនាតិ។

៥. បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

២២៧. សប្បិំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ សប្បិំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិំសុ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

តេលំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ តេលំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

មធុំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ មធុំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ផាណិតំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ផាណិតំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

មច្ឆំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ មច្ឆំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

មំសំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ។ មំសំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ខីរំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ខីរំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

អដ្ឋ បាដិទេសនីយា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

សប្បិ តេលំ មធុញ្ចេវ, ផាណិតំ មច្ឆមេវ ច;
មំសំ ខីរំ ទធិញ្ចាបិ, វិញ្ញាបេត្វាន ភិក្ខុនី;
បាដិទេសនីយា អដ្ឋ, សយំ ពុទ្ធេន ទេសិតាតិ។

យេ សិក្ខាបទា ភិក្ខុវិភង្គេ វិត្ថារិតា តេ សំខិត្តា

ភិក្ខុនិវិភង្គេ។

កត្ថបញ្ញត្តិវារោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

២. កតាបត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

២២៨. អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តី កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ឧព្ភក្ខកំ អធោជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ,

អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តី ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា ភិក្ខុនី វជ្ជំ បដិច្ឆាទេន្តី កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា ភិក្ខុនី វជ្ជំ បដិច្ឆាទេន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អាចារវិបត្តិំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – វជ្ជប្បដិច្ឆាទិកា ភិក្ខុនី វជ្ជំ បដិច្ឆាទេន្តី ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បារាជិកស្ស – ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តី កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បុរិសេន – “ឥត្ថន្នាមំ ឱកាសំ [ឥត្ថន្នាមំ គហនំ (សី.), ឥត្ថន្នាមំ គព្ភំ (ស្យា.)] អាគច្ឆា”តិ វុត្តា គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; បុរិសស្ស ហត្ថបាសំ ឱក្កន្តមត្តេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស – អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តី ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌំ

២២៨. ឧស្សយវាទិកា ភិក្ខុនី អឌ្ឌំ ករោន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឯកស្ស អារោចេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយស្ស អារោចេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អឌ្ឌបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ចោរិំ វុដ្ឋាបេន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ឯកា គាមន្តរំ គច្ឆន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ ភិក្ខុនិំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន អនបលោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ ឱសារេន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមី”តិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; ឧទកទន្តបោនំ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

“កិំ តេ, អយ្យេ, ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា, យតោ ត្វំ អនវស្សុតា! ឥង្ឃ, អយ្យេ, យំ តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា, តំ ត្វំ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទ វា ភុញ្ជ វា”តិ ឧយ្យោជេន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ តស្សា វចនេន ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ភោជនបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

កុបិតា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា ; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ បច្ចាកតា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

សំសដ្ឋា ភិក្ខុនិយោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិយោ តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជន្តិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

“សំសដ្ឋាវ, អយ្យេ, តុម្ហេ វិហរថ។ មា តុម្ហេ នានា វិហរិត្ថា”តិ ឧយ្យោជេន្តី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា។

៣. និស្សគ្គិយកណ្ឌំ

២៣០. បត្តសន្និចយំ ករោន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អកាលចីវរំ “កាលចីវរ”ន្តិ អធិដ្ឋហិត្វា ភាជាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភាជាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ភាជាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

ភិក្ខុនិយា សទ្ធិំ ចីវរំ បរិវត្តេត្វា អច្ឆិន្ទន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អច្ឆិន្ទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អច្ឆិន្នេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញំ វិញ្ញាបេត្វា អញ្ញំ វិញ្ញាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វិញ្ញាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វិញ្ញាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញំ ចេតាបេត្វា អញ្ញំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញទត្ថិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន សង្ឃិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញទត្ថិកេ បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន សង្ឃិកេន សំយាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញទត្ថិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន មហាជនិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញទត្ថិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេន មហាជនិកេន សំយាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អញ្ញទត្ថិកេន បរិក្ខារេន អញ្ញុទ្ទិសិកេ បុគ្គលិកេន សំយាចិកេន អញ្ញំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អតិរេកចតុក្កំសបរមំ គរុបាវុរណំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

អតិរេកអឌ្ឍតេយ្យកំសបរមំ លហុបាវុរណំ ចេតាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ចេតាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ចេតាបិតេ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ។

និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា។

៤. បាចិត្តិយកណ្ឌំ

១. លសុណវគ្គោ

២៣១. លសុណំ ខាទន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខាទិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សម្ពាធេ លោមំ សំហរាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ សំហរាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; សំហរាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

តលឃាតកំ ករោន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ករោតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; កតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ជតុមដ្ឋកំ អាទិយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អាទិយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ, អាទិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អតិរេកទ្វង្គុលបព្ពបរមំ ឧទកសុទ្ធិកំ អាទិយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អាទិយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អាទិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស ភុញ្ជន្តស្ស បានីយេន វា វិធូបនេន វា ឧបតិដ្ឋន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហត្ថបាសេ តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; ហត្ថបាសំ វិជហិត្វា តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

អាមកធញ្ញំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា សង្ការំ វា វិឃាសំ វា តិរោកុឌ្ឌេ វា តិរោបាការេ វា ឆឌ្ឌេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឆឌ្ឌេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឆឌ្ឌិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា សង្ការំ វា វិឃាសំ វា ហរិតេ ឆឌ្ឌេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឆឌ្ឌេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឆឌ្ឌិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

នច្ចំ វា គីតំ វា វាទិតំ វា ទស្សនាយ គច្ឆន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; យត្ថ ឋិតា បស្សតិ វា សុណាតិ វា, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

លសុណវគ្គោ បឋមោ។

២. រត្តន្ធការវគ្គោ

២៣២. រត្តន្ធការេ អប្បទីបេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហត្ថបាសេ តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; ហត្ថបាសំ វិជហិត្វា តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

បដិច្ឆន្នេ ឱកាសេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហត្ថបាសេ តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; ហត្ថបាសំ វិជហិត្វា តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

អជ្ឈោកាសេ បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហត្ថបាសេ តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; ហត្ថបាសំ វិជហិត្វា តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

រថិកាយ វា ព្យូហេ វា សិង្ឃាដកេ វា បុរិសេន សទ្ធឹ ឯកេនេកា សន្តិដ្ឋន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ហត្ថបាសេ តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; ហត្ថបាសំ វិជហិត្វា តិដ្ឋតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

បុរេភត្តំ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា អាសនេ និសីទិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា បក្កមន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ អនោវស្សកំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បច្ឆាភត្តំ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា អាសនេ និសីទន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

វិកាលេ កុលានិ ឧបសង្កមិត្វា សាមិកេ អនាបុច្ឆា សេយ្យំ សន្ថរិត្វា វា សន្ថរាបេត្វា វា អភិនិសីទន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អភិនិសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អភិនិសិន្នេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទុគ្គហិតេន ទូបធារិតេន បរំ ឧជ្ឈាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧជ្ឈាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧជ្ឈាបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អត្តានំ វា បរំ វា និរយេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា អភិសបន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អភិសបតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អភិសបិតេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អត្តានំ វធិត្វា វធិត្វា រោទន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វធតិ រោទតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; វធតិ ន រោទតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

រត្តន្ធការវគ្គោ ទុតិយោ។

៣. នហានវគ្គោ

២៣៣. នគ្គា នហាយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ នហាយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; នហានបរិយោសានេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បមាណាតិក្កន្តំ ឧទកសាដិកំ ការាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ការាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ការាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា ចីវរំ វិសិព្ពេត្វា វា វិសិព្ពាបេត្វា វា នេវ សិព្ពេន្តី ន សិព្ពាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

បញ្ចាហិកំ សង្ឃាដិចារំ អតិក្កាមេន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។ ចីវរសង្កមនីយំ ធារេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ធារេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ធារិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

គណស្ស ចីវរលាភំ អន្តរាយំ ករោន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ករោតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; កតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ធម្មិកំ ចីវរវិភង្គំ បដិពាហន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិពាហតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិពាហិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អគារិកស្ស វា បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សមណចីវរំ ទេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ទេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ទិន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទុព្ពលចីវរបច្ចាសា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អតិក្កាមេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អតិក្កាមិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ធម្មិកំ កថិនុទ្ធារំ បដិពាហន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិពាហតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិពាហិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

នហានវគ្គោ តតិយោ។

៤. តុវដ្ដវគ្គោ

២៣៤. ទ្វេ ភិក្ខុនិយោ ឯកមញ្ចេ តុវដ្ដេន្តិយោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជន្តិ។ និបជ្ជន្តិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និបន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទ្វេ ភិក្ខុនិយោ ឯកត្ថរណបាវុរណា តុវដ្ដេន្តិយោ ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជន្តិ។ និបជ្ជន្តិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និបន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា សញ្ចិច្ច អផាសុំ ករោន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ករោតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; កតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទុក្ខិតំ សហជីវិនិំ នេវ ឧបដ្ឋេន្តី ន ឧបដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តី ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

ភិក្ខុនិយា ឧបស្សយំ ទត្វា កុបិតា អនត្តមនា និក្កឌ្ឍន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និក្កឌ្ឍតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និក្កឌ្ឍិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សំសដ្ឋា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អន្តោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ អសត្ថិកា ចារិកំ ចរន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិបន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

តិរោរដ្ឋេ សាសង្កសម្មតេ សប្បដិភយេ អសត្ថិកា ចារិកំ ចរន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិបន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អន្តោវស្សំ ចារិកំ ចរន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បដិបជ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បដិបន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

វស្សំវុដ្ឋា ភិក្ខុនី ចារិកំ ន បក្កមន្តី ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

តុវដ្ដវគ្គោ ចតុត្ថោ។

៥. ចិត្តាគារវគ្គោ

២៣៥. រាជាគារំ វា ចិត្តាគារំ វា អារាមំ វា ឧយ្យានំ វា បោក្ខរណិំ វា ទស្សនាយ គច្ឆន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; យត្ថ ឋិតា បស្សតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អាសន្ទិំ វា បល្លង្កំ វា បរិភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិភុញ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិភុត្តេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សុត្តំ កន្តន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ កន្តតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧជ្ជវុជ្ជវេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

គិហិវេយ្យាវច្ចំ ករោន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ករោតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; កតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា – ‘‘ឯហាយ្យេ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេហី’’តិ វុច្ចមានា – ‘‘សាធូ’’តិ បដិស្សុណិត្វា នេវ វូបសមេន្តី ន វូបសមាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តី ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

អគារិកស្ស វា បរិព្ពាជកស្ស វា បរិព្ពាជិកាយ វា សហត្ថា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ទេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ទេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ទិន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អាវសថចីវរំ អនិស្សជ្ជិត្វា បរិភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិភុញ្ជតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិភុត្តេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អាវសថំ អនិស្សជ្ជិត្វា ចារិកំ បក្កមន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

តិរច្ឆានវិជ្ជំ បរិយាបុណន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិយាបុណាតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បទេ បទេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

តិរច្ឆានវិជ្ជំ វាចេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វាចេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បទេ បទេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ចិត្តាគារវគ្គោ បញ្ចមោ។

៦. អារាមវគ្គោ

២៣៦. ជានំ សភិក្ខុកំ អារាមំ អនាបុច្ឆា បវិសន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុំ អក្កោសន្តី បរិភាសន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អក្កោសតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; អក្កោសិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ចណ្ឌីកតា គណំ បរិភាសន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បរិភាសតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បរិភាសិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

និមន្តិតា វា បវារិតា វា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមី”តិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

កុលំ មច្ឆរាយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ មច្ឆរាយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; មច្ឆរិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អភិក្ខុកេ អាវាសេ វស្សំ វសន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “វស្សំ វសិស្សាមី”តិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ បានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋបេតិ បរិវេណំ សម្មជ្ជតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; សហ អរុណុគ្គមនា អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

វស្សំវុដ្ឋា ភិក្ខុនី ឧភតោសង្ឃេ តីហិ ឋានេហិ ន បវារេន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

ឱវាទាយ វា សំវាសាយ វា ន គច្ឆន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

ឧបោសថម្បិ ន បុច្ឆន្តី ឱវាទម្បិ ន យាចន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

បសាខេ ជាតំ គណ្ឌំ វា រុធិតំ វា អនបលោកេត្វា សង្ឃំ វា គណំ វា បុរិសេន សទ្ធិំ ឯកេនេកា ភេទាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភេទាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ភិន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អារាមវគ្គោ ឆដ្ឋោ។

៧. គព្ភិនីវគ្គោ

២៣៧. គព្ភិនឹ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បាយន្តឹ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សិក្ខមានំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឩនទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សំ គិហិគតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សហជីវិនី វុដ្ឋាបេត្វា ទ្វេ វស្សានិ នេវ អនុគ្គណ្ហន្តី នានុគ្គណ្ហាបេន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

វុដ្ឋាបិតំ បវត្តិនី ទ្វេ វស្សានិ នានុពន្ធន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

សហជីវិនី វុដ្ឋាបេត្វា នេវ វូបកាសេន្តី ន វូបកាសាបេន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

គព្ភិនីវគ្គោ សត្តមោ។

៨. កុមារិភូតវគ្គោ

២៣៨. ឩនវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ អសិក្ខិតសិក្ខំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ កុមារិភូតំ ទ្វេ វស្សានិ ឆសុ ធម្មេសុ សិក្ខិតសិក្ខំ សង្ឃេន អសម្មតំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឩនទ្វាទសវស្សា វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បរិបុណ្ណទ្វាទសវស្សា សង្ឃេន អសម្មតា វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

“អលំ តាវ តេ, អយ្យេ, វុដ្ឋាបិតេនា”តិ វុច្ចមានា “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបជ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ខិយ្យតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ខិយ្យិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សិក្ខមានំ – “សចេ មេ ត្វំ, អយ្យេ, ចីវរំ ទស្សសិ, ឯវាហំ តំ វុដ្ឋាបេស្សាមី”តិ វត្វា នេវ វុដ្ឋាបេន្តី ន វុដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

សិក្ខមានំ – “សចេ មំ ត្វំ, អយ្យេ, ទ្វេ វស្សានិ អនុពន្ធិស្សសិ, ឯវាហំ តំ វុដ្ឋាបេស្សាមី”តិ វត្វា នេវ វុដ្ឋាបេន្តី ន វុដ្ឋាបនាយ ឧស្សុក្កំ ករោន្តី ឯកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បាចិត្តិយំ។

បុរិសសំសដ្ឋំ កុមារកសំសដ្ឋំ ចណ្ឌឹ សោកាវាសំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

មាតាបិតូហិ វា សាមិកេន វា អននុញ្ញាតំ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

បារិវាសិកឆន្ទទានេ សិក្ខមានំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អនុវស្សំ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឯកំ វស្សំ ទ្វេ វុដ្ឋាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ វុដ្ឋាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; វុដ្ឋាបិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

កុមារិភូតវគ្គោ អដ្ឋមោ។

៩. ឆត្តុបាហនវគ្គោ

២៣៩. ឆត្តុបាហនំ ធារេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ធារេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ធារិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

យានេន យាយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ យាយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; យាយិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សង្ឃាណិំ ធារេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ធារេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ធារិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឥត្ថាលង្ការំ ធារេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ធារេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ធារិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

គន្ធវណ្ណកេន នហាយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ នហាយតិ , បយោគេ ទុក្កដំ; នហានបរិយោសានេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

វាសិតកេន បិញ្ញាកេន នហាយន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ នហាយតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; នហានបរិយោសានេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុនិយា ឧម្មទ្ទាបេន្តី បរិមទ្ទាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧម្មទ្ទាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧម្មទ្ទិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សិក្ខមានាយ ឧម្មទ្ទាបេន្តី បរិមទ្ទាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧម្មទ្ទាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧម្មទ្ទិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

សាមណេរិយា ឧម្មទ្ទាបេន្តី បរិមទ្ទាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧម្មទ្ទាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧម្មទ្ទិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

គិហិនិយា ឧម្មទ្ទាបេន្តី បរិមទ្ទាបេន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧម្មទ្ទាបេតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឧម្មទ្ទិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ភិក្ខុស្ស បុរតោ អនាបុច្ឆា អាសនេ និសីទន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ និសីទតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; និសិន្នេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អនោកាសកតំ ភិក្ខុំ បញ្ហំ បុច្ឆន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បុច្ឆតិ, បយោគេ ទុក្កដំ; បុច្ឆិតេ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

អសង្កច្ចិកា គាមំ បវិសន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។

ឆត្តុបាហនវគ្គោ នវមោ។

ខុទ្ទកំ និដ្ឋិតំ។

៥. បាដិទេសនីយកណ្ឌំ

២៤០. សប្បិំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

តេលំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

មធុំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

ផាណិតំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

មច្ឆំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

មំសំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

ខីរំ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។

អដ្ឋ បាដិទេសនីយា និដ្ឋិតា។

កតាបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

៣. វិបត្តិវារោ

២៤១. អវស្សុតា ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ…បេ…។

ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តិំ។

វិបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

៤. សង្គហវារោ

២៤២. អវស្សុតា ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន…បេ…។

ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។

សង្គហវារោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

៥. សមុដ្ឋានវារោ

២៤៣. អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ…បេ….។

ទជី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ទជី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

សមុដ្ឋានវារោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

៦. អធិករណវារោ

២៤៤. អវស្សុតា ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ – អាបត្តាធិករណំ…បេ….។

ទជី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? ទជី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ – អាបត្តាធិករណំ។

អធិករណវារោ និដ្ឋិតោ ឆដ្ឋោ។

៧. សមថវារោ

២៤៥. អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច…បេ….។

ទជី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? ទជី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តិយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

សមថវារោ និដ្ឋិតោ សត្តមោ។

៨. សមុច្ចយវារោ

២៤៦. អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តី កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តី តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ឧព្ភក្ខកំ អធោជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយន្តី ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ –

កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច…បេ….។

ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជន្តី ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ, សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ន ចិត្តតោ, សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ន វាចតោ, សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ – អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

សមុច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋមោ។

១. កត្ថបញ្ញត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

២៤៧. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តំ? កំ អារព្ភ? កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ…បេ…. កេនាភតន្តិ?

យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? សុន្ទរីនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? សុន្ទរីនន្ទា ភិក្ខុនី អវស្សុតា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស កាយសំសគ្គំ សាទិយិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ។ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ ចតុន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ? កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? ទុតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ ? បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ…បេ…. កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។ …បេ….;

ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

វជ្ជប្បដិច្ឆាទនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនិំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នំ ភិក្ខុនិំ នេវត្តនា បដិចោទេសិ ន គណស្ស អារោចេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនីំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ អរិដ្ឋំ ភិក្ខុំ គទ្ធពាធិបុព្ពំ អនុវត្តិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរណបច្ចយា បារាជិកំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេសុំ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌោ

២៤៨. យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧស្សយវាទិកាយ ភិក្ខុនិយា អដ្ដំ ករណបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោ? កំ អារព្ភ? កិស្មិំ វត្ថុស្មិំ...បេ.... កេនាភតន្តិ?

យំ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧស្សយវាទិកាយ ភិក្ខុនិយា អដ្ដំ ករណបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនីំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ឧស្សយវាទិកា វិហរិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ អត្ថិ តត្ថ បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តីតិ? ឯកា បញ្ញត្តិ។ អនុបញ្ញត្តិ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ តស្មិំ នត្ថិ។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តីតិ? សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ។ សាធារណបញ្ញត្តិ, អសាធារណបញ្ញត្តីតិ? អសាធារណបញ្ញត្តិ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តីតិ? ឯកតោបញ្ញត្តិ។ ចតុន្នំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសានំ កត្ថោគធំ កត្ថ បរិយាបន្នន្តិ? និទានោគធំ និទានបរិយាបន្នំ។ កតមេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតីតិ? តតិយេន ឧទ្ទេសេន ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ។ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតមា វិបត្តីតិ? សីលវិបត្តិ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតមោ អាបត្តិក្ខន្ធោតិ? សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតីតិ? ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ.... កេនាភតន្តិ? បរម្បរាភតំ –

> ឧបាលិ ទាសកោ ចេវ, សោណកោ សិគ្គវោ តថា;
> មោគ្គលិបុត្តេន បញ្ចមា, ឯតេ ជម្ពុសិរិវ្ហយេ។ ...បេ....;
>
> ឯតេ នាគា មហាបញ្ញា, វិនយញ្ញូ មគ្គកោវិទា;
> វិនយំ ទីបេ បកាសេសុំ, បិដកំ តម្ពបណ្ណិយាតិ។

ចោរិំ វុដ្ឋាបនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនីំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី ចោរិំ វុដ្ឋាបេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ទ្វីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ...បេ....។

ឯកា គាមន្តរំ គមនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនីំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី ឯកា គាមន្តរំ គច្ឆិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, តិស្សោ អនុបញ្ញត្តិយោ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ...បេ....។

សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ ភិក្ខុនីំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន អនបលោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ ឱសារណបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនីំ អារព្ភ។ កិស្មិំ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ ភិក្ខុនីំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន អនបលោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ ឱសារេសិ, តស្មិំ វត្ថុស្មិំ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ...បេ....។

អវស្សុតាយ ភិក្ខុនិយា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? សុន្ទរីនន្ទំ ភិក្ខុនីំ អារព្ភ។

កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សុន្ទរីនន្ទា ភិក្ខុនី អវស្សុតា អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថតោ អាមិសំ បដិគ្គហេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – បឋមបារាជិកេ…បេ….។

“កឹ តេ, អយ្យេ, ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា, យតោ ត្វំ អនវស្សុតា! ឥង្ឃ, អយ្យេ, យំ តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា តំ ត្វំ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទ វា ភុញ្ជ វា”តិ ឧយ្យោជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? អញ្ញតរំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? អញ្ញតរា ភិក្ខុនី – “កឹ តេ, អយ្យេ, ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា, យតោ ត្វំ អនវស្សុតា! ឥង្ឃ, អយ្យេ, យំ តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា តំ ត្វំ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទ វា ភុញ្ជ វា”តិ ឧយ្យោជេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

កុបិតាយ អនត្តមនាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡឹ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី កុបិតា អនត្តមនា ឯវំ អវច – “ពុទ្ធំ បច្ចាចិក្ខាមិ, ធម្មំ បច្ចាចិក្ខាមិ, សង្ឃំ បច្ចាចិក្ខាមិ, សិក្ខំ បច្ចាចិក្ខាមី”តិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ បច្ចាកតាយ ភិក្ខុនិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ចណ្ឌកាឡឹ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ចណ្ឌកាឡី ភិក្ខុនី កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ បច្ចាកតា កុបិតា អនត្តមនា ឯវំ អវច – “ឆន្ទគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ, ទោសគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ, មោហគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ, ភយគាមិនិយោ ច ភិក្ខុនិយោ”តិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

សំសដ្ឋានំ ភិក្ខុនីនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? សម្ពហុលា ភិក្ខុនិយោ សំសដ្ឋា វិហរឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

“សំសដ្ឋា , អយ្យេ, តុម្ហេ វិហរថ។ មា តុម្ហេ នានា វិហរិត្ថា”តិ ឧយ្យោជេន្តិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា សង្ឃាទិសេសោ កត្ថ បញ្ញត្តោតិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តោ។ កំ អារព្ភាតិ? ថុល្លនន្ទំ ភិក្ខុនឹ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ថុល្លនន្ទា ភិក្ខុនី – “សំសដ្ឋាវ អយ្យេ, តុម្ហេ វិហរថ។ មា តម្ហេ នានា វិហរិត្ថា”តិ ឧយ្យោជេសិ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – ធុរនិក្ខេបេ…បេ….។

ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា បាដិទេសនីយំ កត្ថ បញ្ញត្តន្តិ? សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តំ។ កំ អារព្ភាតិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ អារព្ភ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ? ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុនិយោ ទធឹ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជឹសុ, តស្មឹ វត្ថុស្មឹ។ ឯកា បញ្ញត្តិ, ឯកា អនុបញ្ញត្តិ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ…. ។

កត្ថបញ្ញត្តិវារោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

២. កតាបត្តិវារោ

១. បារាជិកកណ្ឌំ

២៤៨. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភិក្ខុ កាយេន កាយំ អាមសតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; កាយេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; កាយបដិពទ្ធេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អង្គុលិបតោទកេ បាចិត្តិយំ – កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

វជ្ជប្បដិច្ឆាទនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? វជ្ជប្បដិច្ឆាទនបច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ [ធម្មំ អជ្ឈាបន្នំ (ស្យា.)] បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អាចារវិបត្តិំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – វជ្ជប្បដិច្ឆាទនបច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភេទកានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរណបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បុរិសេន – “ឥត្ថន្នាមំ ឱកាសំ អាគច្ឆា”តិ វុត្តា គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; បុរិសស្ស ហត្ថបាសំ ឱក្កន្តមត្តេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស – អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរណបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសកណ្ឌោ

២៥០. ឧស្សយវាទិកា ភិក្ខុនី អឌ្ដំ ករណបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឯកស្ស អារោចេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; ទុតិយស្ស អារោចេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អឌ្ដបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ចោរិំ វុដ្ឋាបនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ឯកា គាមន្តរំ គមនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ គច្ឆតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; បឋមំ បាទំ បរិក្ខេបំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ទុតិយំ បាទំ អតិក្កាមេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

សមគ្គេន សង្ឃេន ឧក្ខិត្តំ ភិក្ខុនិំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន អនបលោកេត្វា ការកសង្ឃំ អនញ្ញាយ គណស្ស ឆន្ទំ ឱសារណបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ “ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមី”តិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; ឧទកទន្តបោនំ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។

“កិំ តេ, អយ្យេ, ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ករិស្សតិ អវស្សុតោ វា អនវស្សុតោ វា, យតោ ត្វំ អនវស្សុតា! ឥង្ឃ, អយ្យេ, យំ តេ ឯសោ បុរិសបុគ្គលោ ទេតិ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា តំ ត្វំ សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ខាទ វា ភុញ្ជ វា”តិ, ឧយ្យោជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ តស្សា វចនេន ខាទិស្សាមិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ភោជនបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

កុបិតា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

កិស្មិញ្ចិទេវ អធិករណេ បច្ចាកតា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

សំសដ្ឋា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

“សំសដ្ឋាវ, អយ្យេ, តុម្ហេ វិហរថ, មា តុម្ហេ នានា វិហរិត្ថា”តិ ឧយ្យោជេន្តី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។

ទស សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា…បេ….។

(យថា ហេដ្ឋា តថា វិត្ថារេតព្ពា បច្ចយមេវ នានាករណំ)

ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

កតាបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

៣. វិបត្តិវារោ

២៥១. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តឹ, សិយា អាចារវិបត្តឹ…បេ.… ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តឹ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តឹ។

វិបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

៤. សង្គហវារោ

២៥២. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន…បេ….។

ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។

សង្គហវារោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

៥. សមុដ្ឋានវារោ

២៥៣. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ…បេ….។

ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ទធិ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

សមុដ្ឋានវារោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

៦. អធិករណវារោ

២៥៤. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ…បេ….។

ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ អធិករណានំ – អាបត្តាធិករណំ។

អធិករណវារោ និដ្ឋិតោ ឆដ្ឋោ។

៧. សមថវារោ

២៥៥. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច…បេ….។

ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា អាបត្តិយោ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

សមថវារោ និដ្ឋិតោ សត្តមោ។

៨. សមុច្ចយវារោ

២៥៦. កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ អវស្សុតា ភិក្ខុនី អវស្សុតស្ស បុរិសបុគ្គលស្ស អធក្ខកំ ឧព្ភជាណុមណ្ឌលំ គហណំ សាទិយតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភិក្ខុ កាយេន កាយំ អាមសតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; កាយេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស ; កាយបដិពទ្ធេន កាយបដិពទ្ធំ អាមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អង្គុលិបតោទកេ បាចិត្តិយំ – កាយសំសគ្គំ សាទិយនបច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច…បេ….។

ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភុញ្ជិស្សាមីតិ បដិគ្គណ្ហាតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស; អជ្ឈោហារេ អជ្ឈោហារេ អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – ទធី វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជនបច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ

សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ចាតិ។

សមុច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋមោ។ [ឥមស្សានន្តរំ បោរាណសីហឡបោត្ថកេ ឯវម្បិ§ទិស្សតិ –§“តេសមុទ្ទានំ –§កតិវារោ ច វិបត្តិវារោ ច, សង្គហវារោ ច សមុដ្ឋានវារោ។ អធិករណវារោ ច សមថវារោ ច, សមុច្ចយវារោ ច ឥមេ សត្ត វារា។ អាទិតោ បញ្ញត្តិវារេន សហ អដ្ឋវារាតិ”ឥតិ។]

អដ្ឋ បច្ចយវារា និដ្ឋិតា។

ភិក្ខុនីវិភង្គេ សោឡស មហាវារា និដ្ឋិតា។

សមុដ្ឋានសីសសង្ខេបោ

សមុដ្ឋានស្សុទ្ទានំ

២៥៧ អនិច្ចា សព្ពេ សង្ខារា, ទុក្ខានត្តា ច សង្ខតា;
និព្ពានញ្ចេវ បញ្ញត្តិ, អនត្តា ឥតិ និច្ឆយា។

ពុទ្ធចន្ទេ អនុប្បន្នេ, ពុទ្ធាទិច្ចេ អនុគ្គតេ;
តេសំ សភាគធម្មានំ, នាមមត្តំ ន នាយតិ។

ទុក្ករំ វិវិធំ កត្វា, បូរយិត្វាន បារមី;
ឧប្បជ្ជន្តិ មហាវីរា, ចក្ខុភូតា សព្រហ្មកេ។

តេ ទេសយន្តិ សទ្ធម្មំ, ទុក្ខហានី សុខាវហំ;
អង្គីរសោ សក្យមុនិ, សព្ពភូតានុកម្បកោ។

សព្ពសត្តុត្តមោ សីហោ, បិដកេ តីណិ ទេសយិ;
សុត្តន្តមភិធម្មញ្ច, វិនយញ្ច មហាគុណំ។

ឯវំ នីយតិ សទ្ធម្មោ, វិនយោ យទិ តិដ្ឋតិ;
ឧភតោ ច វិភង្គានិ, ខន្ធកា យា ច មាតិកា។

មាលា សុត្តគុណេនេវ, បរិវារេន គន្ថិតា;
តស្សេវ បរិវារស្ស, សមុដ្ឋានំ និយតោ កតំ។

សម្ភេទំ និទានំ ចញ្ញំ, សុត្តេ ទិស្សន្តិ ឧបរិ;
តស្មា សិក្ខេ បរិវារំ, ធម្មកាមោ សុបេសលោតិ។

តេរសសមុដ្ឋានំ

វិភង្គេ ទ្វីសុ បញ្ញត្តំ, ឧទ្ទិសន្តិ ឧបោសថេ;
បវក្ខាមិ សមុដ្ឋានំ, យថាញាយំ សុណាថ មេ។

បារាជិកំ យំ បឋមំ, ទុតិយញ្ច តតោ បរំ;
សញ្ចរិត្តានុភាសនញ្ច, អតិរេកញ្ច ចីវរំ។

លោមានិ បទសោធម្មោ, ភូតំ សំវិធានេន ច;
ថេយ្យទេសនចោរី ច, អននុញ្ញាតាយ តេរស។

តេរសេតេ សមុដ្ឋាន នយា, វិញ្ញូហិ ចិន្តិតា។
ឯកេកស្មឹ សមុដ្ឋានេ, សទិសា ឥធ ទិស្សរេ។

១. បឋមបារាជិកសមុដ្ឋានំ

២៥៨ មេថុនំ សុក្កសំសគ្គោ, អនិយតា បឋមិកា;
បុព្ពូបបរិបាចិតា, រហោ ភិក្ខុនិយា សហ។

សភោជនេ រហោ ទ្វេ ច, អង្គុលិ ឧទកេ ហសំ;
បហារេ ឧគ្គិរេ ចេវ, តេបញ្ញាសា ច សេខិយា។

អជក្ខកាមាវស្សុតា, តលមដ្ឋញ្ច សុទ្ធិកា;

វស្សំវុដ្ឋា ច ឱវាទំ, នានុពន្ធេ បវត្តិនី។

ឆសត្តតិ ឥមេ សិក្ខា, កាយមានសិកា កតា;
សព្ពេ ឯកសមុដ្ឋានា, បឋមំ បារាជិកំ យថា។

បឋមបារាជិកសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

២. ទុតិយបារាជិកសមុដ្ឋានំ

២៥៩. អទិន្នំ វិគ្គហុត្តរិ, ទុដ្ឋុល្លា អត្តកាមិនំ;
អមូលា អញ្ញភាគិយា, អនិយតា ទុតិយិកា។

អច្ឆិន្ទេ បរិណាមនេ, មុសា ឱមសបេសុណា;
ទុដ្ឋុល្លា បថវីខណេ, ភូតំ អញ្ញាយ ឧជ្ឈាបេ។

និក្កឌ្ឍនំ សិញ្ចនញ្ច, អាមិសហេតុ ភុត្តាវី;
ឯហិ អនាទរិ ភីសា, អបនិធេ ច ជីវិតំ។

ជានំ សប្បាណកំ កម្មំ, ឩនសំវាសនាសនា;
សហធម្មិកវិលេខា, មោហោ អមូលកេន ច។

កុក្កុច្ចំ ធម្មិកំ ចីវរំ, ទត្វា [កុក្កុច្ចំ ធម្មិកំ ចីវរំ (សី.), កុក្កុច្ចំ ធម្មិកំ ទត្វា (ស្យា.)] បរិណាមេយ្យ បុគ្គលេ;
កឹ តេ អកាលំ អច្ឆិន្ទេ, ទុគ្គហិ និរយេន ច។

គណំ វិភង្គំ ទុព្ពលំ, កឋិនាផាសុបស្សយំ;
អក្កោសចណ្ឌី មច្ឆរី, គព្ភិនី ច បាយន្តិយា។

ទ្វេវស្សំ សិក្ខា សង្ឃេន, តយោ ចេវ គិហីគតា;
កុមារិភូតា តិស្សោ ច, ឩនទ្វាទសសម្មតា។

អលំ តាវ សោកាវាសំ, ឆន្ទា អនុវស្សា ច ទ្វេ;
សិក្ខាបទា សត្តតិមេ, សមុដ្ឋានា តិកា កតា។

កាយចិត្តេន ន វាចា, វាចាចិត្តំ ន កាយិកំ;
តីហិ ទ្វារេហិ ជាយន្តិ, បារាជិកំ ទុតិយំ យថា។

ទុតិយបារាជិកសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៣. សញ្ចរិត្តសមុដ្ឋានំ

២៦០. សញ្ចរិ កុដិ វិហារោ, ធោវនញ្ច បដិគ្គហោ;
វិញ្ញត្តុត្តរិ អភិហដ្ឋុំ, ឧភិន្នំ ទូតកេន ច។

កោសិយា សុទ្ធទ្វេភាគា, ឆព្ពស្សានិ និសីទនំ;
រិញ្ចន្តិ រូបិកា ចេវ, ឧភោ នានប្បការកា។

ឩនពន្ធនវស្សិកា, សុត្តំ វិកប្បនេន ច;
ទ្វារទានសិព្ពានិ [ទ្វារទានសិព្ពិនី (សី. ស្យា.)] ច, បូវបច្ចយជោតិ ច។

រតនំ សូចិ មញ្ចោ ច, តូលំ និសីទនកណ្ឌុ ច;
វស្សិកា ច សុគតេន, វិញ្ញត្តិ អញ្ញំ ចេតាបនា។

ទ្វេ សង្ឃិកា មហាជនិកា, ទ្វេ បុគ្គលលហុកា គរុ;

ទ្វេ វិឃាសា សាជិកា ច, សមណចីវរេន ច។

សមបញ្ញាសិមេ ធម្មា, ឆហិ ឋានេហិ ជាយរេ;
កាយតោ ន វាចាចិត្តា, វាចតោ ន កាយមនា។

កាយវាចា ន ច ចិត្តា [ន ចិត្តតោ (សី. ស្យា.)], កាយចិត្តា ន វាចិកា [ន វាចតោ (សី. ស្យា.)];
វាចាចិត្តា ន កាយេន, តីហិ ទ្វារេហិ [តីហិ ឋានេហិ (ស្យា.)] ជាយរេ។

ឆសមុដ្ឋានិកា ឯតេ, សញ្ចរិត្តេន សាទិសា។

សញ្ចរិត្តសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៤. សមនុភាសនាសមុដ្ឋានំ

២៦១. ភេទានុវត្តទុព្ពច, ទូសទុដ្ឋុល្លទិដ្ឋិ ច;
ឆន្ទំ ឧជ្ជគ្ឃិកា ទ្វេ ច, ទ្វេ ច សទ្ទា ន ព្យាហរេ។

ឆមា នីចាសនេ ឋានំ, បច្ចតោ ឧប្បថេន ច;
វជ្ជានុវត្តិគហណា, ឱសារេ បច្ចាចិក្ខនា។

កិស្មិំ សំសដ្ឋា ទ្វេ វធិ, វិសិព្ពេ ទុក្ខិតាយ ច;
បុន សំសដ្ឋា ន វូបសមេ, អារាមញ្ច បវារណា។

អន្វទ្ធំ [អន្វទ្ធមាសំ (សី. ស្យា.)] សហ ជីវិនី, ទ្វេ ចីវរំ អនុពន្ធនា;
សត្តតឹស ឥមេ ធម្មា, កាយវាចាយ ចិត្តតោ។

សព្ពេ ឯកសមុដ្ឋានា, សមនុភាសនា យថា។

សមនុភាសនាសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៥. កថិនសមុដ្ឋានំ

២៦២. ឧព្ភតំ កថិនំ តីណិ, បឋមំ បត្តភេសជ្ជំ;
អច្ចេកំ ចាបិ សាសង្កំ, បក្កមន្តេន វា ទុវេ។

ឧបស្សយំ បរម្បរា, អនតិរិត្តំ និមន្តនា;
វិកប្បំ រញ្ញោ វិកាលេ, វោសាសារញ្ញកេន ច។

ឧស្សយាសន្និចយញ្ច, បុរេ បច្ឆា វិកាលេ ច;
បញ្ចាហិកា សង្កមនី, ទ្វេបិ អាវសថេន ច។

បសាខេ អាសនេ ចេវ, តឹស ឯកូនកា ឥមេ;
កាយវាចា ន ច ចិត្តា [ន ចិត្តតោ (ស្យា.)], តីហិ ទ្វារេហិ ជាយរេ។

ទ្វិសមុដ្ឋានិកា សព្ពេ, កថិនេន សហាសមា។

កថិនសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៦. ឯឡកលោមសមុដ្ឋានំ

២៦៣. ឯឡកលោមា ទ្វេ សេយ្យា, អាហច្ច បិណ្ឌភោជនំ;
គណវិកាលសន្និធិ, ទន្តបោនេន ចេលកា។

ឧយ្យុត្តំ សេនំ [ឧយ្យុត្តំ វសេ (ស្យា.)] ឧយ្យោធិ, សុរា ឱរេន ន្ហាយនា;
ទុព្ពណ្ណេ ទ្វេ ទេសនិកា, លសុណុបតិដ្ឋេ នច្ចនា។

ន្ហានមត្ថរណំ សេយ្យា, អន្តោរដ្ឋេ តថា ពហិ;
អន្តោវស្សំ ចិត្តាគារំ, អាសន្ទិ សុត្តកន្តនា។

វេយ្យាវច្ចំ សហត្ថា ច, អភិក្ខុកាវាសេន ច;
ឆត្តំ យានញ្ច សង្ឃាណី, អលង្ការំ គន្ធវាសិតំ។

ភិក្ខុនី សិក្ខមានា ច, សាមណេរី គិហិនិយា;
អសំកច្ចិកា អាបត្តិ, ចត្តារីសា ចតុត្តរិ។

កាយេន ន វាចាចិត្តេន, កាយចិត្តេន ន វាចតោ;
ទ្វិសមុដ្ឋានិកា សព្ពេ, សមា ឯឡកលោមិកាតិ។

ឯឡកលោមសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៧. បទសោធម្មសមុដ្ឋានំ

២៦៤. បទញ្ញត្រ អសម្មតា, តថា អត្ថង្គតេន ច;
តិរច្ឆានវិជ្ជា ទ្វេ វុត្តា, អនោកាសោ [អនោកាសេ (សី. ស្យា.)] ច បុច្ឆនា។

សត្ត សិក្ខាបទា ឯតេ, វាចា ន កាយចិត្តតោ [កាយចិត្តកា (ក.)];
វាចាចិត្តេន ជាយន្តិ, ន តុ កាយេន ជាយរេ។

ទ្វិសមុដ្ឋានិកា សព្ពេ, បទសោធម្មសទិសា។

បទសោធម្មសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៨. អទ្ធានសមុដ្ឋានំ

២៦៥. អទ្ធាននាវំ បណីតំ, មាតុគាមេន សំហរេ;
ធញ្ញំ និមន្តិតា ចេវ, អដ្ឋ ច បាដិទេសនី។

សិក្ខា បន្នរស ឯតេ, កាយា ន វាចា ន មនា;
កាយវាចាហិ ជាយន្តិ, ន តេ ចិត្តេន ជាយរេ។

កាយចិត្តេន ជាយន្តិ, ន តេ ជាយន្តិ វាចតោ;
កាយវាចាហិ ចិត្តេន, សមុដ្ឋានា ចតុព្ពិធា។

បញ្ញត្តា ពុទ្ធញាណេន, អទ្ធានេន សហា សមា [សមានយា (ស្យា.)]។

អទ្ធានសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

៩. ថេយ្យសត្ថសមុដ្ឋានំ

២៦៦. ថេយ្យសត្ថំ ឧបស្សុតិ, សូបវិញ្ញាបនេន ច;
រត្តិឆន្នញ្ច ឱកាសំ, ឯតេ ព្យូហេន សត្តមា។

កាយចិត្តេន ជាយន្តិ, ន តេ ជាយន្តិ វាចតោ;
តីហិ ទ្វារេហិ ជាយន្តិ, ទ្វិសមុដ្ឋានិកា ឥមេ។

ថេយ្យសត្ថសមុដ្ឋានា, ទេសិតាទិច្ចពន្ធុនា។

ថេយ្យសត្ថសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

១០. ធម្មទេសនាសមុដ្ឋានំ

២៦៧. ឆត្តបាណិស្ស សទ្ធម្មំ, ន ទេសេន្តិ តថាគតា;
ឯវមេវ [តថេវ (សី. ស្យា.)] ទណ្ឌបាណិស្ស, សត្ថអាវុធបាណិនំ។

បាទុកុបាហនា យានំ, សេយ្យបល្លត្ថិកាយ ច;
វេឋិតោគុណ្ឋិតោ ចេវ, ឯកាទសមនូនកា។

វាចាចិត្តេន ជាយន្តិ, ន តេ ជាយន្តិ កាយតោ;
សព្ពេ ឯកសមុដ្ឋានា, សមកា ធម្មទេសនេ។

ធម្មទេសនាសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

១១. ភូតារោចនសមុដ្ឋានំ

២៦៨. ភូតំ កាយេន ជាយតិ, ន វាចា ន ច ចិត្តតោ;
វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយា ន ច ចិត្តតោ។

កាយវាចាយ ជាយតិ, ន តុ ជាយតិ ចិត្តតោ;
ភូតារោចនកា នាម, តីហិ ឋានេហិ ជាយតិ។

ភូតារោចនសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

១២. ចោរិវុដ្ឋាបនសមុដ្ឋានំ

២៦៩. ចោរី វាចាយ ចិត្តេន, ន តំ ជាយតិ កាយតោ;
ជាយតិ តីហិ ទ្វារេហិ, ចោរិវុដ្ឋាបនំ ឥទំ;
អកតំ ទ្វិសមុដ្ឋានំ, ធម្មរាជេន ភាសិតំ [បឋិតំ (ស្យា.)]។

ចោរិវុដ្ឋាបនសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

១៣. អននុញ្ញាតសមុដ្ឋានំ

២៧០. អននុញ្ញាតំ វាចាយ, ន កាយា ន ច ចិត្តតោ;
ជាយតិ កាយវាចាយ, ន តំ ជាយតិ ចិត្តតោ។

ជាយតិ វាចាចិត្តេន, ន តំ ជាយតិ កាយតោ;
ជាយតិ តីហិ ទ្វារេហិ, អកតំ ចតុឋានិកំ។

អននុញ្ញាតសមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

សមុដ្ឋានញ្ហិ សង្ខេបំ, ទស តីណិ សុទេសិតំ;
អសម្មោហករំ ឋានំ, នេត្តិធម្មានុលោមិកំ;
ធារយន្តោ ឥមំ វិញ្ញូ, សមុដ្ឋានេ ន មុយ្ហតីតិ។

សមុដ្ឋានសីសសង្ខេបោ និដ្ឋិតោ។

អន្តរបេយ្យាលំ

កតិបុច្ឆាវារោ

២៧១. កតិ អាបត្តិយោ? កតិ អាបត្តិក្ខន្ធា? កតិ វិនីតវត្ថូនិ? កតិ អគារវា? កតិ គារវា? កតិ វិនីតវត្ថូនិ? កតិ វិបត្តិយោ? កតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានា? កតិ វិវាទមូលានិ? កតិ អនុវាទមូលានិ? កតិ សារណីយា ធម្មា? កតិ ភេទករវត្ថូនិ? កតិ អធិករណានិ? កតិ សមថា?

បញ្ច អាបត្តិយោ។ បញ្ច អាបត្តិក្ខន្ធា។ បញ្ច វិនីតវត្ថូនិ។ សត្ត អាបត្តិយោ។ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា។ សត្ត វិនីតវត្ថូនិ។ ឆ អគារវា។ ឆ គារវា។ ឆ វិនីតវត្ថូនិ។ ចតស្សោ វិបត្តិយោ។ ឆ អាបត្តិសមុដ្ឋានា។ ឆ វិវាទមូលានិ។ ឆ អនុវាទមូលានិ។ ឆ សារណីយា ធម្មា។ អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ។ ចត្តារិ អធិករណានិ។ សត្ត សមថា។

តត្ថ កតមា បញ្ច អាបត្តិយោ? បារាជិកាបត្តិ, សង្ឃាទិសេសាបត្តិ, បាចិត្តិយាបត្តិ, បាដិទេសនីយាបត្តិ, ទុក្កដាបត្តិ – ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ។

តត្ថ កតមេ បញ្ច អាបត្តិក្ខន្ធា? បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ, សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ, បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធោ, បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធោ, ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធោ – ឥមេ បញ្ច អាបត្តិក្ខន្ធា។

តត្ថ កតមានិ បញ្ច វិនីតវត្ថូនិ? បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ អារតិ វិរតិ បដិវិរតិ វេរមណី អកិរិយា អករណំ អនជ្ឈាបត្តិ វេលាអនតិក្កមោ សេតុឃាតោ – ឥមានិ បញ្ច វិនីតវត្ថូនិ។

តត្ថ កតមា សត្ត អាបត្តិយោ? បារាជិកាបត្តិ, សង្ឃាទិសេសាបត្តិ, ថុល្លច្ចយាបត្តិ, បាចិត្តិយាបត្តិ, បាដិទេសនីយាបត្តិ, ទុក្កដាបត្តិ, ទុព្ភាសិតាបត្តិ – ឥមា សត្ត អាបត្តិយោ។

តត្ថ កតមេ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា? បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ, សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធោ, ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធោ, បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធោ, បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធោ, ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធោ, ទុព្ភាសិតាបត្តិក្ខន្ធោ – ឥមេ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា។

តត្ថ កតមានិ សត្ត វិនីតវត្ថូនិ? សត្តហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ អារតិ វិរតិ បដិវិរតិ វេរមណី អកិរិយា អករណំ អនជ្ឈាបត្តិ វេលាអនតិក្កមោ សេតុឃាតោ – ឥមានិ សត្ត វិនីតវត្ថូនិ។

តត្ថ កតមេ ឆ អគារវា? ពុទ្ធេ អគារវោ, ធម្មេ អគារវោ, សង្ឃេ អគារវោ, សិក្ខាយ អគារវោ, អប្បមាទេ អគារវោ, បដិសន្ថារេ អគារវោ – ឥមេ ឆ អគារវា។

តត្ថ កតមេ ឆ គារវា? ពុទ្ធេ គារវោ, ធម្មេ គារវោ, សង្ឃេ គារវោ, សិក្ខាយ គារវោ, អប្បមាទេ គារវោ, បដិសន្ថារេ គារវោ – ឥមេ ឆ គារវា។

តត្ថ កតមានិ ឆ វិនីតវត្ថូនិ? ឆហិ អគារវេហិ អារតិ វិរតិ បដិវិរតិ វេរមណី អកិរិយា អករណំ អនជ្ឈាបត្តិ វេលាអនតិក្កមោ សេតុឃាតោ – ឥមានិ ឆ វិនីតវត្ថូនិ។

តត្ថ កតមា ចតស្សោ វិបត្តិយោ? សីលវិបត្តិ, អាចារវិបត្តិ, ទិដ្ឋិវិបត្តិ, អាជីវវិបត្តិ – ឥមា ចតស្សោ វិបត្តិយោ។

តត្ថ កតមេ ឆ អាបត្តិសមុដ្ឋានា? អត្ថាបត្តិ កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; អត្ថាបត្តិ វាចតោ សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; អត្ថាបត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; អត្ថាបត្តិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; អត្ថាបត្តិ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; អត្ថាបត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ – ឥមេ ឆ អាបត្តិសមុដ្ឋានា។

២៧២. តត្ថ [ចូឡវ. ២១៦; អ. និ. ៦.៣៦; ម. និ. ៣.៤៤; ទី. និ. ៣.៣២៥] កតមានិ ឆ វិវាទមូលានិ? ឥធ ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ ឧបនាហី។ យោ សោ ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ ឧបនាហី សោ សត្ថរិបិ អគារវោ វិហរតិ

អប្បតិស្សោ, ធម្មេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សង្ឃេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ។ យោ សោ ភិក្ខុ សត្ថរិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... សិក្ខាយ ន បរិបូរការី, សោ សង្ឃេ វិវាទំ ជនេតិ។ យោ ហោតិ វិវាទោ ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យាថ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវាយ បដិបជ្ជេយ្យាថ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវោ ហោតិ។

[ចូឡវ. ២១៦] បុន ចបរំ ភិក្ខុ មក្ខី ហោតិ បឡាសី...បេ.... ឥស្សុកី ហោតិ មច្ឆរី, សឋោ ហោតិ មាយាវី, បាបិច្ឆោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ, សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី។ យោ សោ ភិក្ខុ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី សោ សត្ថរិបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, ធម្មេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សង្ឃេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ។ យោ សោ ភិក្ខុ សត្ថរិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... សិក្ខាយ ន បរិបូរការី, សោ សង្ឃេ វិវាទំ ជនេតិ។ យោ សោ ហោតិ វិវាទោ ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យាថ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវាយ បដិបជ្ជេយ្យាថ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវោ ហោតិ។ ឥមានិ ឆ វិវាទមូលានិ។

២៧៣. [ចូឡវ. ២១៧] តត្ថ កតមានិ ឆ អនុវាទមូលានិ? ឥធ ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ ឧបនាហី។ យោ សោ ភិក្ខុ កោធនោ ហោតិ ឧបនាហី សោ សត្ថរិបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, ធម្មេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សង្ឃេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ។ យោ សោ ភិក្ខុ សត្ថរិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ ...បេ.... សិក្ខាយ ន បរិបូរការី សោ សង្ឃេ អនុវាទំ ជនេតិ។ យោ ហោតិ អនុវាទោ ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ អនុវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យាថ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ អនុវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវាយ បដិបជ្ជេយ្យាថ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវោ ហោតិ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុ មក្ខី ហោតិ បលាសី...បេ.... ឥស្សុកី ហោតិ មច្ឆរី, សឋោ ហោតិ មាយាវី, បាបិច្ឆោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ, សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី។ យោ សោ ភិក្ខុ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី សោ សត្ថរិបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, ធម្មេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សង្ឃេបិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ។ យោ ភិក្ខុ សត្ថរិ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ...បេ.... សង្ឃេ...បេ.... សិក្ខាយ ន បរិបូរការី សោ សង្ឃេ អនុវាទំ ជនេតិ។ យោឯ ហោតិ អនុវាទោ ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ អនុវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស បហានាយ វាយមេយ្យាថ។ ឯវរូបំ ចេ តុម្ហេ អនុវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ តស្សេវ បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវាយ បដិបជ្ជេយ្យាថ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ។ ឯវមេតស្ស បាបកស្ស អនុវាទមូលស្ស អាយតឹ អនវស្សវោ ហោតិ។ ឥមានិ ឆ អនុវាទមូលានិ។

២៧៤. [ទី. និ. ៣.៣២៤; អ. និ. ៦.១១] តត្ថ កតមេ ឆ សារណីយា ធម្មា? ឥធ ភិក្ខុនោ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្រហ្មចារីសុ អាវិ ចេវ រហោ ច។ អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ គរុករណោ សង្គហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុនោ មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្រហ្មចារីសុ អាវិ ចេវ រហោ ច។ អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ គរុករណោ សង្គហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុនោ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្រហ្មចារីសុ អាវិ ចេវ រហោ ច។ អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ គរុករណោ សង្គហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុ យេ តេ លាភា ធម្មិកា ធម្មលទ្ធា អន្តមសោ បត្តបរិយាបន្នមត្តម្បិ តថារូបេហិ លាភេហិ អប្បដិវិភត្តភោគី ហោតិ សីលវន្តេហិ សព្រហ្មចារីហិ សាធារណភោគី។ អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ គរុករណោ សង្គហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុ យានិ តានិ សីលានិ អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ទានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ ភុជិស្សានិ វិញ្ញុបសត្ថានិ អបរាមដ្ឋានិ សមាធិសំវត្តនិកានិ , តថារូបេសុ សីលេសុ សីលសាមញ្ញគតោ វិហរតិ សព្រហ្មចារីហិ អាវិ ចេវ រហោ ច។ អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ គរុករណោ សង្គហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុ យាយំ ទិដ្ឋិ អរិយា និយ្យានិកា និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយ តថារូបាយ ទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិសាមញ្ញគតោ វិហរតិ សព្រហ្មចារីហិ អាវិ ចេវ រហោ ច។ អយម្បិ ធម្មោ សារណីយោ បិយករណោ គរុករណោ សង្គហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីភាវាយ សំវត្តតិ។ ឥមេ ឆ សារណីយា ធម្មា។

២៧៥. តត្ថ កតមានិ អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ? ឥធ ភិក្ខុ អធម្មំ “ធម្មោ”តិ ទីបេតិ, ធម្មំ “អធម្មោ”តិ ទីបេតិ, អវិនយំ “វិនយោ”តិ ទីបេតិ, វិនយំ “អវិនយោ”តិ ទីបេតិ, អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន “ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនា”តិ ទីបេតិ, ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន “អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនា”តិ ទីបេតិ, អនាចិណ្ណំ តថាគតេន “អាចិណ្ណំ តថាគតេនា”តិ ទីបេតិ, អាចិណ្ណំ តថាគតេន “អនាចិណ្ណំ តថាគតេនា”តិ ទីបេតិ, អបញ្ញត្តំ តថាគតេន “បញ្ញត្តំ តថាគតេនា”តិ ទីបេតិ, បញ្ញត្តំ តថាគតេន “អបញ្ញត្តំ តថាគតេនា”តិ ទីបេតិ, អាបត្តិំ “អនាបត្តី”តិ ទីបេតិ, អនាបត្តិំ “អាបត្តី”តិ ទីបេតិ, លហុកំ អាបត្តិំ “គរុកា អាបត្តី”តិ ទីបេតិ, គរុកំ អាបត្តិំ “លហុកា អាបត្តី”តិ ទីបេតិ, សាវសេសំ អាបត្តិំ “អនវសេសា អាបត្តី”តិ ទីបេតិ, អនវសេសំ អាបត្តិំ “សាវសេសា អាបត្តី”តិ ទីបេតិ, ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ “អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តី”តិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ “ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តី”តិ ទីបេតិ។ ឥមានិ អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ។

[ចូឡវ. ២១៥; បរិ. ៣៤០] តត្ថ កតមានិ ចត្តារិ អធិករណានិ? វិវាទាធិករណំ, អនុវាទាធិករណំ, អាបត្តាធិករណំ, កិច្ចាធិករណំ – ឥមានិ ចត្តារិ អធិករណានិ។

តត្ថ កតមេ សត្ត សមថា? សម្មុខាវិនយោ, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, យេភុយ្យសិកា, តស្សបាបិយសិកា, តិណវត្ថារកោ – ឥមេ សត្ត សមថា។

កតិបុច្ឆាវារោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាបត្តិ អាបត្តិក្ខន្ធា, វិនីតា សត្តធា បុន;
វិនីតាការវា ចេវ, ការវា មូលមេវ ច។

បុន វិនីតា វិបត្តិ, សមុដ្ឋានា វិវាទនា;
អនុវាទា សារណីយំ, ភេទាធិករណេន ច។

សត្តេវ សមថា វុត្តា, បទា សត្តរសា ឥមេតិ។

១. ឆអាបត្តិសមុដ្ឋានវារោ

២៧៦. បឋមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បារាជិកំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។ សង្ឃាទិសេសំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ថុល្លច្ចយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាចិត្តិយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាដិទេសនីយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុព្ភាសិតំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។

ទុតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បារាជិកំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។ សង្ឃាទិសេសំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ថុល្លច្ចយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាចិត្តិយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាដិទេសនីយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុព្ភាសិតំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។

តតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បារាជិកំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។ សង្ឃាទិសេសំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ថុល្លច្ចយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាចិត្តិយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាដិទេសនីយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុព្ភាសិតំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។

ចតុត្ថេ អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បារាជិកំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ សង្ឃាទិសេសំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ថុល្លច្ចយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាចិត្តិយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាដិទេសនីយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុព្ភាសិតំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។

បញ្ចមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បារាជិកំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ សង្ឃាទិសេសំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ថុល្លច្ចយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាចិត្តិយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាដិទេសនីយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុព្ភាសិតំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។

ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បារាជិកំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ សង្ឃាទិសេសំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ថុល្លច្ចយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាចិត្តិយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ បាដិទេសនីយំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? សិយាតិ វត្តព្ពំ។ ទុព្ភាសិតំ អាបជ្ជេយ្យាតិ? ន ហីតិ វត្តព្ពំ។

ឆអាបត្តិសមុដ្ឋានវារោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

២. កតាបត្តិវារោ

២៧៧. បឋមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? បឋមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី វិកាលេ ភោជនំ ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – បឋមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៧៨. ទុតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ទុតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី សមាទិសតិ – “កុដឹ មេ ករោថា”តិ។ តស្ស កុដឹ ករោន្តិ អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ។ បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។ ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី អនុបសម្បន្នំ បទសោ ធម្មំ វាចេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – ទុតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – វាចតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៧៩. តតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? តតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី សំវិទហិត្វា កុដឹ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ។ បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។ ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។ ភិក្ខុ កប្បិយសញ្ញី ភិក្ខុនិយា វោសាសន្តិយា ន និវារេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – តតិយេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨០. ចតុត្ថេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ចតុត្ថេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ភិក្ខុ មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី វិកាលេ ភោជនំ ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា អន្តរឃរំ បវិដ្ឋាយ ហត្ថតោ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហត្ថា បដិគ្គហេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស។ ចតុត្ថេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឥមា ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ , សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឆហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន , សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨១. បញ្ចមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? បញ្ចមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី សមាទិសតិ – "កុដឹ មេ ករោថា"តិ។ តស្ស កុដឹ ករោន្តិ អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ។ បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី អនុបសម្បន្នំ បទសោ ធម្មំ វាចេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។ ន ខុំសេតុកាមោ ន វម្ភេតុកាមោ ន មង្កុកត្តុកាមោ ទវកម្យតា ហីនេន ហីនំ វទេតិ, អាបត្តិ ទុព្ភាសិតស្ស – បញ្ចមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឥមា ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឆហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន,

សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុព្ភាសិតាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨២. ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា ភណ្ឌំ អវហរតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស ; ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី សំវិទហិត្វា កុដឹ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ, បយោគេ ទុក្កដំ; ឯកំ បិណ្ឌំ អនាគតេ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; តស្មិំ បិណ្ឌេ អាគតេ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស។ ភិក្ខុ អកប្បិយសញ្ញី ភិក្ខុនិយា វោសាសន្តិយា ន និវារេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស – ឆដ្ឋេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន ឥមា ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា ? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ អាបត្តិសមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឆហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ចាតិ។

ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ

កតាបត្តិវារោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

៣. អាបត្តិសមុដ្ឋានគាថា

២៨៣. សមុដ្ឋានា កាយិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ;
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា បញ្ច;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា វាចសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ;
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា វាចសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា ចតស្សោ;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា វាចសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ;

បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា វាចសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា បញ្ច;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា មានសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ;
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា មានសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា ឆ;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា វាចសិកា មានសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ;
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា វាចសិកា មានសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា ឆ;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា វាចសិកា មានសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា កតិ;
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

សមុដ្ឋានា កាយិកា វាចសិកា មានសិកា អនន្តទស្សិនា;
អក្ខាតា លោកហិតេន វិវេកទស្សិនា;
អាបត្តិយោ តេន សមុដ្ឋិតា ឆ;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទាតិ។

អាបត្តិសមុដ្ឋានគាថា និដ្ឋិតា តតិយា។

៤. វិបត្តិបច្ចយវារោ

២៨៤. សីលវិបត្តិបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? សីលវិបត្តិបច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អត្តនោ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – សីលវិបត្តិបច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ…បេ… សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តឹ, សិយា អាចារវិបត្តឹ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន

សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨៥. អាចារវិបត្តិបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អាចារវិបត្តិបច្ចយា ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ អាចារវិបត្តិំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អាចារវិបត្តិបច្ចយា ឥមំ ឯកំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។

សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជតិ ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? សា អាបត្តិ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជតិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឯកេន អាបត្តិក្ខន្ធេន សង្គហិតា – ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨៦. ទិដ្ឋិវិបត្តិបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? ទិដ្ឋិវិបត្តិបច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, ញត្តិយា ទុក្កដំ [ញត្តិយា ទុក្កដំ, ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ទុក្កដា (ស្យា. ក.)]; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – ទិដ្ឋិវិបត្តិបច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន , សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨៧. អាជីវវិបត្តិបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អាជីវវិបត្តិបច្ចយា ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – អាជីវហេតុ អាជីវការណា បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; អាជីវហេតុ អាជីវការណា សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; អាជីវហេតុ អាជីវការណា “យោ តេ វិហារេ វសតិ, សោ ភិក្ខុ អរហា”តិ ភណតិ, បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុ បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុនី បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ បាដិទេសនីយស្ស; អាជីវហេតុ អាជីវការណា សូបំ វា ឱទនំ វា អគិលានោ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អាជីវវិបត្តិបច្ចយា ឥមា ឆ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ឆហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាដិទេសនីយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិបត្តិបច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

៥. អធិករណបច្ចយវារោ

២៨៨. វិវាទាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? វិវាទាធិករណបច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ – ឧបសម្បន្នំ ឱមសតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អនុបសម្បន្នំ ឱមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – វិវាទាធិករណបច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តិំ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨៩. អនុវាទាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនុវាទាធិករណបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; អមូលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អនុវាទាធិករណបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន ។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៩០. អាបត្តាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អាបត្តាធិករណបច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បដិច្ឆាទេតិ; អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អាចារវិបត្តិំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អាបត្តាធិករណបច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៩១. កិច្ចាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? កិច្ចាធិករណបច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បារាជិកស្ស។ ភេទកានុវត្តកា ភិក្ខូ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – កិច្ចាធិករណបច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ...បេ.... សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិំ, សិយា អាចារវិបត្តិំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ។ ចតុន្នំ

អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

បបេត្វា សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធេ, អវសេសា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ សមថានំ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? បបេត្វា សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធេ អវសេសា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ន កតមំ វិបត្តិ ភជន្តិ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ន កតមេន អាបត្តិក្ខន្ធេន សង្គហិតា។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ន កតមេន អាបត្តិសមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ ន កតមំ អធិករណំ។ សត្តន្នំ សមថានំ ន កតមេន សមថេន សម្មន្តិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? បបេត្វា សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធេ, នត្ថញ្ញា អាបត្តិយោតិ។

អធិករណបច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

អន្តរបេយ្យាលំ [អនន្តរបេយ្យាលំ (សី. ស្យា.)] និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

កតិបុច្ឆា សមុដ្ឋានា, កតាបត្តិ តថេវ ច;
សមុដ្ឋានា វិបត្តិ ច, តថាធិករណេន ចាតិ។

សមថភេទោ

៦. អធិករណបរិយាយវារោ

២៩២. វិវាទាធិករណស្ស – កឹ បុព្ពង្គមំ? កតិ ឋានានិ? កតិ វត្ថូនិ? កតិ ភូមិយោ? កតិ ហេតូ? កតិ មូលានិ? កតិហាការេហិ វិវទតិ? វិវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

អនុវាទាធិករណស្ស – កឹ បុព្ពង្គមំ? កតិ ឋានានិ? កតិ វត្ថូនិ? កតិ ភូមិយោ? កតិ ហេតូ? កតិ មូលានិ? កតិហាការេហិ អនុវទតិ? អនុវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

អាបត្តាធិករណស្ស – កឹ បុព្ពង្គមំ? កតិ ឋានានិ? កតិ វត្ថូនិ? កតិ ភូមិយោ? កតិ ហេតូ? កតិ មូលានិ? កតិហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ? អាបត្តាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

កិច្ចាធិករណស្ស – កឹ បុព្ពង្គមំ? កតិ ឋានានិ? កតិ វត្ថូនិ? កតិ ភូមិយោ? កតិ ហេតូ? កតិ មូលានិ? កតិហាការេហិ កិច្ចំ ជាយតិ? កិច្ចាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

២៩៣. វិវាទាធិករណស្ស កឹ បុព្ពង្គមន្តិ? លោភោ បុព្ពង្គមោ, ទោសោ បុព្ពង្គមោ, មោហោ បុព្ពង្គមោ, អលោភោ បុព្ពង្គមោ, អទោសោ បុព្ពង្គមោ, អមោហោ បុព្ពង្គមោ។ កតិ ឋានានីតិ? អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ ឋានានិ។ កតិ វត្ថូនីតិ? អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ។ កតិ ភូមិយោតិ? អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ ភូមិយោ។ កតិ ហេតូតិ? នវ ហេតូ – តយោ កុសលហេតូ , តយោ អកុសលហេតូ, តយោ អព្យាកតហេតូ។ កតិ មូលានីតិ? ទ្វាទស មូលានិ។ កតិហាការេហិ វិវទតីតិ? ទ្វីហាការេហិ វិវទតិ – ធម្មទិដ្ឋិ វា អធម្មទិដ្ឋិ វា។ [ចូឡវ. ២២៨] វិវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? វិវាទាធិករណំ ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច។

២៩៤. អនុវាទាធិករណស្ស កឹ បុព្ពង្គមន្តិ? លោភោ បុព្ពង្គមោ, ទោសោ បុព្ពង្គមោ, មោហោ បុព្ពង្គមោ, អលោភោ បុព្ពង្គមោ, អទោសោ បុព្ពង្គមោ, អមោហោ បុព្ពង្គមោ។ កតិ ឋានានីតិ? ចតស្សោ វិបត្តិយោ ឋានានិ។ កតិ វត្ថូនីតិ? ចតស្សោ វិបត្តិយោ វត្ថូនិ។ កតិ ភូមិយោតិ? ចតស្សោ វិបត្តិយោ ភូមិយោ។ កតិ ហេតូតិ? នវ ហេតូ – តយោ កុសលហេតូ, តយោ អកុសលហេតូ, តយោ អព្យាកតហេតូ។ កតិ មូលានីតិ? ចុទ្ទស មូលានិ។ កតិហាការេហិ អនុវទតីតិ? ទ្វីហាការេហិ អនុវទតិ – វត្ថុតោ វា អាបត្តិតោ វា។ [ចូឡវ. ២៣៦] អនុវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? អនុវាទាធិករណំ ចតូហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

២៨៥. អាបត្តាធិករណស្ស កី បុព្ពង្គមន្តិ? លោភោ បុព្ពង្គមោ, ទោសោ បុព្ពង្គមោ, មោហោ បុព្ពង្គមោ, អលោភោ បុព្ពង្គមោ, អទោសោ បុព្ពង្គមោ, អមោហោ បុព្ពង្គមោ។ កតិ ឋានានីតិ? សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ឋានានិ។ កតិ វត្ថូនីតិ? សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា វត្ថូនិ។ កតិ ភូមិយោតិ? សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ភូមិយោ។ កតិ ហេតូតិ? ឆ ហេតូ [កតិ ហេតូតិ នវ ហេតូ, តយោ កុសលហេតូ (សី. ស្យា.)] – តយោ អកុសលហេតូ, តយោ អព្យាកតហេតូ។ កតិ មូលានីតិ? ឆ អាបត្តិសមុដ្ឋានានិ មូលានិ ។ កតិហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតីតិ? ឆហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ – អលជ្ជិតា, អញ្ញាណតា, កុក្កុច្ចបកតតា, អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញិតា, កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញិតា, សតិសម្មោសា។ [ចូឡវ. ២៣៩] អាបត្តាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? អាបត្តាធិករណំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

២៨៦. កិច្ចាធិករណស្ស កី បុព្ពង្គមន្តិ? លោភោ បុព្ពង្គមោ, ទោសោ បុព្ពង្គមោ, មោហោ បុព្ពង្គមោ, អលោភោ បុព្ពង្គមោ, អទោសោ បុព្ពង្គមោ, អមោហោ បុព្ពង្គមោ។ កតិ ឋានានីតិ? ចត្តារិ កម្មានិ ឋានានិ។ កតិ វត្ថូនីតិ? ចត្តារិ កម្មានិ វត្ថូនិ។ កតិ ភូមិយោតិ? ចត្តារិ កម្មានិ ភូមិយោ។ កតិ ហេតូតិ? នវ ហេតូ – តយោ កុសលហេតូ, តយោ អកុសលហេតូ, តយោ អព្យាកតហេតូ។ កតិ មូលានីតិ? ឯកំ មូលំ – សង្ឃោ។ កតិហាការេហិ កិច្ចំ ជាយតីតិ ? ទ្វីហាការេហិ កិច្ចំ ជាយតិ – ញត្តិតោ វា អបលោកនតោ វា។ [ចូឡវ. ២៤២] កិច្ចាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតីតិ? កិច្ចាធិករណំ ឯកេន សមថេន សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន។

កតិ សមថា? សត្ត សមថា។ សម្មុខាវិនយោ, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, យេភុយ្យសិកា, តស្សបាបិយសិកា, តិណវត្ថារកោ – ឥមេ សត្ត សមថា។

សិយា ឥមេ សត្ត សមថា ទស សមថា ហោន្តិ, ទស សមថា សត្ត សមថា ហោន្តិ វត្ថុវសេន បរិយាយេន សិយាតិ។

កថញ្ច សិយា? វិវាទាធិករណស្ស ទ្វេ សមថា , អនុវាទាធិករណស្ស ចត្តារោ សមថា, អាបត្តាធិករណស្ស តយោ សមថា, កិច្ចាធិករណស្ស ឯកោ សមថោ។ ឯវំ ឥមេ សត្ត សមថា ទស សមថា ហោន្តិ, ទស សមថា សត្ត សមថា ហោន្តិ វត្ថុវសេន បរិយាយេន។

បរិយាយវារោ និដ្ឋិតោ ឆដ្ឋោ។

៧. សាធារណវារោ

២៨៧. កតិ សមថា វិវាទាធិករណស្ស សាធារណា? កតិ សមថា វិវាទាធិករណស្ស អសាធារណា? កតិ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស សាធារណា? កតិ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស អសាធារណា? កតិ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស សាធារណា? កតិ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស អសាធារណា? កតិ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស សាធារណា? កតិ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស អសាធារណា?

ទ្វេ សមថា វិវាទាធិករណស្ស សាធារណា – សម្មុខាវិនយោ, យេភុយ្យសិកា។ បញ្ច សមថា វិវាទាធិករណស្ស អសាធារណា – សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, តស្សបាបិយសិកា, តិណវត្ថារកោ។

ចត្តារោ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស សាធារណា – សម្មុខាវិនយោ; សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, តស្សបាបិយសិកា។ តយោ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស អសាធារណា – យេភុយ្យសិកា, បដិញ្ញាតករណំ, តិណវត្ថារកោ។

តយោ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស សាធារណា – សម្មុខាវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, តិណវត្ថារកោ។ ចត្តារោ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស អសាធារណា – យេភុយ្យសិកា, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, តស្សបាបិយសិកា ។

ឯកោ សមថោ កិច្ចាធិករណស្ស សាធារណោ – សម្មុខាវិនយោ។ ឆ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស អសាធារណា – យេភុយ្យសិកា, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, តស្សបាបិយសិកា, តិណវត្ថារកោ។

សាធារណវារោ និដ្ឋិតោ សត្តមោ។

៨. តព្ភាគិយវារោ

២៩៨. កតិ សមថា វិវាទាធិករណស្ស តព្ភាគិយា? កតិ សមថា វិវាទាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា? កតិ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស តព្ភាគិយា? កតិ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា? កតិ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស តព្ភាគិយា? កតិ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា? កតិ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស តព្ភាគិយា? កតិ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា?

ទ្វេ សមថា វិវាទាធិករណស្ស តព្ភាគិយា – សម្មុខាវិនយោ, យេភុយ្យសិកា។ បញ្ច សមថា វិវាទាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា – សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, តស្សបាបិយសិកា, តិណវត្ថារកោ។

ចត្តារោ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស តព្ភាគិយា – សម្មុខាវិនយោ, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, តស្សបាបិយសិកា។ តយោ សមថា អនុវាទាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា – យេភុយ្យសិកា, បដិញ្ញាតករណំ, តិណវត្ថារកោ។

តយោ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស តព្ភាគិយា – សម្មុខាវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, តិណវត្ថារកោ។ ចត្តារោ សមថា អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា – យេភុយ្យសិកា, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, តស្សបាបិយសិកា។

ឯកោ សមថោ កិច្ចាធិករណស្ស តព្ភាគិយោ – សម្មុខាវិនយោ។ ឆ សមថា កិច្ចាធិករណស្ស អញ្ញភាគិយា – យេភុយ្យសិកា, សតិវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ, បដិញ្ញាតករណំ, តស្សបាបិយសិកា, តិណវត្ថារកោ។

តព្ភាគិយវារោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋមោ។

៩. សមថា សមថស្ស សាធារណវារោ

២៩៩. សមថា សមថស្ស សាធារណា, សមថា សមថស្ស អសាធារណា។ សិយា សមថា សមថស្ស សាធារណា, សិយា សមថា សមថស្ស អសាធារណា។

កថំ សិយា សមថា សមថស្ស សាធារណា? កថំ សិយា សមថា សមថស្ស អសាធារណា? យេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិនយស្ស សាធារណា, សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស អសាធារណា។

សតិវិនយោ សម្មុខាវិនយស្ស សាធារណោ, អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ អសាធារណោ។

អមូឡ្ហវិនយោ សម្មុខាវិនយស្ស សាធារណោ, បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អសាធារណោ។

បដិញ្ញាតករណំ សម្មុខាវិនយស្ស សាធារណំ, តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស អសាធារណំ។

តស្សបាបិយសិកា សម្មុខាវិនយស្ស សាធារណា, តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស អសាធារណា។

តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយស្ស សាធារណោ, យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ អសាធារណោ ។ ឯវំ សិយា សមថា សមថស្ស សាធារណា; ឯវំ សិយា សមថា សមថស្ស អសាធារណា។

សមថា សមថស្ស សាធារណវារោ និដ្ឋិតោ នវមោ។

១០. សមថា សមថស្ស តព្ភាគិយវារោ

៣០០. សមថា សមថស្ស តព្ភាគិយា, សមថា សមថស្ស អញ្ញភាគិយា។ សិយា សមថា សមថស្ស តព្ភាគិយា, សិយា សមថា សមថស្ស អញ្ញភាគិយា។

កថំ សិយា សមថា សមថស្ស តព្ភាគិយា? កថំ សិយា សមថា សមថស្ស អញ្ញភាគិយា? យេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិនយស្ស តព្ភាគិយា, សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស អញ្ញភាគិយា។

សតិវិនយោ សម្មុខាវិនយស្ស តព្ភាគិយោ, អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ អញ្ញភាគិយោ។

អមូឡ្ហវិនយោ សម្មុខាវិនយស្ស តព្ភាគិយោ, បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អញ្ញភាគិយោ។

បដិញ្ញាតករណំ សម្មុខាវិនយស្ស តព្ភាគិយំ, តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស អញ្ញភាគិយំ។

តស្សបាបិយសិកា សម្មុខាវិនយស្ស តព្ភាគិយា, តិណវត្ថារកស្ស យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស អញ្ញភាគិយា។

តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយស្ស តព្ភាគិយោ, យេភុយ្យសិកាយ សតិវិនយស្ស អមូឡ្ហវិនយស្ស បដិញ្ញាតករណស្ស តស្សបាបិយសិកាយ អញ្ញភាគិយោ។ ឯវំ សិយា សមថា សមថស្ស តព្ភាគិយា, ឯវំ សិយា សមថា សមថស្ស អញ្ញភាគិយា។

សមថា សមថស្ស តព្ភាគិយវារោ និដ្ឋិតោ ទសមោ។

១១. សមថសម្មុខាវិនយវារោ

៣០១. សមថោ សម្មុខាវិនយោ, សម្មុខាវិនយោ សមថោ? សមថោ យេភុយ្យសិកា, យេភុយ្យសិកា សមថោ? សមថោ សតិវិនយោ , សតិវិនយោ សមថោ? សមថោ អមូឡ្ហវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ សមថោ? សមថោ បដិញ្ញាតករណំ, បដិញ្ញាតករណំ សមថោ? សមថោ តស្សបាបិយសិកា, តស្សបាបិយសិកា សមថោ? សមថោ តិណវត្ថារកោ, តិណវត្ថារកោ សមថោ?

យេភុយ្យសិកា សតិវិនយោ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ – ឥមេ សមថា សមថា, នោ សម្មុខាវិនយោ។ សម្មុខាវិនយោ សមថោ ចេវ សម្មុខាវិនយោ ច។

សតិវិនយោ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយោ – ឥមេ សមថា សមថា, នោ យេភុយ្យសិកា។ យេភុយ្យសិកា សមថោ ចេវ យេភុយ្យសិកា ច។

អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយោ យេភុយ្យសិកា – ឥមេ សមថា សមថា, នោ សតិវិនយោ។ សតិវិនយោ សមថោ ចេវ សតិវិនយោ ច។

បដិញ្ញាតករណំ តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយោ យេភុយ្យសិកា សតិវិនយោ – ឥមេ សមថា សមថា, នោ អមូឡ្ហវិនយោ។ អមូឡ្ហវិនយោ សមថោ ចេវ អមូឡ្ហវិនយោ ច។

តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយោ យេភុយ្យសិកា សតិវិនយោ អមូឡ្ហវិនយោ – ឥមេ សមថា សមថា, នោ បដិញ្ញាតករណំ។ បដិញ្ញាតករណំ សមថោ ចេវ បដិញ្ញាតករណញ្ច។

តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយោ យេភុយ្យសិកា សតិវិនយោ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ – ឥមេ សមថា សមថា, នោ តស្សបាបិយសិកា។ តស្សបាបិយសិកា សមថោ ចេវ តស្សបាបិយសិកា ច។

សម្មុខាវិនយោ យេភុយ្យសិកា សតិវិនយោ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ តស្សបាបិយសិកា – ឥមេ សមថា សមថា, នោ តិណវត្ថារកោ។ តិណវត្ថារកោ សមថោ ចេវ តិណវត្ថារកោ ច។

សមថសម្មុខាវិនយវារោ និដ្ឋិតោ ឯកាទសមោ។

១២. វិនយវារោ

៣០២. វិនយោ សម្មុខាវិនយោ, សម្មុខាវិនយោ វិនយោ? វិនយោ យេភុយ្យសិកា, យេភុយ្យសិកា វិនយោ? វិនយោ សតិវិនយោ, សតិវិនយោ វិនយោ? វិនយោ អមូឡ្ហវិនយោ, អមូឡ្ហវិនយោ វិនយោ? វិនយោ បដិញ្ញាតករណំ, បដិញ្ញាតករណំ វិនយោ? វិនយោ តស្សបាបិយសិកា, តស្សបាបិយសិកា វិនយោ? វិនយោ តិណវត្ថារកោ, តិណវត្ថារកោ វិនយោ?

វិនយោ សិយា សម្មុខាវិនយោ សិយា ន សម្មុខាវិនយោ។ សម្មុខាវិនយោ វិនយោ ចេវ សម្មុខាវិនយោ ច។

វិនយោ សិយា យេភុយ្យសិកា, សិយា ន យេភុយ្យសិកា។ យេភុយ្យសិកា វិនយោ ចេវ យេភុយ្យសិកា ច។

វិនយោ សិយា សតិវិនយោ, សិយា ន សតិវិនយោ។ សតិវិនយោ វិនយោ ចេវ សតិវិនយោ ច។

វិនយោ សិយា អមូឡ្ហវិនយោ, សិយា ន អមូឡ្ហវិនយោ។ អមូឡ្ហវិនយោ វិនយោ ចេវ អមូឡ្ហវិនយោ ច ។

វិនយោ សិយា បដិញ្ញាតករណំ, សិយា ន បដិញ្ញាតករណំ។ បដិញ្ញាតករណំ វិនយោ ចេវ បដិញ្ញាតករណញ្ច។

វិនយោ សិយា តស្សបាបិយសិកា, សិយា ន តស្សបាបិយសិកា។ តស្សបាបិយសិកា វិនយោ ចេវ តស្សបាបិយសិកា ច។

វិនយោ សិយា តិណវត្ថារកោ, សិយា ន តិណវត្ថារកោ។ តិណវត្ថារកោ វិនយោ ចេវ តិណវត្ថារកោ ច។

វិនយវារោ និដ្ឋិតោ ទ្វាទសមោ។

១៣. កុសលវារោ

៣០៣. សម្មុខាវិនយោ កុសលោ អកុសលោ អព្យាកតោ? យេភុយ្យសិកា កុសលា អកុសលា អព្យាកតា? សតិវិនយោ កុសលោ អកុសលោ អព្យាកតោ? អមូឡ្ហវិនយោ កុសលោ អកុសលោ អព្យាកតោ? បដិញ្ញាតករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ? តស្សបាបិយសិកា កុសលា អកុសលា អព្យាកតា? តិណវត្ថារកោ កុសលោ អកុសលោ អព្យាកតោ?

សម្មុខាវិនយោ សិយា កុសលោ, សិយា អព្យាកតោ។ នត្ថិ សម្មុខាវិនយោ អកុសលោ។

យេភុយ្យសិកា សិយា កុសលា, សិយា អកុសលា, សិយា អព្យាកតា។

សតិវិនយោ សិយា កុសលោ, សិយា អកុសលោ, សិយា អព្យាកតោ។

អមូឡ្ហវិនយោ សិយា កុសលោ, សិយា អកុសលោ, សិយា អព្យាកតោ។

បដិញ្ញាតករណំ សិយា កុសលំ, សិយា អកុសលំ, សិយា អព្យាកតំ។

តស្សបាបិយសិកា សិយា កុសលា, សិយា អកុសលា សិយា អព្យាកតា។

តិណវត្ថារកោ សិយា កុសលោ, សិយា អកុសលោ, សិយា អព្យាកតោ។

វិវាទាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ។ អនុវាទាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ។ អាបត្តាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ។ កិច្ចាធិករណំ កុសលំ អកុសលំ អព្យាកតំ។

វិវាទាធិករណំ សិយា កុសលំ, សិយា អកុសលំ, សិយា អព្យាកតំ។

អនុវាទាធិករណំ សិយា កុសលំ, សិយា អកុសលំ, សិយា អព្យាកតំ។

អាបត្តាធិករណំ សិយា អកុសលំ, សិយា អព្យាកតំ។ នត្ថិ អាបត្តាធិករណំ កុសលំ។

កិច្ចាធិករណំ សិយា កុសលំ, សិយា អកុសលំ, សិយា អព្យាកតំ។

កុសលវារោ និដ្ឋិតោ តេរសមោ។

១៤. យត្ថវារោ, បុច្ឆាវារោ

៣០៤. យត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ។ ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ។

យត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ។ ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ។

យត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ។ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ។

យត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ។ ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ។

យត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ។ ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ។

យត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ។ ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ។

យត្ថ យេភុយ្យសិកា តត្ថ សម្មុខាវិនយោ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ យេភុយ្យសិកា។ ន តត្ថ សតិវិនយោ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ។

យត្ថ សតិវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ សតិវិនយោ។ ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា។ សម្មុខាវិនយំ កាតុន មូលំ...បេ....។

យត្ថ តិណវត្ថារកោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ; យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ តិណវត្ថារកោ។ ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា, ន តត្ថ សតិវិនយោ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា។

ចក្កបេយ្យាលំ។

យត្ថវារោ និដ្ឋិតោ ចុទ្ទសមោ។

១៥. សមថវារោ, វិស្សជ្ជនាវារោ

៣០៥. យស្មឹ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, យត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ។ ន តត្ថ សតិ

វិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ។

យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, យត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ។ ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ។

យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, យត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ។ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ។

យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, យត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ។ ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ។

យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, យត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ។ ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ។

យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ, យត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ លព្ភតិ តត្ថ តិណវត្ថារកោ លព្ភតិ។ ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា លព្ភតិ, ន តត្ថ សតិវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ លព្ភតិ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ លព្ភតិ, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា លព្ភតិ។

សមថវារោ និដ្ឋិតោ បន្នរសមោ។

១៦. សំសដ្ឋវារោ

៣០៦. អធិករណន្តិ វា សមថាតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ឧទាហុ វិសំសដ្ឋា? លព្ភា ច បនិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា [វិនិព្ភុជ្ជិត្វា វិនិព្ភុជ្ជិត្វា (ក.), ដីកាយំ ឯកបទមេវ ទិស្សតិ] នានាករណំ បញ្ញាបេតុន្តិ?

អធិករណន្តិ វា សមថាតិ វា ឥមេ ធម្មា វិសំសដ្ឋា, នោ សំសដ្ឋា។ លព្ភា ច បនិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុន្តិ។ សោ – “មា ហេវ”ន្តិស្ស វចនីយោ។ អធិករណន្តិ វា សមថាតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា, នោ វិសំសដ្ឋា។ នោ ច លព្ភា [ន ច លព្ភា (ក.)] ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ននុ វុត្តំ ភគវតា – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, អធិករណានិ, សត្ត សមថា។ អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ, សមថា អធិករណេហិ សម្មន្តិ។ ឯវំ, ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា នោ វិសំសដ្ឋា; នោ ច លព្ភា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុ”ន្តិ។

សំសដ្ឋវារោ និដ្ឋិតោ សោឡសមោ។

១៧. សម្មតិវារោ

៣០៧. វិវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? អនុវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? អាបត្តាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ? កិច្ចាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

[ចូឡវ. ២២៨, ២៣៦ អាទយោ] វិវាទាធិករណំ ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច។

[ចូឡវ. ២២៨, ២៣៦ អាទយោ] អនុវាទាធិករណំ ចតូហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

[ចូឡវ. ២៣៩, ២៤២ អាទយោ] អាបត្តាធិករណំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

[ចូឡវ. ២៣៩, ២៤២ អាទយោ] កិច្ចាធិករណំ ឯកេន សមថេន សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច បញ្ចហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច ចតូហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច។

អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច ឆហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច ចតូហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច បញ្ចហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច ឆហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

សម្មតិវារោ និដ្ឋិតោ សត្តរសមោ។

១៨. សម្មន្តិ ន សម្មន្តិវារោ

៣០៨. វិវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ, កតិហិ សមថេហិ ន សម្មតិ? អនុវាទាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ, កតិហិ សមថេហិ ន សម្មតិ? អាបត្តាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ, កតិហិ សមថេហិ ន

សម្មតិ? កិច្ចាធិករណំ កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ, កតិហិ សមថេហិ ន សម្មតិ?

វិវាទាធិករណំ ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច។ បញ្ចហិ សមថេហិ ន សម្មតិ – សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

អនុវាទាធិករណំ ចតូហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។ តីហិ សមថេហិ ន សម្មតិ – យេភុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

[ចូឡវ. ២៣៩] អាបត្តាធិករណំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។ ចតូហិ សមថេហិ ន សម្មតិ – យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

កិច្ចាធិករណំ ឯកេន សមថេន សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន។ ឆហិ សមថេហិ ន សម្មតិ – យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច បញ្ចហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។ ទ្វីហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ – បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច ចតូហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។ តីហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ – សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

វិវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច។ បញ្ចហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ – សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច ឆហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។ ឯកេន សមថេន ន សម្មន្តិ – យេភុយ្យសិកាយ។

អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច ចតូហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកា ច។ តីហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ – យេភុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច ។ ចតូហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ – យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច បញ្ចហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។ ទ្វីហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ – បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច ឆហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។ ឯកេន សមថេន ន សម្មន្តិ – យេភុយ្យសិកាយ។

វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ? កតិហិ សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណញ្ច អនុវាទាធិករណញ្ច អាបត្តាធិករណញ្ច កិច្ចាធិករណញ្ច សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច។

សម្មន្តិ ន សម្មន្តិវារោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋារសមោ។

១៩. សមថាធិករណវារោ

៣០៩. សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ? សមថា អធិករណេហិ សម្មន្តិ? អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ? អធិករណា អធិករណេហិ សម្មន្តិ?

សិយា សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ, សិយា សមថា សមថេហិ ន សម្មន្តិ។ សិយា សមថា អធិករណេហិ សម្មន្តិ, សិយា សមថា អធិករណេហិ ន សម្មន្តិ។ សិយា អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ, សិយា អធិករណា សមថេហិ ន សម្មន្តិ។ សិយា អធិករណា អធិករណេហិ សម្មន្តិ, សិយា អធិករណា អធិករណេហិ ន សម្មន្តិ។

៣១០. កថំ សិយា សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ, កថំ សិយា សមថា សមថេហិ ន សម្មន្តិ? យេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ; សតិវិនយេន ន សម្មតិ, អមូឡ្ហវិនយេន ន សម្មតិ, បដិញ្ញាតករណេន ន សម្មតិ, តស្សបាបិយសិកាយ ន សម្មតិ, តិណវត្ថារកេន ន សម្មតិ។

សតិវិនយោ សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ; អមូឡ្ហវិនយេន ន សម្មតិ, បដិញ្ញាតករណេន ន សម្មាតិ, តស្សបាបិយសិកាយ ន សម្មតិ, តិណវត្ថារកេន ន សម្មតិ, យេភុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ។

អមូឡ្ហវិនយោ សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ; បដិញ្ញាតករណេន ន សម្មតិ, តស្សបាបិយសិកាយ ន សម្មតិ, តិណវត្ថារកេន ន សម្មតិ, យេភុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ, សតិវិនយេន ន សម្មតិ។

បដិញ្ញាតករណំ សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ; តស្សបាបិយសិកាយ ន សម្មតិ, តិណវត្ថារកេន ន សម្មតិ, យេភុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ, សតិវិនយេន ន សម្មតិ, អមូឡ្ហវិនយេន ន សម្មតិ។

តស្សបាបិយសិកា សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ; តិណវត្ថារកេន ន សម្មតិ, យេភុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ, សតិវិនយេន ន សម្មតិ, អមូឡ្ហវិនយេន ន សម្មតិ, បដិញ្ញាតករណេន ន សម្មតិ។

តិណវត្ថារកោ សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ; យេភុយ្យសិកាយ ន សម្មតិ, សតិវិនយេន ន សម្មតិ, អមូឡ្ហវិនយេន ន សម្មតិ, បដិញ្ញាតករណេន ន សម្មតិ, តស្សបាបិយសិកាយ ន សម្មតិ។ ឯវំ សិយា សមថា សមថេហិ សម្មន្តិ។ ឯវំ សិយា សមថា សមថេហិ ន សម្មន្តិ។

៣១១. កថំ សិយា សមថា អធិករណេហិ សម្មន្តិ, កថំ សិយា សមថា អធិករណេហិ ន សម្មន្តិ? សម្មុខាវិនយោ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

យេភុយ្យសិកា វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

សតិវិនយោ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

អមូឡ្ហវិនយោ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

បដិញ្ញាតករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

តស្សបាបិយសិកា វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

តិណវត្ថារកោ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។ ឯវំ សិយា សមថា អធិករណេហិ សម្មន្តិ។ ឯវំ សិយា សមថា អធិករណេហិ ន សម្មន្តិ។

៣១២. កថំ សិយា អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ, កថំ សិយា អធិករណា សមថេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណំ សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច សម្មតិ; សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច តិណវត្ថារកេន ច ន សម្មតិ។

អនុវាទាធិករណំ សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច សម្មតិ; យេភុយ្យសិកាយ ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច ន សម្មតិ។

អាបត្តាធិករណំ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តិណវត្ថារកេន ច សម្មតិ; យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច ន សម្មតិ។

កិច្ចាធិករណំ សម្មុខាវិនយេន សម្មតិ ; យេភុយ្យសិកាយ ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកេន ច ន សម្មតិ។ ឯវំ សិយា អធិករណា សមថេហិ សម្មន្តិ។ ឯវំ សិយា អធិករណា សមថេហិ ន សម្មន្តិ។

៣១៣. កថំ សិយា អធិករណា អធិករណេហិ សម្មន្តិ? កថំ សិយា អធិករណា អធិករណេហិ ន សម្មន្តិ? វិវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

អនុវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

អាបត្តាធិករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។

កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អនុវាទាធិករណេន ន សម្មតិ, អាបត្តាធិករណេន ន សម្មតិ; កិច្ចាធិករណេន សម្មតិ។ ឯវំ សិយា អធិករណា អធិករណេហិ សម្មន្តិ។ ឯវំ សិយា អធិករណា អធិករណេហិ ន សម្មន្តិ។

ឆាបិ សមថា ចត្តារោបិ អធិករណា សម្មុខាវិនយេន សម្មន្តិ; សម្មុខាវិនយោ ន កេនចិ សម្មតិ។

សមថាធិករណវារោ និដ្ឋិតោ ឯកូនវីសតិមោ។

២០. សមុដ្ឋាបនវារោ

៣១៤. វិវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ? វិវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ន កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ; អបិច, វិវាទាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។ យថា កថំ វិយ? [ចូឡវ. ២១៥; បរិ. ៣៤៨ អាទយោ] ឥធ ភិក្ខូ វិវទន្តិ – “ធម្មោតិ វា, អធម្មោតិ វា, វិនយោតិ វា, អវិនយោតិ វា, អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ វា, ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ វា, អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ វា, អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ វា, អបញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ វា, បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ វា, អាបត្តីតិ វា, អនាបត្តីតិ វា, លហុកា អាបត្តីតិ វា, គរុកា អាបត្តីតិ វា, សាវសេសា អាបត្តីតិ វា, អនវសេសា អាបត្តីតិ វា, ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា”។ យំ តត្ថ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ នានាវាទោ អញ្ញថាវាទោ វិបច្ចតាយ វោហារោ មេធកំ [មេធគំ (ក.)], ឥទំ វុច្ចតិ វិវាទាធិករណំ។ វិវាទាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ។ វិវាទាធិករណំ វិវទមានោ អនុវទតិ។ អនុវាទាធិករណំ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ វិវាទាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។

៣១៥. អនុវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ? អនុវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ន កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ; អបិច, អនុវាទាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។ យថា កថំ វិយ? [ចូឡវ. ២១៥; បរិ. ៣៤៨ អាទយោ] ឥធ ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារវិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវវិបត្តិយា វា។ យោ តត្ថ អនុវាទោ អនុវទនា អនុល្លបនា អនុភណនា អនុសម្បវង្កតា អព្ភុស្សហនតា អនុពលប្បទានំ, ឥទំ វុច្ចតិ អនុវាទាធិករណំ។ អនុវាទាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ។ វិវាទាធិករណំ វិវទមានោ អនុវទតិ។ អនុវាទាធិករណំ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ អនុវាទាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។

៣១៦. អាបត្តាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ? អាបត្តាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ន កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ; អបិច, អាបត្តាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។ យថា កថំ វិយ? បញ្ចបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ, សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ, ឥទំ វុច្ចតិ អាបត្តាធិករណំ។ អាបត្តាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ។ វិវាទាធិករណំ វិវទមានោ អនុវទតិ។ អនុវាទាធិករណំ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ អាបត្តាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។

៣១៧. កិច្ចាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ ? កិច្ចាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ន កតមំ អធិករណំ សមុដ្ឋាបេតិ, អបិច កិច្ចាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។ យថា កថំ វិយ? យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ, ឥទំ វុច្ចតិ កិច្ចាធិករណំ។ កិច្ចាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ។ វិវាទាធិករណំ វិវទមានោ អនុវទតិ។ អនុវាទាធិករណំ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ កិច្ចាធិករណបច្ចយា ចត្តារោ អធិករណា ជាយន្តិ។

សមុដ្ឋាបនវារោ និដ្ឋិតោ វីសតិមោ។

២១. ភជតិវារោ

៣១៨. វិវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ ភជតិ? កតមំ អធិករណំ ឧបនិស្សិតំ? កតមំ អធិករណំ បរិយាបន្នំ? កតមេន អធិករណេន សង្គហិតំ?

អនុវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ ភជតិ? កតមំ អធិករណំ ឧបនិស្សិតំ? កតមំ អធិករណំ បរិយាបន្នំ? កតមេន អធិករណេន សង្គហិតំ?

អាបត្តាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ ភជតិ? កតមំ អធិករណំ ឧបនិស្សិតំ? កតមំ អធិករណំ បរិយាបន្នំ? កតមេន អធិករណេន សង្គហិតំ?

កិច្ចាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ ភជតិ? កតមំ អធិករណំ ឧបនិស្សិតំ? កតមំ អធិករណំ បរិយាបន្នំ? កតមេន អធិករណេន សង្គហិតំ?

វិវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ វិវាទាធិករណំ ភជតិ, វិវាទាធិករណំ ឧបនិស្សិតំ, វិវាទាធិករណំ បរិយាបន្នំ, វិវាទាធិករណេន សង្គហិតំ។

អនុវាទាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ អនុវាទាធិករណំ ភជតិ, អនុវាទាធិករណំ ឧបនិស្សិតំ, អនុវាទាធិករណំ បរិយាបន្នំ, អនុវាទាធិករណេន សង្គហិតំ។

អាបត្តាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ ភជតិ, អាបត្តាធិករណំ ឧបនិស្សិតំ, អាបត្តាធិករណំ បរិយាបន្នំ, អាបត្តាធិករណេន សង្គហិតំ។

កិច្ចាធិករណំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កិច្ចាធិករណំ ភជតិ, កិច្ចាធិករណំ ឧបនិស្សិតំ, កិច្ចាធិករណំ បរិយាបន្នំ, កិច្ចាធិករណេន សង្គហិតំ។

៣១៩. វិវាទាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ កតិ សមថេ ភជតិ, កតិ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, កតិ សមថេ បរិយាបន្នំ, កតិហិ សមថេហិ សង្គហិតំ, កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

អនុវាទាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ កតិ សមថេ ភជតិ, កតិ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, កតិ សមថេ បរិយាបន្នំ, កតិហិ សមថេហិ សង្គហិតំ, កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

អាបត្តាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ កតិ សមថេ ភជតិ, កតិ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, កតិ សមថេ បរិយាបន្នំ, កតិហិ សមថេហិ សង្គហិតំ, កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

កិច្ចាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ កតិ សមថេ ភជតិ, កតិ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, កតិ សមថេ បរិយាបន្នំ, កតិហិ សមថេហិ សង្គហិតំ, កតិហិ សមថេហិ សម្មតិ?

វិវាទាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ ទ្វេ សមថេ ភជតិ, ទ្វេ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, ទ្វេ សមថេ បរិយាបន្នំ, ទ្វីហិ សមថេហិ សង្គហិតំ, ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច។

អនុវាទាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ ចត្តារោ សមថេ ភជតិ, ចត្តារោ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, ចត្តារោ សមថេ បរិយាបន្នំ, ចតូហិ សមថេហិ សង្គហិតំ, ចតូហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច។

អាបត្តាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ តយោ សមថេ ភជតិ, តយោ សមថេ ឧបនិស្សិតំ, តយោ សមថេ បរិយាបន្នំ, តីហិ សមថេហិ សង្គហិតំ តីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន តិណវត្ថារកេន ច។

កិច្ចាធិករណំ សត្តន្នំ សមថានំ ឯកំ សមថំ ភជតិ, ឯកំ សមថំ ឧបនិស្សិតំ, ឯកំ សមថំ បរិយាបន្នំ, ឯកេន សមថេន សង្គហិតំ, ឯកេន សមថេន សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេនាតិ។

ភជតិវារោ និដ្ឋិតោ ឯកវីសតិមោ។

សមថភេទោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អធិករណំ បរិយាយំ, សាធារណា ច ភាគិយា;
សមថា សាធារណិកា, សមថស្ស តព្ភាគិយា។

សមថា សម្មុខា ចេវ, វិនយេន កុសលេន ច;
យត្ថ សមថសំសដ្ឋា, សម្មន្តិ ន សម្មន្តិ ច។

សមថាធិករណញ្ចេវ, សមុដ្ឋានំ ភជន្តិ ចាតិ។

ខន្ធកបុច្ឆាវារោ

៣២០. ឧបសម្បទំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ឧបសម្បទំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ។

ឧបោសថំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ឧបោសថំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

វស្សូបនាយិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
វស្សូបនាយិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

បវារណំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
បវារណំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

ចម្មសញ្ញុត្តំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ចម្មសញ្ញុត្តំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

ភេសជ្ជំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ភេសជ្ជំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

កឋិនកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
កឋិនកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ នត្ថិ តត្ថ អាបត្តិ [ន កតមា អាបត្តិយោ (ក.)]។

ចីវរសញ្ញុត្តំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ចីវរសញ្ញុត្តំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

ចម្បេយ្យកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ចម្បេយ្យកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

កោសម្ពកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
កោសម្ពកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;

សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

កម្មក្ខន្ធកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
កម្មក្ខន្ធកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

បារិវាសិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
បារិវាសិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

សមុច្ចយំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
សមុច្ចយំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

សមថំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
សមថំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ។

ខុទ្ទកវត្ថុកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ខុទ្ទកវត្ថុកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

សេនាសនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
សេនាសនំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ។

សង្ឃភេទំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
សង្ឃភេទំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ។

សមាចារំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
សមាចារំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

ឋបនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ឋបនំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ។

ភិក្ខុនិក្ខន្ធកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
ភិក្ខុនិក្ខន្ធកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;

សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ។

បញ្ចសតិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
បញ្ចសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ នត្ថិ តត្ថ អាបត្តិ។

សត្តសតិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ;
សត្តសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ;
សមុក្កដ្ឋបទានំ នត្ថិ តត្ថ អាបត្តីតិ។

ខន្ធកបុច្ឆាវារោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ឧបសម្បទូបោសថោ , វស្សូបនាយិកបវារណា;
ចម្មភេសជ្ជកថិនា, ចីវរំ ចម្បេយ្យកេន ច។

កោសម្ពក្ខន្ធកំ កម្មំ, បារិវាសិសមុច្ចយា;
សមថខុទ្ទកា សេនា, សង្ឃភេទំ សមាចារោ;
ឋបនំ ភិក្ខុនិក្ខន្ធំ, បញ្ចសត្តសតេន ចាតិ។

ឯកុត្តរិកនយោ

១. ឯកកវារោ

៣២១. អាបត្តិករា ធម្មា ជានិតព្ពា។ អនាបត្តិករា ធម្មា ជានិតព្ពា។ អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អនាបត្តិ ជានិតព្ពា។ លហុកា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ គរុកា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ សាវសេសា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អនវសេសា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ សប្បដិកម្មា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អប្បដិកម្មា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ ទេសនាគាមិនី អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អទេសនាគាមិនី អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អន្តរាយិកា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អនន្តរាយិកា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ សាវជ្ជបញ្ញត្តិ អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អនវជ្ជបញ្ញត្តិ អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ កិរិយតោ សមុដ្ឋិតា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អកិរិយតោ សមុដ្ឋិតា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ កិរិយាកិរិយតោ សមុដ្ឋិតា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ បុព្ពាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អបរាបត្តិ ជានិតព្ពា។ បុព្ពាបត្តីនំ អន្តរាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អបរាបត្តីនំ អន្តរាបត្តិ ជានិតព្ពា។ ទេសិតា គណនូបគា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ ទេសិតា ន គណនូបគា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ បញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ អនុបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ បទេសបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ សាធារណបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា ។ អសាធារណបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ ឯកតោបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ ឧភតោបញ្ញត្តិ ជានិតព្ពា។ ថុល្លវជ្ជា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អថុល្លវជ្ជា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ គិហិបដិសំយុត្តា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ ន គិហិបដិសំយុត្តា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ និយតា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អនិយតា អាបត្តិ ជានិតព្ពា។ អាទិករោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អនាទិករោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អធិច្ចាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អភិណ្ហាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ចោទកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ចុទិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អធម្មចោទកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អធម្មចុទិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ធម្មចោទកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ធម្មចុទិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ ។ និយតោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អនិយតោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អភព្ពាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ភព្ពាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ឧក្ខិត្តកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អនុក្ខិត្តកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ នាសិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អនាសិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ សមានសំវាសកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ អសមានសំវាសកោ បុគ្គលោ ជានិតព្ពោ។ ឋបនំ ជានិតព្ពន្តិ។

ឯកកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

ករា អាបត្តិ លហុកា, សាវសេសា ច ទុដ្ឋុល្លា;
បដិកម្មទេសនា ច, អន្តរា វជ្ជកិរិយំ។

កិរិយាកិរិយំ បុព្ពា, អន្តរា គណនូបគា;
បញ្ញត្តិ អនានុប្បន្ន, សព្ពសាធារណា ច ឯកតោ [បញ្ញត្តានុប្បន្នា សព្ពា, សាធារណា ច ឯកតោ (ស្យា.)]។

ថុល្លគិហិនិយតា ច, អាទិ អធិច្ចចោទកោ;
អធម្មធម្មនិយតោ, អភព្ពោក្ខិត្តនាសិតា;
សមានំ ឋបនញ្ចេវ, ឧទ្ទានំ ឯកកេ ឥទន្តិ។

២. ទុកវារោ

៣២២. អត្ថាបត្តិ សញ្ញា វិមោក្ខា, អត្ថាបត្តិ នោ សញ្ញាវិមោក្ខា។ អត្ថាបត្តិ លទ្ធសមាបត្តិកស្ស, អត្ថាបត្តិ ន លទ្ធសមាបត្តិកស្ស។ អត្ថាបត្តិ សទ្ធម្មបដិសញ្ញុត្តា, អត្ថាបត្តិ អសទ្ធម្មបដិសញ្ញុត្តា។ អត្ថាបត្តិ សបរិក្ខារបដិសញ្ញុត្តា, អត្ថាបត្តិ បរបរិក្ខារបដិសញ្ញុត្តា។ អត្ថាបត្តិ សបុគ្គលបដិសញ្ញុត្តា, អត្ថាបត្តិ បរបុគ្គលបដិសញ្ញុត្តា។ អត្ថិ សច្ចំ ភណន្តោ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, មុសា ភណន្តោ លហុកំ។ អត្ថិ មុសា ភណន្តោ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, សច្ចំ ភណន្តោ លហុកំ។ អត្ថាបត្តិ ភូមិគតោ អាបជ្ជតិ, នោ វេហាសគតោ។ អត្ថាបត្តិ វេហាសគតោ អាបជ្ជតិ, នោ ភូមិគតោ។ អត្ថាបត្តិ និក្ខមន្តោ អាបជ្ជតិ, នោ បវិសន្តោ។ អត្ថាបត្តិ បវិសន្តោ អាបជ្ជតិ, នោ និក្ខមន្តោ។ អត្ថាបត្តិ អាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ អនាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ

សមាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ , អត្ថាបត្តិ ន សមាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ ករោន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន ករោន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ ទេន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន ទេន្តោ អាបជ្ជតិ។ (អត្ថាបត្តិ ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ។) [( ) (នត្ថិ កត្ថចិ)] អត្ថាបត្តិ បដិគ្គណ្ហន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន បដិគ្គណ្ហន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ បរិភោគេន អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន បរិភោគេន អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ រត្តឹ អាបជ្ជតិ, នោ ទិវា។ អត្ថាបត្តិ ទិវា អាបជ្ជតិ, នោ រត្តឹ។ អត្ថាបត្តិ អរុណុគ្គេ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន អរុណុគ្គេ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ ឆិន្ទន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន ឆិន្ទន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ ឆាទេន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន ឆាទេន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ ធារេន្តោ អាបជ្ជតិ, អត្ថាបត្តិ ន ធារេន្តោ អាបជ្ជតិ។

ទ្វេ ឧបោសថា – ចាតុទ្ទសិកោ ច បន្នរសិកោ ច។ ទ្វេ បវារណា – ចាតុទ្ទសិកា ច បន្នរសិកា ច។ ទ្វេ កម្មានិ – អបលោកនកម្មំ, ញត្តិកម្មំ។ អបរានិបិ ទ្វេ កម្មានិ – ញត្តិទុតិយកម្មំ, ញត្តិចតុត្ថកម្មំ។ ទ្វេ កម្មវត្ថូនិ – អបលោកនកម្មស្ស វត្ថុ, ញត្តិកម្មស្ស វត្ថុ។ អបរានិបិ ទ្វេ កម្មវត្ថូនិ – ញត្តិទុតិយកម្មស្ស វត្ថុ, ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស វត្ថុ។ ទ្វេ កម្មទោសា – អបលោកនកម្មស្ស ទោសោ, ញត្តិកម្មស្ស ទោសោ។ អបរេបិ ទ្វេ កម្មទោសា – ញត្តិទុតិយកម្មស្ស ទោសោ, ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស ទោសោ។ ទ្វេ កម្មសម្បត្តិយោ – អបលោកនកម្មស្ស សម្បត្តិ, ញត្តិកម្មស្ស សម្បត្តិ។ អបរាបិ ទ្វេ កម្មសម្បត្តិយោ – ញត្តិទុតិយកម្មស្ស សម្បត្តិ, ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស សម្បត្តិ។ ទ្វេ នានាសំវាសកភូមិយោ – អត្តនា វា អត្តានំ នានាសំវាសកំ ករោតិ, សមគ្គោ វា នំ សង្ឃោ ឧក្ខិបតិ អទស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិនិស្សគ្គេ វា។ ទ្វេ សមានសំវាសកភូមិយោ – អត្តនា វា អត្តានំ សមានសំវាសកំ ករោតិ, សមគ្គោ វា នំ សង្ឃោ ឧក្ខិត្តំ ឱសារេតិ ទស្សនេ វា បដិកម្មេ វា បដិនិស្សគ្គេ វា។ ទ្វេ បារាជិកា – ភិក្ខូនញ្ច ភិក្ខុនីនញ្ច។ ទ្វេ សង្ឃាទិសេសា, ទ្វេ ថុល្លច្ចយា, ទ្វេ បាចិត្តិយា, ទ្វេ បាដិទេសនីយា, ទ្វេ ទុក្កដា, ទ្វេ ទុព្ភាសិតា – ភិក្ខូនញ្ច ភិក្ខុនីនញ្ច។ សត្ត អាបត្តិយោ, សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា។ ទ្វីហាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ – កម្មេន វា សលាកគ្គាហេន វា។

ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា – អទ្ធានហីនោ, អង្គហីនោ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា – វត្ថុវិបន្នោ, ករណទុក្កដកោ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា – អបរិបូរោ បរិបូរោ នោ ច យាចតិ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ និស្សាយ ន វត្ថព្ពំ – អលជ្ជិស្ស ច ពាលស្ស ច។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ និស្សយោ ន ទាតព្ពោ – អលជ្ជិស្ស ច លជ្ជិនោ ច ន យាចតិ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ និស្សយោ ទាតព្ពោ – ពាលស្ស ច លជ្ជិស្ស ច យាចតិ។ ទ្វេ បុគ្គលា អភព្ពា អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ – ពុទ្ធា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច។ ទ្វេ បុគ្គលា ភព្ពា, អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ – ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច។ ទ្វេ បុគ្គលា អភព្ពា សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ – ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច អរិយបុគ្គលា។ ទ្វេ បុគ្គលា ភព្ពា សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ – ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច បុថុជ្ជនា។ ទ្វេ បុគ្គលា អភព្ពា សញ្ចិច្ច សាតិសារំ វត្ថុំ អជ្ឈាចរិតុំ – ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច អរិយបុគ្គលា។ ទ្វេ បុគ្គលា ភព្ពា សញ្ចិច្ច សាតិសារំ វត្ថុំ អជ្ឈាចរិតុំ – ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច បុថុជ្ជនា។

ទ្វេ បដិក្កោសា – កាយេន វា បដិក្កោសតិ វាចាយ វា បដិក្កោសតិ។ ទ្វេ និស្សារណា – អត្ថិ បុគ្គលោ អប្បត្តោ និស្សារណំ តំ ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ ឯកច្ចោ សុនិស្សារិតោ, ឯកច្ចោ ទុន្និស្សារិតោ។ ទ្វេ ឱសារណា – អត្ថិ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារេតិ ឯកច្ចោ សោសារិតោ, ឯកច្ចោ ទោសារិតោ។ ទ្វេ បដិញ្ញា – កាយេន វា បដិជានាតិ វាចាយ វា បដិជានាតិ។ ទ្វេ បដិគ្គហា – កាយេន វា បដិគ្គណ្ហាតិ កាយបដិពទ្ធេន វា បដិគ្គណ្ហាតិ។ ទ្វេ បដិក្ខេបា – កាយេន វា បដិក្ខិបតិ វាចាយ វា បដិក្ខិបតិ។ ទ្វេ ឧបឃាតិកា – សិក្ខូបឃាតិកា ច ភោគូបឃាតិកា ច។ ទ្វេ ចោទនា – កាយេន វា ចោទេតិ វាចាយ វា ចោទេតិ។ ទ្វេ កថិនស្ស បលិពោធា – អាវាសបលិពោធោ ច ចីវរបលិពោធោ ច។ ទ្វេ កថិនស្ស អបលិពោធា – អាវាសអបលិពោធោ ច ចីវរអបលិពោធោ ច។ ទ្វេ ចីវរានិ – គហបតិកញ្ច បំសុកូលញ្ច។ ទ្វេ បត្តា – អយោបត្តោ មត្តិកាបត្តោ។ ទ្វេ មណ្ឌលានិ – តិបុមយំ, សីសមយំ។ ទ្វេ បត្តស្ស អធិដ្ឋានា – កាយេន វា អធិដ្ឋេតិ វាចាយ វា អធិដ្ឋេតិ។ ទ្វេ ចីវរស្ស អធិដ្ឋានា – កាយេន វា អធិដ្ឋេតិ វាចាយ វា អធិដ្ឋេតិ។ ទ្វេ វិកប្បនា – សម្មុខាវិកប្បនា ច បរម្មុខាវិកប្បនា ច។ ទ្វេ វិនយា – ភិក្ខូនញ្ច ភិក្ខុនីនញ្ច។ ទ្វេ វេនយិកា – បញ្ញត្តញ្ច បញ្ញត្តានុលោមញ្ច។ ទ្វេ វិនយស្ស សល្លេខា – អកប្បិយេ សេតុឃាតោ, កប្បិយេ មត្តការិតា។ ទ្វីហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ – កាយេន វា អាបជ្ជតិ វាចាយ វា អាបជ្ជតិ។ ទ្វីហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ – កាយេន វា វុដ្ឋាតិ វាចាយ វា វុដ្ឋាតិ។ ទ្វេ បរិវាសា – បដិច្ឆន្នបរិវាសោ, អប្បដិច្ឆន្នបរិវាសោ។ អបរេបិ ទ្វេ បរិវាសា – សុទ្ធន្តបរិវាសោ សមោធានបរិវាសោ។ ទ្វេ មានត្តា – បដិច្ឆន្នមានត្តំ, អប្បដិច្ឆន្នមានត្តំ។ អបរេបិ ទ្វេ មានត្តា – បក្ខមានត្តំ, សមោធានមានត្តំ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ រត្តិច្ឆេទោ – បារិវាសិកស្ស ច មានត្តចារិកស្ស ច។ ទ្វេ អនាទរិយានិ – បុគ្គលានាទរិយញ្ច ធម្មានាទរិយញ្ច។ ទ្វេ លោណានិ – ជាតិមញ្ច ការិមញ្ច [ជាតិមយញ្ច ខារិមយញ្ច (ស្យា.)]។ អបរានិបិ ទ្វេ លោណានិ – សាមុទ្ទំ កាឡលោណំ។ អបរានិបិ ទ្វេ លោណានិ – សិន្ធវំ, ឧព្ភិទំ [ឧព្ភិរំ (ឥតិបិ)]។ អបរានិបិ ទ្វេ លោណានិ – រោមកំ, បក្កាលកំ។ ទ្វេ បរិភោគា – អព្ភន្តរបរិភោគោ ច ពាហិរបរិភោគោ ច។ ទ្វេ

អក្កោសា – ហីនោ ច អក្កោសោ ឧក្កដ្ឋោ ច អក្កោសោ។ ទ្វីហាការេហិ បេសុញ្ញំ ហោតិ – បិយកម្យស្ស វា ភេទាធិប្បាយស្ស វា។ ទ្វីហាការេហិ គណភោជនំ បសវតិ – និមន្តនតោ វា វិញ្ញត្តិតោ វា។ ទ្វេ វស្សូបនាយិកា – បុរិមិកា, បច្ឆិមិកា។ ទ្វេ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ ទ្វេ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។

[អ. និ. ២.៩៩ អាទយោ] ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា – យោ ច អនាគតំ ភារំ វហតិ, យោ ច អាគតំ ភារំ ន វហតិ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា – យោ ច អនាគតំ ភារំ ន វហតិ, យោ ច អាគតំ ភារំ វហតិ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា – យោ ច អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី, យោ ច កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា – យោ ច អកប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី, យោ ច កប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា – យោ ច អនាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី, យោ ច អាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា – យោ ច អាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី, យោ ច អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា – យោ ច អធម្មេ ធម្មសញ្ញី, យោ ច ធម្មេ អធម្មសញ្ញី។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា – យោ ច អធម្មេ អធម្មសញ្ញី, យោ ច ធម្មេ ធម្មសញ្ញី។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា – យោ ច អវិនយេ វិនយសញ្ញី, យោ ច វិនយេ អវិនយសញ្ញី។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា – យោ ច អវិនយេ អវិនយសញ្ញី, យោ ច វិនយេ វិនយសញ្ញី។

[អ. និ. ២.១០៩] ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ – យោ ច ន កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ កុក្កុច្ចាយតិ, យោ ច កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ ន កុក្កុច្ចាយតិ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ – យោ ច កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ ន កុក្កុច្ចាយតិ, យោ ច កុក្កុច្ចាយិតព្ពំ កុក្កុច្ចាយតិ។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី, យោ ច កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អកប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី, យោ ច កប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អនាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី, យោ ច អាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី, យោ ច អាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អធម្មេ ធម្មសញ្ញី, យោ ច ធម្មេ អធម្មសញ្ញី។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អធម្មេ អធម្មសញ្ញី, យោ ច ធម្មេ ធម្មសញ្ញី។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អវិនយេ វិនយសញ្ញី, យោ ច វិនយេ អវិនយសញ្ញី។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ – យោ ច អវិនយេ អវិនយសញ្ញី, យោ ច វិនយេ វិនយសញ្ញី។

ទុកា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

សញ្ញា លទ្ធា ច សទ្ធម្មា, បរិក្ខារា ច បុគ្គលា;
សច្ចំ ភូមិ និក្ខមន្តោ, អាទិយន្តោ សមាទិយំ។

ករោន្តោ ទេន្តោ គណ្ហន្តោ, បរិភោគេន វត្តិ ច;
អរុណាធិដ្ឋំ ឆាទេន្តោ, ធារេន្តោ ច ឧបោសថា។

បវារណា កម្មាបរា, វត្ថុ អបរា ទោសា ច;
អបរា ទ្វេ ច សម្បត្តិ, នានា សមានមេវ ច។

បារាជិសង្ឃថុល្លច្ចយ, បាចិត្តិ បាដិទេសនា;
ទុក្កដា ទុព្ភាសិតា ចេវ, សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ច។

ភិជ្ជតិ ឧបសម្បទា, តថេវ អបរេ ទុវេ;
ន វត្តព្ពំ ន ទាតព្ពំ, អភព្ពាភព្ពមេវ ច។

សញ្ចិច្ច សាតិសារា ច, បដិក្កោសា និស្សារណា;
ឱសារណា បដិញ្ញា ច, បដិគ្គហា បដិក្ខិបា។

ឧបឃាតិ ចោទនា ច, កថិនា ច ទុវេ គថា;
ចីវរា បត្តមណ្ឌលា, អធិដ្ឋានា តថេវ ទ្វេ។

វិកប្បនា ច វិនយា, វេនយិកា ច សល្លេខា;

អាបជ្ជតិ ច វុដ្ឋាតិ, បរិវាសាបរេ ទុវេ។

ទ្វេ មានត្តា អបរេ ច, រត្តិច្ឆេទោ អនាទរិ;
ទ្វេ លោណា តយោ អបរេ, បរិភោគក្កោសេន ច។

បេសុញ្ញោ ច គណាវស្ស, ឋបនា ភារកប្បិយំ;
អនាបត្តិ អធម្មធម្មា, វិនយេ អាសវេ គថាតិ។

៣. តិកវារោ

៣២៣. អត្ថាបត្តិ តិដ្ឋន្តេ ភគវតិ អាបជ្ជតិ, នោ បរិនិព្ពុតេ; អត្ថាបត្តិ បរិនិព្ពុតេ ភគវតិ អាបជ្ជតិ, នោ តិដ្ឋន្តេ; អត្ថាបត្តិ តិដ្ឋន្តេបិ ភគវតិ អាបជ្ជតិ បរិនិព្ពុតេបិ។ អត្ថាបត្តិ កាលេ អាបជ្ជតិ, នោ វិកាលេ; អត្ថាបត្តិ វិកាលេ អាបជ្ជតិ, នោ កាលេ; អត្ថាបត្តិ កាលេ ចេវ អាបជ្ជតិ វិកាលេ ច។ អត្ថាបត្តិ រត្តិំ អាបជ្ជតិ, នោ ទិវា; អត្ថាបត្តិ ទិវា អាបជ្ជតិ, នោ រត្តិំ; អត្ថាបត្តិ រត្តិញ្ចេវ អាបជ្ជតិ ទិវា ច។ អត្ថាបត្តិ ទសវស្សោ អាបជ្ជតិ, នោ ឩនទសវស្សោ; អត្ថាបត្តិ ឩនទសវស្សោ អាបជ្ជតិ, នោ ទសវស្សោ; អត្ថាបត្តិ ទសវស្សោ ចេវ អាបជ្ជតិ ឩនទសវស្សោ ច។ អត្ថាបត្តិ បញ្ចវស្សោ អាបជ្ជតិ, នោ ឩនបញ្ចវស្សោ; អត្ថាបត្តិ ឩនបញ្ចវស្សោ អាបជ្ជតិ, នោ បញ្ចវស្សោ; អត្ថាបត្តិ បញ្ចវស្សោ ចេវ អាបជ្ជតិ ឩនបញ្ចវស្សោ ច។ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ; អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ; អត្ថាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ សុខវេទនាសមង្គី អាបជ្ជតិ; អត្ថាបត្តិ ទុក្ខវេទនាសមង្គី អាបជ្ជតិ; អត្ថាបត្តិ អទុក្ខមសុខវេទនាសមង្គី អាបជ្ជតិ។ តីណិ ចោទនាវត្ថូនិ – ទិដ្ឋេន, សុតេន, បរិសង្កាយ។ តយោ សលាកគ្គាហា – គុឡ្ហកោ, វិវដកោ [វិវដ្ដកោ (ក.)], សកណ្ណជប្បកោ។ តយោ បដិក្ខេបា – មហិច្ឆតា, អសន្តុដ្ឋិតា [អសន្តុដ្ឋតា (ស្យា.)], អសល្លេខតា។ តយោ អនុញ្ញាតា – អប្បិច្ឆតា, សន្តុដ្ឋិតា, សល្លេខតា។ អបរេបិ តយោ បដិក្ខេបា – មហិច្ឆតា, អសន្តុដ្ឋិតា, អមត្តញ្ញុតា។ តយោ អនុញ្ញាតា – អប្បិច្ឆតា, សន្តុដ្ឋិតា, មត្តញ្ញុតា។ តិស្សោ បញ្ញត្តិយោ – បញ្ញត្តិ, អនុបញ្ញត្តិ, អនុប្បន្នបញ្ញត្តិ។ អបរាបិ តិស្សោ បញ្ញត្តិយោ – សព្ពត្ថបញ្ញត្តិ, បទេសបញ្ញត្តិ, សាធារណបញ្ញត្តិ។ អបរាបិ តិស្សោ បញ្ញត្តិយោ – អសាធារណបញ្ញត្តិ, ឯកតោបញ្ញត្តិ, ឧភតោបញ្ញត្តិ។

អត្ថាបត្តិ ពាលោ អាបជ្ជតិ, នោ បណ្ឌិតោ; អត្ថាបត្តិ បណ្ឌិតោ អាបជ្ជតិ, នោ ពាលោ; អត្ថាបត្តិ ពាលោ ចេវ អាបជ្ជតិ បណ្ឌិតោ ច។ អត្ថាបត្តិ កាឡេ អាបជ្ជតិ, នោ ជុណ្ហេ; អត្ថាបត្តិ ជុណ្ហេ អាបជ្ជតិ, នោ កាឡេ; អត្ថាបត្តិ កាឡេ ចេវ អាបជ្ជតិ ជុណ្ហេ ច។ អត្ថិ កាឡេ កប្បតិ, នោ ជុណ្ហេ; អត្ថិ ជុណ្ហេ កប្បតិ, នោ កាឡេ; អត្ថិ កាឡេ ចេវ កប្បតិ ជុណ្ហេ ច។ អត្ថាបត្តិ ហេមន្តេ អាបជ្ជតិ, នោ គិម្ហេ នោ វស្សេ; អត្ថាបត្តិ គិម្ហេ អាបជ្ជតិ, នោ ហេមន្តេ នោ វស្សេ; អត្ថាបត្តិ វស្សេ អាបជ្ជតិ, នោ ហេមន្តេ នោ គិម្ហេ។ អត្ថាបត្តិ សង្ឃោ អាបជ្ជតិ, ន គណោ ន បុគ្គលោ; អត្ថាបត្តិ គណោ អាបជ្ជតិ, ន សង្ឃោ ន បុគ្គលោ; អត្ថាបត្តិ បុគ្គលោ អាបជ្ជតិ, ន សង្ឃោ ន គណោ។ អត្ថិ សង្ឃស្ស កប្បតិ, ន គណស្ស ន បុគ្គលស្ស; អត្ថិ គណស្ស កប្បតិ, ន សង្ឃស្ស ន បុគ្គលស្ស; អត្ថិ បុគ្គលស្ស កប្បតិ, ន សង្ឃស្ស ន គណស្ស។ តិស្សោ ឆាទនា វត្ថុំ ឆាទេតិ, នោ អាបត្តិំ; អាបត្តិំ ឆាទេតិ, នោ វត្ថុំ; វត្ថុញ្ចេវ ឆាទេតិ អាបត្តិញ្ច។ តិស្សោ បដិច្ឆាទិយោ – ជន្តាឃរបដិច្ឆាទិ, ឧទកបដិច្ឆាទិ, វត្ថបដិច្ឆាទិ។ [អ. និ. ៣.១៣២] តីណិ បដិច្ឆន្នានិ វហន្តិ, នោ វិវដានិ – មាតុគាមោ បដិច្ឆន្នោ វហតិ, នោ វិវដោ; ព្រាហ្មណានំ មន្តា បដិច្ឆន្នា វហន្តិ, នោ វិវដា; មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដិច្ឆន្នា វហតិ, នោ វិវដា។ តីណិ វិវដានិ វិរោចន្តិ, នោ បដិច្ឆន្នានិ – ចន្ទមណ្ឌលំ វិវដំ វិរោចតិ, នោ បដិច្ឆន្នំ; សូរិយមណ្ឌលំ វិវដំ វិរោចតិ, នោ បដិច្ឆន្នំ; តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ វិវដោ វិរោចតិ, នោ បដិច្ឆន្នោ។ តយោ សេនាសនគ្គាហា – បុរិមកោ , បច្ឆិមកោ, អន្តរាមុត្តកោ។ អត្ថាបត្តិ គិលានោ អាបជ្ជតិ, នោ អគិលានោ; អត្ថាបត្តិ អគិលានោ អាបជ្ជតិ, នោ គិលានោ; អត្ថាបត្តិ គិលានោ ចេវ អាបជ្ជតិ អគិលានោ ច។

តីណិ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ តីណិ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ តយោ បរិវាសា – បដិច្ឆន្នបរិវាសោ, អប្បដិច្ឆន្នបរិវាសោ, សុទ្ធន្តបរិវាសោ។ តយោ មានត្តា – បដិច្ឆន្នមានត្តំ, អប្បដិច្ឆន្នមានត្តំ, បក្ខមានត្តំ។ តយោ បារិវាសិកស្ស ភិក្ខុនោ រត្តិច្ឆេទា – សហវាសោ, វិប្បវាសោ, អនារោចនា។ អត្ថាបត្តិ អន្តោ អាបជ្ជតិ, នោ ពហិ; អត្ថាបត្តិ ពហិ អាបជ្ជតិ, នោ អន្តោ; អត្ថាបត្តិ អន្តោ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិ ច។ អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ, នោ ពហិសីមាយ; អត្ថាបត្តិ ពហិសីមាយ អាបជ្ជតិ, នោ អន្តោសីមាយ; អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិសីមាយ ច។ តីហាការេហិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ – កាយេន អាបជ្ជតិ, វាចាយ អាបជ្ជតិ, កាយេន វាចាយ អាបជ្ជតិ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ។ តីហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ – កាយេន វុដ្ឋាតិ, វាចាយ វុដ្ឋាតិ, កាយេន វាចាយ វុដ្ឋាតិ។

អបរេហិបិ តីហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ។ តីណិ អធម្មិកានិ អមូឡ្ហវិនយស្ស ទានានិ។ តីណិ ធម្មិកានិ អមូឡ្ហវិនយស្ស ទានានិ។

[ចូឡវ. ៦] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ តជ្ជនីយកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេហិ គិហិសំសគ្គេហិ។ [ចូឡវ. ១៥] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ និយស្សកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ…បេ… សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេហិ គិហិសំសគ្គេហិ។ [ចូឡវ. ២៧] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ បព្ពាជនីយកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ…បេ… សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ កុលទូសកោ ហោតិ បាបសមាចារោ បាបសមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ បដិសារណីយកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ…បេ… សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិ ពហុលោ អនបទានោ គិហី អក្កោសតិ បរិភាសតិ។ [ចូឡវ. ៥០] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ…បេ… សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តឹ បស្សិតុំ។ [ចូឡវ. ៥៩] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ…បេ… សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តឹ បដិកាតុំ។ [ចូឡវ. ៦៩] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ…បេ… សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ ន ឥច្ឆតិ បាបិកំ ទិដ្ឋឹ បដិនិស្សជ្ជិតុំ។

តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ អាគាឡ្ហាយ ចេតេយ្យ – ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិករណការកោ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ, គិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេហិ គិហិសំសគ្គេហិ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ, អជ្ឈាចារេ អាចារវិបន្នោ ហោតិ, អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – កាយិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – កាយិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – កាយិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – អាបត្តឹ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្បាទេតិ, និស្សយំ ទេតិ, សាមណេរំ ឧបដ្ឋាបេតិ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, អញ្ញំ វា តាទិសិកំ, តតោ វា បាបិដ្ឋតរំ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ – ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ។

តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ ឋបេន្តស្ស – “អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទ”ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ កាតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ បវារណំ ឋបេន្តស្ស – “អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទ”ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន បវារេតព្ពំ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ន កាចិ សង្ឃសម្មុតិ ទាតព្ពា – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ [សំយោ ន វោហារិតព្ពោ (ស្យា.)] – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ន កិស្មិំ ចិ បច្ចេកដ្ឋានេ ឋបេតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ និស្សាយ ន វត្ថព្ពំ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ និស្សយោ ន ទាតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ

កាតុំ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សវចនីយំ នាទាតព្ពំ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន បុច្ឆិតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា វិនយោ ន បុច្ឆិតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ វិនយោ ន សាកច្ឆិតព្ពោ [សាកច្ឆាតព្ពោ (ក.)] – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ ន និស្សយោ ទាតព្ពោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច។

តយោ ឧបោសថា – ចាតុទ្ទសិកោ, បន្នរសិកោ, សាមគ្គិឧបោសថោ។ អបរេបិ តយោ ឧបោសថា – សង្ឃេឧបោសថោ, គណេឧបោសថោ, បុគ្គលេឧបោសថោ។ អបរេបិ តយោ ឧបោសថា – សុត្តុទ្ទេសោឧបោសថោ, បារិសុទ្ធិឧបោសថោ, អធិដ្ឋានុបោសថោ។ តិស្សោ បវារណា – ចាតុទ្ទសិកា, បន្នរសិកា, សាមគ្គិបវារណា។ អបរាបិ តិស្សោ បវារណា – សង្ឃេបវារណា, គណេបវារណា, បុគ្គលេបវារណា។ អបរាបិ តិស្សោ បវារណា – តេវាចិកាបវារណា , ទ្វេវាចិកាបវារណា, សមានវស្សិកាបវារណា។

តយោ អាបាយិកា នេរយិកា – ឥទមប្បហាយ, យោ ច អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិបដិញ្ញោ, យោ ច សុទ្ធំ ព្រហ្មចារិំ បរិសុទ្ធព្រហ្មចរិយំ ចរន្តំ អមូលកេន អព្រហ្មចរិយេន អនុទ្ធំសេតិ, យោ ចាយំ ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ [ឯវំទិដ្ឋី (សី.)] – “នត្ថិ កាមេសុ ទោសោ”តិ សោ កាមេសុ បាតព្យតំ អាបជ្ជតិ។ [អ. និ. ៣.៧០] តីណិ អកុសលមូលានិ – លោភោ អកុសលមូលំ, ទោសោ អកុសលមូលំ, មោហោ អកុសលមូលំ។ [អ. និ. ៣.៧០] តីណិ កុសលមូលានិ – អលោភោ កុសលមូលំ, អទោសោ កុសលមូលំ, អមោហោ កុសលមូលំ។ តីណិ ទុច្ចរិតានិ – កាយទុច្ចរិតំ, វចីទុច្ចរិតំ, មនោទុច្ចរិតំ។ តីណិ សុចរិតានិ – កាយសុចរិតំ, វចីសុចរិតំ, មនោសុចរិតំ។ តយោ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា កុលេសុ តិកភោជនំ បញ្ញត្តំ – ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ, “មា បាបិច្ឆា បក្ខំ និស្សាយ សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យុំ”ន្តិ កុលានុទ្ទយតាយ ច។ [ចូឡវ. ៣៥០] តីហិ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ បាបិច្ឆតា បាបមិត្តតា ឱរមត្តកេន វិសេសាធិគមេន អន្តរា វោសានំ អាបាទិ។ តិស្សោ សម្មុតិយោ – ទណ្ឌសម្មុតិ, សិក្កាសម្មុតិ, ទណ្ឌសិក្កាសម្មុតិ។ តិស្សោ បាទុកា ធុវដ្ឋានិកា អសង្កមនីយា – វច្ចបាទុកា, បស្សាវបាទុកា, អាចមនបាទុកា។ តិស្សោ បាទឃំសនិយោ – សក្ខរំ, កថលា, សមុទ្ទផេណកោតិ។

តិកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

តិដ្ឋន្តេ កាលេ វត្តិញ្ច, ទស បញ្ច កុសលេន;
វេទនា ចោទនា វត្ថុ, សលាកា ទ្វេ បដិក្ខិបា។

បញ្ញត្តិ អបរេ ទ្វេ ច, ពាលោ កាឡេ ច កប្បតិ;
ហេមន្តេ សង្ឃោ សង្ឃស្ស, ឆាទនា ច បដិច្ឆាទិ។

បដិច្ឆន្នា វិវដា ច, សេនាសនគិលាយនា;
បាតិមោក្ខំ បរិវាសំ, មានត្តា បារិវាសិកា។

អន្តោ អន្តោ ច សីមាយ, អាបជ្ជតិ បុនាបរេ;
វុដ្ឋាតិ អបរេ ចេវ, អមូឡ្ហវិនយា ទុវេ។

តជ្ជនីយា និយស្សា ច, បព្ពាជបដិសារណី;
អទស្សនា បដិកម្មេ, អនិស្សគ្គេ ច ទិដ្ឋិយា។

អាគាឡ្ហកម្មាធិសីលេ, ទវានាចារ ឃាតិកា;

អាជីវាបន្នា តាទិសិកា, អវណ្ណបោសថេន ច។

បវារណា សម្មុតិ ច, វោហារបច្ចេកេន ច;
ន វត្តព្ពំ ន ទាតព្ពំ, ឱកាសំ ន ករេ តថា។

ន ករេ សវចនីយំ, ន បុច្ឆិតព្ពកា ទុវេ;
ន វិស្សជ្ជេ ទុវេ ចេវ, អនុយោគម្បិ នោ ទទេ។

សាកច្ឆា ឧបសម្បទា, និស្សយសាមណេរា ច;
ឧបោសថតិកា តីណិ, បវារណតិកា តយោ។

អាបាយិកា អកុសលា, កុសលា ចរិតា ទុវេ;
តិកភោជនសទ្ធម្មេ, សម្មុតិ បាទុកេន ច;
បាទយំសនិកា ចេវ, ឧទ្ទានំ តិកកេ តទន្តិ។

៤. ចតុក្កវារោ

៣២៤. អត្ថាបត្តិ សកវាចាយ អាបជ្ជតិ, បរវាចាយ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បរវាចាយ អាបជ្ជតិ, សកវាចាយ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ សកវាចាយ អាបជ្ជតិ, សកវាចាយ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បរវាចាយ អាបជ្ជតិ, បរវាចាយ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជតិ, វាចាយ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ វាចាយ អាបជ្ជតិ, កាយេន វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជតិ, កាយេន វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ វាចាយ អាបជ្ជតិ, វាចាយ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ បសុត្តោ អាបជ្ជតិ, បដិពុទ្ធោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បដិពុទ្ធោ អាបជ្ជតិ, បសុត្តោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បសុត្តោ អាបជ្ជតិ, បសុត្តោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បដិពុទ្ធោ អាបជ្ជតិ, បដិពុទ្ធោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អាបជ្ជន្តោ ទេសេតិ; ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ; អត្ថាបត្តិ អាបជ្ជន្តោ វុដ្ឋាតិ; វុដ្ឋហន្តោ អាបជ្ជតិ។ អត្ថាបត្តិ កម្មេន អាបជ្ជតិ, អកម្មេន វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ អកម្មេន អាបជ្ជតិ, កម្មេន វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ កម្មេន អាបជ្ជតិ, កម្មេន វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ អកម្មេន អាបជ្ជតិ, អកម្មេន វុដ្ឋាតិ។

[អ. និ. ៤.២៥០; ទី. និ. ៣.៣១៣; វិភ. ៩៣៩] ចត្តារោ អនរិយវោហារា – អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា, អស្សុតេ សុតវាទិតា, អមុតេ មុតវាទិតា, អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិតា។ ចត្តារោ អរិយវោហារា – អទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទិតា, អស្សុតេ អស្សុតវាទិតា, អមុតេ អមុតវាទិតា, អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា។ អបរេបិ ចត្តារោ អនរិយវោហារា – ទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទិតា, សុតេ អស្សុតវាទិតា, មុតេ អមុតវាទិតា, វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា។ ចត្តារោ អរិយវោហារា – ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា, សុតេ សុតវាទិតា, មុតេ មុតវាទិតា, វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិតា។

ចត្តារោ បារាជិកា ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីហិ សាធារណា; ចត្តារោ បារាជិកា ភិក្ខុនីនំ ភិក្ខូហិ អសាធារណា។ ចត្តារោ បរិក្ខារា – អត្ថិ បរិក្ខារោ រក្ខិតព្ពោ គោបេតព្ពោ មមាយិតព្ពោ បរិភុញ្ជិតព្ពោ; អត្ថិ បរិក្ខារោ រក្ខិតព្ពោ គោបេតព្ពោ មមាយិតព្ពោ, ន បរិភុញ្ជិតព្ពោ; អត្ថិ បរិក្ខារោ រក្ខិតព្ពោ គោបេតព្ពោ, ន មមាយិតព្ពោ ន បរិភុញ្ជិតព្ពោ; អត្ថិ បរិក្ខារោ ន រក្ខិតព្ពោ ន គោបេតព្ពោ, ន មមាយិតព្ពោ ន បរិភុញ្ជិតព្ពោ។ អត្ថាបត្តិ សម្មុខា អាបជ្ជតិ, បរម្មុខា វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បរម្មុខា អាបជ្ជតិ , សម្មុខា វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ សម្មុខា អាបជ្ជតិ, សម្មុខា វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ បរម្មុខា អាបជ្ជតិ, បរម្មុខា វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អជានន្តោ អាបជ្ជតិ, ជានន្តោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ ជានន្តោ អាបជ្ជតិ, អជានន្តោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ អជានន្តោ អាបជ្ជតិ, អជានន្តោ វុដ្ឋាតិ; អត្ថាបត្តិ ជានន្តោ អាបជ្ជតិ, ជានន្តោ វុដ្ឋាតិ។

ចតូហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ – កាយេន អាបជ្ជតិ, វាចាយ អាបជ្ជតិ, កាយេន វាចាយ អាបជ្ជតិ, កម្មវាចាយ អាបជ្ជតិ។ អបរេហិបិ ចតូហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ, លិង្គបាតុភាវេន។ ចតូហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ – កាយេន វុដ្ឋាតិ, វាចាយ វុដ្ឋាតិ, កាយេន វាចាយ វុដ្ឋាតិ, កម្មវាចាយ វុដ្ឋាតិ។ អបរេហិបិ ចតូហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ, លិង្គបាតុភាវេន។ សហ បដិលាភេន បុរិមំ ជហតិ, បច្ឆិមេ បតិដ្ឋាតិ, វិញ្ញត្តិយោ បដិប្បស្សម្ភន្តិ, បណ្ណត្តិយោ និរុជ្ឈន្តិ។ សហ បដិលាភេន បច្ឆិមំ ជហតិ, បុរិមេ បតិដ្ឋាតិ, វិញ្ញត្តិយោ បដិប្បស្សម្ភន្តិ, បញ្ញត្តិយោ និរុជ្ឈន្តិ។ ចតស្សោ ចោទនា – សីលវិបត្តិយា ចោទេតិ , អាចារវិបត្តិយា ចោទេតិ, ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចោទេតិ, អាជីវវិបត្តិយា

ចោទេតិ។ ចត្តារោ បរិវាសា – បដិច្ឆន្នបរិវាសោ , អប្បដិច្ឆន្នបរិវាសោ, សុទ្ធន្តបរិវាសោ, សមោធានបរិវាសោ។ ចត្តារោ មានត្តា – បដិច្ឆន្នមានត្តំ, អប្បដិច្ឆន្នមានត្តំ, បក្ខមានត្តំ, សមោធានមានត្តំ។ ចត្តារោ មានត្តចារិកស្ស ភិក្ខុនោ រត្តិច្ឆេទា – សហវាសោ, វិប្បវាសោ, អនារោចនា, ឩនេ គណេ ចរតិ។ ចត្តារោ សាមុក្កំសា ។ ចត្តារោ បដិគ្គហិតបរិភោគា – យាវកាលិកំ, យាមកាលិកំ, សត្តាហកាលិកំ, យាវជីវិកំ។ ចត្តារិ មហាវិកដានិ – គូថោ, មុត្តំ, ឆារិកា, មត្តិកា។ ចត្តារិ កម្មានិ – អបលោកនកម្មំ, ញត្តិកម្មំ, ញត្តិទុតិយកម្មំ, ញត្តិចតុត្ថកម្មំ។ អបរានិបិ ចត្តារិ កម្មានិ – អធម្មេន វគ្គកម្មំ, អធម្មេន សមគ្គកម្មំ, ធម្មេន វគ្គកម្មំ, ធម្មេន សមគ្គកម្មំ។ ចតស្សោ វិបត្តិយោ – សីលវិបត្តិ, អាចារវិបត្តិ, ទិដ្ឋិវិបត្តិ, អាជីវវិបត្តិ។ ចត្តារិ អធិករណានិ – វិវាទាធិករណំ, អនុវាទាធិករណំ, អាបត្តាធិករណំ, កិច្ចាធិករណំ។ [អ. និ. ៤.២១១] ចត្តារោ បរិសទូសនា – ភិក្ខុ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ បរិសទូសនោ, ភិក្ខុនី ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទូសនា, ឧបាសកោ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ បរិសទូសនោ, ឧបាសិកា ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទូសនា។ ចត្តារោ បរិសសោភនា [បរិសសោភណា (ស្យា. ក.)] – ភិក្ខុ សីលវា កល្យាណធម្មោ បរិសសោភនោ, ភិក្ខុនី សីលវតី កល្យាណធម្មា បរិសសោភនា, ឧបាសកោ សីលវា កល្យាណធម្មោ បរិសសោភនោ, ឧបាសិកា សីលវតី កល្យាណធម្មា បរិសសោភនា។

អត្ថាបត្តិ អាគន្តុកោ អាបជ្ជតិ, នោ អាវាសិកោ; អត្ថាបត្តិ អាវាសិកោ អាបជ្ជតិ, នោ អាគន្តុកោ; អត្ថាបត្តិ អាគន្តុកោ ចេវ អាបជ្ជតិ អាវាសិកោ ច អត្ថាបត្តិ នេវ អាគន្តុកោ អាបជ្ជតិ, នោ អាវាសិកោ។ អត្ថាបត្តិ គមិកោ អាបជ្ជតិ, នោ អាវាសិកោ; អត្ថាបត្តិ អាវាសិកោ អាបជ្ជតិ, នោ គមិកោ; អត្ថាបត្តិ គមិកោ ចេវ អាបជ្ជតិ អាវាសិកោ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ គមិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ។ អត្ថិ វត្ថុនានត្តតា នោ អាបត្តិនានត្តតា, អត្ថិ អាបត្តិនានត្តតា នោ វត្ថុនានត្តតា, អត្ថិ វត្ថុនានត្តតា ចេវ អាបត្តិនានត្តតា ច, អត្ថិ នេវ វត្ថុនានត្តតា នោ អាបត្តិនានត្តតា។ អត្ថិ វត្ថុសភាគតា នោ អាបត្តិសភាគតា, អត្ថិ អាបត្តិសភាគតា នោ វត្ថុសភាគតា, អត្ថិ វត្ថុសភាគតា ចេវ អាបត្តិសភាគតា ច អត្ថិ នេវ វត្ថុសភាគតា នោ អាបត្តិសភាគតា។ អត្ថាបត្តិ ឧបជ្ឈាយោ អាបជ្ជតិ នោ សទ្ធិវិហារិកោ, អត្ថាបត្តិ សទ្ធិវិហារិកោ អាបជ្ជតិ នោ ឧបជ្ឈាយោ, អត្ថាបត្តិ ឧបជ្ឈាយោ ចេវ អាបជ្ជតិ សទ្ធិវិហារិកោ ច, អត្ថាបត្តិ នេវ ឧបជ្ឈាយោ អាបជ្ជតិ នោ សទ្ធិវិហារិកោ។ អត្ថាបត្តិ អាចរិយោ អាបជ្ជតិ នោ អន្តេវាសិកោ, អត្ថាបត្តិ អន្តេវាសិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាចរិយោ, អត្ថាបត្តិ អាចរិយោ ចេវ អាបជ្ជតិ អន្តេវាសិកោ ច, អត្ថាបត្តិ នេវ អាចរិយោ អាបជ្ជតិ នោ អន្តេវាសិកោ។ ចត្តារោ បច្ចយា អនាបត្តិ វស្សច្ឆេទស្ស – សង្ឃោ វា ភិន្នោ ហោតិ, សង្ឃំ វា ភិន្ទិតុកាមា ហោន្តិ, ជីវិតន្តរាយោ វា ហោតិ, ព្រហ្មចរិយន្តរាយោ វា ហោតិ។ ចត្តារិ វចីទុច្ចរិតានិ – មុសាវាទោ, បិសុណា វាចា, ផរុសា វាចា, សម្ផប្បលាបោ។ ចត្តារិ វចីសុចរិតានិ – សច្ចវាចា, អបិសុណា វាចា, សណ្ហា វាចា, មន្តា ភាសា។ អត្ថិ អាទិយន្តោ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, បយោជេន្តោ លហុកំ; អត្ថិ អាទិយន្តោ លហុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, បយោជេន្តោ គរុកំ, អត្ថិ អាទិយន្តោបិ បយោជេន្តោបិ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ; អត្ថិ អាទិយន្តោបិ បយោជេន្តោបិ លហុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។

អត្ថិ បុគ្គលោ អភិវាទនារហោ, នោ បច្ចុដ្ឋានារហោ; អត្ថិ បុគ្គលោ បច្ចុដ្ឋានារហោ, នោ អភិវាទនារហោ; អត្ថិ បុគ្គលោ អភិវាទនារហោ ចេវ បច្ចុដ្ឋានារហោ ច; អត្ថិ បុគ្គលោ នេវ អភិវាទនារហោ នោ បច្ចុដ្ឋានារហោ។ អត្ថិ បុគ្គលោ អាសនារហោ, នោ អភិវាទនារហោ; អត្ថិ បុគ្គលោ អភិវាទនារហោ, នោ អាសនារហោ; អត្ថិ បុគ្គលោ អាសនារហោ ចេវ អភិវាទនារហោ ច; អត្ថិ បុគ្គលោ នេវ អាសនារហោ នោ អភិវាទនារហោ។ អត្ថាបត្តិ កាលេ អាបជ្ជតិ, នោ វិកាលេ; អត្ថាបត្តិ វិកាលេ អាបជ្ជតិ, នោ កាលេ; អត្ថាបត្តិ កាលេ ចេវ អាបជ្ជតិ វិកាលេ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ កាលេ អាបជ្ជតិ នោ វិកាលេ។ អត្ថិ បដិគ្គហិតំ កាលេ កប្បតិ, នោ វិកាលេ; អត្ថិ បដិគ្គហិតំ វិកាលេ កប្បតិ, នោ កាលេ; អត្ថិ បដិគ្គហិតំ កាលេ ចេវ កប្បតិ វិកាលេ ច; អត្ថិ បដិគ្គហិតំ នេវ កាលេ កប្បតិ នោ វិកាលេ។ អត្ថាបត្តិ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ, នោ មជ្ឈិមេសុ; អត្ថាបត្តិ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ, នោ បច្ចន្តិមេសុ; អត្ថាបត្តិ បច្ចន្តិមេសុ ចេវ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ មជ្ឈិមេសុ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ នោ មជ្ឈិមេសុ។ អត្ថិ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ, នោ មជ្ឈិមេសុ; អត្ថិ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ, នោ បច្ចន្តិមេសុ; អត្ថិ បច្ចន្តិមេសុ ចេវ ជនបទេសុ កប្បតិ មជ្ឈិមេសុ ច; អត្ថិ នេវ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ មជ្ឈិមេសុ។ អត្ថាបត្តិ អន្តោ អាបជ្ជតិ, នោ ពហិ; អត្ថាបត្តិ ពហិ អាបជ្ជតិ, នោ អន្តោ; អត្ថាបត្តិ អន្តោ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ។ អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ, នោ ពហិសីមាយ; អត្ថាបត្តិ ពហិសីមាយ អាបជ្ជតិ, នោ អន្តោសីមាយ; អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិសីមាយ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ ពហិសីមាយ។ អត្ថាបត្តិ គាមេ អាបជ្ជតិ, នោ អរញ្ញេ; អត្ថាបត្តិ អរញ្ញេ អាបជ្ជតិ, នោ គាមេ; អត្ថាបត្តិ គាមេ ចេវ អាបជ្ជតិ អរញ្ញេ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ គាមេ អាបជ្ជតិ នោ អរញ្ញេ។

ចតស្សោ ចោទនា – វត្ថុសន្ទស្សនា, អាបត្តិសន្ទស្សនា, សំវាសបដិក្ខេបោ , សាមីចិបដិក្ខេបោ។ ចត្តារោ បុព្ពកិច្ចា។ ចត្តារោ បត្តកល្លា។ ចត្តារិ អនញ្ញបាចិត្តិយានិ។ ចតស្សោ ភិក្ខុសម្មុតិយោ។ [អ. និ. ៤.១៧; វិភ. ៩៣៩; ទី. និ. ៣.៣១១] ចត្តារិ អគតិគមនានិ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចត្តារិ នាគតិគមនានិ – ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ អលជ្ជី ភិក្ខុ សង្ឃំ ភិន្ទតិ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ, ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ, មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ, ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បេសលោ ភិក្ខុ ភិន្នំ សង្ឃំ សមគ្គំ ករោតិ – ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ, ន មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ, ន ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន បុច្ឆិតព្ពោ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ , ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា វិនយោ ន បុច្ឆិតព្ពោ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្ពោ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្ពោ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្ពោ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ , ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតេ ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆិតព្ពោ – ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ។ អត្ថាបត្តិ គិលានោ អាបជ្ជតិ, នោ អគិលានោ; អត្ថាបត្តិ អគិលានោ អាបជ្ជតិ, នោ គិលានោ; អត្ថាបត្តិ គិលានោ ចេវ អាបជ្ជតិ អគិលានោ ច; អត្ថាបត្តិ នេវ គិលានោ អាបជ្ជតិ នោ អគិលានោ។ ចត្តារិ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ ចត្តារិ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។

ចតុក្កំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

សកវាចាយ កាយេន, បសុត្តោ ច អចិត្តកោ;
អាបជ្ជន្តោ ច កម្មេន, វោហារា ចតុរោ តថា។

ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនញ្ច, បរិក្ខារោ ច សម្មុខា;
អជានកាយេ មជ្ឈេ ច, វុដ្ឋាតិ ទុវិធា តថា។

បដិលាភេន ចោទនា, បរិវាសា ច វុច្ចតិ;
មានត្តចារិកា ចាបិ, សាមុក្កំសា បដិគ្គហិ។

មហាវិកដកម្មានិ, បុន កម្មេ វិបត្តិយោ;
អធិករណា ទុស្សីលា ច, សោភនាគន្តុកេន ច។

គមិកោ វត្ថុនានត្តា, សភាគុបជ្ឈាយេន ច;
អាចរិយោ បច្ចយា វា, ទុច្ចរិតំ សុចរិតំ។

អាទិយន្តោ បុគ្គលោ ច, អរហោ អាសនេន ច;
កាលេ ច កប្បតិ ចេវ, បច្ចន្តិមេសុ កប្បតិ។

អន្តោ អន្តោ ច សីមាយ, គាមេ ច ចោទនាយ ច;
បុព្ពកិច្ចំ បត្តកល្លំ, អនញ្ញា សម្មុតិយោ ច។

អគតិ នាគតិ ចេវ, អលជ្ជី បេសលេន ច;
បុច្ឆិតព្ពា ទុវេ ចេវ, វិស្សជ្ជេយ្យា តថា ទុវេ;
អនុយោគោ ច សាកច្ឆា, គិលានោ ឋបនេន ចាតិ។

៥. បញ្ចកវារោ

៣២៥. បញ្ច អាបត្តិយោ។ បញ្ច អាបត្តិក្ខន្ធា។ បញ្ច វិនីតវត្ថូនិ។ បញ្ច កម្មានិ អានន្តរិកានិ។ បញ្ច បុគ្គលា និយតា។ បញ្ច ឆេទនកា អាបត្តិយោ។ បញ្ចហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ។ បញ្ច អាបត្តិយោ មុសាវាទបច្ចយា បញ្ចហាការេហិ កម្មំ ន ឧបេតិ – សយំ វា កម្មំ ន ករោតិ, បរំ វា ន អជ្ឈេសតិ, ឆន្ទំ វា បារិសុទ្ធឹ វា ន ទេតិ, កយិរមានេ កម្មេ បដិក្កោសតិ, កតេ វា បន កម្មេ អធម្មទិដ្ឋិ ហោតិ។ បញ្ចហាការេហិ កម្មំ ឧបេតិ – សយំ វា កម្មំ ករោតិ, បរំ វា អជ្ឈេសតិ, ឆន្ទំ វា បារិសុទ្ធឹ វា ទេតិ, កយិរមានេ កម្មេ នប្បដិក្កោសតិ, កតេ វា បន កម្មេ ធម្មទិដ្ឋិ ហោតិ។ បញ្ច បិណ្ឌបាតិកស្ស ភិក្ខុនោ កប្បន្តិ – អនាមន្តចារោ, គណភោជនំ, បរម្បរភោជនំ, អនធិដ្ឋានំ, អវិកប្បនា។ [អ. និ. ៥.១០២] បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧស្សង្កិតបរិសង្កិតោ ហោតិ – បាបភិក្ខុបិ អកុប្បធម្មោបិ វេសិយាគោចរោ វា ហោតិ, វិធវាគោចរោ វា ហោតិ, ថុល្លកុមារិគោចរោ វា ហោតិ, បណ្ឌកគោចរោ វា ហោតិ, ភិក្ខុនិគោចរោ វា ហោតិ។ បញ្ច តេលានិ – តិលតេលំ, សាសបតេលំ, មធុកតេលំ, ឯរណ្ឌកតេលំ, វសាតេលំ។ បញ្ច វសានិ – អច្ឆវសំ, មច្ឆវសំ, សុសុការវសំ, សូករវសំ, គទ្រភវសំ។ [អ. និ. ៥.១៣០; ទី. និ. ៣.៣១៦] បញ្ច ព្យសនានិ – ញាតិព្យសនំ, ភោគព្យសនំ, រោគព្យសនំ, សីលព្យសនំ, ទិដ្ឋិព្យសនំ។ [អ. និ. ៥.១៣០; ទី. និ. ៣.៣១៦] បញ្ច សម្បទា – ញាតិសម្បទា, ភោគសម្បទា, អរោគសម្បទា, សីលសម្បទា, ទិដ្ឋិសម្បទា។ បញ្ច និស្សយបដិប្បស្សទ្ធិយោ ឧបជ្ឈាយម្ហា – ឧបជ្ឈាយោ បក្កន្តោ វា ហោតិ, វិព្ភន្តោ វា, កាលង្កតោ វា, បក្ខសង្កន្តោ វា, អាណត្តិយេវ បញ្ចមី។ បញ្ច បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា – អទ្ធានហីនោ, អង្គហីនោ, វត្ថុវិបន្នោ, ករណទុក្កដកោ, អបរិបូរោ។ បញ្ច បំសុកូលានិ – សោសានិកំ, បាបណិកំ, ឧន្ទូរក្ខាយិកំ, ឧបចិកក្ខាយិកំ, អគ្គិទឌ្ឍំ។ អបរានិបិ បញ្ច បំសុកូលានិ – គោខាយិកំ, អជក្ខាយិកំ, ថូបចីវរំ, អាភិសេកិកំ, គតបដិយាគតំ [ភតបដិយាភតំ (ក.)]។ បញ្ច អវហារា – ថេយ្យាវហារោ, បសយ្ហាវហារោ, បរិកប្បាវហារោ , បដិច្ឆន្នាវហារោ, កុសាវហារោ។ បញ្ច មហាចោរា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ។ បញ្ច អវិស្សជ្ជនិយានិ។ បញ្ច អវេភង្គិយានិ។ បញ្ចាបត្តិយោ កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ។ បញ្ចាបត្តិយោ កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ចិត្តតោ។ បញ្ចាបត្តិយោ ទេសនាគាមិនិយោ។ បញ្ច សង្ឃា ។ បញ្ច បាតិមោក្ខុទ្ទេសា។ សព្ពបច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ វិនយធរបញ្ចមេន គណេន ឧបសម្បាទេតព្ពំ។ បញ្ចានិសំសា កឋិនត្ថារេ។ បញ្ច កម្មានិ។ យាវតតិយកេ បញ្ច អាបត្តិយោ។ បញ្ចហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ បារាជិកស្ស។ បញ្ចហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស។ បញ្ចហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស។ បញ្ច អកប្បិយានិ ន បរិភុញ្ជិតព្ពានិ – អទិន្នញ្ច ហោតិ, អវិទិតញ្ច ហោតិ, អកប្បិយញ្ច ហោតិ, អប្បដិគ្គហិតញ្ច ហោតិ, អកតាតិរិត្តញ្ច ហោតិ។ បញ្ច កប្បិយានិ បរិភុញ្ជិតព្ពានិ – ទិន្នញ្ច ហោតិ, វិទិតញ្ច ហោតិ, កប្បិយញ្ច ហោតិ, បដិគ្គហិតញ្ច ហោតិ, កតាតិរិត្តញ្ច ហោតិ។ បញ្ច ទានានិ អបុញ្ញានិ បុញ្ញសម្មតានិ លោកស្មឹ [លោកស្ស (ស្យា.)] – មជ្ជទានំ, សមជ្ជទានំ, ឥត្ថិទានំ, ឧសភទានំ, ចិត្តកម្មទានំ។ បញ្ច ឧប្បន្នា ទុប្បដិវិនោទយា [វិនោទិយា (ស្យា.)] – ឧប្បន្នោ រាគោ ទុប្បដិវិនោទយោ, ឧប្បន្នោ ទោសោ ទុប្បដិវិនោទយោ, ឧប្បន្នោ មោហោ ទុប្បដិវិនោទយោ, ឧប្បន្នំ បដិភានំ ទុប្បដិវិនោទយំ, ឧប្បន្នំ គមិយចិត្តំ ទុប្បដិវិនោទយំ ។ បញ្ចានិសំសា សម្មជ្ជនិយា – សកចិត្តំ បសីទតិ, បរចិត្តំ បសីទតិ, ទេវតា អត្តមនា ហោន្តិ, បាសាទិកសំវត្តនិកកម្មំ ឧបចិនតិ, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ។ អបរេបិ បញ្ចានិសំសា សម្មជ្ជនិយា – សកចិត្តំ បសីទតិ, បរចិត្តំ បសីទតិ, ទេវតា អត្តមនា ហោន្តិ, សត្ថុសាសនំ កតំ ហោតិ, បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ។

បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ “ពាលោ” ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ, បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ, អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គហេត្វា អធម្មេន ការេតិ អប្បដិញ្ញាយ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ “បណ្ឌិតោ” ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ, បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ, អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា ធម្មេន ការេតិ បដិញ្ញាយ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា មូលំ ន ជានាតិ, អាបត្តិសមុទយំ ន ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធំ ន ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តឹ ជានាតិ, អាបត្តិយា មូលំ ជានាតិ, អាបត្តិសមុទយំ ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធំ ជានាតិ , អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អធិករណំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស មូលំ ន ជានាតិ, អធិករណសមុទយំ ន ជានាតិ, អធិករណនិរោធំ ន ជានាតិ, អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អធិករណំ ជានាតិ , អធិករណស្ស មូលំ ជានាតិ, អធិករណសមុទយំ ជានាតិ, អធិករណនិរោធំ ជានាតិ, អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ ន ជានាតិ, បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ, អនុបញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – វត្ថុំ ជានាតិ,

និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ជានាតិ, អនុបញ្ញត្តិំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – ញត្តិំ ន ជានាតិ, ញត្តិយា ករណំ ន ជានាតិ, ន បុព្ពកុសលោ ហោតិ, ន អបរកុសលោ ហោតិ, អកាលញ្ញូ ច ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – ញត្តិំ ជានាតិ, ញត្តិយា ករណំ ជានាតិ, បុព្ពកុសលោ ហោតិ, អបរកុសលោ ហោតិ, កាលញ្ញូ ច ហោតិ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស ន សុគ្គហិតា ហោតិ ន សុមនសិកតា ន សូបធារិតា។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស សុគ្គហិតា ហោតិ សុមនសិកតា សូបធារិតា។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ ន វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ ន សុវិភត្តានិ ន សុប្បវត្តីនិ ន សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, អធិករណេ ច ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, អធិករណេ ច វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ។

[អ. និ. ៥.១៨១; បរិ. ៤៤៣] បញ្ច អារញ្ញិកា – មន្ទត្តា មោមូហត្តា អារញ្ញិកោ ហោតិ, បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អារញ្ញិកោ ហោតិ, ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អារញ្ញិកោ ហោតិ, វណ្ណិតំ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ អារញ្ញិកោ ហោតិ, អបិ ច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតញ្ញេវ [ឥទមដ្ឋិតញ្ញេវ (សី. ស្យា.)] និស្សាយ អារញ្ញិកោ ហោតិ។ បញ្ច បិណ្ឌបាតិកា...បេ.... បញ្ច បំសុកូលិកា...បេ.... បញ្ច រុក្ខមូលិកា...បេ.... បញ្ច សោសានិកា...បេ.... បញ្ច អព្ភោកាសិកា...បេ.... បញ្ច តេចីវរិកា...បេ.... បញ្ច សបទានចារិកា...បេ.... បញ្ច នេសជ្ជិកា...បេ.... បញ្ច យថាសន្ថតិកា...បេ.... បញ្ច ឯកាសនិកា...បេ.... បញ្ច ខលុបច្ឆាភត្តិកា...បេ.... បញ្ច បត្តបិណ្ឌិកា – មន្ទត្តា មោមូហត្តា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, វណ្ណិតំ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, អបិ ច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតញ្ញេវ និស្សាយ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ។

[បរិ. ៤១៧] បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ – ឧបោសថំ ន ជានាតិ, ឧបោសថកម្មំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ – ឧបោសថំ ជានាតិ, ឧបោសថកម្មំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ – បវារណំ ន ជានាតិ, បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ – បវារណំ ជានាតិ, បវារណាកម្មំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ – អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ – អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ វត្ថព្ពំ – ឧបោសថំ ន ជានាតិ, ឧបោសថកម្មំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សា ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្ថព្ពំ – ឧបោសថំ ជានាតិ, ឧបោសថកម្មំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ វត្ថព្ពំ – បវារណំ ន ជានាតិ, បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សា ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្ថព្ពំ – បវារណំ ជានាតិ, បវារណាកម្មំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ជានាតិ,

បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ វត្ថព្ពំ – អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សា ហោតិ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្ថព្ពំ – អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា។

បញ្ច អាទីនវា អបាសាទិកេ – អត្តាបិ អត្តានំ ឧបវទតិ, អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូ គរហន្តិ, បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ, សម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតិ, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ។ បញ្ចានិសំសា បាសាទិកេ – អត្តាបិ អត្តានំ ន ឧបវទតិ, អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូ បសំសន្តិ, កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ, អសម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតិ, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ។ អបរេបិ បញ្ច អាទីនវា អបាសាទិកេ – អប្បសន្នា ន បសីទន្តិ, បសន្នានំ ឯកច្ចានំ អញ្ញថត្តំ ហោតិ, សត្ថុសាសនំ អកតំ ហោតិ, បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតិំ នាបជ្ជតិ, ចិត្តមស្ស ន បសីទតិ។ បញ្ចានិសំសា បាសាទិកេ – អប្បសន្នា បសីទន្តិ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ ហោតិ, សត្ថុសាសនំ កតំ ហោតិ, បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតិ, ចិត្តមស្ស បសីទតិ។ បញ្ច អាទីនវា កុលូបកេ – អនាមន្តចារេ អាបជ្ជតិ, រហោ និសជ្ជាយ អាបជ្ជតិ, បដិច្ឆន្នេ អាសនេ អាបជ្ជតិ, មាតុគាមស្ស ឧត្តរិឆប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ, កាមសង្កប្បពហុលោ ច វិហរតិ។ បញ្ច អាទីនវា កុលូបកស្ស ភិក្ខុនោ – អតិវេលំ កុលេសុ សំសដ្ឋស្ស វិហរតោ មាតុគាមស្ស អភិណ្ហទស្សនំ, ទស្សនេ សតិ សំសគ្គោ, សំសគ្គេ សតិ វិស្សាសោ, វិស្សាសេ សតិ ឱតារោ, ឱតិណ្ណចិត្តស្សេតំ ភិក្ខុនោ បាដិកង្ខំ អនភិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ អញ្ញតរំ វា សំកិលិដ្ឋំ អាបត្តិំ អាបជ្ជិស្សតិ សិក្ខំ វា បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សតិ។

[បាចិ. ៩២] បញ្ច ពីជជាតានិ – មូលពីជំ, ខន្ធពីជំ, ផឡុពីជំ, អគ្គពីជំ, ពីជពីជញ្ញេវ [ពីជពីជមេវ (ក.)] បញ្ចមំ។ បញ្ចហិ សមណកប្បេហិ ផលំ បរិភុញ្ជិតព្ពំ – អគ្គិបរិជិតំ, សត្ថបរិជិតំ, នខបរិជិតំ, អពីជំ, និព្ពត្តពីជញ្ញេវ [និព្ពដ្ដពីជញ្ញេវ (សី.), និព្ពដពីជញ្ញេវ (ស្យា.), និប្បដ្ដពីជញ្ញេវ (ក.)] បញ្ចមំ។ បញ្ច វិសុទ្ធិយោ – និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ, អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ; និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ, អយំ ទុតិយា វិសុទ្ធិ; និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ, អយំ តតិយា វិសុទ្ធិ; និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ, អយំ ចតុត្ថា វិសុទ្ធិ; វិត្ថារេនេវ បញ្ចមី។ អបរាបិ បញ្ច វិសុទ្ធិយោ – សុត្តុទ្ទេសោ, បារិសុទ្ធិឧបោសថោ, អធិដ្ឋានុបោសថោ, បវារណា, សាមគ្គីឧបោសថោយេវ បញ្ចមោ។ បញ្ចានិសំសា វិនយធរេ – អត្តនោ សីលក្ខន្ធោ សុគុត្តោ ហោតិ សុរក្ខិតោ, កុក្កុច្ចបកតានំ បដិសរណំ ហោតិ, វិសារទោ សង្ឃមជ្ឈេ វោហរតិ, បច្ចត្ថិកេ សហធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ហាតិ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ។ បញ្ច អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ បញ្ច ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ។

បញ្ចកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាបត្តិ អាបត្តិក្ខន្ធា, វិនីតានន្តរេន ច;
បុគ្គលា ឆេទនា ចេវ, អាបជ្ជតិ ច បច្ចយា។

ន ឧបេតិ ឧបេតិ ច, កប្បន្តុសង្ហិតេលញ្ច;
វសំ ព្យសនា សម្បទា, បស្សទ្ធិ បុគ្គលេន ច។

សោសានិកំ ខាយិតញ្ច, ថេយ្យំ ចោរោ ច វុច្ចតិ;
អវិស្សជ្ជិ អវេភង្គិ, កាយតោ កាយវាចតោ។

ទេសនា សង្ឃំ ឧទ្ទេសំ, បច្ចន្តិកចិនេន ច;
កម្មានិ យាវតតិយំ, បារាជិថុល្លទុក្កដំ។

អកប្បិយំ កប្បិយញ្ច, អបុញ្ញទុវិនោទយា;

សម្មជ្ជនី អបរេ ច, ភាសំ អាបត្តិមេវ ច។

អធិករណំ វត្ថុ ញត្តិ, អាបត្តា ឧភយានិ ច;
លហុកដ្ឋមកា ឯតេ, កណ្ហសុក្កា វិធានថ។

អរញ្ញំ បិណ្ឌបាតញ្ច, បំសុកូលសុសានិកា;
អញ្ញោកាសោ ចីវរញ្ច, សបទានោ និសជ្ជិកោ។

សន្ថតិ ខលុ បច្ឆាបិ, បត្តបិណ្ឌិកមេវ ច;
ឧបោសថំ បវារណំ, អាបត្តានាបត្តិបិ ច។

កណ្ហសុក្កបទា ឯតេ, ភិក្ខុនីនម្បិ តេ តថា;
អបាសាទិកបាសាទិ, តថេវ អបរេ ទុវេ។

កុលូបកេ អតិវេលំ, ពីជំ សមណកប្បិ ច;
វិសុទ្ធិ អបរេ ចេវ, វិនយាធម្មិកេន ច;
ធម្មិកា ច តថា វុត្តា, និដ្ឋិតា សុទ្ធិបញ្ចកាតិ។

៦. ឆក្កវារោ

៣២៦. [ទី. និ. ៣.៣២៤] ឆ អគារវា។ ឆ គារវា។ ឆ វិនីតវត្ថូនិ។ ឆ សាមីចិយោ។ ឆ អាបត្តិសមុដ្ឋានា។ ឆច្ឆេទនកា អាបត្តិយោ។ ឆហាការេហិ អាបត្តិ អាបជ្ជតិ។ ឆានិសំសា វិនយធរេ។ ឆ បរមានិ។ ឆារត្តំ តិចីវរេន វិប្បវសិតព្ពំ។ ឆ ចីវរានិ ។ ឆ រជនានិ។ ឆ អាបត្តិយោ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ន វាចតោ។ ឆ អាបត្តិយោ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ន កាយតោ។ ឆ អាបត្តិយោ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ ឆ កម្មានិ។ ឆ វិវាទមូលានិ។ ឆ អនុវាទមូលានិ។ ឆ សារណីយា ធម្មា ទីឃសោ។ ឆ វិទត្ថិយោ, សុគតវិទត្ថិយា, តិរិយំ ឆ វិទត្ថិយោ។ ឆ និស្សយបដិប្បស្សទ្ធិយោ អាចរិយម្ហា។ ឆ នហានេ អនុបញ្ញត្តិយោ – វិប្បកតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ, វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ។

[មហាវ. ៨៥ អាទយោ] ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – អត្តនា អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេ សមន្នាគតោ ហោតិ, បរំ អសេក្ខេ សីលក្ខន្ធេ សមាទបេតា; អត្តនា អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, បរំ អសេក្ខេ សមាធិក្ខន្ធេ សមាទបេតា; អត្តនា អសេក្ខេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, បរំ អសេក្ខេ បញ្ញាក្ខន្ធេ សមាទបេតា; អត្តនា អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិក្ខន្ធេ សមាទបេតា; អត្តនា អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេ សមាទបេតា; ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – សទ្ធោ ហោតិ, ហិរិមា ហោតិ, ឱត្តប្បី ហោតិ, អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ , ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ, ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – ន អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ, ន អជ្ឈាចារេ អាចារវិបន្នោ ហោតិ, ន អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ, ពហុស្សុតោ ហោតិ, បញ្ញវា ហោតិ, ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា គិលានំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា, អនភិរតំ

រូបកាសេតុំ វា រូបកាសាបេតុំ វា [អនភិរតឹ (ក.)], ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ [វិនោទេតុំ វា វិនោទាបេតុំ វា (ស្យា.) មហាវ. ៨៥], អាបត្តឹ ជានាតិ, អាបត្តិវុដ្ឋានំ ជានាតិ, ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា អាភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ, អាទិព្រហ្មចារិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ, អភិធម្មេ វិនេតុំ, អភិវិនយេ វិនេតុំ, ឧប្បន្នំ ទិដ្ឋិគតំ ធម្មតោ វិវេចេតុំ, ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ – អាបត្តឹ ជានាតិ, អនាបត្តឹ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ, ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា។

ឆ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ, ឆ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ។

ឆក្កំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

អគារវា គារវា ច, វិនីតា សាមីចិបិ ច;
សមុដ្ឋានា ឆេទនា ចេវ, អាការានិសំសេន ច។

បរមានិ ច ឆារត្តំ, ចីវរំ រជនានិ ច;
កាយតោ ចិត្តតោ ចាបិ, វាចតោ ចិត្តតោបិ ច។

កាយវាចាចិត្តតោ ច, កម្មវិវាទមេវ ច;
អនុវាទា ទីឃសោ ច, តិរិយំ និស្សយេន ច។

អនុបញ្ញត្តិ អាទាយ, សមាទាយ តថេវ ច;
អសេក្ខេ សមាទបេតា, សទ្ធោ អធិសីលេន ច;
គិលានាភិសមាចារី, អាបត្តាធម្មធម្មិកាតិ។

៧. សត្តកវារោ

៣២៧. សត្តាបត្តិយោ ។ សត្តាបត្តិក្ខន្ធា។ សត្ត វិនីតវត្ថូនិ។ សត្ត សាមីចិយោ។ សត្ត អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា។ សត្ត ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា។ សត្តន្នំ អនាបត្តិ សត្តាហករណីយេន គន្តុំ។ សត្តានិសំសា វិនយធរេ។ សត្ត បរមានិ ។ សត្តមេ អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ។ សត្ត សមថា។ សត្ត កម្មានិ។ សត្ត អាមកធញ្ញានិ។ តិរិយំ សត្តន្តរា។ គណភោជនេ សត្ត អនុបញ្ញត្តិយោ។ ភេសជ្ជានិ បដិគ្គហេត្វា សត្តាហបរមំ សន្និធិការកំ បរិភុញ្ជិតព្ពានិ។ កតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ។ កតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ។ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្ពា។ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្ពា។ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្ពា [បដិកាតព្ពា (សព្ពត្ថ) អដ្ឋកថា ច ចម្បេយ្យក្ខន្ធកេ អធម្មកម្មាទិកថា ច ឱលោកេតព្ពា]។ សត្ត អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ សត្ត ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។

[អ. និ. ៧.៧៥] សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ – អាបត្តឹ ជានាតិ, អនាបត្តឹ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, សីលវា ហោតិ, បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ, ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ – អាបត្តឹ ជានាតិ, អនាបត្តឹ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា

អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធាតា [ធតា (សី. ស្យា.)] វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា, ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ – អាបត្តិំ ជានាតិ, អនាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ, ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ – អាបត្តិំ ជានាតិ; អនាបត្តិំ ជានាតិ; លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ; គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ; អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្តកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្តកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកប្បេ – “អមុត្រាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទិំ; តត្រាបាសិំ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ, សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោ”តិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ; ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន [អតិក្កន្តមានុស្សកេន (ក.)] សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ – “ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា, ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា, តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា”តិ ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ; អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ សោភតិ – អាបត្តិំ ជានាតិ, អនាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សីលវា ហោតិ…បេ…. សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ, ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ។ សោភតិ – អាបត្តិំ ជានាតិ, អនាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ពហុស្សុតោ ហោតិ…បេ…. ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ សោភតិ – អាបត្តិំ ជានាតិ, អនាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ, ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី, អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ សោភតិ – អាបត្តិំ ជានាតិ; អនាបត្តិំ ជានាតិ; លហុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ; គរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ; អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតិំ ទ្វេបិ ជាតិយោ…បេ…. ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ, ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ

យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ…បេ… ឥតិ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្ពណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ; អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។

[ទី. និ. ៣.៣៣០] សត្ត អសទ្ធម្មា – អស្សទ្ធោ ហោតិ, អហិរិកោ ហោតិ, អនោត្តប្បី ហោតិ, អប្បស្សុតោ ហោតិ, កុសីតោ ហោតិ, មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ, ទុប្បញ្ញោ ហោតិ។

[ទី. និ. ៣.៣៣០] សត្ត សទ្ធម្មា – សទ្ធោ ហោតិ, ហិរិមា ហោតិ, ឱត្តប្បី ហោតិ, ពហុស្សុតោ ហោតិ, អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ, ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ, បញ្ញវា ហោតីតិ។

សត្តកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាបត្តិ អាបត្តិក្ខន្ធា, វិនីតា សាមីចិបិ ច;
អធម្មិកា ធម្មិកា ច, អនាបត្តិ ច សត្តាហំ។

អានិសំសា បរមានិ, អរុណសមថេន ច;
កម្មា អាមកធញ្ញា ច, តិរិយំ គណភោជនេ។

សត្តាហបរមំ អាទាយ, សមាទាយ តថេវ ច;
ន ហោតិ ហោតិ ហោតិ ច, អធម្មា ធម្មិកានិ ច។

ចតុរោ វិនយធរា, ចតុភិក្ខូ ច សោភនេ;
សត្ត ចេវ អសទ្ធម្មា, សត្ត សទ្ធម្មា ទេសិតាតិ។

៨. អដ្ឋកវារោ

៣២៨. អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេន ន សោ ភិក្ខុ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបិតព្ពោ។ អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេន បរេសម្បិ សទ្ធាយ សា អាបត្តិ ទេសេតព្ពា។ អដ្ឋ យាវតតិយកា។ អដ្ឋហាការេហិ កុលានិ ទូសេតិ។ អដ្ឋ មាតិកា ចីវរស្ស ឧប្បាទាយ។ អដ្ឋ មាតិកា កឋិនស្ស ឧព្ភារាយ។ អដ្ឋ បានានិ។ [ចូឡវ. ៣៤៨; អ. និ. ៨.៧] អដ្ឋហិ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អដ្ឋ លោកធម្មា។ អដ្ឋ គរុធម្មា។ អដ្ឋ បាដិទេសនីយា។ អដ្ឋង្គិកោ មុសាវាទោ ។ អដ្ឋ ឧបោសថង្គានិ។ អដ្ឋ ទូតេយ្យង្គានិ។ អដ្ឋ តិត្ថិយវត្តានិ។ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អព្ភុតធម្មា មហាសមុទ្ទេ។ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អព្ភុតធម្មា ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ។ អដ្ឋ អនតិរិត្តា។ អដ្ឋ អតិរិត្តា។ អដ្ឋមេ អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ។ អដ្ឋ បារាជិកា។ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តី នាសេតព្ពា។ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តិយា ទេសិតាបិ អទេសិតា ហោតិ។ អដ្ឋវាចិកា ឧបសម្បទា។ អដ្ឋន្នំ បច្ចុដ្ឋាតព្ពំ។ អដ្ឋន្នំ អាសនំ ទាតព្ពំ។ ឧបាសិកា អដ្ឋ វរានិ យាចតិ។ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្មន្និតព្ពោ [សម្មនិតព្ពោ (ក.)]។ អដ្ឋានិសំសា វិនយធរេ។ អដ្ឋ បរមានិ។ តស្សបាបិយសិកកម្មកតេន ភិក្ខុនា អដ្ឋសុ ធម្មេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ។ អដ្ឋ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ អដ្ឋ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ។

អដ្ឋកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

ន សោ ភិក្ខុ បរេសម្បិ, យាវតតិយទូសនា;
មាតិកា កឋិនុព្ភារា, បានា អភិភូតេន ច។

លោកធម្មា គរុធម្មា, បាដិទេសនីយា មុសា;
ឧបោសថា ច ទូតង្គា, តិត្ថិយា សមុទ្ទេបិ ច។

អញ្ញតា អនតិរិត្តំ, អតិរិត្តំ និស្សគ្គិយំ;
បារាជិកដ្ឋមំ វត្ថុ, អទេសិតូបសម្បទា។

បច្ចុដ្ឋានាសនញ្ចេវ, វរំ ឱវាទកេន ច;
អានិសំសា បរមានិ, អដ្ឋធម្មេសុ វត្តនា;
អធម្មិកា ធម្មិកា ច, អដ្ឋកា សុប្បកាសិតាតិ។

៩. នវកវារោ

៣២៩. នវ អាឃាតវត្ថូនិ។ នវ អាឃាតបដិវិនយា។ នវ វិនីតវត្ថូនិ។ នវ បឋមាបត្តិកា។ នវហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ។ នវ បណីតភោជនានិ ។ នវមំសេហិ ទុក្កដំ។ នវ បាតិមោក្ខុទ្ទេសា។ នវ បរមានិ។ នវ តណ្ហាមូលកា ធម្មា។ នវ វិធមានា។ នវ ចីវរានិ អធិដ្ឋាតព្ពានិ។ នវ ចីវរានិ ន វិកប្បេតព្ពានិ។ ទីឃសោ នវ វិទត្ថិយោ សុគតវិទត្ថិយា។ នវ អធម្មិកានិ ទានានិ។ នវ អធម្មិកា បដិគ្គហា។ នវ អធម្មិកា បរិភោគា – តីណិ ធម្មិកានិ ទានានិ, តយោ ធម្មិកា បដិគ្គហា, តយោ ធម្មិកា បរិភោគា។ នវ អធម្មិកា សញ្ញត្តិយោ [បញ្ញត្តិយោ (សព្ពត្ថ) អដ្ឋកថា ច សមថក្ខន្ធកេ កណ្ហបក្ខនវកញ្ច ឱលោកេតព្ពំ]។ នវ ធម្មិកា សញ្ញត្តិយោ។ អធម្មកម្មេ ទ្វេ នវកានិ។ ធម្មកម្មេ ទ្វេ នវកានិ។ នវ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ នវ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ។

នវកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាឃាតវត្ថុវិនយា, វិនីតា បឋមេន ច;
ភិជ្ជតិ ច បណីតញ្ច, មំសុទ្ទេសបរមានិ ច។

តណ្ហា មានា អធិដ្ឋានា, វិកប្បេ ច វិទត្ថិយោ;
ទានា បដិគ្គហា ភោគា, តិវិធា បុន ធម្មិកា។

អធម្មធម្មសញ្ញត្តិ, ទុវេ ទ្វេ នវកានិ ច;
បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ, អធម្មធម្មិកានិ ចាតិ។

១០. ទសកវារោ

៣៣០. ទស អាឃាតវត្ថូនិ។ ទស អាឃាតបដិវិនយា។ ទស វិនីតវត្ថូនិ។ ទសវត្ថុកា មិច្ឆាទិដ្ឋិ។ ទសវត្ថុកា សម្មាទិដ្ឋិ។ ទស អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ។ ទស មិច្ឆត្តា។ ទស សម្មត្តា។ ទស អកុសលកម្មបថា។ ទស កុសលកម្មបថា។ ទស អធម្មិកា សលាកគ្គាហា។ ទស ធម្មិកា សលាកគ្គាហា។ សាមណេរានំ ទស សិក្ខាបទានិ។ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរោ នាសេតព្ពោ។

ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ, បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ , អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ អនុគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ អនុគ្គហេត្វា អធម្មេន ការេតិ, អប្បដិញ្ញាយ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា មូលំ ន ជានាតិ, អាបត្តិសមុទយំ ន ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធំ ន ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ។

ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ, បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ, អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា ធម្មេន ការេតិ, បដិញ្ញាយ អាបត្តឹ ជានាតិ, អាបត្តិយា មូលំ ជានាតិ, អាបត្តិសមុទយំ ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធំ ជានាតិ, អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ។

អបរេហិបិ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អធិករណំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស មូលំ ន ជានាតិ, អធិករណសមុទយំ ន ជានាតិ, អធិករណនិរោធំ ន ជានាតិ, អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ, វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ [ឧទ្ទានំ (ក.)] ន ជានាតិ, បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ, អនុបញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ , អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ។

ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អធិករណំ ជានាតិ, អធិករណស្ស មូលំ ជានាតិ, អធិករណសមុទយំ ជានាតិ, អធិករណនិរោធំ ជានាតិ, អធិករណនិរោធគាមិនី បដិបទំ ជានាតិ, វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តឹ ជានាតិ, អនុបញ្ញត្តឹ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ។

អបរេហិបិ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – ញត្តឹ ន ជានាតិ, ញត្តិយា ករណំ ន ជានាតិ, ន បុព្ពកុសលោ ហោតិ, ន អបរកុសលោ ហោតិ, អកាលញ្ញូ ច ហោតិ, អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស ន សុគ្គហិតា ហោតិ ន សុមនសិកតា ន សូបធារិតា។

ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – ញត្តឹ ជានាតិ, ញត្តិយា ករណំ ជានាតិ, បុព្ពកុសលោ ហោតិ, អបរកុសលោ ហោតិ, កាលញ្ញូ ច ហោតិ, អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ, អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស សុគ្គហិតា ហោតិ សុមនសិកតា សូបធារិតា។

អបរេហិបិ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ន ស្វាគតានិ ហោន្តិ ន សុវិភត្តានិ ន សុប្បវត្តីនិ ន សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ , អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អធិករណេ ច ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ។

ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោ ត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ – អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ, អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ, អធិករណេ ច វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ។

[អ. និ. ១០.៣៣] ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។ ទស អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទស អាទីនវា រាជន្តេបុរប្បវេសនេ។ ទស ទានវត្ថូនិ។ ទស រតនានិ។ ទសវគ្គោ ភិក្ខុសង្ឃោ។ ទសវគ្គេន គណេន ឧបសម្បាទេតព្ពំ។ ទស បំសុកូលានិ។ ទស ចីវរធារណា [ចីវរធារណានិ (ស្យា.)]។ ទសាហបរមំ អតិរេកចីវរំ ធារេតព្ពំ ។ ទស សុក្កានិ។ ទស ឥត្ថិយោ។ ទស ភរិយាយោ។ វេសាលិយា ទស វត្ថូនិ ទីបេន្តិ។ ទស បុគ្គលា អវន្ទិយា។ ទស អក្កោសវត្ថូនិ។ ទសហាការេហិ បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ។ ទស សេនាសនានិ។ ទស វរានិ យាចឹសុ។ ទស អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ ទស ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ។ ទសានិសំសា យាគុយា។ ទស មំសា អកប្បិយា។ ទស បរមានិ។ ទសវស្សេន ភិក្ខុនា ព្យត្តេន បដិពលេន បព្ពាជេតព្ពំ ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ ទសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា ព្យត្តាយ បដិពលាយ បព្ពាជេតព្ពំ ឧបសម្បាទេតព្ពំ និស្សយោ ទាតព្ពោ សាមណេរី ឧបដ្ឋាបេតព្ពា។ ទសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា ព្យត្តាយ បដិពលាយ វុដ្ឋាបនសម្មុតិ សាទិតព្ពា។ ទសវស្សាយ គិហិគតាយ សិក្ខា ទាតព្ពាតិ។

ទសកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាឃាតំ វិនយំ វត្ថុ, មិច្ឆា សម្មា ច អន្តគា;
មិច្ឆត្តា ចេវ សម្មត្តា, អកុសលា កុសលាបិ ច។

សលាកា អធម្មា ធម្មា, សាមណេរា ច នាសនា;
ភាសាធិករណញ្ចេវ, ញត្តិលហុកមេវ ច។

លហុកា គរុកា ឯតេ, កណ្ហសុក្កា វិជានថ;
ឧព្ពាហិកា ច សិក្ខា ច, អន្តេបុរេ ច វត្ថូនិ។

វតនំ ទសវគ្គោ ច, តថេវ ឧបសម្បទា;
បំសុកូលធារណា ច, ទសាហសុក្កតត្ថិយោ។

ភរិយា ទស វត្ថូនិ, អវន្ទិយក្កោសេន ច;
បេសុញ្ញញ្ចេវ សេនានិ, វរានិ ច អធម្មិកា។

ធម្មិកា យាគុមំសា ច, បរមា ភិក្ខុ ភិក្ខុនី;
វុដ្ឋាបនា គិហិគតា, ទសកា សុប្បកាសិតាតិ។

១១. ឯកាទសកវារោ

៣៣១. ឯកាទ បុគ្គលា អនុបសម្បន្នា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា, ឧបសម្បន្នា នាសេតព្ពា។ ឯកាទស បាទុកា អកប្បិយា។ ឯកាទស បត្តា អកប្បិយា។ ឯកាទស ចីវរានិ អកប្បិយានិ។ ឯកាទស យាវតតិយកា។ ភិក្ខុនីនំ ឯកាទស អន្តរាយិកា ធម្មា បុច្ឆិតព្ពា។ ឯកាទស ចីវរានិ អធិដ្ឋាតព្ពានិ។ ឯកាទស ចីវរានិ ន វិកប្បេតព្ពានិ។ ឯកាទសេ អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ។ ឯកាទស គណ្ឋិកា កប្បិយា។ ឯកាទស វិធា [វីថា (ស្យា.)] កប្បិយា។ ឯកាទស បថវី អកប្បិយា។ ឯកាទស បថវី កប្បិយា។ ឯកាទស និស្សយបដិប្បស្សទ្ធិយោ។ ឯកាទស បុគ្គលា អវន្ទិយា។ ឯកាទស បរមានិ។ ឯកាទស វរានិ យាចីសុ។ ឯកាទស សីមាទោសា។ អក្កោសកបរិភាសកេ បុគ្គលេ ឯកាទសាទីនវា បាដិកង្ខា។ [អ. និ. ១១.១៥; មិ. ប. ៤.៤.៦] មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេវិតាយ ភាវិតាយ ពហុលីកតាយ យានីកតាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមារទ្ធាយ ឯកាទសានិសំសា បាដិកង្ខា ។ សុខំ សុបតិ, សុខំ បដិពុជ្ឈតិ, ន បាបកំ សុបិនំ បស្សតិ, មនុស្សានំ បិយោ ហោតិ, អមនុស្សានំ បិយោ ហោតិ, ទេវតា រក្ខន្តិ, នាស្ស អគ្គិ វា វិសំ វា សត្ថំ វា កមតិ, តុវដំ ចិត្តំ សមាធិយតិ, មុខវណ្ណោ វិប្បសីទតិ, អសម្មូឡ្ហោ កាលង្ករោតិ, ឧត្តរិ អប្បដិវិជ្ឈន្តោ ព្រហ្មលោកូបគោ ហោតិ – មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេវិតាយ ភាវិតាយ ពហុលីកតាយ យានីកតាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមារទ្ធាយ ឥមេ ឯកាទសានិសំសា បាដិកង្ខាតិ។

ឯកាទសកំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

នាសេតព្ពា បាទុកា ច, បត្តា ច ចីវរានិ ច;
តតិយា បុច្ឆិតព្ពា ច, អធិដ្ឋានវិកប្បនា។

អរុណា គណ្ឋិកា វិធា, អកប្បិយា ច កប្បិយំ;
និស្សយាវន្ទិយា ចេវ, បរមានិ វរានិ ច;
សីមាទោសា ច អក្កោសា, មេត្តាយេកាទសា កតាតិ។

ឯកុត្តរិកនយោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ឯកកា ច ទុកា ចេវ, តិកា ច ចតុបញ្ចកា;
ឆសត្តដ្ឋនវកា ច, ទស ឯកាទសានិ ច។

ហិតាយ សព្ពសត្តានំ, ញាតធម្មេន តាទិនា;
ឯកុត្តរិកា វិមលា, មហាវីរេន ទេសិតាតិ។

ឯកុត្តរិកនយោ និដ្ឋិតោ។

ឧបោសថាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

អាទិមជ្ឈន្តបុច្ឆនំ

៣៣២. ឧបោសថកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? បវារណាកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? តជ្ជនីយកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? និយស្សកម្មស្ស...បេ.... បព្ពាជនីយកម្មស្ស...បេ.... បដិសារណីយកម្មស្ស...បេ.... ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស...បេ.... បរិវាសទានស្ស...បេ.... មូលាយបដិកស្សនាយ...បេ.... មានត្តទានស្ស...បេ.... អព្ភានស្ស...បេ.... ឧបសម្បទាកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? និយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? បព្ពាជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? សតិវិនយស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ជេ, កិំ បរិយោសានំ? អមូឡ្ហវិនយស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? តស្សបាបិយសិកាយ កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? តិណវត្ថារកស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? ភិក្ខុនោវាទកសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? តិចីវរេន អវិប្បវាសសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? សន្ថតសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? រូបិយឆឌ្ឌកសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? សាដិយគ្គាហាបកសម្មុតិយោ កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? បត្តគ្គាហាបកសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? ទណ្ឌសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? សិក្កាសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? ទណ្ឌសិក្កាសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ?

អាទិមជ្ឈន្តវិស្សជ្ជនា

៣៣៣. ឧបោសថកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? ឧបោសថកម្មស្ស សាមគ្គី អាទិ, កិរិយា មជ្ឈេ, និដ្ឋានំ បរិយោសានំ។

បវារណាកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? បវារណាកម្មស្ស សាមគ្គី អាទិ, កិរិយា មជ្ឈេ, និដ្ឋានំ បរិយោសានំ។

តជ្ជនីយកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? តជ្ជនីយកម្មស្ស វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

និយស្សកម្មស្ស...បេ.... បព្ពាជនីយកម្មស្ស...បេ.... បដិសារណីយកម្មស្ស...បេ.... ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស...បេ.... បរិវាសទានស្ស...បេ.... មូលាយបដិកស្សនាយ...បេ.... មានត្តទានស្ស...បេ.... អព្ភានស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? អព្ភានស្ស វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

ឧបសម្បទាកម្មស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? ឧបសម្បទាកម្មស្ស បុគ្គលោ អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា សម្មាវត្តនា អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

និយស្សកម្មស្ស...បេ.... បព្ពាជនីយកម្មស្ស...បេ.... បដិសារណីយកម្មស្ស...បេ.... ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា សម្មាវត្តនា អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

សតិវិនយស្ស កោ អាទិ , កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? សតិវិនយស្ស វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

អមូឡ្ហវិនយស្ស ...បេ.... តស្សបាបិយសិកាយ...បេ.... តិណវត្ថារកស្ស...បេ.... ភិក្ខុនោវាទកសម្មុតិយា...បេ.... តិចីវរេន អវិប្បវាសសម្មុតិយា...បេ.... សន្ថតសម្មុតិយា...បេ....

រូបិយឆឌ្ឌកសម្មុតិយា…បេ… សាដិយគ្គាហាបកសម្មុតិយា…បេ… បត្តគ្គាហាបកសម្មុតិយា…បេ… ទណ្ឌសម្មុតិយា…បេ… សិក្កាសម្មុតិយា…បេ… ទណ្ឌសិក្កាសម្មុតិយា កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានន្តិ? ទណ្ឌសិក្កាសម្មុតិយា វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ, ញត្តិ មជ្ឈេ, កម្មវាចា បរិយោសានំ។

ឧបោសថាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា និដ្ឋិតា។

អត្ថវសបករណំ

៣៣៤. [អ. និ. ១០.៣៣៤; បរិ. ២២] ទស អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ – សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ, ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ, ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ, អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុគ្គហាយ។

យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ សង្ឃផាសុ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ។ យំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ។ យំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ។ យំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ។ យំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ។ យំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ។ យំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា។ យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា តំ វិនយានុគ្គហាយ។

យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ សង្ឃផាសុ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា។ យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ វិនយានុគ្គហាយ។

យំ សង្ឃផាសុ តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា។ យំ សង្ឃផាសុ តំ វិនយានុគ្គហាយ។ យំ សង្ឃផាសុ តំ សង្ឃសុដ្ឋុ។

យំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ…បេ… យំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ… យំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ… យំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ… យំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ… យំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ… យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា… យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ សង្ឃសុដ្ឋុ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ សង្ឃផាសុ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយាតិ។

អត្ថសតំ ធម្មសតំ, ទ្វេ ច និរុត្តិសតានិ;
ចត្តារិ ញាណសតានិ, អត្ថវសេ បករណេតិ។

អត្ថវសបករណំ និដ្ឋិតំ។

មហាវគ្គោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

បឋមំ អដ្ឋបុច្ឆាយំ, បច្ចយេសុ បុនដ្ឋ ច;
ភិក្ខូនំ សោឡស ឯតេ, ភិក្ខុនីនញ្ច សោឡស។

បេយ្យាលអន្តរា ភេទា, ឯកុត្តរិកមេវ ច;
បវារណត្ថវសិកា, មហាវគ្គស្ស សង្គហោតិ។

អត្ថរសបករណំ និដ្ឋិតំ។

គាថាសង្គណិកំ

១. សត្តនគរេសុ បញ្ញត្តសិក្ខាបទំ

៣៣៥. ឯកំសំ ចីវរំ កត្វា, បគ្គណ្ហិត្វាន អញ្ជលិំ;
អាសីសមានរូបោវ [អាសីសមានរូបោ (សី. ស្យា.)], កិស្ស ត្វំ ឥធ មាគតោ។

ទ្វីសុ វិនយេសុ យេ បញ្ញត្តា;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ;
កតិ តេ សិក្ខាបទា ហោន្តិ;
កតិសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា។

ភទ្ទកោ តេ ឧម្មង្គោ, យោនិសោ បរិបុច្ឆសិ;
តគ្ឃ តេ អហមក្ខិស្សំ, យថាសិ កុសលោ តថា។

ទ្វីសុ វិនយេសុ យេ បញ្ញត្តា;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ;
អឌ្ឍុឌ្ឍសតានិ តេ ហោន្តិ;
សត្តសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា។

កតមេសុ សត្តសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា;
តង្ឃ មេ ត្វំ ព្យាករ នំ [តង្ឃ មេ តំ ព្យាករ (ក.)];
តំ វចនបថំ [តវ វចនបថំ (ស្យា.)] និសាមយិត្វា;
បដិបជ្ជេម ហិតាយ នោ សិយា។

វេសាលិយំ រាជគហេ, សាវត្ថិយញ្ច អាឡវិយំ;
កោសម្ពិយញ្ច សក្កេសុ, ភគ្គេសុ ចេវ បញ្ញត្តា។

កតិ វេសាលិយំ បញ្ញត្តា, កតិ រាជគហេ កតា;
សាវត្ថិយំ កតិ ហោន្តិ, កតិ អាឡវិយំ កតា។

កតិ កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តា, កតិ សក្កេសុ វុច្ចន្តិ;
កតិ ភគ្គេសុ បញ្ញត្តា, តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ។

ទស វេសាលិយំ បញ្ញត្តា, ឯកវីស រាជគហេ កតា;
ឆឩន តីណិសតានិ, សព្វេ សាវត្ថិយំ កតា។

ឆ អាឡវិយំ បញ្ញត្តា, អដ្ឋ កោសម្ពិយំ កតា;
អដ្ឋ សក្កេសុ វុច្ចន្តិ, តយោ ភគ្គេសុ បញ្ញត្តា។

យេ វេសាលិយំ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ [យថាកថំ (សី. ស្យា. ឯវមុបរិបិ)];
មេថុនវិគ្គហុត្តរិ, អតិរេកញ្ច កាឡកំ។

ភូតំ បរម្បរភត្តំ, ទន្តបោនេន [ទន្តបោណេន (ក.)] អចេលកោ;
ភិក្ខុនីសុ ច អក្កោសោ, ទសេតេ វេសាលិយំ កតា។

យេ រាជគហេ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
អទិន្នាទានំ រាជគហេ, ទ្វេ អនុទ្ធំសនា ទ្វេបិ ច ភេទា។

អន្តរវាសកំ រូបិយំ សុត្តំ, ឧជ្ឈាបនេន ច បាចិតបិណ្ឌំ ;

គណភោជនំ វិកាលេ ច, ចារិត្តំ នហានំ ឩនវីសតិ។

ចីវរំ ទត្វា វោសាសន្តិ, ឯតេ រាជគហេ កតា;
គិរគ្គចរិយា តត្ថេវ, ឆន្ទទានេន ឯកវីសតិ។

យេ សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
បារាជិកានិ ចត្តារិ, សង្ឃាទិសេសា ភវន្តិ សោឡស។

អនិយតា ច ទ្វេ ហោន្តិ, និស្សគ្គិយា ចតុវីសតិ;
ឆបញ្ញាសសតញ្ចេវ, ខុទ្ទកានិ បវុច្ចន្តិ។

ទសយេវ ច គារយ្ហា, ទ្វេសត្តតិ ច សេខិយា;
ឆឩន តីណិសតានិ, សព្ពេ សាវត្ថិយំ កតា។

យេ អាឡវិយំ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
កុដិកោសិយសេយ្យា ច, ខណនេ គច្ឆ ទេវតេ;
សប្បាណកញ្ច សិញ្ចន្តិ, ឆ ឯតេ អាឡវិយំ កតា។

យេ កោសម្ពិយំ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
មហាវិហារោ ទោវចស្សំ, អញ្ញំ ទ្វារំ សុរាយ ច;
អនាទរិយំ សហធម្មោ, បយោបានេន អដ្ឋមំ។

យេ សក្កេសុ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
ឯឡកលោមានិ បត្តោ ច, ឱវាទោ ចេវ ភេសជ្ជំ។

សូចិ អារញ្ញិកោ ចេវ, អដ្ឋេតេ [ឆ ឯតេ (សព្ពត្ថ)] កាបិលវត្ថវេ;
ឧទកសុទ្ធិយា ឱវាទោ, ភិក្ខុនីសុ បវុច្ចន្តិ។

យេ ភគ្គេសុ បញ្ញត្តា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
សមាទហិត្វា វិសិព្ពេន្តិ, សាមិសេន សសិត្ថកំ។

បារាជិកានិ ចត្តារិ, សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ;
សត្ត ច និស្សគ្គិយានិ, អដ្ឋ ទ្វត្តឹស ខុទ្ទកា។

ទ្វេ គារយ្ហា តយោ សេក្ខា, ឆប្បញ្ញាស សិក្ខាបទា;
ឆសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

ឆឩន តីណិសតានិ, សព្ពេ សាវត្ថិយំ កតា;
ការុណិកេន ពុទ្ធេន, គោតមេន យសស្សិនា។

២. ចតុវិបត្តិ

៣៣៦. យំ តំ [យំ យំ (ក.)] បុច្ឆិម្ហ អកិត្តយិ នោ;
តំ តំ ព្យាកតំ អនញ្ញថា;
អញ្ញំ តំ បុច្ឆាមិ តទិង្ឃ ព្រូហិ;
គរុក លហុកញ្ចាបិ សាវសេសំ;
អនវសេសំ ទុដ្ឋុល្លញ្ច អទុដ្ឋុល្លំ;
យេ ច យាវតតិយកា។

សាធារណំ អសាធារណំ;
វិភត្តិយោ ច [វិបត្តិយោ ច (សី. ស្យា.)] យេហិ សមថេហិ សម្មន្តិ;

សព្ពានិបេតានិ វិយាករោហិ;
ហន្ទ វាក្យំ សុណោម តេ។

ឯកតីសា យេ គរុកា, អដ្ឋេត្ថ អនវសេសា;
យេ គរុកា តេ ទុដ្ឋុល្លា, យេ ទុដ្ឋុល្លា សា សីលវិបត្តិ;
បារាជិកំ សង្ឃាទិសេសោ, ‘‘សីលវិបត្តី’’តិ វុច្ចតិ។

ថុល្លច្ចយំ បាចិត្តិយា, បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ;
ទុព្ភាសិតំ យោ ចាយំ, អក្កោសតិ ហសាធិប្បាយោ;
អយំ សា អាចារវិបត្តិសម្មតា។

វិបរីតទិដ្ឋី គណ្ហន្តិ, អសទ្ធម្មេហិ បុរក្ខតា;
អព្ភាចិក្ខន្តិ សម្ពុទ្ធំ, ទុប្បញ្ញា មោហបារុតា;
អយំ សា ទិដ្ឋិវិបត្តិសម្មតា។

អាជីវហេតុ អាជីវការណា បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ, អាជីវហេតុ អាជីវការណា សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជតិ, អាជីវហេតុ អាជីវការណា – ‘‘យោ តេ វិហារេ វសតិ, សោ ភិក្ខុ អរហា’’តិ ភណតិ, អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុ បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុនី បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ, អាជីវហេតុ អាជីវការណា សូបំ វា ឱទនំ វា អគិលានោ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ។ អយំ សា អាជីវវិបត្តិ សម្មតា។

ឯកាទស យាវតតិយកា, តេ សុណោហិ យថាតថំ;
ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា, អដ្ឋ យាវតតិយកា;
អរិដ្ឋោ ចណ្ឌកាឡី ច, ឥមេ តេ យាវតតិយកា។

៣. ឆេទនកាទិ

៣៣៧. កតិ ឆេទនកានិ? កតិ ភេទនកានិ? កតិ ឧទ្ទាលនកានិ? កតិ អនញ្ញបាចិត្តិយានិ? កតិ ភិក្ខុសម្មុតិយោ? កតិ សាមីចិយោ? កតិ បរមានិ?

កតិ ជានន្តិ បញ្ញត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

ឆ ឆេទនកានិ។ ឯកំ ភេទនកំ។ ឯកំ ឧទ្ទាលនកំ។ ចត្តារិ អនញ្ញបាចិត្តិយានិ។ ចតស្សោ ភិក្ខុសម្មុតិយោ។ សត្ត សាមីចិយោ។ ចុទ្ទស បរមានិ។

សោទស [សោឡស (សី. ស្យា.) អដ្ឋកថា ឱលោកេតព្ពា] ជានន្តិ បញ្ញត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

៤. អសាធារណាទិ

៣៣៨. វីសំ ទ្វេ សតានិ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទានិ;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ;
តីណិ សតានិ ចត្តារិ ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ។

ឆចត្តារីសា ភិក្ខូនំ, ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា;
សតំ តីសា ច ភិក្ខុនីនំ, ភិក្ខូហិ អសាធារណា។

សតំ សត្តតិ ឆច្ចេវ, ឧភិន្នំ អសាធារណា;
សតំ សត្តតិ ចត្តារិ, ឧភិន្នំ សមសិក្ខតា។

វីសំ ទ្វេ សតានិ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទានិ;

ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ;
តេ សុណោហិ យថាតថំ។

បារាជិកានិ ចត្តារិ, សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ តេរស;
អនិយតា ទ្វេ ហោន្តិ។

និស្សគ្គិយានិ តឹសេវ, ទ្វេនវុតិ ច ខុទ្ទកា;
ចត្តារោ បាដិទេសនីយា, បញ្ចសត្តតិ សេខិយា។

វីសំ ទ្វេ សតានិ ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទានិ;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ។

តីណិ សតានិ ចត្តារិ, ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ, តេ សុណោហិ យថាតថំ។

បារាជិកានិ អដ្ឋ, សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សត្តរស;
និស្សគ្គិយានិ តឹសេវ, សតំ សដ្ឋិ ឆ ចេវ ខុទ្ទកានិ បវុច្ចន្តិ។

អដ្ឋ បាដិទេសនីយា, បញ្ចសត្តតិ សេខិយា;
តីណិ សតានិ ចត្តារិ ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ;
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ។

ឆចត្តារីសា ភិក្ខូនំ, ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា;
តេ សុណោហិ យថាតថំ។

សង្ឃាទិសេសា, ទ្វេ អនិយតេហិ អដ្ឋ;
និស្សគ្គិយានិ ទ្វាទស, តេហិ តេ ហោន្តិ វីសតិ។

ទ្វេវីសតិ ខុទ្ទកា, ចតុរោ បាដិទេសនីយា;
ឆចត្តារីសា ចិមេ ហោន្តិ, ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា។

សតំ តឹសា ច ភិក្ខុនីនំ, ភិក្ខូហិ អសាធារណា;
តេ សុណោហិ យថាតថំ។

បារាជិកានិ ចត្តារិ, សង្ឃម្ហា ទស និស្សរេ;
និស្សគ្គិយានិ ទ្វាទស, ឆន្នវុតិ ច ខុទ្ទកា;
អដ្ឋ បាដិទេសនីយា។

សតំ តឹសា ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខុនីនំ, ភិក្ខូហិ អសាធារណា;
សតំ សត្តតិ ឆច្ចេវ, ឧភិន្នំ អសាធារណា;
តេ សុណោហិ យថាតថំ។

បារាជិកានិ ចត្តារិ, សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សោឡស;
អនិយតា ទ្វេ ហោន្តិ, និស្សគ្គិយានិ ចតុវីសតិ;
សតំ អដ្ឋារសា ចេវ, ខុទ្ទកានិ បវុច្ចន្តិ;
ទ្វាទស បាដិទេសនីយា។

សតំ សត្តតិ ឆច្ចេវិមេ ហោន្តិ, ឧភិន្នំ អសាធារណា;
សតំ សត្តតិ ចត្តារិ, ឧភិន្នំ សមសិក្ខតា;
តេ សុណោហិ យថាតថំ។

បារាជិកានិ ចត្តារិ, សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សត្ត;
និស្សគ្គិយានិ អដ្ឋារស, សមសត្តតិ ខុទ្ទកា;
បញ្ចសត្តតិ សេខិយានិ។

សតំ សត្តតិ ចត្តារិ ចិមេ ហោន្តិ, ឧភិន្នំ សមសិក្ខតា;
អដ្ឋេ បារាជិកា យេ ទុរាសទា, តាលវត្ថុសមូបមា។

បណ្ឌុបលាសោ បុថុសិលា, សីសច្ឆិន្នោវ សោ នរោ;
តាលោវ មត្ថកច្ឆិន្នោ, អវិរុឡ្ហី ភវន្តិ តេ។

តេវីសតិ សង្ឃាទិសេសា, ទ្វេ អនិយតា;
ទ្វេ ចត្តារីស និស្សគ្គិយា;
អដ្ឋាសីតិសតំ បាចិត្តិយា, ទ្វាទស បាដិទេសនីយា។

បញ្ចសត្តតិ សេខិយា, តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ;
សម្មុខា ច បដិញ្ញាយ, តិណវត្ថារកេន ច។

ទ្វេ ឧបោសថា ទ្វេ បវារណា;
ចត្តារិ កម្មានិ ជិនេន ទេសិតា;
បញ្ចេវ ឧទ្ទេសា ចតុរោ ភវន្តិ;
អនញ្ញថា អាបត្តិក្ខន្ធា ច ភវន្តិ សត្ត។

អធិករណានិ ចត្តារិ សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ;
ទ្វីហិ ចតូហិ តីហិ កិច្ចំ ឯកេន សម្មតិ។

៥. បារាជិកាទិអាបត្តិ

៣៣៩. ‘បារាជិក’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
ចុតោ បរទ្ធោ ភដ្ឋោ ច, សទ្ធម្មា ហិ និរង្កតោ;
សំវាសោបិ តហីំ នត្ថិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘សង្ឃាទិសេសោ’តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
សង្ឃោវ ទេតិ បរិវាសំ, មូលាយ បដិកស្សតិ;
មានត្តំ ទេតិ អព្ភេតិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘អនិយតោ’តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
អនិយតោ ន និយតោ, អនេកំសិកតំ បទំ;
តិណ្ណមញ្ញតរំ ឋានំ, ‘អនិយតោ’តិ បវុច្ចតិ។

‘ថុល្លច្ចយ’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
ឯកស្ស មូលេ យោ ទេសេតិ, យោ ច តំ បដិគណ្ហតិ;
អច្ចយោ តេន សមោ នត្ថិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘និស្សគ្គិយ’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ, ឯកស្សេវ ច ឯកតោ;
និស្សជ្ជិត្វាន ទេសេតិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘បាចិត្តិយ’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
បាតេតិ កុសលំ ធម្មំ, អរិយមគ្គំ អបរជ្ឈតិ;
ចិត្តសំមោហនដ្ឋានំ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘បាដិទេសនីយ’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
ភិក្ខុ អញ្ញាតកោ សន្តោ, កិច្ឆា លទ្ធាយ ភោជនំ;
សាមំ គហេត្វា ភុញ្ជេយ្យ, ‘គារយ្ហ’ន្តិ បវុច្ចតិ។

និមន្តនាសុ ភុញ្ជន្តា ឆន្ទាយ, វោសាសតិ តត្ថ ភិក្ខុនី;
អនិវារេត្វា តហិំ ភុញ្ជេ, គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ។

សទ្ធាចិត្តំ កុលំ គន្ត្វា, អប្បភោគំ អនាឡិយំ [អនាឡ្ហិយំ (សី. ស្យា.)];
អគិលានោ តហិំ ភុញ្ជេ, គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ។

យោ ចេ អរញ្ញេ វិហរន្តោ, សាសង្កេ សភយានកេ;
អវិទិតំ តហិំ ភុញ្ជេ, គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ។

ភិក្ខុនី អញ្ញាតិកា សន្តា, យំ បរេសំ មមាយិតំ;
សប្បិ តេលំ មធុំ ផាណិតំ, មច្ឆមំសំ អថោ ខីរំ;
ទធិំ សយំ វិញ្ញាបេយ្យ ភិក្ខុនី, គារយ្ហបត្តា សុគតស្ស សាសនេ។

‘ទុក្កដ’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
អបរទ្ធំ វិរទ្ធញ្ច, ខលិតំ យញ្ច ទុក្កដំ។

យំ មនុស្សោ ករេ បាបំ, អាវិ វា យទិ វា រហោ;
‘ទុក្កដ’ន្តិ បវេទេន្តិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘ទុព្ភាសិត’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
ទុព្ភាសិតំ ទុរាភដ្ឋំ, សំកិលិដ្ឋញ្ច យំ បទំ;
យញ្ច វិញ្ញូ គរហន្តិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

‘សេខិយ’ន្តិ យំ វុត្តំ, តំ សុណោហិ យថាតថំ;
សេក្ខស្ស សិក្ខមានស្ស, ឧជុមគ្គានុសារិនោ។

អាទិ ចេតំ ចរណញ្ច, មុខំ សញ្ញមសំវរោ;
សិក្ខា ឯតាទិសី នត្ថិ, តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ។

[ឧទា. ៤៥ ឧទានេបិ] ឆន្នមតិវស្សតិ , វិវដំ នាតិវស្សតិ;
តស្មា ឆន្នំ វិវរេថ, ឯវំ តំ នាតិវស្សតិ។

គតិ មិគានំ បវនំ, អាកាសោ បក្ខីនំ គតិ;
វិភវោ គតិ ធម្មានំ, និព្ពានំ អរហតោ គតីតិ។

គាថាសង្គណិកំ។

តស្សុទ្ទានំ –

សត្តនគរេសុ បញ្ញត្តា, វិបត្តិ ចតុរោបិ ច;
ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនញ្ច, សាធារណា អសាធារណា;
សាសនំ អនុគ្គហាយ, គាថាសង្គណិកំ ឥទន្តិ។

គាថាសង្គណិកំ និដ្ឋិតំ។

អធិករណភេទោ

១. ឧក្កោដនភេទាទិ

៣៤០. [ចូឡវ. ២១៥; បរិ. ២៧៥] ចត្តារិ អធិករណានិ។ វិវាទាធិករណំ, អនុវាទាធិករណំ, អាបត្តាធិករណំ, កិច្ចាធិករណំ – ឥមានិ ចត្តារិ អធិករណានិ។

ឥមេសំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតិ ឧក្កោដា? ឥមេសំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ទស ឧក្កោដា។ វិវាទាធិករណស្ស ទ្វេ ឧក្កោដា, អនុវាទាធិករណស្ស ចត្តារោ ឧក្កោដា, អាបត្តាធិករណស្ស តយោ ឧក្កោដា, កិច្ចាធិករណស្ស ឯកោ ឧក្កោដោ – ឥមេសំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ឥមេ ទស ឧក្កោដា។

វិវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ? អនុវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ? អាបត្តាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ? កិច្ចាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ?

វិវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ ទ្វេ សមថេ ឧក្កោដេតិ។ អនុវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ ចត្តារោ សមថេ ឧក្កោដេតិ។ អាបត្តាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ តយោ សមថេ ឧក្កោដេតិ។ កិច្ចាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ ឯកំ សមថំ ឧក្កោដេតិ។

៣៤១. កតិ ឧក្កោដា? កតិហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវតិ? កតិហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ? កតិ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ?

ទ្វាទស ឧក្កោដា។ ទសហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវតិ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ។ ចត្តារោ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ?

កតមេ ទ្វាទស ឧក្កោដា? អកតំ កម្មំ, ទុក្កដំ កម្មំ, បុន កាតព្ពំ កម្មំ, អនិហតំ, ទុន្និហតំ, បុន និហនិតព្ពំ, អវិនិច្ឆិតំ, ទុវិនិច្ឆិតំ, បុន វិនិច្ឆិតព្ពំ, អវូបសន្តំ, ទុវូបសន្តំ, បុន វូបសមេតព្ពន្តិ – ឥមេ ទ្វាទស ឧក្កោដា។

កតមេហិ ទសហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវតិ? តត្ថ ជាតកំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, តត្ថ ជាតកំ វូបសន្តំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, អន្តរាមគ្គេ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, អន្តរាមគ្គេ វូបសន្តំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, តត្ថ គតំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, តត្ថ គតំ វូបសន្តំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, សតិវិនយំ ឧក្កោដេតិ, អមូឡ្ហវិនយំ ឧក្កោដេតិ, តស្សបាបិយសិកំ ឧក្កោដេតិ, តិណវត្ថារកំ ឧក្កោដេតិ – ឥមេហិ ទសហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវតិ។

កតមេហិ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ, ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ – ឥមេហិ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ។

កតមេ ចត្តារោ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ? តទហុបសម្បន្នោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ បាចិត្តិយំ, អាគន្តុកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ បាចិត្តិយំ, ការកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ បាចិត្តិយំ, ឆន្ទទាយកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ បាចិត្តិយំ – ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ។

២. អធិករណនិទានាទិ

៣៤២. វិវាទាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ? អនុវាទាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ? អាបត្តាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ ? កិច្ចាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ?

វិវាទាធិករណំ វិវាទនិទានំ វិវាទសមុទយំ វិវាទជាតិកំ វិវាទបភវំ វិវាទសម្ភារំ វិវាទសមុដ្ឋានំ។ អនុវាទាធិករណំ អនុវាទនិទានំ អនុវាទសមុទយំ អនុវាទជាតិកំ អនុវាទបភវំ អនុវាទសម្ភារំ អនុវាទសមុដ្ឋានំ។ អាបត្តាធិករណំ អាបត្តិនិទានំ អាបត្តិសមុទយំ អាបត្តិជាតិកំ អាបត្តិបភវំ អាបត្តិសម្ភារំ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ។ កិច្ចាធិករណំ កិច្ចយនិទានំ កិច្ចយសមុទយំ កិច្ចយជាតិកំ កិច្ចយបភវំ កិច្ចយសម្ភារំ កិច្ចយសមុដ្ឋានំ។

វិវាទាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ? អនុវាទាធិករណំ...បេ.... អាបត្តាធិករណំ...បេ.... កិច្ចាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ?

វិវាទាធិករណំ ហេតុនិទានំ, ហេតុសមុទយំ, ហេតុជាតិកំ, ហេតុបភវំ, ហេតុសម្ភារំ, ហេតុសមុដ្ឋានំ។ អនុវាទាធិករណំ...បេ.... អាបត្តាធិករណំ...បេ.... កិច្ចាធិករណំ ហេតុនិទានំ, ហេតុសមុទយំ, ហេតុជាតិកំ, ហេតុបភវំ, ហេតុសម្ភារំ, ហេតុសមុដ្ឋានំ។

វិវាទាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ? អនុវាទាធិករណំ ...បេ.... អាបត្តាធិករណំ...បេ.... កិច្ចាធិករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ?

វិវាទាធិករណំ បច្ចយនិទានំ, បច្ចយសមុទយំ, បច្ចយជាតិកំ, បច្ចយបភវំ, បច្ចយសម្ភារំ, បច្ចយសមុដ្ឋានំ។ អនុវាទាធិករណំ...បេ.... អាបត្តាធិករណំ...បេ.... កិច្ចាធិករណំ បច្ចយនិទានំ, បច្ចយសមុទយំ, បច្ចយជាតិកំ, បច្ចយបភវំ, បច្ចយសម្ភារំ, បច្ចយសមុដ្ឋានំ។

៣. អធិករណមូលាទិ

៣៤៣. ចតុន្នំ អធិករណានំ កតិ មូលានិ, កតិ សមុដ្ឋានា? ចតុន្នំ អធិករណានំ តេត្តឹស មូលានិ, តេត្តឹស សមុដ្ឋានា។

ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមានិ តេត្តឹស មូលានិ? វិវាទាធិករណស្ស ទ្វាទស មូលានិ, អនុវាទាធិករណស្ស ចុទ្ទស មូលានិ, អាបត្តាធិករណស្ស ឆ មូលានិ, កិច្ចាធិករណស្ស ឯកំ មូលំ, សង្ឃោ – ចតុន្នំ អធិករណានំ ឥមានិ តេត្តឹស មូលានិ។

ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមេ តេត្តឹស សមុដ្ឋានា? វិវាទាធិករណស្ស អដ្ឋារសភេទករវត្ថូនិ សមុដ្ឋានា, អនុវាទាធិករណស្ស ចតស្សោ វិបត្តិយោ សមុដ្ឋានា, អាបត្តាធិករណស្ស សត្តាបត្តិក្ខន្ធា សមុដ្ឋានា, កិច្ចាធិករណស្ស ចត្តារិ កម្មានិ សមុដ្ឋានា – ចតុន្នំ អធិករណានំ ឥមេ តេត្តឹស សមុដ្ឋានា។

៤. អធិករណបច្ចយាបត្តិ

៣៤៤. វិវាទាធិករណំ អាបត្តានាបត្តីតិ? វិវាទាធិករណំ ន អាបត្តិ។ កឹ បន វិវាទាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ? អាម, វិវាទាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ។ វិវាទាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? វិវាទាធិករណបច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧបសម្បន្នំ ឱមសតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អនុបសម្បន្នំ ឱមសតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – វិវាទាធិករណបច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? កតិហិ អធិករណេហិ កតិសុ ឋានេសុ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ?

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ឯកំ វិបត្តឹ ភជន្តិ – អាចារវិបត្តឹ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ , អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ។ ឯកេន អធិករណេន – កិច្ចាធិករណេន; តីសុ ឋានេសុ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ; តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

៣៤៥. អនុវាទាធិករណំ អាបត្តានាបត្តីតិ? អនុវាទាធិករណំ ន អាបត្តិ។ កឹ បន អនុវាទាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ? អាម, អនុវាទាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ។ អនុវាទាធិករណបច្ចយា, កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អនុវាទាធិករណបច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; អមូលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អនុវាទាធិករណបច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? កតិហិ អធិករណេហិ កតិសុ ឋានេសុ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ?

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តឹ, សិយា អាចារវិបត្តឹ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ, អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ។ យា តា អាបត្តិយោ គរុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន អធិករណេន – កិច្ចាធិករណេន; ឯកម្ហិ ឋានេ – សង្ឃមជ្ឈេ; ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច។ យា តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន អធិករណេន – កិច្ចាធិករណេន; តីសុ ឋានេសុ – សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ; តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច , សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

៣៤៦. អាបត្តាធិករណំ អាបត្តានាបត្តីតិ? អាបត្តាធិករណំ អាបត្តិ។ កឹ បន អាបត្តាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ? អាម, អាបត្តាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ។ អាបត្តាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? អាបត្តាធិករណបច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ [បារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នំ (ស្យា.)] បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បារាជិកស្ស; វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស; ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស; អាចារវិបត្តឹ បដិច្ឆាទេតិ, អាបត្តិ ទុក្កដស្ស – អាបត្តាធិករណបច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ ? កតិហិ អធិករណេហិ កតិសុ ឋានេសុ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ?

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តឹ សិយា អាចារវិបត្តឹ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ – អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ យា សា អាបត្តិ អនវសេសា សា អាបត្តិ ន កតមេន អធិករណេន, ន កតមម្ហិ ឋានេ, ន កតមេន សមថេន សម្មតិ។ យា តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន អធិករណេន – កិច្ចាធិករណេន; តីសុ ឋានេសុ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ; តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

៣៤៧. កិច្ចាធិករណំ អាបត្តានាបត្តីតិ? កិច្ចាធិករណំ ន អាបត្តិ។ កឹ បន កិច្ចាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ? អាម, កិច្ចាធិករណបច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ។ កិច្ចាធិករណបច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ? កិច្ចាធិករណបច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។ ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, ញត្តិយា ទុក្កដំ; ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា; កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បារាជិកស្ស; ភេទកានុវត្តកា ភិក្ខូ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិ, អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស; បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តិ, អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស – កិច្ចាធិករណបច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ។

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ? ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ? សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតិហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា? ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ?

កតិហិ អធិករណេហិ កតិសុ ឋានេសុ កតិហិ សមថេហិ សម្មន្តិ?

តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ – សិយា សីលវិបត្តិ សិយា អាចារវិបត្តិ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ – អាបត្តាធិករណំ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា – សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន, សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន។ ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋន្តិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។ យា សា អាបត្តិ អនវសេសា សា អាបត្តិ ន កតមេន អធិករណេន, ន កតមម្ហិ ឋានេ, ន កតមេន សមថេន សម្មតិ។ យា សា អាបត្តិ គរុកា សា អាបត្តិ ឯកេន អធិករណេន – កិច្ចាធិករណេន; ឯកម្ហិ ឋានេ – សង្ឃមជ្ឈេ; ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ – សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច។ យា តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន អធិករណេន – កិច្ចាធិករណេន; តីសុ ឋានេសុ – សង្ឃមជ្ឈេ, គណមជ្ឈេ, បុគ្គលស្ស សន្តិកេ; តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ – សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច, សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច។

៥. អធិករណាធិប្បាយោ

៣៤៨. វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ហោតិ កិច្ចាធិករណំ។ វិវាទាធិករណំ ន ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ន ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ន ហោតិ កិច្ចាធិករណំ; អបិ ច, វិវាទាធិករណបច្ចយា ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ហោតិ កិច្ចាធិករណំ។ យថា កថំ វិយ? [ចូឡវ. ២១៥; បរិ. ៣១៤] ឥធ ភិក្ខូ វិវទន្តិ – ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា ទុដ្ឋុល្លាបត្តីតិ វា អទុដ្ឋុល្លាបត្តីតិ វា។ យំ តត្ថ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ នានាវាទោ អញ្ញថាវាទោ វិបច្ចតាយ វោហារោ មេធគំ, ឥទំ វុច្ចតិ វិវាទាធិករណំ។ វិវាទាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ វិវាទាធិករណបច្ចយា ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ហោតិ កិច្ចាធិករណំ។

អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ហោតិ វិវាទាធិករណំ។ អនុវាទាធិករណំ ន ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ន ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ន ហោតិ វិវាទាធិករណំ; អបិ ច, អនុវាទាធិករណបច្ចយា ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ហោតិ វិវាទាធិករណំ។ យថា កថំ វិយ? ឥធ ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារវិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវវិបត្តិយា វា។ យោ តត្ថ អនុវាទោ អនុវទនា អនុល្លបនា អនុភណនា អនុសម្បវង្កតា អព្ភុស្សហនតា អនុពលប្បទានំ, ឥទំ វុច្ចតិ អនុវាទាធិករណំ។ អនុវាទាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ, វិវាទាធិករណំ។ វិវទមានោ អនុវទតិ, អនុវាទាធិករណំ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ, កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ អនុវាទាធិករណបច្ចយា ហោតិ អាបត្តាធិករណំ, ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ហោតិ វិវាទាធិករណំ។

អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ហោតិ អនុវាទាធិករណំ។ អាបត្តាធិករណំ ន ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ន ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ន ហោតិ អនុវាទាធិករណំ; អបិ ច, អាបត្តាធិករណបច្ចយា ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ហោតិ អនុវាទាធិករណំ។ យថា កថំ វិយ? [ចូឡវ. ២១៥; បរិ. ៣៤៨] បញ្ចបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ, សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ, ឥទំ វុច្ចតិ អាបត្តាធិករណំ។ អាបត្តាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ អាបត្តាធិករណបច្ចយា ហោតិ កិច្ចាធិករណំ, ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ហោតិ អនុវាទាធិករណំ។

កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ហោតិ អាបត្តាធិករណំ។ កិច្ចាធិករណំ ន ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ន ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ន ហោតិ អាបត្តាធិករណំ; អបិ ច, កិច្ចាធិករណបច្ចយា ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ហោតិ អាបត្តាធិករណំ។ យថា កថំ វិយ? យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ, ឥទំ វុច្ចតិ កិច្ចាធិករណំ។ កិច្ចាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ។ ឯវំ កិច្ចាធិករណបច្ចយា ហោតិ វិវាទាធិករណំ, ហោតិ អនុវាទាធិករណំ, ហោតិ អាបត្តាធិករណំ។

៦. បុច្ឆាវារោ

៣៤៩. យត្ថ សតិវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ? យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ សតិវិនយោ? យត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ? យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ? យត្ថ បដិញ្ញាតករណំ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ? យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ? យត្ថ យេភុយ្យសិកា តត្ថ សម្មុខាវិនយោ? យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ យេភុយ្យសិកា? យត្ថ តស្សបាបិយសិកា តត្ថ សម្មុខាវិនយោ? យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ តស្សបាបិយសិកា? យត្ថ តិណវត្ថារកោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ? យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ តិណវត្ថារកោ?

៧. វិស្សជ្ជនាវារោ

៣៥០. យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច សតិវិនយេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ – យត្ថ សតិវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ សតិវិនយោ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា, ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ។ យស្មិំ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច...បេ.... សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច...បេ.... សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច...បេ.... សម្មុខាវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច...បេ.... សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ – យត្ថ តិណវត្ថារកោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ, យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ តិណវត្ថារកោ, ន តត្ថ សតិវិនយោ, ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ, ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ, ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា, ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា។

៨. សំសដ្ឋវារោ

៣៥១. សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា – ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ឧទាហុ វិសំសដ្ឋា? លព្ភា ច បនិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ? សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា...បេ.... សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ – ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ឧទាហុ វិសំសដ្ឋា ? លព្ភា ច បនិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ?

សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា – ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា, នោ វិសំសដ្ឋា; ន ច លព្ភា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា...បេ.... សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា – ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា, នោ វិសំសដ្ឋា; ន ច លព្ភា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ។

៩. សត្តសមថនិទានំ

៣៥២. សម្មុខាវិនយោ កិំនិទានោ, កិំសមុទយោ, កិំជាតិកោ, កិំបភវោ, កិំសម្ភារោ កិំសមុដ្ឋានោ? សតិវិនយោ កិំនិទានោ, កិំសមុទយោ, កិំជាតិកោ, កិំបភវោ, កិំសម្ភារោ, កិំសមុដ្ឋានោ? អមូឡ្ហវិនយោ កិំនិទានោ, កិំសមុទយោ, កិំជាតិកោ, កិំបភវោ, កិំសម្ភារោ, កិំសមុដ្ឋានោ? បដិញ្ញាតករណំ កិំនិទានំ, កិំសមុទយំ, កិំជាតិកំ, កិំបភវំ, កិំសម្ភារំ, កិំសមុដ្ឋានំ? យេភុយ្យសិកា កិំនិទានា, កិំសមុទយា, កិំជាតិកា, កិំបភវា, កិំសម្ភារា, កិំសមុដ្ឋានា? តស្សបាបិយសិកា កិំនិទានា, កិំសមុទយា, កិំជាតិកា, កិំបភវា, កិំសម្ភារា, កិំសមុដ្ឋានា តិណវត្ថារកោ កិំនិទានោ, កិំសមុទយោ, កិំជាតិកោ, កិំបភវោ, កិំសម្ភារោ, កិំសមុដ្ឋានោ?

សម្មុខាវិនយោ និទាននិទានោ, និទានសមុទយោ, និទានជាតិកោ, និទានបភវោ, និទានសម្ភារោ, និទានសមុដ្ឋានោ។ សតិវិនយោ...បេ.... អមូឡ្ហវិនយោ...បេ.... បដិញ្ញាតករណំ និទាននិទានំ, និទានសមុទយំ, និទានជាតិកំ, និទានបភវំ, និទានសម្ភារំ, និទានសមុដ្ឋានំ។ យេភុយ្យសិកា...បេ.... តស្សបាបិយសិកា និទាននិទានា, និទានសមុទយា, និទានជាតិកា, និទានបភវា, និទានសម្ភារា , និទានសមុដ្ឋានា។ តិណវត្ថារកោ និទាននិទានោ, និទានសមុទយោ, និទានជាតិកោ, និទានបភវោ, និទានសម្ភារោ, និទានសមុដ្ឋានោ។

សម្មុខាវិនយោ កិំនិទានោ, កិំសមុទយោ, កិំជាតិកោ, កិំបភវោ, កិំសម្ភារោ, កិំសមុដ្ឋានោ ? សតិវិនយោ...បេ.... អមូឡ្ហវិនយោ...បេ.... បដិញ្ញាតករណំ...បេ.... យេភុយ្យសិកា...បេ.... តស្សបាបិយសិកា...បេ.... តិណវត្ថារកោ កិំនិទានោ, កិំសមុទយោ, កិំជាតិកោ, កិំបភវោ, កិំសម្ភារោ, កិំសមុដ្ឋានោ?

សម្មុខាវិនយោ ហេតុនិទានោ, ហេតុសមុទយោ, ហេតុជាតិកោ, ហេតុបភវោ, ហេតុសម្ភារោ, ហេតុសមុដ្ឋានោ ។ សតិវិនយោ...បេ.... អមូឡ្ហវិនយោ...បេ.... បដិញ្ញាតករណំ ហេតុនិទានំ, ហេតុសមុទយំ, ហេតុជាតិកំ, ហេតុបភវំ, ហេតុសម្ភារំ, ហេតុសមុដ្ឋានំ។ យេភុយ្យសិកា...បេ.... តស្សបាបិយសិកា ហេតុនិទានា, ហេតុសមុទយា, ហេតុជាតិកា, ហេតុបភវា, ហេតុសម្ភារា, ហេតុសមុដ្ឋានា។ តិណវត្ថារកោ ហេតុនិទានោ, ហេតុសមុទយោ, ហេតុជាតិកោ, ហេតុបភវោ, ហេតុសម្ភារោ, ហេតុសមុដ្ឋានោ។

សម្មុខាវិនយោ កឹនិទានោ, កឹសមុទយោ, កឹជាតិកោ, កឹបភវោ, កឹសម្ភារោ, កឹសមុដ្ឋានោ? សតិវិនយោ...បេ.... អមូឡ្ហវិនយោ...បេ.... បដិញ្ញាតករណំ...បេ.... យេភុយ្យសិកា...បេ.... តស្សបាបិយសិកា...បេ.... តិណវត្ថារកោ កឹនិទានោ, កឹសមុទយោ, កឹជាតិកោ, កឹបភវោ, កឹសម្ភារោ, កឹសមុដ្ឋានោ? សម្មុខាវិនយោ បច្ចយនិទានោ, បច្ចយសមុទយោ, បច្ចយជាតិកោ, បច្ចយបភវោ, បច្ចយសម្ភារោ, បច្ចយសមុដ្ឋានោ។ សតិវិនយោ...បេ.... អមូឡ្ហវិនយោ...បេ.... បដិញ្ញាតករណំ បច្ចយនិទានំ, បច្ចយសមុទយំ, បច្ចយជាតិកំ, បច្ចយបភវំ, បច្ចយសម្ភារំ, បច្ចយសមុដ្ឋានំ។ យេភុយ្យសិកា...បេ.... តស្សបាបិយសិកា បច្ចយនិទានា, បច្ចយសមុទយា, បច្ចយជាតិកា, បច្ចយបភវា, បច្ចយសម្ភារា, បច្ចយសមុដ្ឋានា។ តិណវត្ថារកោ បច្ចយនិទានោ, បច្ចយសមុទយោ, បច្ចយជាតិកោ, បច្ចយបភវោ, បច្ចយសម្ភារោ, បច្ចយសមុដ្ឋានោ។

៣៥៣. សត្តន្នំ សមថានំ កតិ មូលានិ, កតិ សមុដ្ឋានា? សត្តន្នំ សមថានំ ឆព្ពីស មូលានិ, ឆត្តឹស សមុដ្ឋានា។ សត្តន្នំ សមថានំ កតមានិ ឆព្ពី មូលានិ? សម្មុខាវិនយស្ស ចត្តារិ មូលានិ។ សង្ឃសម្មុខតា, ធម្មសម្មុខតា, វិនយសម្មុខតា, បុគ្គលសម្មុខតា; សតិវិនយស្ស ចត្តារិ មូលានិ; អមូឡ្ហវិនយស្ស ចត្តារិ មូលានិ; បដិញ្ញាតករណស្ស ទ្វេ មូលានិ – យោ ច ទេសេតិ យស្ស ច ទេសេតិ; យេភុយ្យសិកាយ ចត្តារិ មូលានិ; តស្សបាបិយសិកាយ ចត្តារិ មូលានិ; តិណវត្ថារកស្ស ចត្តារិ មូលានិ – សង្ឃសម្មុខតា, ធម្មសម្មុខតា, វិនយសម្មុខតា, បុគ្គលសម្មុខតា – សត្តន្នំ សមថានំ ឥមានិ ឆព្ពីស មូលានិ។

សត្តន្នំ សមថានំ កតមេ ឆត្តឹស សមុដ្ឋានា? សតិវិនយស្ស កម្មស្ស កិរិយា, ករណំ, ឧបគមនំ, អជ្ឈុបគមនំ, អធិវាសនា, អប្បដិក្កោសនា។ អមូឡ្ហវិនយស្ស កម្មស្ស...បេ.... បដិញ្ញាតករណស្ស កម្មស្ស... យេភុយ្យសិកាយ កម្មស្ស... តស្សបាបិយសិកាយ កម្មស្ស... តិណវត្ថារកស្ស កម្មស្ស កិរិយា, ករណំ, ឧបគមនំ, អជ្ឈុបគមនំ, អធិវាសនា, អប្បដិក្កោសនា – សត្តន្នំ សមថានំ ឥមេ ឆត្តឹស សមុដ្ឋានា។

១០. សត្តសមថនានត្ថាទិ

៣៥៤. សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា – ឥមេ ធម្មា នានត្ថា នានាព្យញ្ជនា ឧទាហុ ឯកត្ថា ព្យញ្ជនមេវ នានំ? សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា...បេ.... សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា – ឥមេ ធម្មា នានត្ថា នានាព្យញ្ជនា ឧទាហុ ឯកត្ថា ព្យញ្ជនមេវ នានំ? សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា – ឥមេ ធម្មា នានត្ថា ចេវ នានាព្យញ្ជនា ច។ សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា...បេ.... សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា... សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា – ឥមេ ធម្មា នានត្ថា ចេវ នានា ព្យញ្ជនា ច។

៣៥៥. [ចូឡវ. ២២៤] វិវាទោ វិវាទាធិករណំ, វិវាទោ នោ អធិករណំ, អធិករណំ នោ វិវាទោ, អធិករណញ្ចេវ វិវាទោ ច? សិយា វិវាទោ វិវាទាធិករណំ, សិយា វិវាទោ នោ អធិករណំ, សិយា អធិករណំ នោ វិវាទោ, សិយា អធិករណញ្ចេវ វិវាទោ ច។

តត្ថ កតមោ វិវាទោ វិវាទាធិករណំ? ឥធ ភិក្ខូ វិវទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា...បេ.... ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា។ យំ តត្ថ ភណ្ឌនំ, កលហោ, វិគ្គហោ, វិវាទោ, នានាវាទោ, អញ្ញថាវាទោ, វិបច្ចតាយ វោហារោ, មេធគំ – អយំ វិវាទោ វិវាទាធិករណំ។

តត្ថ កតមោ វិវាទោ នោ អធិករណំ? មាតាបិ បុត្តេន វិវទតិ, បុត្តោបិ មាតរា វិវទតិ, បិតាបិ បុត្តេន វិវទតិ, បុត្តោបិ បិតរា វិវទតិ, ភាតាបិ ភាតរា វិវទតិ, ភាតាបិ ភគិនិយា វិវទតិ, ភគិនីបិ ភាតរា វិវទតិ, សហាយោបិ សហាយេន វិវទតិ – អយំ វិវាទោ នោ អធិករណំ។

តត្ថ កតមំ អធិករណំ នោ វិវាទោ? អនុវាទាធិករណំ, អាបត្តាធិករណំ, កិច្ចាធិករណំ – ឥទំ អធិករណំ នោ វិវាទោ។

តត្ថ កតមំ អធិករណញ្ចេវ វិវាទោ ច? វិវាទាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ វិវាទោ ច។

៣៥៦. [ចូឡវ. ២២៤ អាទយោ] អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ, អនុវាទោ នោ អធិករណំ, អធិករណំ នោ អនុវាទោ, អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច? សិយា អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ, សិយា អនុវាទោ នោ អធិករណំ, សិយា អធិករណំ នោ អនុវាទោ, សិយា អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច។

តត្ថ កតមោ អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ? ឥធ ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារវិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវវិបត្តិយា វា។ យោ តត្ថ អនុវាទោ, អនុវទនា អនុល្លបនា អនុភណនា អនុសម្បវង្កតា អព្ភុស្សហនតា អនុពលប្បទានំ – អយំ អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ។

តត្ថ កតមោ អនុវាទោ នោ អធិករណំ? មាតាបិ បុត្តំ អនុវទតិ, បុត្តោបិ មាតរំ អនុវទតិ, បិតាបិ បុត្តំ អនុវទតិ, បុត្តោបិ បិតរំ អនុវទតិ, ភាតាបិ ភាតរំ អនុវទតិ, ភាតាបិ ភគិនឹ អនុវទតិ, ភគិនីបិ ភាតរំ អនុវទតិ, សហាយោបិ សហាយំ អនុវទតិ – អយំ អនុវាទោ នោ អធិករណំ។

តត្ថ កតមំ អធិករណំ នោ អនុវាទោ? អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណំ – ឥទំ អធិករណំ នោ អនុវាទោ។

តត្ថ កតមំ អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច? អនុវាទាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច។

៣៥៧. អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ, អាបត្តិ នោ អធិករណំ, អធិករណំ នោ អាបត្តិ, អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច? សិយា អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ, សិយា អាបត្តិ នោ អធិករណំ, សិយា អធិករណំ នោ អាបត្តិ, សិយា អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

តត្ថ កតមា អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ? បញ្ចបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ ។ សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ។ អយំ អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ។

តត្ថ កតមា អាបត្តិ នោ អធិករណំ? សោតាបត្តិ សមាបត្តិ – អយំ អាបត្តិ នោ អធិករណំ។

តត្ថ កតមំ អធិករណំ នោ អាបត្តិ? កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ – ឥទំ អធិករណំ នោ អាបត្តិ។

តត្ថ កតមំ អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច? អាបត្តាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

៣៥៨. [ចូឡវ. ២២៣] កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ, កិច្ចំ នោ អធិករណំ, អធិករណំ នោ កិច្ចំ, អធិករណញ្ចេវ កិច្ចញ្ច? សិយា កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ, សិយា កិច្ចំ នោ អធិករណំ, សិយា អធិករណំ នោ កិច្ចំ, សិយា អធិករណញ្ចេវ កិច្ចញ្ច។

តត្ថ កតមំ កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ? យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ – ឥទំ កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ។

តត្ថ កតមំ កិច្ចំ នោ អធិករណំ? អាចរិយកិច្ចំ ឧបជ្ឈាយកិច្ចំ [ឧបជ្ឈាយកិច្ចំ សកិច្ចំ (ក.)] សមានុបជ្ឈាយកិច្ចំ សមានាចរិយកិច្ចំ – ឥទំ កិច្ចំ នោ អធិករណំ។

តត្ថ កតមំ អធិករណំ នោ កិច្ចំ? វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ – ឥទំ អធិករណំ នោ កិច្ចំ។

តត្ថ កតមំ អធិករណញ្ចេវ កិច្ចញ្ច? កិច្ចាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ កិច្ចំ ចាតិ។

អធិករណភេទោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អធិករណំ ឧក្កោដា, អាការា បុគ្គលេន ច;
និទានហេតុបច្ចយា, មូលំ សមុដ្ឋានេន ច។

អាបត្តិ ហោតិ យត្ថ ច, សំសដ្ឋា និទានេន ច [សំសដ្ឋា និទានបភវា (សី.)];
ហេតុបច្ចយមូលានិ, សមុដ្ឋានេន ព្យញ្ជនា;
វិវាទោ អធិករណន្តិ, ភេទាធិករណោ ឥទន្តិ។

អបរគាថាសង្គណិកំ

១. ចោទនាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

៣៥៩. ចោទនា កិមត្ថាយ, សារណា កិស្ស ការណា;
សង្ឃោ កិមត្ថាយ, មតិកម្មំ បន កិស្ស ការណា។

ចោទនា សារណត្ថាយ, និគ្គហត្ថាយ សារណា;
សង្ឃោ បរិគ្គហត្ថាយ, មតិកម្មំ បន បាដិយេក្កំ។

មា ខោ តុរិតោ អភណិ, មា ខោ ចណ្ឌិកតោ ភណិ;
មា ខោ បដិឃំ ជនយិ, សចេ អនុវិជ្ជកោ តុវំ។

មា ខោ សហសា អភណិ, កថំ វិគ្គាហិកំ អនត្ថសំហិតំ;
សុត្តេ វិនយេ អនុលោមេ, បញ្ញត្តេ អនុលោមិកេ។

អនុយោគវត្តំ និសាមយ, កុសលេន ពុទ្ធិមតា កតំ;
សុវុត្តំ សិក្ខាបទានុលោមិកំ, គតឹ ន នាសេន្តោ សម្បរាយិកំ;
ហិតេសី អនុយុញ្ជស្សុ, កាលេនត្ថូបសំហិតំ។

ចុទិតស្ស ច ចោទកស្ស ច;
សហសា វោហារំ មា បធារេសិ;
ចោទកោ អាហ អាបន្នោតិ;
ចុទិតកោ អាហ អនាបន្នោតិ។

ឧភោ អនុក្ខិបន្តោ, បដិញ្ញានុសន្ធិតេន ការយេ;
បដិញ្ញា លជ្ជីសុ កតា, អលជ្ជីសុ ឯវំ ន វិជ្ជតិ;
ពហុម្បិ អលជ្ជី ភាសេយ្យ, វត្តានុសន្ធិតេន [វុត្តានុសន្ធិតេន (សី. ស្យា. ក.)] ការយេ។

អលជ្ជី កីទិសោ ហោតិ, បដិញ្ញា យស្ស ន រូហតិ;
ឯតញ្ច [ឯវញ្ច (ក.)] តាហំ បុច្ឆាមិ, កីទិសោ វុច្ចតិ អលជ្ជី បុគ្គលោ។

សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, អាបត្តឹ បរិគូហតិ;
អគតិគមនញ្ច គច្ឆតិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ អលជ្ជីបុគ្គលោ។

សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ អលជ្ជីបុគ្គលោ;
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កីទិសោ វុច្ចតិ លជ្ជីបុគ្គលោ។

សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ នាបជ្ជតិ, អាបត្តឹ ន បរិគូហតិ;
អគតិគមនំ ន គច្ឆតិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ លជ្ជីបុគ្គលោ។

សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ លជ្ជីបុគ្គលោ;
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កីទិសោ វុច្ចតិ អធម្មចោទកោ។

អកាលេ ចោទេតិ អភូតេន;
ផរុសេន អនត្ថសំហិតេន;
ទោសន្តរោ ចោទេតិ នោ មេត្តាចិត្តោ;
ឯទិសោ វុច្ចតិ អធម្មចោទកោ។

សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ អធម្មចោទកោ;

អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កីទិសោ វុច្ចតិ ធម្មចោទកោ។

កាលេន ចោទេតិ ភូតេន, សណ្ហេន អត្ថសំហិតេន;
មេត្តាចិត្តោ ចោទេតិ នោ ទោសន្តរោ;
ឯទិសោ វុច្ចតិ ធម្មចោទកោ។

សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ ធម្មចោទកោ;
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កីទិសោ វុច្ចតិ ពាលចោទកោ។

បុព្ពាបរំ ន ជានាតិ, បុព្ពាបរស្ស អកោវិទោ;
អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ;
អនុសន្ធិវចនបថស្ស អកោវិទោ;
ឯទិសោ វុច្ចតិ ពាលចោទកោ។

សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ ពាលចោទកោ;
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កីទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតចោទកោ។

បុព្ពាបរម្បិ ជានាតិ, បុព្ពាបរស្ស កោវិទោ;
អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថស្ស កោវិទោ;
ឯទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតចោទកោ។

សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ, ឯទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតចោទកោ;
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, ចោទនា កិន្តិ វុច្ចតិ។

សីលវិបត្តិយា ចោទេតិ, អថោ អាចារទិដ្ឋិយា;
អាជីវេនបិ ចោទេតិ, ចោទនា តេន វុច្ចតីតិ។

អបរំ គាថាសង្គណិកំ និដ្ឋិតំ។

ចោទនាកណ្ឌំ

១. អនុវិជ្ជកអនុយោគោ

៣៦០. អនុវិជ្ជកេ ចោទកោ បុច្ឆិតព្ពោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ ចោទេសិ, កិម្ហិ នំ ចោទេសិ, សីលវិបត្តិយា វា ចោទេសិ, អាចារវិបត្តិយា វា ចោទេសិ, ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា ចោទេសី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “សីលវិបត្តិយា វា ចោទេមិ, អាចារវិបត្តិយា វា ចោទេមិ, ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា ចោទេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “ជានាសិ បនាយស្មា សីលវិបត្តិំ, ជានាសិ អាចារវិបត្តិំ, ជានាសិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ”ន្តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ជានាមិ ខោ អហំ, អាវុសោ, សីលវិបត្តិំ, ជានាមិ អាចារវិបត្តិំ, ជានាមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ”ន្តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “កតមា បនាវុសោ, សីលវិបត្តិ? កតមា អាចារវិបត្តិ? កតមា ទិដ្ឋិវិបត្តី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ចត្តារិ ច បារាជិកានិ, តេរស ច សង្ឃាទិសេសា – អយំ សីលវិបត្តិ។ ថុល្លច្ចយំ, បាចិត្តិយំ, បាដិទេសនីយំ, ទុក្កដំ, ទុព្ភាសិតំ, អយំ អាចារវិបត្តិ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ, អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ – អយំ ទិដ្ឋិវិបត្តី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ ចោទេសិ, ទិដ្ឋេន វា ចោទេសិ សុតេន វា ចោទេសិ បរិសង្កាយ វា ចោទេសី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ទិដ្ឋេន វា ចោទេមិ សុតេន វា ចោទេមិ បរិសង្កាយ វា ចោទេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ ទិដ្ឋេន ចោទេសិ, កិំ តេ ទិដ្ឋំ កិន្តិ តេ ទិដ្ឋំ, កទា តេ ទិដ្ឋំ, កត្ថ តេ ទិដ្ឋំ បារាជិកំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ, សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ, ថុល្លច្ចយំ… បាចិត្តិយំ… បាដិទេសនីយំ… ទុក្កដំ… ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ, កត្ថ ច ត្វំ អហោសិ, កត្ថ ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ, កិញ្ច ត្វំ ករោសិ, កិំ ចាយំ ភិក្ខុ ករោតី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ន ខោ អហំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ ទិដ្ឋេន ចោទេមិ, អបិ ច សុតេន ចោទេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ សុតេន ចោទេសិ, កិំ តេ សុតំ, កិន្តិ តេ សុតំ, កទា តេ សុតំ , កត្ថ តេ សុតំ, បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ, សង្ឃាទិសេសំ… ថុល្លច្ចយំ… បាចិត្តិយំ… បាដិទេសនីយំ… ទុក្កដំ… ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ, ភិក្ខុស្ស សុតំ, ភិក្ខុនិយា សុតំ, សិក្ខមានាយ សុតំ , សាមណេរស្ស សុតំ, សាមណេរិយា សុតំ, ឧបាសកស្ស សុតំ, ឧបាសិកាយ សុតំ, រាជូនំ សុតំ, រាជមហាមត្តានំ សុតំ, តិត្ថិយានំ សុតំ, តិត្ថិយសាវកានំ សុត”ន្តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ន ខោ អហំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ សុតេន ចោទេមិ, អបិ ច បរិសង្កាយ ចោទេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមំ ភិក្ខុំ បរិសង្កាយ ចោទេសិ, កិំ បរិសង្កសិ, កិន្តិ បរិសង្កសិ, កទា បរិសង្កសិ, កត្ថ បរិសង្កសិ, បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ, សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ, ថុល្លច្ចយំ… បាចិត្តិយំ… បាដិទេសនីយំ… ទុក្កដំ… ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ, ភិក្ខុស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ, ភិក្ខុនិយា សុត្វា បរិសង្កសិ, សិក្ខមានាយ សុត្វា បរិសង្កសិ, សាមណេរស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ, សាមណេរិយា សុត្វា បរិសង្កសិ, ឧបាសកស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ, ឧបាសិកាយ សុត្វា បរិសង្កសិ, រាជូនំ សុត្វា បរិសង្កសិ, រាជមហាមត្តានំ សុត្វា បរិសង្កសិ, តិត្ថិយានំ សុត្វា បរិសង្កសិ, តិត្ថិយសាវកានំ សុត្វា បរិសង្កសី”តិ?

៣៦១. ទិដ្ឋំ ទិដ្ឋេន សមេតិ ទិដ្ឋេន សំសន្ទតេ ទិដ្ឋំ;
ទិដ្ឋំ បដិច្ច ន ឧបេតិ អសុទ្ធបរិសង្កិតោ;
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ កាតព្ពោ តេនុបោសថោ។

សុតំ សុតេន សមេតិ សុតេន សំសន្ទតេ សុតំ;
សុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ អសុទ្ធបរិសង្កិតោ;
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ កាតព្ពោ តេនុបោសថោ។

មុតំ មុតេន សមេតិ មុតេន សំសន្ទតេ មុតំ;
មុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ អសុទ្ធបរិសង្កិតោ;
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ កាតព្ពោ តេនុបោសថោ។

៣៦២. ចោទនាយ កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? ចោទនាយ ឱកាសកម្មំ អាទិ, កិរិយា មជ្ឈេ, សមថោ បរិយោសានំ។ ចោទនាយ កតិ មូលានិ, កតិ វត្ថូនិ, កតិ ភូមិយោ, កតិហាការេហិ ចោទេតិ? ចោទនាយ ទ្វេ មូលានិ, តីណិ វត្ថូនិ, បញ្ច ភូមិយោ, ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ។ ចោទនាយ កតមានិ ទ្វេ មូលានិ? សមូលិកា វា អមូលិកា វា – ចោទនាយ ឥមានិ ទ្វេ មូលានិ។ ចោទនាយ កតមានិ តីណិ វត្ថូនិ? ទិដ្ឋេន សុតេន បរិសង្កាយ – ចោទនាយ ឥមានិ តីណិ វត្ថូនិ។ ចោទនា កតមា បញ្ច ភូមិយោ? កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន,

ភូតេន វក្ខាមិ នោ អភូតេន, សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន, អត្ថសំហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសំហិតេន, មេត្តាចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ – ចោទនាយ ឥមា បញ្ច ភូមិយោ។

កតមេហិ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ? កាយេន វា ចោទេតិ វាចាយ វា ចោទេតិ – ឥមេហិ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ។

២. ចោទកាទិបដិបត្តិ

៣៦៣. ចោទកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពំ? ចុទិតកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពំ? សង្ឃេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពំ? អនុវិជ្ជកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពំ? ចោទកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ? ចោទកេន បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បរោ ចោទេតព្ពោ។ កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន, ភូតេន វក្ខាមិ នោ អភូតេន, សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន, អត្ថសំហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសំហិតេន, មេត្តាចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ – ចោទកេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្ពំ។ ចុទិតកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ? ចុទិតកេន ទ្វីសុ ធម្មេសុ បដិបជ្ជិតព្ពំ។ សច្ចេ ច អកុប្បេ ច – ចុទិតកេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្ពំ។ សង្ឃេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ? សង្ឃេន ឱតិណ្ណានោតិណ្ណំ ជានិតព្ពំ។ សង្ឃេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្ពំ។ អនុវិជ្ជកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្ពន្តិ? អនុវិជ្ជកេន យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូបសម្មតិ តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្ពំ។ អនុវិជ្ជកេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្ពំ។

៣៦៤. ឧបោសថោ កិមត្ថាយ, បវារណា កិស្ស ការណា;
បរិវាសោ កិមត្ថាយ, មូលាយបដិកស្សនា កិស្ស ការណា;
មានត្តំ កិមត្ថាយ, អព្ភានំ កិស្ស ការណា។

ឧបោសថោ សាមគ្គត្ថាយ, វិសុទ្ធត្ថាយ បវារណា;
បរិវាសោ មានត្តត្ថាយ, មូលាយបដិកស្សនា និគ្គហត្ថាយ;
មានត្តំ អព្ភានត្ថាយ, វិសុទ្ធត្ថាយ អព្ភានំ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា, ថេរេ ច បរិភាសតិ;
កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ, ខតោ ឧបហតិន្ទ្រិយោ;
និរយំ គច្ឆតិ ទុម្មេធោ, ន ច សិក្ខាយ គារវោ។

ន ច អាមិសំ និស្សាយ;
ន ច និស្សាយ បុគ្គលំ;
ឧភោ ឯតេ វិវជ្ជេត្វា;
យថាធម្មោ តថា ករេ។

៣. ចោទកស្សអត្តឈាបនំ

កោធនោ ឧបនាហី ច;
ចណ្ឌោ ច បរិភាសកោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

ឧបកណ្ណកំ ជប្បតិ ជិម្ហំ បេក្ខតិ;
វីតិហរតិ កុម្មគ្គំ បដិសេវតិ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

អកាលេន ចោទេតិ អភូតេន;
ផរុសេន អនត្ថសំហិតេន;
ទោសន្តរោ ចោទេតិ នោ មេត្តាចិត្តោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

ធម្មាធម្មំ ន ជានាតិ;
ធម្មាធម្មស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

វិនយាវិនយំ ន ជានាតិ;
វិនយាវិនយស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

ភាសិតាភាសិតំ ន ជានាតិ;
ភាសិតាភាសិតស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

អាចិណ្ណានាចិណ្ណំ ន ជានាតិ;
អាចិណ្ណានាចិណ្ណស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

បញ្ញត្តាបញ្ញត្តំ ន ជានាតិ;
បញ្ញត្តាបញ្ញត្តស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

អាបត្តានាបត្តី ន ជានាតិ;
អាបត្តានាបត្តិយា អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

លហុកគរុកំ ន ជានាតិ;
លហុកគរុកស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

សាវសេសានវសេសំ ន ជានាតិ;
សាវសេសានវសេសស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ ន ជានាតិ;
ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

បុព្ពាបរំ ន ជានាតិ;
បុព្ពាបរស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ។

អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ;
អនុសន្ធិវចនបថស្ស អកោវិទោ;
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ;
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានន្តិ។

ចោទនាកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

ចោទនា អនុវិជ្ជា ច, អាទិ មូលេនុបោសថោ;
គតិ ចោទនកណ្ឌម្ហិ, សាសនំ បតិដ្ឋាបយន្តិ។

ចូឡសង្គាមោ

១. អនុវិជ្ជកស្សបដិបត្តិ

៣៦៥. [បរិ. ៤២១] សង្គាមាវចរេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន នីចចិត្តេន សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្ពោ រជោហរណសមេន ចិត្តេន; អាសនកុសលេន ភវិតព្ពំ និសជ្ជកុសលេន; ថេរេ ភិក្ខូ អនុបខជ្ជន្តេន, នវេ ភិក្ខូ អាសនេន អប្បដិពាហន្តេន, យថាបតិរូបេ អាសនេ និសីទិតព្ពំ; អនានាកថិកេន ភវិតព្ពំ អតិរច្ឆានកថិកេន; សាមំ វា ធម្មោ ភាសិតព្ពោ បរោ វា អជ្ឈេសិតព្ពោ អរិយោ វា តុណ្ហីភាវោ នាតិមញ្ញិតព្ពោ។

សង្ឃេន អនុមតេន បុគ្គលេន អនុវិជ្ជកេន អនុវិជ្ជិតុកាមេន ន ឧបជ្ឈាយោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន អាចរិយោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន សទ្ធិវិហារិកោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន អន្តេវាសិកោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន សមានុបជ្ឈាយកោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន សមានាចរិយកោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន ជាតិ បុច្ឆិតព្ពា, ន នាមំ បុច្ឆិតព្ពំ, ន គោត្តំ បុច្ឆិតព្ពំ, ន អាគមោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន កុលបទេសោ បុច្ឆិតព្ពោ, ន ជាតិភូមិ បុច្ឆិតព្ពា។ តំ កិស្ស ហេតុ? អត្រស្ស បេមំ វា ទោសោ វា។ បេមេ វា សតិ ទោសេ វា, ឆន្ទាបិ គច្ឆេយ្យ ទោសាបិ គច្ឆេយ្យ មោហាបិ គច្ឆេយ្យ ភយាបិ គច្ឆេយ្យ។

សង្ឃេន អនុមតេន បុគ្គលេន អនុវិជ្ជកេន អនុវិជ្ជិតុកាមេន សង្ឃគរុកេន ភវិតព្ពំ នោ បុគ្គលគរុកេន, សទ្ធម្មគរុកេន ភវិតព្ពំ នោ អាមិសគរុកេន, អត្ថវសិកេន ភវិតព្ពំ នោ បរិសកប្បិកេន, កាលេន អនុវិជ្ជិតព្ពំ នោ អកាលេន, ភូតេន អនុវិជ្ជិតព្ពំ នោ អភូតេន, សណ្ហេន អនុវិជ្ជិតព្ពំ នោ ផរុសេន, អត្ថសំហិតេន អនុវិជ្ជិតព្ពំ នោ អនត្ថសំហិតេន, មេត្តាចិត្តេន អនុវិជ្ជិតព្ពំ នោ ទោសន្តរេន, ន ឧបកណ្ណកជប្បិនា ភវិតព្ពំ, ន ជិម្ហំ បេក្ខិតព្ពំ, ន អក្ខិ និខណិតព្ពំ, ន ភមុកំ ឧក្ខិបិតព្ពំ, ន សីសំ ឧក្ខិបិតព្ពំ, ន ហត្ថវិការោ កាតព្ពោ, ន ហត្ថមុទ្ទា ទស្សេតព្ពា។

អាសនកុសលេន ភវិតព្ពំ និសជ្ជកុសលេន, យុគមត្តំ បេក្ខន្តេន អត្ថំ អនុវិធិយន្តេន សកេ អាសនេ និសីទិតព្ពំ, ន ច អាសនា វុដ្ឋាតព្ពំ , ន វីតិហាតព្ពំ, ន កុម្មគ្គោ សេវិតព្ពោ, ន ពាហាវិក្ខេបកំ [ន វាចា វិក្ខេបកំ (ស្យា.)] ភណិតព្ពំ, អតុរិតេន ភវិតព្ពំ អសាហសិកេន, អចណ្ឌិកតេន ភវិតព្ពំ វចនក្ខមេ , មេត្តាចិត្តេន ភវិតព្ពំ ហិតានុកម្បិនា, ការុណិកេន ភវិតព្ពំ ហិតបរិសក្កិនា, អសម្ផប្បលាបិនា ភវិតព្ពំ បរិយន្តភាណិនា, អវេរវសិកេន ភវិតព្ពំ អនសុរុត្តេន, អត្តា បរិគ្គហេតព្ពោ, បរោ បរិគ្គហេតព្ពោ, ចោទកោ បរិគ្គហេតព្ពោ, ចុទិតកោ បរិគ្គហេតព្ពោ, អធម្មចោទកោ បរិគ្គហេតព្ពោ, អធម្មចុទិតកោ បរិគ្គហេតព្ពោ, ធម្មចោទកោ បរិគ្គហេតព្ពោ, ធម្មចុទិតកោ បរិគ្គហេតព្ពោ, វុត្តំ អហាបេន្តេន អវុត្តំ អបកាសេន្តេន ឱតិណ្ណានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ បរិគ្គហេត្វា បរោ បដិបុច្ឆិត្វា យថា បដិញ្ញាយ ការេតព្ពោ, មន្ទោ ហាសេតព្ពោ [វេជោ បហាសេតព្ពោ (ស្យា.)], ភីរុ អស្សាសេតព្ពោ, ចណ្ឌោ និសេធេតព្ពោ, អសុចិ វិភាវេតព្ពោ, ឧជុមទ្ទវេន ន ឆន្ទាគតិ គន្តព្ពំ, ន ទោសាគតិ គន្តព្ពំ, ន មោហាគតិ គន្តព្ពំ, ន ភយាគតិ គន្តព្ពំ, មជ្ឈត្តេន ភវិតព្ពំ ធម្មេសុ ច បុគ្គលេសុ ច។ ឯវញ្ច បន អនុវិជ្ជកោ អនុវិជ្ជមានោ សត្ថុ ចេវ សាសនករោ ហោតិ, វិញ្ញូនញ្ច សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច។

៣៦៦. សុត្តំ សំសន្ទនត្ថាយ, ឱបម្មំ និទស្សនត្ថាយ, អត្ថោ វិញ្ញាបនត្ថាយ, បដិបុច្ឆា ឋបនត្ថាយ, ឱកាសកម្មំ ចោទនត្ថាយ, ចោទនា សារណត្ថាយ, សារណា សវចនីយត្ថាយ, សវចនីយំ បលិពោធត្ថាយ, បលិពោធោ វិនិច្ឆយត្ថាយ, វិនិច្ឆយោ សន្តីរណត្ថាយ, សន្តីរណំ ឋានាឋានគមនត្ថាយ, ឋានាឋានគមនំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហត្ថាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ សម្បគ្គហត្ថាយ, សង្ឃោ សម្បរិគ្គហសម្បដិច្ឆនត្ថាយ, សង្ឃេន អនុមតា បុគ្គលា បច្ចេកដ្ឋាយិនោ អវិសំវាទកដ្ឋាយិនោ។

វិនយោ សំវរត្ថាយ, សំវរោ អវិប្បដិសារត្ថាយ, អវិប្បដិសារោ បាមុជ្ជត្ថាយ, បាមុជ្ជំ បីតត្ថាយ, បីតិ បស្សទ្ធត្ថាយ, បស្សទ្ធិ សុខត្ថាយ, សុខំ សមាធត្ថាយ, សមាធិ យថាភូតញាណទស្សនត្ថាយ, យថាភូតញាណទស្សនំ និព្ពិទត្ថាយ, និព្ពិទា វិរាគត្ថាយ, វិរាគោ វិមុត្តត្ថាយ, វិមុត្តិ វិមុត្តិញាណទស្សនត្ថាយ, វិមុត្តិញាណទស្សនំ អនុបាទាបរិនិព្ពានត្ថាយ។ ឯតទត្ថា កថា, ឯតទត្ថា មន្តនា, ឯតទត្ថា ឧបនិសា, ឯតទត្ថំ សោតាវធានំ – យទិទំ អនុបាទាចិត្តស្ស វិមោក្ខោតិ។

៣៦៧. អនុយោគវត្តំ និសាមយ, កុសលេន ពុទ្ធិមតា កតំ;
សុវុត្តំ សិក្ខាបទានុលោមិកំ, គតិំ ន នាសេន្តោ សម្បរាយិកំ។

វត្ថុំ វិបត្តឹ អាបត្តឹ, និទានំ អាការអកោវិទោ;
បុព្ពាបរំ ន ជានាតិ, កតាកតំ សមេន ច។

កម្មញ្ច អធិករណញ្ច, សមថេ ចាបិ អកោវិទោ;
រត្តោ ទុដ្ឋោ ច មូឡ្ហោ ច, ភយា មោហា ច គច្ឆតិ។

ន ច សញ្ញត្តិកុសលោ, និជ្ឈត្តិយា ច អកោវិទោ;
លទ្ធបក្ខោ អហិរិកោ, កណ្ហកម្មោ អនាទរោ;
ស វេ [សចេ (ក.)] តាទិសកោ ភិក្ខុ, អប្បដិក្ខោតិ វុច្ចតិ។

វត្ថុំ វិបត្តឹ អាបត្តឹ, និទានំ អាការកោវិទោ;
បុព្ពាបរញ្ច ជានាតិ, កតាកតំ សមេន ច។

កម្មញ្ច អធិករណញ្ច, សមថេ ចាបិ កោវិទោ;
អរត្តោ អទុដ្ឋោ អមូឡ្ហោ, ភយា មោហា ន គច្ឆតិ។

សញ្ញត្តិយា ច កុសលោ, និជ្ឈត្តិយា ច កោវិទោ;
លទ្ធបក្ខោ ហិរិមនោ, សុក្កកម្មោ សគារវោ;
ស វេ តាទិសកោ ភិក្ខុ, សប្បដិក្ខោតិ វុច្ចតីតិ។

ចូឡសង្គាមោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

នីចចិត្តេន បុច្ឆេយ្យ, គរុ សង្ឃេ ន បុគ្គលេ;
សុត្តំ សំសន្ទនត្ថាយ, វិនយានុគ្គហេន ច;
ឧទ្ទានំ ចូឡសង្គាមេ, ឯកុទ្ទេសោ [ឯកុទ្ទេសំ (សី. ស្យា.)] ឥទំ កតន្តិ។

មហាសង្គាមោ

១. វោហរន្តេន ជានិតព្ពាទិ

៣៦៨. សង្គាមាវចរេ ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរន្តេន វត្ថុ ជានិតព្ពំ, វិបត្តិ ជានិតព្ពា, អាបត្តិ ជានិតព្ពា, និទានំ ជានិតព្ពំ, អាការោ ជានិតព្ពោ, បុព្ពាបរំ ជានិតព្ពំ, កតាកតំ ជានិតព្ពំ, កម្មំ ជានិតព្ពំ, អធិករណំ ជានិតព្ពំ, សមថោ ជានិតព្ពោ, ន ឆន្ទាគតិ គន្តព្ពា, ន ទោសាគតិ គន្តព្ពា, ន មោហាគតិ គន្តព្ពា, ន ភយាគតិ គន្តព្ពា, សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតព្ពំ, និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតព្ពំ, បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខិតព្ពំ, បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតព្ពំ, លទ្ធបក្ខោម្ហីតិ បរបក្ខោ នាវជានិតព្ពោ, ពហុស្សុតោម្ហីតិ អប្បស្សុតោ នាវជានិតព្ពោ, ថេរតរោម្ហីតិ នវកតរោ នាវជានិតព្ពោ, អសម្បត្តំ ន ព្យាហាតព្ពំ, សម្បត្តំ ធម្មតោ វិនយតោ ន បរិហាបេតព្ពំ, យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូបសម្មតិ, តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្ពំ។

៣៦៩. វត្ថុ **ជានិតព្ពន្តិ** អដ្ឋបារាជិកានំ [អដ្ឋន្នំ បារាជិកានំ (សី. ក.)] វត្ថុ ជានិតព្ពំ, តេរសសង្ឃាទិសេសានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ, ទ្វេអនិយតានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ, ទ្វេចត្តាលីសនិស្សគ្គិយានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ, អដ្ឋាសីតិសតបាចិត្តិយានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ, ទ្វាទសបាដិទេសនីយានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ, ទុក្កដានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ, ទុព្ភាសិតានំ វត្ថុ ជានិតព្ពំ។

៣៧០. **វិបត្តិ ជានិតព្ពាតិ** សីលវិបត្តិ ជានិតព្ពា, អាចារវិបត្តិ ជានិតព្ពា, ទិដ្ឋិវិបត្តិ ជានិតព្ពា, អាជីវវិបត្តិ ជានិតព្ពា។

៣៧១. **អាបត្តិ ជានិតព្ពាតិ** បារាជិកាបត្តិ ជានិតព្ពា, សង្ឃាទិសេសាបត្តិ ជានិតព្ពា, ថុល្លច្ចយាបត្តិ ជានិតព្ពា, បាចិត្តិយាបត្តិ ជានិតព្ពា, បាដិទេសនីយាបត្តិ ជានិតព្ពា, ទុក្កដាបត្តិ ជានិតព្ពា, ទុព្ភាសិតាបត្តិ ជានិតព្ពា។

៣៧២. **និទានំ ជានិតព្ពន្តិ** អដ្ឋបារាជិកានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, តេរសសង្ឃាទិសេសានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, ទ្វេអនិយតានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, ទ្វេចត្តាលីសនិស្សគ្គិយានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, អដ្ឋាសីតិសតបាចិត្តិយានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, ទ្វាទសបាដិទេសនីយានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, ទុក្កដានំ និទានំ ជានិតព្ពំ, ទុព្ភាសិតានំ និទានំ ជានិតព្ពំ។

៣៧៣. **អាការោ ជានិតព្ពោតិ** សង្ឃោ អាការតោ ជានិតព្ពោ, គណោ អាការតោ ជានិតព្ពោ, បុគ្គលោ អាការតោ ជានិតព្ពោ, ចោទកោ អាការតោ ជានិតព្ពោ, ចុទិតកោ អាការតោ ជានិតព្ពោ ។ **សង្ឃោ អាការតោ ជានិតព្ពោតិ** បដិពលោ នុ ខោ អយំ សង្ឃោ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឧទាហុ នោតិ, ឯវំ សង្ឃោ អាការតោ ជានិតព្ពោ។ **គណោ អាការតោ ជានិតព្ពោតិ** បដិពលោ នុ ខោ អយំ គណោ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឧទាហុ នោតិ, ឯវំ គណោ អាការតោ ជានិតព្ពោ ។ **បុគ្គលោ អាការតោ ជានិតព្ពោតិ** បដិពលោ នុ ខោ អយំ បុគ្គលោ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឧទាហុ នោតិ, ឯវំ បុគ្គលោ អាការតោ ជានិតព្ពោ។ **ចោទកោ អាការតោ ជានិតព្ពោតិ** កច្ចិ នុ ខោ អយមាយស្មា បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បរំ ចោទេតិ ឧទាហុ នោតិ, ឯវំ ចោទកោ អាការតោ ជានិតព្ពោ។ **ចុទិតកោ អាការតោ ជានិតព្ពោតិ** កច្ចិ នុ ខោ អយមាយស្មា ទ្វីសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋិតោ សច្ចេ ច អកុប្បេ ច ឧទាហុ នោតិ, ឯវំ ចុទិតកោ អាការតោ ជានិតព្ពោ។

៣៧៤. **បុព្ពាបរំ ជានិតព្ពន្តិ** កច្ចិ នុ ខោ អយមាយស្មា វត្ថុតោ វា វត្ថុំ សង្កមតិ, វិបត្តិតោ វា វិបត្តិំ សង្កមតិ, អាបត្តិតោ វា អាបត្តិំ សង្កមតិ, អវជានិត្វា វា បដិជានាតិ, បដិជានិត្វា វា អវជានាតិ, អញ្ញេន វា អញ្ញំ បដិចរតិ, ឧទាហុ នោតិ, ឯវំ បុព្ពាបរំ ជានិតព្ពំ។

៣៧៥. **កតាកតំ ជានិតព្ពន្តិ** មេថុនធម្មោ ជានិតព្ពោ, មេថុនធម្មស្ស អនុលោមំ ជានិតព្ពំ, មេថុនធម្មស្ស បុព្ពភាគោ ជានិតព្ពោ។ **មេថុនធម្មោ ជានិតព្ពោតិ** ទ្វយំទ្វយសមាបត្តិ ជានិតព្ពា។ **មេថុនធម្មស្ស អនុលោមំ ជានិតព្ពន្តិ** ភិក្ខុ អត្តនោ មុខេន បរស្ស អង្គជាតំ គណ្ហាតិ ។ **មេថុនធម្មស្ស បុព្ពភាគោ ជានិតព្ពោតិ** វណ្ណាវណ្ណោ [វណ្ណោ អវណ្ណោ (ស្យា.)], កាយសំសគ្គោ, ទុដ្ឋុល្លវាចា, អត្តកាមបារិចរិយា, វចនមនុប្បទានំ [ធនមនុប្បទានំ (ក.)]។

៣៧៦. **កម្មំ ជានិតព្ព**ន្តិ សោឡសកម្មានិ ជានិតព្ពានិ – ចត្តារិ អបលោកនកម្មានិ ជានិតព្ពានិ, ចត្តារិ ញត្តិកម្មានិ ជានិតព្ពានិ, ចត្តារិ ញត្តិទុតិយកម្មានិ ជានិតព្ពានិ, ចត្តារិ ញត្តិចតុត្ថកម្មានិ ជានិតព្ពានិ។

៣៧៧. **អធិករណំ ជានិតព្ព**ន្តិ ចត្តារិ អធិករណានិ ជានិតព្ពានិ – វិវាទាធិករណំ ជានិតព្ពំ, អនុវាទាធិករណំ ជានិតព្ពំ, អាបត្តាធិករណំ ជានិតព្ពំ, កិច្ចាធិករណំ ជានិតព្ពំ។

៣៧៨. **សមថោ ជានិតព្ពោ**តិ សត្ត សមថា ជានិតព្ពា – សម្មុខាវិនយោ ជានិតព្ពោ, សតិវិនយោ ជានិតព្ពោ, អមូឡ្ហវិនយោ ជានិតព្ពោ, បដិញ្ញាតករណំ ជានិតព្ពំ, យេភុយ្យសិកា ជានិតព្ពា, តស្សបាបិយសិកា ជានិតព្ពា, តិណវត្ថារកោ ជានិតព្ពោ។

២. អគតិអគន្តព្ពោ

៣៧៩. **ន ឆន្ទាគតិ គន្តព្ពា**តិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ? ឥធេកច្ចោ – “អយំ មេ ឧបជ្ឈាយោ វា អាចរិយោ វា សទ្ធិវិហារិកោ វា អន្តេវាសិកោ វា សមានុបជ្ឈាយកោ វា សមានាចរិយកោ វា សន្ទិដ្ឋោ វា សម្ភត្តោ វា ញាតិសាលោហិតោ វា”តិ, តស្សានុកម្បាយ តស្សានុរក្ខាយ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អបញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, បញ្ញត្តំ តថាគតេន អបញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អនាបត្តឹ អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អាបត្តឹ អនាបត្តីតិ ទីបេតិ, លហុកំ អាបត្តឹ គរុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, គរុកំ អាបត្តឹ លហុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, សាវសេសំ អាបត្តឹ អនវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អនវសេសំ អាបត្តឹ សាវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ, សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច វិញ្ញូនំ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ឯវំ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ។

៣៨០. **ន ទោសាគតិ គន្តព្ពា**តិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ? ឥធេកច្ចោ អនត្ថំ មេ អចរីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ, អនត្ថំ មេ ចរតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ, អនត្ថំ មេ ចរិស្សតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ, បិយស្ស មេ មនាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរតិ... អនត្ថំ ចរិស្សតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ, អប្បិយស្ស មេ អមនាបស្ស អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរតិ... អត្ថំ ចរិស្សតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ។ ឥមេហិ នវហិ អាឃាតវត្ថូហិ អាឃាតោ បដិឃាតោ កុទ្ធោ កោធាភិភូតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ, សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ។ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ឯវំ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ។

៣៨១. **ន មោហាគតិ គន្តព្ពា**តិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ មោហាគតឹ គច្ឆតិ? រត្តោ រាគវសេន គច្ឆតិ, ទុដ្ឋោ ទោសវសេន គច្ឆតិ, មូឡ្ហោ មោហវសេន គច្ឆតិ, បរាមដ្ឋោ ទិដ្ឋិវសេន គច្ឆតិ, មូឡ្ហោ សំមូឡ្ហោ មោហាភិភូតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ, សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច វិញ្ញូនំ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ។ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ឯវំ មោហាគតឹ គច្ឆតិ។

៣៨២. **ន ភយាគតិ គន្តព្ពា**តិ ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ ភយាគតឹ គច្ឆតិ? ឥធេកច្ចោ – “អយំ វិសមនិស្សិតោ វា គហននិស្សិតោ វា ពលវនិស្សិតោ វា កក្ខឡោ ផរុសោ ជីវិតន្តរាយំ វា ព្រហ្មចរិយន្តរាយំ វា ករិស្សតី”តិ, តស្ស ភយា ភីតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ

តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អបញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, បញ្ញត្តំ តថាគតេន អបញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ, អនាបត្តិំ អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អាបត្តិំ អនាបត្តីតិ ទីបេតិ, លហុកំ អាបត្តិំ គរុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, គរុកំ អាបត្តិំ លហុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, សាវសេសំ អាបត្តិំ អនវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អនវសេសំ អាបត្តិំ សាវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ភយាគតិំ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ភយាគតិំ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ, សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច វិញ្ញូនំ, ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ។ ភយាគតិំ គច្ឆន្តោ ឯវំ ភយាគតិំ គច្ឆតិ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា, យោ ធម្មំ អតិវត្តតិ;
និហីយតិ តស្ស យសោ, កាឡបក្ខេវ ចន្ទិមាតិ។

៣. អគតិអគមនំ

៣៨៣. កថំ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អវិនយំ អវិនយោតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, វិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អបញ្ញត្តំ តថាគតេន អបញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អនាបត្តិំ អនាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អាបត្តិំ អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, លហុកំ អាបត្តិំ លហុកា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, គរុកំ អាបត្តិំ គរុកា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, សាវសេសំ អាបត្តិំ សាវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អនវសេសំ អាបត្តិំ អនវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ។ ឯវំ ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ។

៣៨៤. កថំ ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ។ ឯវំ ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ។

៣៨៥. កថំ ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ។ ឯវំ ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ។

៣៨៦. កថំ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អវិនយំ អវិនយោតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, វិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អបញ្ញត្តំ តថាគតេន អបញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អនាបត្តិំ អនាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អាបត្តិំ អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, លហុកំ អាបត្តិំ លហុកា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, គរុកំ អាបត្តិំ គរុកា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, សាវសេសំ អាបត្តិំ សាវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អនវសេសំ អាបត្តិំ អនវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ។ ឯវំ ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ។

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា, យោ ធម្មំ នាតិវត្តតិ;
អាបូរតិ តស្ស យសោ, សុក្កបក្ខេវ ចន្ទិមាតិ។

៤. សញ្ញាបនីយាទិ

៣៨៧. កថំ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ។ ឯវំ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ។

៣៨៨. កថំ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ។ ឯវំ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ។

៣៨៩. កថំ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ។ ឯវំ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ។

៣៩០. កថំ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ? អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ។ ឯវំ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ។

៥. បរបក្ខាទិអវជាននំ

៣៩១. កថំ លទ្ធបក្ខោម្ហីតិ បរបក្ខំ អវជានាតិ? ឥធេកច្ចោ លទ្ធបក្ខោ ហោតិ លទ្ធបរិវារោ បក្ខវា ញាតិមា។ “អយំ អលទ្ធបក្ខោ អលទ្ធបរិវារោ ន បក្ខវា ន ញាតិមា”តិ តស្ស អវជានន្តោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឯវំ លទ្ធបក្ខោម្ហីតិ បរបក្ខំ អវជានាតិ។

៣៩២. កថំ ពហុស្សុតោម្ហីតិ អប្បស្សុតំ អវជានាតិ? ឥធេកច្ចោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ។ “អយំ អប្បស្សុតោ អប្បាគមោ អប្បធរោ”តិ តស្ស អវជានន្តោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឯវំ ពហុស្សុតោម្ហីតិ អប្បស្សុតំ អវជានាតិ។

៣៩៣. កថំ ថេរតរោម្ហីតិ នវកតរំ អវជានាតិ? ឥធេកច្ចោ ថេរោ ហោតិ រត្តញ្ញូ ចិរបព្ពជិតោ អយំ នវកោ អប្បញ្ញាតោ អប្បកតញ្ញូ ឥមស្ស វចនំ អកតំ ភវិស្សតី”តិ តស្ស អវជានន្តោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ ...បេ.... ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ, អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ។ ឯវំ ថេរតរោម្ហីតិ នវកតរំ អវជានាតិ។

៣៩៤. អសម្បត្តំ ន ព្យាហរិតព្ពន្តិ អនោតិណ្ណំ ភារំ [ភាសំ (ស្យា.)] ន ឱការេតព្ពំ។ **សម្បត្តំ ធម្មតោ វិនយតោ ន បរិហាបេតព្ពន្តិ** យំអត្ថាយ សង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ តំ អត្ថំ ធម្មតោ វិនយតោ ន បរិហាបេតព្ពំ។

៣៩៥. យេន ធម្មេនាតិ ភូតេន វត្ថុនា។ **យេន វិនយេនាតិ** ចោទេត្វា សារេត្វា។ **យេន សត្ថុសាសនេនាតិ** ញត្តិសម្បទាយ អនុស្សាវនសម្បទាយ, យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូបសម្មតិ, តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្ពន្តិ។

៦. អនុវិជ្ជកស្ស អនុយោគំ

៣៩៦. អនុវិជ្ជកេន ចោទកោ បុច្ឆិតព្ពោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បវារណំ ឋបេសិ, កិម្ហិ នំ ឋបេសិ, សីលវិបត្តិយា វា ឋបេសិ, អាចារវិបត្តិយា វា ឋបេសិ, ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា ឋបេសី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ

– “សីលវិបត្តិយា វា បបេមិ អាចារវិបត្តិយា វា បបេមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា បបេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “ជានាតិ បនាយស្មា សីលវិបត្តឹ, ជានាតិ អាចារវិបត្តឹ, ជានាតិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ”ន្តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ជានាមិ ខោ អហំ, អាវុសោ, សីលវិបត្តឹ, ជានាមិ អាចារវិបត្តឹ, ជានាមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ”ន្តិ , សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “កតមា បនាវុសោ, សីលវិបត្តិ កតមា អាចារវិបត្តិ កតមា ទិដ្ឋិវិបត្តី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ចត្តារិ បារាជិកានិ តេរស សង្ឃាទិសេសា – អយំ សីលវិបត្តិ។ ថុល្លច្ចយំ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ ទុព្ភាសិតំ – អយំ អាចារវិបត្តិ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អន្តគ្គាហិកាទិដ្ឋិ – អយំ ទិដ្ឋិវិបត្តី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បវារណំ ឋបេសិ, ទិដ្ឋេន វា ឋបេសិ, សុតេន វា ឋបេសិ, បរិសង្កាយ វា ឋបេសី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ទិដ្ឋេន វា ឋបេមិ, សុតេន វា ឋបេមិ, បរិសង្កាយ វា ឋបេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋេន បវារណំ ឋបេសិ, កឹ តេ ទិដ្ឋំ, កិន្តិ តេ ទិដ្ឋំ, កទា តេ ទិដ្ឋំ, កត្ថ តេ ទិដ្ឋំ, បារាជិកំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ, សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ, ថុល្លច្ចយំ... បាចិត្តិយំ... បាដិទេសនីយំ... ទុក្កដំ... ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ, កត្ថ ច ត្វំ អហោសិ, កត្ថ ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ, កិញ្ច ត្វំ ករោសិ, កឹ ចាយំ ភិក្ខុ ករោតី”តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ន ខោ អហំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ទិដ្ឋេន បវារណំ ឋបេមិ, អបិ ច សុតេន បវារណំ ឋបេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ សុតេន បវារណំ ឋបេសិ កឹ តេ សុតំ, កិន្តិ តេ សុតំ, កទា តេ សុតំ, កត្ថ តេ សុតំ, បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ, សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ, ថុល្លច្ចយំ... បាចិត្តិយំ... បាដិទេសនីយំ... ទុក្កដំ... ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ, ភិក្ខុស្ស សុតំ, ភិក្ខុនិយា សុតំ, សិក្ខមានាយ សុតំ, សាមណេរស្ស សុតំ, សាមណេរិយា សុតំ, ឧបាសកស្ស សុតំ, ឧបាសិកាយ សុតំ, រាជូនំ សុតំ, រាជមហាមត្តានំ សុតំ, តិត្ថិយានំ សុតំ, តិត្ថិយសាវកានំ សុត”ន្តិ? សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ – “ន ខោ អហំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ សុតេន បវារណំ ឋបេមិ, អបិ ច បរិសង្កាយ បវារណំ ឋបេមី”តិ, សោ ឯវមស្ស វចនីយោ – “យំ ខោ ត្វំ, អាវុសោ, ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បរិសង្កាយ បវារណំ ឋបេសិ, កឹ បរិសង្កសិ, កិន្តិ បរិសង្កសិ, កទា បរិសង្កសិ, កត្ថ បរិសង្កសិ, បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ, សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ, ថុល្លច្ចយំ... បាចិត្តិយំ... បាដិទេសនីយំ... ទុក្កដំ... ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ, ភិក្ខុស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ, ភិក្ខុនិយា សុត្វា បរិសង្កសិ, សិក្ខមានាយ សុត្វា បរិសង្កសិ, សាមណេរស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ, សាមណេរិយា សុត្វា បរិសង្កសិ, ឧបាសកស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ, ឧបាសិកាយ សុត្វា បរិសង្កសិ, រាជូនំ សុត្វា បរិសង្កសិ រាជមហាមត្តានំ សុត្វា បរិសង្កសិ, តិត្ថិយានំ សុត្វា បរិសង្កសិ, តិត្ថិយសាវកានំ សុត្វា បរិសង្កសី”តិ?

៣៩៧. ទិដ្ឋំ ទិដ្ឋេន សមេតិ, ទិដ្ឋេន សំសន្ទតេ ទិដ្ឋំ;
ទិដ្ឋំ បដិច្ច ន ឧបេតិ, អសុទ្ធបរិសង្កិតោ;
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ, កាតព្ពា តេន បវារណា។

សុតំ សុតេន សមេតិ, សុតេន សំសន្ទតេ សុតំ;
សុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ, អសុទ្ធបរិសង្កិតោ;
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ, កាតព្ពា តេន បវារណា។

មុតំ មុតេន សមេតិ, មុតេន សំសន្ទតេ មុតំ;
មុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ, អសុទ្ធបរិសង្កិតោ;
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ, កាតព្ពា តេន បវារណាតិ។

៧. បុច្ឆាវិភាគោ

៣៩៨. កឹ តេ ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុច្ឆា? កិន្តិ តេ ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុច្ឆា? កទា តេ ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុច្ឆា? កត្ថ តេ ទិដ្ឋន្តិ កតមា បុច្ឆា?

៣៩៩. **កឹ តេ ទិដ្ឋ**ន្តិ វត្ថុបុច្ឆា, វិបត្តិបុច្ឆា, អាបត្តិបុច្ឆា, អជ្ឈាចារបុច្ឆា។ វត្ថុបុច្ឆាតិ – អដ្ឋបារាជិកានំ វត្ថុបុច្ឆា, តេវីសសង្ឃាទិសេសានំ វត្ថុបុច្ឆា, ទ្វេអនិយតានំ វត្ថុបុច្ឆា, ទ្វេចត្តារីសនិស្សគ្គិយានំ វត្ថុបុច្ឆា, អដ្ឋាសីតិសតបាចិត្តិយានំ វត្ថុបុច្ឆា, ទ្វាទសបាដិទេសនីយានំ វត្ថុបុច្ឆា, ទុក្កដានំ វត្ថុបុច្ឆា, ទុព្ភាសិតានំ វត្ថុបុច្ឆា។ វិបត្តិបុច្ឆាតិ – សីលវិបត្តិបុច្ឆា, អាចារវិបត្តិបុច្ឆា, ទិដ្ឋិវិបត្តិបុច្ឆា , អាជីវវិបត្តិបុច្ឆា។ អាបត្តិបុច្ឆាតិ – បារាជិកាបត្តិបុច្ឆា, សង្ឃាទិសេសាបត្តិបុច្ឆា, ថុល្លច្ចយាបត្តិបុច្ឆា, បាចិត្តិយាបត្តិបុច្ឆា, បាដិទេសនីយាបត្តិបុច្ឆា, ទុក្កដាបត្តិបុច្ឆា, ទុព្ភាសិតាបត្តិបុច្ឆា។ អជ្ឈាចារបុច្ឆាតិ – ទ្វយំទ្វយសមាបត្តិបុច្ឆា។

៤០០. កិន្តិ តេ ទិដ្ឋន្តិ លិង្គបុច្ឆា, ឥរិយាបថបុច្ឆា, អាការបុច្ឆា, វិប្បការបុច្ឆា។ លិង្គបុច្ឆាតិ – ទីឃំ វា រស្សំ វា កណ្ហំ វា ឱទាតំ វា។ ឥរិយាបថបុច្ឆាតិ គច្ឆន្តំ វា ឋិតំ វា និសិន្នំ វា និបន្នំ វា។ អាការបុច្ឆាតិ គិហិលិង្គេ វា តិត្ថិយលិង្គេ វា បព្ពជិតលិង្គេ វា។ វិប្បការបុច្ឆាតិ គច្ឆន្តំ វា ឋិតំ វា និសិន្នំ វា និបន្នំ វា។

៤០១. កទា តេ ទិដ្ឋន្តិ កាលបុច្ឆា, សមយបុច្ឆា, ទិវសបុច្ឆា, ឧតុបុច្ឆា។ កាលបុច្ឆាតិ បុព្ពណ្ហកាលេ វា មជ្ឈន្ហិកកាលេ វា សាយន្ហកាលេ វា។ សមយបុច្ឆាតិ បុព្ពណ្ហសមយេ វា មជ្ឈន្ហិកសមយេ វា សាយន្ហសមយេ វា។ ទិវសបុច្ឆាតិ បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា រត្តឹ វា ទិវា វា កាឡេ វា ជុណ្ហេ វា។ ឧតុបុច្ឆាតិ ហេមន្តេ វា គិម្ហេ វា វស្សេ វា [វស្សានេ វា (សី.)]។

៤០២. កត្ថ តេ ទិដ្ឋន្តិ ឋានបុច្ឆា, ភូមិបុច្ឆា, ឱកាសបុច្ឆា, បទេសបុច្ឆា។ ឋានបុច្ឆាតិ ភូមិយា វា បថវិយា វា ធរណិយា វា ជគតិយា វា។ ភូមិបុច្ឆាតិ ភូមិយា វា បថវិយា វា បព្ពតេ វា បាសាណេ វា បាសាទេ វា។ ឱកាសបុច្ឆាតិ បុរត្ថិមេ វា ឱកាសេ បច្ឆិមេ វា ឱកាសេ ឧត្តរេ វា ឱកាសេ ទក្ខិណេ វា ឱកាសេ។ បទេសបុច្ឆាតិ បុរត្ថិមេ វា បទេសេ បច្ឆិមេ វា បទេសេ ឧត្តរេ វា បទេសេ ទក្ខិណេ វា បទេសេតិ។

មហាសង្គាមោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

វត្ថុ និទានំ អាការោ, បុព្ពាបរំ កតាកតំ;
កម្មាធិករណញ្ចេវ, សមថោ ឆន្ទគាមិ ច។

ទោសា មោហា ភយា ចេវ, សញ្ញា និជ្ឈាបនេន ច;
បេក្ខា បសាទេ បក្ខោម្ហិ, សុតថេរតរេន ច។

អសម្បត្តញ្ច សម្បត្តំ, ធម្មេន វិនយេន ច;
សត្ថុស្ស សាសនេនាបិ, មហាសង្គាមញ្ញាបនាតិ។

កថិនភេទោ

១. កថិនអត្ថតាទិ

៤០៣. កស្ស កថិនំ [កឋិនំ (សី. ស្យា.)] អនត្ថតំ? កស្ស កថិនំ អត្ថតំ? កិន្តិ កថិនំ អនត្ថតំ? កិន្តិ កថិនំ អត្ថតំ?

កស្ស កថិនំ អនត្ថតន្តិ? ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ – អនត្ថារកស្ស ច អននុមោទកស្ស ច។ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។

កស្ស កថិនំ អត្ថតន្តិ? ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ – អត្ថារកស្ស ច អនុមោទកស្ស ច។ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។

កិន្តិ កថិនំ អនត្ថតន្តិ? ចតុវីសតិយា អាការេហិ អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ឧល្លិខិតមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ធោវនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ចីវរវិចារណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ឆេទនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ពន្ធនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ឱវដ្ដិយករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន កណ្ឌុសករណមត្តេន [ន គណ្ឋុសករណមត្តេន (ក.)] អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ទឡ្ហីកម្មករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន អនុវាតករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន បរិភណ្ឌករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន ឱវទ្ធេយ្យករណមត្តេន [ន ឱវដ្ដេយ្យករណមត្តេន (សី. ស្យា.), ន ឱវទេយ្យករណមត្តេន (ក.)] អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន កម្ពលមទ្ទនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន និមិត្តកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន បរិកថាកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន កុក្កុកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន សន្និធិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន និស្សគ្គិយេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន អកប្បកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន អញ្ញត្រ សង្ឃាដិយា អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន អញ្ញត្រ ឧត្តរាសង្គេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន អញ្ញត្រ អន្តរវាសកេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ , ន អញ្ញត្រ បញ្ចកេន វា អតិរេកបញ្ចកេន វា តទហេវ សញ្ឆិន្នេន សមណ្ឌលិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ន អញ្ញត្រ បុគ្គលស្ស អត្ថារា អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, សម្មា ចេ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ តំ ចេ និស្សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ។ ឯវម្បិ អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។

និមិត្តកម្មំ នាម និមិត្តំ ករោតិ – “ឥមិនា ទុស្សេន កថិនំ អត្ថរិស្សាមី”តិ។ បរិកថា នាម បរិកថំ ករោតិ – “ឥមាយ បរិកថាយ កថិនទុស្សំ និព្ពត្តេស្សាមី”តិ។ កុក្កុកតំ នាម អនាទិយទានំ វុច្ចតិ។ សន្និធិ នាម ទ្វេ សន្និធិយោ – ករណសន្និធិ វា និចយសន្និធិ វា។ និស្សគ្គិយំ នាម កយិរមានេ អរុណំ ឧដ្ឋហតិ [ឧទ្ទិយតិ (សី. ស្យា.)]។ ឥមេហិ ចតុវីសតិយា អាការេហិ អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។

កិន្តិ កថិនំ អត្ថតន្តិ? សត្តរសហិ អាការេហិ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។ អហតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អហតកប្បេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បិលោតិកាយ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បំសុកូលេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បាបណិកេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អនិមិត្តកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អបរិកថាកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អកុក្កុកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អសន្និធិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អនិស្សគ្គិយេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, កប្បកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, សង្ឃាដិយា អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, ឧត្តរាសង្គេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, អន្តរវាសកេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បញ្ចកេន វា អតិរេកបញ្ចកេន វា តទហេវ សញ្ឆិន្នេន សមណ្ឌលិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បុគ្គលស្ស អត្ថារា អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, សម្មា ចេ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, តំ ចេ សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ, ឯវម្បិ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។ ឥមេហិ សត្តរសហិ អាការេហិ អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។

សហ កថិនស្ស អត្ថារា កតិ ធម្មា ជាយន្តិ? សហ កថិនស្ស អត្ថារា បន្នរស ធម្មា ជាយន្តិ – អដ្ឋ មាតិកា, ទ្វេ បលិពោធា, បញ្ចានិសំសា។ សហ កថិនស្ស អត្ថារា ឥមេ បន្នរស ធម្មា ជាយន្តិ។

២. កថិនអនន្តរបច្ចយាទិ

៤០៤. បយោគស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ , បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ? បុព្ពករណស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ...បេ.... បច្ចុទ្ធា

រស្ស កតមេ ធម្មា… អធិដ្ឋានស្ស កតមេ ធម្មា… អត្ថារស្ស កតមេ ធម្មា… មាតិកានញ្ច បលិពោធានញ្ច កតមេ ធម្មា… វត្ថុស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ, សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ?

បុព្ពករណំ បយោគស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ បយោគោ បុព្ពករណស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បុព្ពករណំ បយោគស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បន្នរស ធម្មា សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បច្ចុទ្ធារោ បុព្ពករណស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ បុព្ពករណំ បច្ចុទ្ធារស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បច្ចុទ្ធារោ បុព្ពករណស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បន្នរស ធម្មា សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ធារស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ធារស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បន្នរស ធម្មា សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អត្ថារោ អធិដ្ឋានស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ អធិដ្ឋានំ អត្ថារស្ស បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អត្ថារោ អធិដ្ឋានស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បន្នរស ធម្មា សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ មាតិកា ច បលិពោធា ច អត្ថារស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ, ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ អត្ថារោ មាតិកានញ្ច បលិពោធានញ្ច បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ មាតិកា ច បលិពោធា ច អត្ថារស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បន្នរស ធម្មា សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អាសា ច អនាសា ច វត្ថុស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, សមនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, និស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ , ឧបនិស្សយបច្ចយេន បច្ចយោ។ វត្ថុ អាសានញ្ច អនាសានញ្ច បុរេជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ អាសា ច អនាសា ច វត្ថុស្ស បច្ឆាជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។ បន្នរស ធម្មា សហជាតបច្ចយេន បច្ចយោ។

៣. បុព្ពករណនិទានាទិវិភាគោ

៤០៥. បុព្ពករណំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ ? បច្ចុទ្ធារោ កឹនិទានោ, កឹសមុទយោ, កឹជាតិកោ, កឹបភវោ, កឹសម្ភារោ, កឹសមុដ្ឋានោ? អធិដ្ឋានំ កឹនិទានំ, កឹសមុទយំ, កឹជាតិកំ, កឹបភវំ, កឹសម្ភារំ, កឹសមុដ្ឋានំ? អត្ថារោ កឹនិទានោ, កឹសមុទយោ, កឹជាតិកោ, កឹបភវោ, កឹសម្ភារោ, កឹសមុដ្ឋានោ? មាតិកា ច បលិពោធា ច កឹនិទានា, កឹសមុទយា, កឹជាតិកា, កឹបភវា, កឹសម្ភារា កឹសមុដ្ឋានា? អាសា ច អនាសា ច កឹនិទានា, កឹសមុទយា, កឹជាតិកា, កឹបភវា, កឹសម្ភារា, កឹសមុដ្ឋានា?

បុព្ពករណំ បយោគនិទានំ, បយោគសមុទយំ, បយោគជាតិកំ, បយោគបភវំ, បយោគសម្ភារំ, បយោគសមុដ្ឋានំ។ បច្ចុទ្ធារោ បុព្ពករណនិទានោ, បុព្ពករណសមុទយោ, បុព្ពករណជាតិកោ, បុព្ពករណបភវោ, បុព្ពករណសម្ភារោ, បុព្ពករណសមុដ្ឋានោ។ អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ធារនិទានំ, បច្ចុទ្ធារសមុទយំ, បច្ចុទ្ធារជាតិកំ, បច្ចុទ្ធារបភវំ, បច្ចុទ្ធារសម្ភារំ, បច្ចុទ្ធារសមុដ្ឋានំ។ អត្ថារោ អធិដ្ឋាននិទានោ, អធិដ្ឋានសមុទយោ, អធិដ្ឋានជាតិកោ, អធិដ្ឋានបភវោ, អធិដ្ឋានសម្ភារោ, អធិដ្ឋានសមុដ្ឋានោ។ មាតិកា ច បលិពោធា ច អត្ថារនិទានា, អត្ថារសមុទយា, អត្ថារជាតិកា, អត្ថារបភវា, អត្ថារសម្ភារា, អត្ថារសមុដ្ឋានា។ អាសា ច អនាសា ច វត្ថុនិទានា, វត្ថុសមុទយា, វត្ថុជាតិកា, វត្ថុបភវា, វត្ថុសម្ភារា, វត្ថុសមុដ្ឋានា។

៤០៦. បយោគោ កឹនិទានោ, កឹសមុទយោ, កឹជាតិកោ, កឹបភវោ, កឹសម្ភារោ, កឹសមុដ្ឋានោ, បុព្ពករណំ… បេ.… បច្ចុទ្ធារោ… អធិដ្ឋានំ… អត្ថារោ… មាតិកា ច បលិពោធា ច… វត្ថុ… អាសា ច អនាសា ច កឹនិទានា, កឹសមុទយា, កឹជាតិកា, កឹបភវា, កឹសម្ភារា, កឹសមុដ្ឋានា?

បយោគោ ហេតុនិទានោ, ហេតុសមុទយោ, ហេតុជាតិកោ, ហេតុបភវោ, ហេតុសម្ភារោ, ហេតុសមុដ្ឋានោ។ បុព្ពករណំ…បេ.… បច្ចុទ្ធារោ… អធិដ្ឋានំ… អត្ថារោ … មាតិកា ច បលិពោធា ច… វត្ថុ… អាសា ច អនាសា ច ហេតុនិទានា, ហេតុសមុទយា, ហេតុជាតិកា, ហេតុបភវា, ហេតុសម្ភារា, ហេតុសមុដ្ឋានា។

៤០៧. បយោគោ កឹនិទានោ, កឹសមុទយោ, កឹជាតិកោ, កឹបភវោ, កឹសម្ភារោ, កឹសមុដ្ឋានោ? បុព្ពករណំ…បេ.… បច្ចុទ្ធារោ… អធិដ្ឋានំ… អត្ថារោ… មាតិកា ច បលិពោធា ច… វត្ថុ… អាសា ច អនាសា ច កឹនិទានា, កឹសមុទយា, កឹជាតិកា, កឹបភវា, កឹសម្ភារា, កឹសមុដ្ឋានា?

បយោគោ បច្ចយនិទានោ, បច្ចយសមុទយោ, បច្ចយជាតិកោ, បច្ចយបភវោ, បច្ចយសម្ភារោ, បច្ចយសមុដ្ឋានោ។ បុព្ពករណំ…បេ… បច្ចុទ្ធារោ… អធិដ្ឋានំ… អត្ថារោ… មាតិកា ច បលិពោធា ច… វត្ថុ… អាសា ច អនាសា ច បច្ចយនិទានា, បច្ចយសមុទយា, បច្ចយជាតិកា, បច្ចយបភវា, បច្ចយសម្ភារា, បច្ចយសមុដ្ឋានា។

៤០៨. បុព្ពករណំ កតិហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ? បុព្ពករណំ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ។ ធោវនេន, វិចារណេន, ឆេទនេន, ពន្ធនេន, សិព្ពនេន, រជនេន, កប្បករណេន – បុព្ពករណំ ឥមេហិ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ។

បច្ចុទ្ធារោ កតិហិ ធម្មេហិ សង្គហិតោ? បច្ចុទ្ធារោ តីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតោ – សង្ឃាដិយា, ឧត្តរាសង្គេន, អន្តរវាសកេន។

អធិដ្ឋានំ កតិហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ? អធិដ្ឋានំ តីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ – សង្ឃាដិយា, ឧត្តរាសង្គេន, អន្តរវាសកេន។

អត្ថារោ កតិហិ ធម្មេហិ សង្គហិតោ? អត្ថារោ ឯកេន ធម្មេន សង្គហិតោ – វចីភេទេន។

កថិនស្ស កតិ មូលានិ, កតិ វត្ថូនិ, កតិ ភូមិយោ? កថិនស្ស ឯកំ មូលំ – សង្ឃោ; តីណិ វត្ថូនិ – សង្ឃាដិ, ឧត្តរាសង្គោ, អន្តរវាសកោ, ឆ ភូមិយោ – ខោមំ, កប្បាសិកំ, កោសេយ្យំ, កម្ពលំ, សាណំ, ភង្គំ។

កថិនស្ស កោ អាទិ, កិំ មជ្ឈេ, កិំ បរិយោសានំ? កថិនស្ស បុព្ពករណំ អាទិ, ក្រិយា មជ្ឈេ, អត្ថារោ បរិយោសានំ។

៤០៩. កតិហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ? កតិហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ? អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ។ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ។ កតមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ? បុព្ពករណំ ន ជានាតិ, បច្ចុទ្ធារំ ន ជានាតិ, អធិដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អត្ថារំ ន ជានាតិ, មាតិកំ ន ជានាតិ, បលិពោធំ ន ជានាតិ, ឧទ្ធារំ ន ជានាតិ, អានិសំសំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ។ កតមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ? បុព្ពករណំ ជានាតិ, បច្ចុទ្ធារំ ជានាតិ, អធិដ្ឋានំ ជានាតិ, អត្ថារំ ជានាតិ, មាតិកំ ជានាតិ, បលិពោធំ ជានាតិ, ឧទ្ធារំ ជានាតិ, អានិសំសំ ជានាតិ – ឥមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្ពោ កថិនំ អត្ថរិតុំ។

៤១០. កតិនំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ? កតិនំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា រុហន្តិ? តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ។ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា រុហន្តិ។ កតមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ? និស្សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ, អនុមោទេន្តោ ន វាចំ ភិន្ទតិ, វាចំ ភិន្ទន្តោ ន បរំ វិញ្ញាបេតិ – ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ។ កតមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា រុហន្តិ? សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ, អនុមោទេន្តោ វាចំ ភិន្ទតិ, វាចំ ភិន្ទន្តោ បរំ វិញ្ញាបេតិ – ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កថិនត្ថារា រុហន្តិ។

៤១១. កតិ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ? កតិ កថិនត្ថារា រុហន្តិ? តយោ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ។ តយោ កថិនត្ថារា រុហន្តិ។ កតមេ តយោ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ? វត្ថុវិបន្នញ្ចេវ ហោតិ, កាលវិបន្នញ្ច, ករណវិបន្នញ្ច – ឥមេ តយោ កថិនត្ថារា ន រុហន្តិ។ កតមេ តយោ កថិនត្ថារា រុហន្តិ? វត្ថុសម្បន្នញ្ចេវ ហោតិ, កាលសម្បន្នញ្ច, ករណសម្បន្នញ្ច – ឥមេ តយោ កថិនត្ថារា រុហន្តិ។

៤. កថិនាទិជានិតព្ពវិភាគោ

៤១២. កថិនំ ជានិតព្ពំ, កថិនត្ថារោ ជានិតព្ពោ, កថិនស្ស អត្ថារមាសោ ជានិតព្ពោ, កថិនស្ស អត្ថារវិបត្តិ ជានិតព្ពា, កថិនស្ស អត្ថារសម្បត្តិ ជានិតព្ពា, និមិត្តកម្មំ ជានិតព្ពំ, បរិកថា ជានិតព្ពា, កុក្កុកតំ ជានិតព្ពំ, សន្និធិ ជានិតព្ពា, និស្សគ្គិយំ ជានិតព្ពំ។

កថិនំ ជានិតព្ពន្តិ តេសញ្ញេវ ធម្មានំ សង្គហោ សមវាយោ នាមំ នាមកម្មំ នាមធេយ្យំ និរុត្តិ ព្យញ្ជនំ អភិលាបោ យទិទំ កថិនន្តិ។

កថិនស្ស អត្ថារមាសោ ជានិតព្វោតិ វស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសោ ជានិតព្វោ។

កថិនស្ស អត្ថារវិបត្តិ ជានិតព្វាតិ ចតុវីសតិយា អាការេហិ កថិនស្ស អត្ថារវិបត្តិ ជានិតព្វា។

កថិនស្ស អត្ថារសម្បត្តិ ជានិតព្វាតិ សត្តរសហិ អាការេហិ កថិនស្ស អត្ថារសម្បត្តិ ជានិតព្វា។

និមិត្តកម្មំ ជានិតព្វន្តិ និមិត្តំ ករោតិ ឥមិនា ទុស្សេន កថិនំ អត្ថរិស្សាមីតិ។

បរិកថា ជានិតព្វាតិ បរិកថំ ករោតិ ឥមាយ បរិកថាយ កថិនទុស្សំ និព្ពត្តេស្សាមីតិ។

កុក្កុកតំ ជានិតព្វន្តិ អនាទិយទានំ ជានិតព្វំ។

សន្និធិ ជានិតព្វាតិ ទ្វេ សន្និធិយោ ជានិតព្វា – ករណសន្និធិ វា និចយសន្និធិ វា។

និស្សគ្គិយំ ជានិតព្វន្តិ ករិយមានេ អរុណំ ឧដ្ឋហតិ។

កថិនត្ថារោ ជានិតព្វោតិ សចេ សង្ឃស្ស កថិនទុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, សង្ឃេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ, អត្ថារកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ, អនុមោទកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ។

៤១៣. សង្ឃេន ញត្តិទុតិយេន កម្មេន កថិនត្ថារកស្ស ភិក្ខុនោ ទាតព្វំ, តេន កថិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា តទហេវ ធោវិត្វា វិមជ្ជិត្វា វិចារេត្វា ឆិន្ទិត្វា សិព្វេត្វា រជិត្វា កប្បំ កត្វា កថិនំ អត្ថរិតព្វំ។ សចេ សង្ឃាដិយា កថិនំ អត្ថរិតុកាមោ ហោតិ, បោរាណិកា សង្ឃាដិ បច្ចុទ្ធរិតព្វា , នវា សង្ឃាដិ អធិដ្ឋាតព្វា។ ឥមាយ សង្ឃាដិយា កថិនំ អត្ថរាមីតិ វាចា ភិន្ទិតព្វា។ សចេ ឧត្តរាសង្គេន កថិនំ អត្ថរិតុកាមោ ហោតិ, បោរាណកោ ឧត្តរាសង្គោ បច្ចុទ្ធរិតព្វោ, នវោ ឧត្តរាសង្គោ អធិដ្ឋាតព្វោ។ ឥមិនា ឧត្តរាសង្គេន កថិនំ អត្ថរាមីតិ វាចា ភិន្ទិតព្វា។ សចេ អន្តរវាសកេន កថិនំ អត្ថរិតុកាមោ ហោតិ, បោរាណកោ អន្តរវាសកោ បច្ចុទ្ធរិតព្វោ, នវោ អន្តរវាសកោ អធិដ្ឋាតព្វោ។ ឥមិនា អន្តរវាសកេន កថិនំ អត្ថរាមីតិ វាចា ភិន្ទិតព្វា។ តេន កថិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ – ‘‘អត្ថតំ, ភន្តេ, សង្ឃស្ស កថិនំ, ធម្មិកោ កថិនត្ថារោ, អនុមោទថា’’តិ។ តេហិ អនុមោទកេហិ ភិក្ខូហិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ – ‘‘អត្ថតំ, អាវុសោ, សង្ឃស្ស កថិនំ, ធម្មិកោ កថិនត្ថារោ, អនុមោទាមា’’តិ។ តេន កថិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា សម្ពហុលេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយា – ‘‘អត្ថតំ, ភន្តេ, សង្ឃស្ស កថិនំ, ធម្មិកោ កថិនត្ថារោ, អនុមោទថា’’តិ។ តេហិ អនុមោទកេហិ ភិក្ខូហិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ – ‘‘អត្ថតំ, អាវុសោ, សង្ឃស្ស កថិនំ, ធម្មិកោ កថិនត្ថារោ អនុមោទាមា’’តិ។ តេន កថិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ – ‘‘អត្ថតំ, អាវុសោ, សង្ឃស្ស កថិនំ, ធម្មិកោ កថិនត្ថារោ, អនុមោទាហី’’តិ។ តេន អនុមោទកេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ – ‘‘អត្ថតំ, អាវុសោ, សង្ឃស្ស កថិនំ, ធម្មិកោ កថិនត្ថារោ, អនុមោទាមី’’តិ។

៥. បុគ្គលស្សេវកថិនត្ថារោ

៤១៤. សង្ឃោ កថិនំ អត្ថរតិ, គណោ កថិនំ អត្ថរតិ, បុគ្គលោ កថិនំ អត្ថរតីតិ។ ន សង្ឃោ កថិនំ អត្ថរតិ, ន គណោ កថិនំ អត្ថរតិ, បុគ្គលោ កថិនំ អត្ថរតីតិ។ ហញ្ចិ ន សង្ឃោ កថិនំ អត្ថរតិ, ន គណោ កថិនំ អត្ថរតិ, បុគ្គលោ កថិនំ អត្ថរតិ។ សង្ឃស្ស អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, គណស្ស អនត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បុគ្គលស្ស អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ។ សង្ឃោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ គណោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ បុគ្គលោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតីតិ ន សង្ឃោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ, ន គណោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ, បុគ្គលោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតីតិ។ ហញ្ចិ ន សង្ឃោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ, ន គណោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ, បុគ្គលោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ។ សង្ឃស្ស អនុទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ, គណស្ស អនុទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ, បុគ្គលស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ។ សង្ឃស្ស សាមគ្គិយា គណស្ស សាមគ្គិយា បុគ្គលស្ស ឧទ្ទេសា សង្ឃស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ, គណស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ, បុគ្គលស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ។ ឯវមេវ ន សង្ឃោ កថិនំ អត្ថរតិ, ន គណោ កថិនំ អត្ថរតិ, បុគ្គលោ កថិនំ អត្ថរតិ។ សង្ឃស្ស អនុមោទនាយ គណស្ស អនុមោទនាយ បុគ្គលស្ស អត្ថារា សង្ឃស្ស អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, គណស្ស អត្ថតំ ហោតិ កថិនំ, បុគ្គលស្ស អត្ថតំ ហោតិ កថិនន្តិ។

៦. បលិពោធបញ្ហាព្យាករណំ

៤១៥. បក្កមនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

បក្កមនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, ចីវរបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ;
តស្ស សហ ពហិសីមគមនា, អាវាសបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ។

និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, អាវាសបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ;
ចីវរេ និដ្ឋិតេ ចីវរបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ។

សន្និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

សន្និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, ទ្វេ បលិពោធា អបុព្ពំ អចរិមំ ឆិជ្ជន្តិ។

នាសនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

នាសនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, អាវាសបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ;
ចីវរេ នដ្ឋេ ចីវរបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ។

សវនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

សវនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, ចីវរបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ;
តស្ស សហ សវនេន, អាវាសបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ។

អាសាវច្ឆេទិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

អាសាវច្ឆេទិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, អាវាសបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ;
ចីវរាសាយ ឧបច្ឆិន្នាយ ចីវរបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ។

សីមាតិក្កមនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

សីមាតិក្កមនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, ចីវរបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ;
តស្ស ពហិសីមេ [ពហិសីមគតស្ស (សី. ស្យា.)] អាវាសបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ។

សហុព្ភារោ កឋិនុទ្ធារោ [សឧព្ភារោ (ក.)], វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;

ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ, កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ។

សហុព្ភារេ កឋិនុទ្ធារេ, វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា;
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ, ទ្វេ បលិពោធា អបុព្ពំ អចរិមំ ឆិជ្ជន្តីតិ។

៤១៦. កតិ កឋិនុទ្ធារា សង្ឃាធីនា? កតិ កឋិនុទ្ធារា បុគ្គលាធីនា? កតិ កឋិនុទ្ធារា នេវ សង្ឃាធីនា ន បុគ្គលាធីនា? ឯកោ កឋិនុទ្ធារោ សង្ឃាធីនោ – អន្តរុព្ភារោ។ ចត្តារោ កឋិនុទ្ធារា បុគ្គលាធីនា – បក្កមនន្តិកោ, និដ្ឋានន្តិកោ, សន្និដ្ឋានន្តិកោ, សីមាតិក្កមនន្តិកោ ។ ចត្តារោ កឋិនុទ្ធារា នេវ សង្ឃាធីនា ន បុគ្គលាធីនា – នាសនន្តិកោ, សវនន្តិកោ, អាសាវច្ឆេទិកោ, សហុព្ភារោ។ កតិ កឋិនុទ្ធារា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ? កតិ កឋិនុទ្ធារា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ? កតិ កឋិនុទ្ធារា សិយា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ សិយា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ? ទ្វេ កឋិនុទ្ធារា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ – អន្តរុព្ភារោ, សហុព្ភារោ។ តយោ កឋិនុទ្ធារា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ – បក្កមនន្តិកោ, សវនន្តិកោ, សីមាតិក្កមនន្តិកោ។ ចត្តារោ កឋិនុទ្ធារា សិយា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ សិយា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយ្យន្តិ – និដ្ឋានន្តិកោ, សន្និដ្ឋានន្តិកោ, នាសនន្តិកោ, អាសាវច្ឆេទិកោ។

កតិ កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា? កតិ កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា នានានិរោធា? ទ្វេ កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា – អន្តរុព្ភារោ, សហុព្ភារោ។ អវសេសា កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា នានានិរោធាតិ។

កឋិនភេទោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

កស្ស កិន្តិ បន្នរស, ធម្មា និទានហេតុ ច;
បច្ចយសង្គហមូលា, អាទិ ច អត្ថារបុគ្គលា [អដ្ឋបុគ្គលា (សី.)]។

តិណ្ណំ [ភេទតោ តិណ្ណំ (ក.)] តយោ ជានិតព្ពំ, អត្ថារំ ឧទ្ទេសេន ច;
បលិពោធាធិនា, សីមាយ ឧប្បាទនិរោធេន ចាតិ [ឥតោ បរំ “បរិវារំ និដ្ឋិតំ” ឥតិបាឋោ កេសុចិ បោត្ថកេសុ ទិស្សតិ]។

ឧបាលិបញ្ចកំ

១. អនិស្សិតវគ្គោ

៤១៧. តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។ អថ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ព”ន្តិ?

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ [បរិ. ៣២៥] កតមេហិ បញ្ចហិ? ឧបោសថំ ន ជានាតិ, ឧបោសថកម្មំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឧបោសថំ ជានាតិ, ឧបោសថកម្មំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បវារណំ ន ជានាតិ, បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បវារណំ ជានាតិ , បវារណាកម្មំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខំ ជានាតិ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្ព”ំ។

៤១៨. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ, ន និស្សយោ ទាតព្ពោ, ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ”តិ?

[មហាវ. ៨៤] “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ, ន និស្សយោ ទាតព្ពោ, ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសីំ វា សទ្ធិវិហារិំ វា គិលានំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា, អនភិរតំ វូបកាសេតុំ វា វូបកាសាបេតុំ វា, ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ [ឥមស្មិំ ឋានេ សព្ពត្ថ “វិនោទេតុំ វា វិនោទាបេតុំ វា”តិ បាឋោ ទិស្សតិ, វិមតិវិនោទនីដីកាយ មហាវគ្គវណ្ណនា ឱលោកេតព្ពា], អភិធម្មេ វិនេតុំ, អភិវិនយេ វិនេតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ, ន និស្សយោ ទាតព្ពោ, ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ, និស្សយោ ទាតព្ពោ, សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសីំ វា សទ្ធិវិហារិំ វា គិលានំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា, អនភិរតំ វូបកាសេតុំ វា វូបកាសាបេតុំ វា, ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ, អភិធម្មេ វិនេតុំ, អភិវិនយេ វិនេតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ, និស្សយោ ទាតព្ពោ, សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ, ន និស្សយោ ទាតព្ពោ, ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ? ន បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសីំ វា សទ្ធិវិហារិំ វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ, អាទិព្រហ្មចារិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ, អធិសីលេ វិនេតុំ, អធិចិត្តេ វិនេតុំ,

អធិបញ្ញាយ វិនេតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្ពំ, ន និស្សយោ ទាតព្ពោ, ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ, និស្សយោ ទាតព្ពោ, សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ, អាទិព្រហ្មចារិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ, អធិសីលេ វិនេតុំ, អធិចិត្តេ វិនេតុំ, អធិបញ្ញាយ វិនេតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្ពំ, និស្សយោ ទាតព្ពោ, សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្ពោ”តិ។

៤១៩. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ព”ន្តិ?

បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ, អជ្ឈាចារេ អាចារវិបន្នោ ហោតិ, អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ , មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កាយិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ , វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កាយិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កាយិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្បាទេតិ, និស្សយំ ទេតិ, សាមណេរំ ឧបដ្ឋាបេតិ, ភិក្ខុនោវាទកសម្មុតឹ សាទិយតិ, សម្មតោបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, អញ្ញំ វា តាទិសិកំ, តតោ វា បាបិដ្ឋតរំ, កម្មំ គរហតិ, កម្មិកេ គរហតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្ព”ន្តិ។

អនិស្សិតវគ្គោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

ឧបោសថំ បវារណំ, អាបត្តិ ច គិលានកំ;
អភិសមាចារលជ្ជី ច, អធិសីលេ ទវេន ច។

អនាចារំ ឧបឃាតិ, មិច្ឆា អាបត្តិមេវ ច;
យាយាបត្តិយា ពុទ្ធស្ស, បឋមោ វគ្គសង្គហោតិ។

២. នប្បដិប្បស្សម្ភនវគ្គោ

៤២០. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ព”ន្តិ?

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ? អាបត្តឹ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្បាទេតិ, និស្សយំ ទេតិ, សាមណេរំ ឧបដ្ឋាបេតិ, ភិក្ខុនោវាទកសម្មុតឹ សាទិយតិ, សម្មតោបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។

[ចូឡវ. ៨-៩, ១៨, ៣០-៣១, ៤៣, ៥៣, ៦២, ៧២] “អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ, អញ្ញំ វា តាទិសិកំ, តតោ វា បាបិដ្ឋតរំ, កម្មំ គរហតិ, កម្មិកេ គរហតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ, មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ, អាជីវវិបន្នោ ច – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, ឱមទ្ទការកោ ច ហោតិ, វត្តេសុ សិក្ខាយ ច ន បរិបូរការី – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ នប្បដិប្បស្សម្ភេតព្ព”ន្តិ។

៤២១. “សង្គាមាវចរេន, ភន្តេ, ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្ពោ”តិ?

[បរិ. ៣៦៥] “សង្គាមាវចរេន, ឧបាលិ, ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្ពោ។ កតមេ បញ្ច? សង្គាមាវចរេន, ឧបាលិ, ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន នីចចិត្តេន សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្ពោ, រជោហរណសមេន ចិត្តេន, អាសនកុសលេន ភវិតព្ពំ និសជ្ជកុសលេន, ថេរេ ភិក្ខូ អនុបខជ្ជន្តេន, នវេ ភិក្ខូ អាសនេន អប្បដិពាហន្តេន យថាបតិរូបេ អាសនេ និសីទិតព្ពំ, អនានាកថិកេន ភវិតព្ពំ អតិរច្ឆានកថិកេន, សាមំ វា ធម្មោ ភាសិតព្ពោ, បរោ វា អជ្ឈេសិតព្ពោ, អរិយោ វា តុណ្ហីភាវោ នាតិមញ្ញិតព្ពោ, សចេ, ឧបាលិ, សង្ឃោ សមគ្គករណីយានិ កម្មានិ ករោតិ តត្រ ចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុនោ នក្ខមតិ, អបិ ទិដ្ឋាវិកម្មំ កត្វា ញាបេតព្ពា សាមគ្គី។ តំ កិស្សហេតុ? មាហំ សង្ឃេន នានត្តោ អស្សន្តិ។ សង្គាមាវចរេនុបាលិ , ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្ពោ”តិ។

៤២២. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ចា”តិ?

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឧស្សិតមន្តី ច ហោតិ, និស្សិតជប្បី ច, ន ច ភាសានុសន្ធិកុសលោ ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ

ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឧស្សិតមន្តី ច ហោតិ, ន និស្សិតជប្បី ច, ភាសានុសន្ធិកុសលោ ច ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឧស្សាទេតា ច ហោតិ, អបសាទេតា ច, អធម្មំ គណ្ហាតិ, ធម្មំ បដិពាហតិ, សម្ផញ្ច ពហុំ ភាសតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឧស្សាទេតា ច ហោតិ, ន អបសាទេតា ច, ធម្មំ គណ្ហាតិ, អធម្មំ បដិពាហតិ, សម្ផញ្ច ន ពហុំ ភាសតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បសយ្ហបវត្តា ហោតិ, អនោកាសកម្មំ ការេត្វា បវត្តា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ, ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនអកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនអមនាបោ ច ពហុជនអរុចិតោ ច។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន បសយ្ហបវត្តា ហោតិ, ឱកាសកម្មំ ការេត្វា បវត្តា ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ, យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ចា”តិ។

៤២៣. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អានិសំសា វិនយបរិយត្តិយា”តិ?

“បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អានិសំសា វិនយបរិយត្តិយា។ កតមេ បញ្ច? អត្តនោ សីលក្ខន្ធោ សុគុត្តោ ហោតិ សុរក្ខិតោ, កុក្កុច្ចបកតានំ បដិសរណំ ហោតិ, វិសារទោ សង្ឃមជ្ឈេ វោហរតិ, បច្ចត្ថិកេ សហធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ហាតិ, សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចានិសំសា វិនយបរិយត្តិយា”។

នប្បដិប្បស្សម្ភនវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាបន្នោ យាយវណ្ណញ្ច, អលជ្ជី សង្គាមេន ច;
ឧស្សិតា ឧស្សាទេតា ច, បសយ្ហ បរិយត្តិយាតិ។

បឋមយមកបណ្ណត្តិ។

៣. វោហារវគ្គោ

៤២៤. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ព”ន្តិ?

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ន ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ជានាតិ , អធិករណសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បសយ្ហបវត្តា ហោតិ, អនោកាសកម្មំ ការេត្វា បវត្តា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ, ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន បសយ្ហបវត្តា ហោតិ, ឱកាសកម្មំ ការេត្វា បវត្តា ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ, យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តានាបត្តិំ ន ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សប្បដិកម្មំ អប្បដិកម្មំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សប្បដិកម្មំ អប្បដិកម្មំ អាបត្តិំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កម្មំ ន ជានាតិ, កម្មស្ស ករណំ ន ជានាតិ, កម្មស្ស វត្ថុំ ន ជានាតិ, កម្មស្ស វត្តំ ន ជានាតិ, កម្មស្ស វូបសមំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ , អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កម្មំ ជានាតិ, កម្មស្ស ករណំ ជានាតិ, កម្មស្ស វត្ថុំ ជានាតិ, កម្មស្ស វត្តំ ជានាតិ, កម្មស្ស វូបសមំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ ន ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ន ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ន ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អលជ្ជី ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, លជ្ជី ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ភយាគតិំ គច្ឆតិ, អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, ន

មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ញត្តឹ ន ជានាតិ, ញត្តិយា ករណំ ន ជានាតិ, ញត្តិយា អនុស្សាវនំ ន ជានាតិ, ញត្តិយា សមថំ ន ជានាតិ, ញត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ , បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ញត្តឹ ជានាតិ, ញត្តិយា ករណំ ជានាតិ, ញត្តិយា អនុស្សាវនំ ជានាតិ, ញត្តិយា សមថំ ជានាតិ, ញត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សុត្តំ ន ជានាតិ, សុត្តានុលោមំ ន ជានាតិ, វិនយំ ន ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ, ន ច ឋានាឋានកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សុត្តំ ជានាតិ, សុត្តានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ជានាតិ, ឋានាឋានកុសលោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ធម្មំ ន ជានាតិ, ធម្មានុលោមំ ន ជានាតិ, វិនយំ ន ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ, ន ច បុព្ពាបរកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្ពំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ធម្មំ ជានាតិ, ធម្មានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ជានាតិ, បុព្ពាបរកុសលោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្ព”ន្តិ។

វោហារវគ្គោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាបត្តិ អធិករណំ, បសយ្ហាបត្តិ ជាននា;
កម្មំ វត្ថុំ អលជ្ជី ច, អកុសលោ ច ញត្តិយា;
សុត្តំ ន ជានាតិ ធម្មំ, តតិយោ វគ្គសង្គហោតិ។

៤. ទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គោ

៤២៥. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។ កតមេ បញ្ច? អនាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, អទេសនាគាមិនិយា អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ទេសិតាយ អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ចតូហិ បញ្ចហិ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, មនោ មានសេន ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។

“បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, ធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។ កតមេ បញ្ច? អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ទេសនាគាមិនិយា អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, អទេសិតាយ អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ន ចតូហិ បញ្ចហិ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ន មនោ មានសេន ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។

“អបរេបិ , ឧបាលិ, បញ្ច អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។ កតមេ បញ្ច? នានាសំវាសកស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, នានាសីមាយ ឋិតស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, អបកតត្តស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ចតូហិ បញ្ចហិ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, មនោ មានសេន ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។

“បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, ធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា។ កតមេ បញ្ច? សមានសំវាសកស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, សមានសីមាយ ឋិតស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, បកតត្តស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ន ចតូហិ បញ្ចហិ ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ, ន មនោ មានសេន ទិដ្ឋឹ អាវិ ករោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មាតិ។

៤២៦. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អធម្មិកា បដិគ្គហា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អធម្មិកា បដិគ្គហា។ កតមេ បញ្ច? កាយេន ទិយ្យមានំ កាយេន អប្បដិគ្គហិតំ, កាយេន ទិយ្យមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន អប្បដិគ្គហិតំ, កាយប្បដិពទ្ធេន ទិយ្យមានំ កាយេន អប្បដិគ្គហិតំ, កាយប្បដិពទ្ធេន ទិយ្យមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន អប្បដិគ្គហិតំ, និស្សគ្គិយេន ទិយ្យមានំ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធេន វា អប្បដិគ្គហិតំ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អធម្មិកា បដិគ្គហា។

“បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, ធម្មិកា បដិគ្គហា។ កតមេ បញ្ច? កាយេន ទិយ្យមានំ កាយេន បដិគ្គហិតំ, កាយេន ទិយ្យមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន បដិគ្គហិតំ, កាយប្បដិពទ្ធេន ទិយ្យមានំ កាយេន បដិគ្គហិតំ, កាយប្បដិពទ្ធេន ទិយ្យមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន បដិគ្គហិតំ, និស្សគ្គិយេន ទិយ្យមានំ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធេន វា បដិគ្គហិតំ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ធម្មិកា បដិគ្គហា”តិ។

៤២៧. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អនតិរិត្តា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អនតិរិត្តា។ កតមេ បញ្ច? [បាចិ. ២៣៩] អកប្បិយកតំ ហោតិ, អប្បដិគ្គហិតកតំ ហោតិ អនុច្ចារិតកតំ ហោតិ, អហត្ថបាសេ កតំ ហោតិ, អលមេតំ សព្ពន្តិ អវុត្តំ ហោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អនតិរិត្តា។

“បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អតិរិត្តា។ កតមេ បញ្ច? [បាចិ. ២៣៩] កប្បិយកតំ ហោតិ, បដិគ្គហិតកតំ ហោតិ, ឧច្ចារិតកតំ ហោតិ, ហត្ថបាសេ កតំ ហោតិ, អលមេតំ សព្ពន្តិ វុត្តំ ហោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អតិរិត្តា”តិ។

៤២៨. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អាការេហិ បវារណា បញ្ញាយតី”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អាការេហិ បវារណា បញ្ញាយតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? [បាចិ. ២៣៩] អសនំ បញ្ញាយតិ, ភោជនំ បញ្ញាយតិ, ហត្ថបាសេ ឋិតោ អភិហរតិ, បដិក្ខេបោ បញ្ញាយតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហាការេហិ បវារណា បញ្ញាយតី”តិ។

៤២៩. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា។ កតមេ បញ្ច? ភិក្ខុ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ, បារាជិកេន ចោទិយមានោ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ, តំ សង្ឃោ សង្ឃាទិសេសេន ការេតិ, អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ, បារាជិកេន ចោទិយមានោ បាចិត្តិយំ...បេ.... បាដិទេសនីយំ... ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ, តំ សង្ឃោ ទុក្កដេន ការេតិ, អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ...បេ.... បាចិត្តិយំ... បាដិទេសនីយំ... ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ។ ទុក្កដេន ចោទិយមានោ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ, តំ សង្ឃោ បារាជិកេន ការេតិ, អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ។ ភិក្ខុ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ, ទុក្កដេន ចោទិយមានោ សង្ឃាទិសេសំ...បេ.... បាចិត្តិយំ... បាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ, តំ សង្ឃោ បាដិទេសនីយេន ការេតិ – អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ។ ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា។

“បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា។ កតមេ បញ្ច? ភិក្ខុ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ, បារាជិកេន ចោទិយមានោ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ, តំ សង្ឃោ បារាជិកេន ការេតិ, ធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ...បេ.... បាចិត្តិយំ... បាដិទេសនីយំ... ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ, ទុក្កដេន ចោទិយមានោ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ , តំ សង្ឃោ ទុក្កដេន ការេតិ, ធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ។ ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា”តិ។

៤៣០. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុ”ន្តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ, នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? លជ្ជី ច ហោតិ, បណ្ឌិតោ ច, បកតត្តោ ច, វុដ្ឋានាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ, នោ ចាវនាធិប្បាយោ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុ”ន្តិ។

៤៣១. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆិតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆិតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ ន ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ន ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ន ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆិតព្ពោ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ សាកច្ឆិតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ សាកច្ឆិតព្ពោ”តិ។

៤៣២. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, បញ្ហាបុច្ឆា”តិ? “បញ្ចិមា, ឧបាលិ, បញ្ហាបុច្ឆា។ កតមា បញ្ច? មន្ទត្តា មោមូហត្តា បញ្ហំ បុច្ឆតិ, បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, បរិភវា បញ្ហំ បុច្ឆតិ , អញ្ញាតុកាមោ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, សចេ មេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សម្មទេវ ព្យាករិស្សតិ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សម្មទេវ ព្យាករិស្សតិ អហមស្ស សម្មទេវ ព្យាករិស្សាមីតិ បញ្ហំ បុច្ឆតិ – ឥមា ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច បញ្ហាបុច្ឆា”តិ។

៤៣៣. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អញ្ញព្យាករណា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អញ្ញព្យាករណា។ កតមេ បញ្ច? មន្ទត្តា មោមូហត្តា អញ្ញំ ព្យាករោតិ, បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អញ្ញំ ព្យាករោតិ, ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អញ្ញំ ព្យាករោតិ , អធិមានេន អញ្ញំ ព្យាករោតិ, ភូតំ អញ្ញំ ព្យាករោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អញ្ញព្យាករណា”តិ។

៤៣៤. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, វិសុទ្ធិយោ”តិ? “បញ្ចិមា, ឧបាលិ, វិសុទ្ធិយោ។ កតមា បញ្ច? និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ, និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ អយំ ទុតិយា វិសុទ្ធិ, និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ អយំ តតិយា វិសុទ្ធិ, និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្ពំ អយំ ចតុត្ថា វិសុទ្ធិ, វិត្ថារេនេវ បញ្ចមី – ឥមា ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច វិសុទ្ធិយោ”តិ។

៤៣៥. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, ភោជនា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, ភោជនា ។ កតមេ បញ្ច? ឱទនោ, កុម្មាសោ, សត្តុ, មច្ឆោ, មំសំ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ភោជនា”តិ។

ទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ទិដ្ឋាវិកម្មា អបរេ, បដិគ្គហានតិរិត្តា;
បវារណា បដិញ្ញាតំ, ឱកាសំ សាកច្ឆេន ច;
បញ្ហំ អញ្ញព្យាករណា, វិសុទ្ធិ ចាបិ ភោជនាតិ។

៥. អត្តាទានវគ្គោ

៤៣៦. [ចូឡវ. ៣៩៩; អ. និ. ១០.៤៤] “ចោទកេន, ភន្តេ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ”តិ? “ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ។ កតមេ បញ្ច? ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ នុ ខោម្ហិ, បរិសុទ្ធេនម្ហិ កាយសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន, សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោ”តិ។ នោ ចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ, បរិសុទ្ធេន កាយសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ – ‘ឥង្ឃ, តាវ អាយស្មា កាយិកំ សិក្ខស្សូ’តិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។

“បុន ចបរំ, ឧបាលិ, ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ នុ ខោម្ហិ, បរិសុទ្ធេនម្ហិ វចីសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន, សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោ’តិ។ នោ ចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ, បរិសុទ្ធេន វចីសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ – ‘ឥង្ឃ, តាវ អាយស្មា វាចសិកំ សិក្ខស្សូ’តិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។

“បុន ចបរំ, ឧបាលិ, ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘មេត្តំ នុ ខោ មេ ចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋិតំ សព្រហ្មចារីសុ អនាឃាតំ, សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោ’តិ។ នោ ចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុនោ មេត្តំ ចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្រហ្មចារីសុ អនាឃាតំ, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ – ‘ឥង្ឃ, តាវ អាយស្មា សព្រហ្មចារីសុ មេត្តំ ចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេហី’តិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។

“បុន ចបរំ, ឧបាលិ, ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘ពហុស្សុតោ នុ ខោម្ហិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ, យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ, តថារូបា មេ ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធាតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា, សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោ’តិ។ នោ ចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ, យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ, តថារូបស្ស ធម្មា ន ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធាតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា, តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ – ‘ឥង្ឃ, តាវ អាយស្មា អាគមំ បរិយាបុណស្សូ’តិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។

“បុន ចបរំ, ឧបាលិ, ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘ឧភយានិ ខោ មេ បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ, សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោ’តិ។ នោ ចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុនោ ឧភយានិ បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ, ‘ឥទំ បនាវុសោ កត្ថ វុត្តំ ភគវតា’តិ ឥតិ បុដ្ឋោ ន សម្បាយតិ [ន សម្បាទយតិ (ក.), ន សម្បាទេតិ (ស្យា.)], តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ – ‘ឥង្ឃ, តាវ អាយស្មា វិនយំ បរិយាបុណស្សូ’តិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ។ ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ”តិ។

៤៣៧. “ចោទកេន, ភន្តេ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ”តិ? “ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ។ កតមេ បញ្ច? កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន , ភូតេន វក្ខាមិ នោ អភូតេន, សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន, អត្ថសំហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសំហិតេន, មេត្តាចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ – ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ”តិ។

៤៣៨. [ចូឡវ. ៤០០] “ចោទកេន, ភន្តេ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិ ករិត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ”តិ? “ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិ ករិត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ។ កតមេ បញ្ច? ការុញ្ញតា, ហិតេសិតា, អនុកម្បតា, អាបត្តិវុដ្ឋានតា, វិនយបុរេក្ខារតា – ចោទកេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិ ករិត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ”តិ។

៤៣៩. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុ”ន្តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ , អបរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ, អបរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, ន បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ។

“បញ្ចហុបាលិ , អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ, បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ, បរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ, បណ្ឌិតោ ហោតិ ព្យត្តោ បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុ”ន្តិ។

៤៤០. [ចូឡវ. ៣៩៨] “អត្តាទានំ អាទាតុកាមេន, ភន្តេ, ភិក្ខុនា កតិហង្គេហិ សមន្នាគតំ អត្តាទានំ អាទាតព្ព”ន្តិ? “អត្តាទានំ អាទាតុកាមេនុបាលិ, ភិក្ខុនា បញ្ចង្គសមន្នាគតំ [បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ (សី. ស្យា.)] អត្តាទានំ អាទាតព្ពំ។ កតមេ បញ្ច [កតមេហិ បញ្ចហិ (ស្យា.)]? អត្តាទានំ អាទាតុកាមេន, ឧបាលិ, ភិក្ខុនា ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុកាមោ, កាលោ នុ ខោ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុំ ឧទាហុ នោ’តិ។ សចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘អកាលោ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុំ នោ កាលោ’តិ, ន តំ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ អាទាតព្ពំ។

“សចេ បនុបាលិ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘កាលោ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុំ នោ អកាលោ’តិ, តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុកាមោ ភូតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តាទានំ ឧទាហុ នោ’តិ។ សចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘អភូតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ ភូត’ន្តិ, ន តំ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ អាទាតព្ពំ។

“សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘ភូតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ អភូត’ន្តិ, តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុកាមោ, អត្ថសំហិតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តាទានំ ឧទាហុ នោ’តិ។ សចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ –’ អនត្ថសំហិតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ អត្ថសំហិត’ន្តិ, ន តំ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ អាទាតព្ពំ។

“សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘អត្ថសំហិតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ អនត្ថសំហិត’ន្តិ, តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘ឥមំ ខោ អហំ អត្តាទានំ អាទិយមានោ លភិស្សាមិ សន្ទិដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខេ ឧទាហុ នោ’តិ។ សចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘ឥមំ ខោ អហំ អត្តាទានំ អាទិយមានោ ន លភិស្សាមិ សន្ទិដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខេ’តិ, ន តំ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ អាទាតព្ពំ។

“សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘ឥទំ ខោ អហំ អត្តាទានំ អាទិយមានោ លភិស្សាមិ សន្ទិដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខេ’តិ, តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ – ‘ឥមំ ខោ មេ អត្តាទានំ អាទិយតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ ឧទាហុ នោ’តិ។ សចេ, ឧបាលិ, ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘ឥមំ ខោ មេ អត្តាទានំ អាទិយតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណ’ន្តិ, ន តំ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ អាទាតព្ពំ។

“សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ – ‘ឥមំ ខោ មេ អត្តាទានំ អាទិយតោ ន ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណ’ន្តិ, តំ អាទាតព្ពំ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ។ ឯវំ បញ្ចង្គសមន្នាគតំ ខោ, ឧបាលិ, អត្តាទានំ អាទិន្នំ បច្ឆាបិ អវិប្បដិសារករំ ភវិស្សតី”តិ។

៤៤១. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតី”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សីលវា ហោតិ, បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី, សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ; ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ; យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធាតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា, ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ; វិនយេ ខោ បន ឋិតោ ហោតិ អសំហីរោ; បដិពលោ ហោតិ ឧភោ អត្ថបច្ចត្ថិកេ អស្សាសេតុំ សញ្ញាបេតុំ និជ្ឈាបេតុំ បេក្ខេតុំ បសាទេតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតិ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ, បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ, បរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ, បណ្ឌិតោ ហោតិ ព្យត្តោ, បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតិ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ជានាតិ , បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតី”តិ។

៤៤២. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សុត្តំ ន ជានាតិ, សុត្តានុលោមំ ន ជានាតិ, វិនយំ ន ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ, ន ច ឋានាឋានកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សុត្តំ ជានាតិ, សុត្តានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ជានាតិ, ឋានាឋានកុសលោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ធម្មំ ន ជានាតិ, ធម្មានុលោមំ ន ជានាតិ, វិនយំ ន ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ, ន ច បុព្ពាបរកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ធម្មំ ជានាតិ, ធម្មានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ជានាតិ, បុព្ពាបរកុសលោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ ន ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ន ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ន ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តិំ ន ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តិំ ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ន ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្ពំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្ពោ”តិ។

អត្តាទានវគ្គោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

បរិសុទ្ធញ្ច កាលេន, ការុញ្ញំ ឱកាសេន ច;
អត្តាទានំ អធិករណំ, អបរេហិបិ វត្ថុញ្ច;
សុត្តំ ធម្មំ បុន វត្ថុញ្ច, អាបត្តិ អធិករណេន ចាតិ។

៦. ធុតង្គវគ្គោ

៤៤៣. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អារញ្ញិកា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អារញ្ញិកា [អ. និ. ៥.១៨១; បរិ. ៣២៥]។ កតមេ បញ្ច? មន្ទត្តា មោមូហត្តា អារញ្ញិកោ ហោតិ, បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អារញ្ញិកោ ហោតិ, ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អារញ្ញិកោ ហោតិ, វណ្ណិតំ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ អារញ្ញិកោ ហោតិ, អបិ ច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ – សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតញ្ញេវ និស្សាយ អារញ្ញិកោ ហោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អារញ្ញិកា”តិ។

“កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, បិណ្ឌបាតិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, បំសុកូលិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, រុក្ខមូលិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, សោសានិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អព្ភោកាសិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, តេចីវរិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, សបទានចារិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, នេសជ្ជិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, យថាសន្ថតិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, ឯកាសនិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, ខលុបច្ឆាភត្តិកាតិ…បេ… កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, បត្តបិណ្ឌិកាតិ? បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, បត្តបិណ្ឌិកា។ កតមេ បញ្ច? មន្ទត្តា មោមូហត្តា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, វណ្ណិតំ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ, អបិ ច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតញ្ញេវ និស្សាយ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច បត្តបិណ្ឌិកា”តិ។

ធុតង្គវគ្គោ និដ្ឋិតោ ឆដ្ឋោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អារញ្ញិកោ បិណ្ឌិបំសុ, រុក្ខសុសានបញ្ចមំ;
អព្ភោ តេចីវរញ្ចេវ, សបទាននេសជ្ជិកា;
សន្ថតេកាសនញ្ចេវ, ខលុបច្ឆា បត្តបិណ្ឌិកាតិ។

៧. មុសាវាទវគ្គោ

៤៤៤. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, មុសាវាទា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, មុសាវាទា។ កតមេ បញ្ច? អត្ថិ មុសាវាទោ បារាជិកគាមី, អត្ថិ មុសាវាទោ សង្ឃាទិសេសគាមី, អត្ថិ មុសាវាទោ ថុល្លច្ចយគាមី, អត្ថិ មុសាវាទោ បាចិត្តិយគាមី, អត្ថិ មុសាវាទោ ទុក្កដគាមី – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច មុសាវាទា”តិ។

៤៤៥. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស – ‘អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ, មា កលហំ, មា វិគ្គហំ, មា វិវាទ’ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្ពា”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស – ‘អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ, មា កលហំ, មា វិគ្គហំ, មា វិវាទ’ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្ពា។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ, នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស – ‘អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ, មា កលហំ, មា វិគ្គហំ, មា វិវាទ’ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្ពា។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស – ‘អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ, មា កលហំ, មា វិគ្គហំ, មា វិវាទ’ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្ពា។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ, អបរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ, អបរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ, ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ, ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស – ‘អលំ, ភិក្ខុ, មា ភណ្ឌនំ, មា កលហំ, មា វិគ្គហំ, មា វិវាទ’ន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្ពា”តិ។

៤៤៦. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តានាបត្តឹ ន

ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ, សប្បដិកម្មាបដិកម្មំ អាបត្តិំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្ពោ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ទាតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តានាបត្តិំ ជានាតិ, លហុកគរុកំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សាវសេសានវសេសំ អាបត្តិំ ជានាតិ, ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ ជានាតិ, សប្បដិកម្មាបដិកម្មំ អាបត្តិំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ទាតព្ពោ”តិ។

៤៤៧. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជតី”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជិតា, អញ្ញាណតា, កុក្កុច្ចបកតតា, អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញិតា, កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញិតា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ? អទស្សនេន, អស្សវនេន, បសុត្តកតា, តថាសញ្ញី, សតិសម្មោសា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តិំ អាបជ្ជតី”តិ។

៤៤៨. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, វេរា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, វេរា។ កតមេ បញ្ច? បាណាតិបាតោ , អទិន្នាទានំ, កាមេសុមិច្ឆាចារោ, មុសាវាទោ, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានំ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច វេរា”តិ។

“កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, វេរមណិយោ”តិ? “បញ្ចិមា, ឧបាលិ, វេរមណិយោ។ កតមា បញ្ច? បាណាតិបាតា វេរមណី [វេរមណិ (ក.)], អទិន្នាទានា វេរមណី, កាមេសុមិច្ឆាចារា វេរមណី, មុសាវាទា វេរមណី, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី – ឥមា ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច វេរមណិយោ”តិ។

៤៤៩. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, ព្យសនានី”តិ? “បញ្ចិមានិ, ឧបាលិ, ព្យសនានិ។ [បរិ. ៣២៥; អ. និ. ៥.១៣០] កតមានិ បញ្ច? ញាតិព្យសនំ, ភោគព្យសនំ, រោគព្យសនំ, សីលព្យសនំ, ទិដ្ឋិព្យសនំ – ឥមានិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ព្យសនានី”តិ។

“កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, សម្បទា”តិ? “បញ្ចិមា, ឧបាលិ, សម្បទា។ [បរិ. ៣២៥; អ. និ. ៥.១៣០] កតមា បញ្ច? ញាតិសម្បទា, ភោគសម្បទា, អារោគ្យសម្បទា, សីលសម្បទា, ទិដ្ឋិសម្បទា – ឥមា ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច សម្បទា”តិ។

មុសាវាទវគ្គោ និដ្ឋិតោ សត្តមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

មុសាវាទោ ច ឱមទ្ទិ, អបរេហិ អនុយោគោ;
អាបត្តិញ្ច អបរេហិ, វេរា វេរមណីបិ ច;
ព្យសនំ សម្បទា ចេវ, សត្តមោ វគ្គសង្គហោតិ។

៨. ភិក្ខុនោវាទវគ្គោ

៤៥០. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ព”ន្តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ពំ, អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ឃេន។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វិវរិត្វា កាយំ ភិក្ខុនីនំ ទស្សេតិ, ឩរុំ ទស្សេតិ, អង្គជាតំ ទស្សេតិ, ឧភោ អំសកូដេ ទស្សេតិ, ឱភាសតិ, គិហី សម្បយោជេតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ពំ។ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ឃេន។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ពំ, អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ឃេន។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ភិក្ខុនីនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខុនីនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខុនីនំ អវាសាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខុនិយោ អក្កោសតិ បរិភាសតិ, ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ ភេទេតិ – ឥមេហិ ខោ,

ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ពំ, អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ឃេន។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ពំ, អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ឃេន។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ភិក្ខុនីនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខុនីនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខុនីនំ អវាសាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខុនិយោ អក្កោសតិ បរិភាសតិ, ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សម្បយោជេតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនិសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្ពំ, អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិសង្ឃេនា”តិ។

៤៥១. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ព”ន្តិ? បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វិវរិត្វា កាយំ ភិក្ខូនំ ទស្សេតិ, ឩរុំ ទស្សេតិ, អង្គជាតំ ទស្សេតិ, ឧភោ អំសកូដេ ទស្សេតិ, ឱភាសតិ, គិហី សម្បយោជេតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ភិក្ខូនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខូនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខូនំ អវាសាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខូ អក្កោសតិ បរិភាសតិ, ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខូហិ ភេទេតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ពំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ពំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ភិក្ខូនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខូនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខូនំ អវាសាយ បរិសក្កតិ, ភិក្ខូ អក្កោសតិ បរិភាសតិ, ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខូហិ សម្បយោជេតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្ព”ន្តិ។

៤៥២. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ, នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ, អបរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ, អបរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ, ពាលោ ហោតិ, អព្យត្តោ, ន បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ភិក្ខុនីនំ អក្កោសកបរិភាសកោ ហោតិ, ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, ភណ្ឌនការកោ ច ហោតិ កលហការកោ, សិក្ខាយ ច ន បរិបូរិការី – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្ពោ”តិ។

៤៥៣. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ភិក្ខុនីនំ អក្កោសកបរិភាសកោ ហោតិ, ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ សំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អលជ្ជី ច ហោតិ, ពាលោ ច, អបកតត្តោ ច, គមិកោ វា ហោតិ, គិលានោ វា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្ពោ”តិ។

៤៥៤. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ន សាកច្ឆិតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ន សាកច្ឆិតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ន អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ន អសេក្ខេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ន អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, ន អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ន សាកច្ឆិតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ សាកច្ឆិតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ , អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ សាកច្ឆិតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ន សាកច្ឆិតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន អត្ថបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, ន ធម្មបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, ន និរុត្តិបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, ន បដិភានបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ ន បច្ចវេក្ខិតា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ន សាកច្ឆិតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ , អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ សាកច្ឆិតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អត្ថបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, ធម្មបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, និរុត្តិបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, បដិភានបដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ, យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខិតា – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ សាកច្ឆិតព្ពោ”តិ។

ភិក្ខុនោវាទវគ្គោ និដ្ឋិតោ អដ្ឋមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ភិក្ខុនីហេវ កាតព្ពំ, អបរេហិ តថា ទុវេ;
ភិក្ខុនីនំ តយោ កម្មា, ន បបេតព្ពា ទ្វេ ទុកា;
ន គហេតព្ពា ទ្វេ វុត្តា, សាកច្ឆាសុ ច ទ្វេ ទុកាតិ។

៩. ឧព្ពាហិកវគ្គោ

៤៥៥. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន អត្ថកុសលោ ហោតិ, ន ធម្មកុសលោ ហោតិ, ន និរុត្តិកុសលោ ហោតិ, ន ព្យញ្ជនកុសលោ ហោតិ, ន បុព្ពាបរកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អត្ថកុសលោ ហោតិ, ធម្មកុសលោ ហោតិ, និរុត្តិកុសលោ ហោតិ, ព្យញ្ជនកុសលោ ហោតិ, បុព្ពាបរកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កោធនោ ហោតិ កោធាភិភូតោ, មក្ខី ហោតិ មក្ខាភិភូតោ, បឡាសី ហោតិ បឡាសាភិភូតោ, ឥស្សុកី ហោតិ ឥស្សាភិភូតោ, សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធានគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន កោធនោ ហោតិ ន កោធាភិភូតោ, ន មក្ខី ហោតិ ន មក្ខាភិភូតោ, ន បឡាសី ហោតិ ន បឡាសាភិភូតោ, ន ឥស្សុកី ហោតិ ន ឥស្សាភិភូតោ, អសន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អនាធានគ្គាហី សុប្បដិនិស្សគ្គី – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កុប្បតិ, ព្យាបជ្ជតិ, បតិដ្ឋីយតិ, កោបំ ជនេតិ, អខមោ ហោតិ អបទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនី – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន កុប្បតិ, ន ព្យាបជ្ជតិ, ន បតិដ្ឋីយតិ, ន កោបំ ជនេតិ, ខមោ ហោតិ បទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនី – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? បសារេតា ហោតិ នោ សារេតា, អនោកាសកម្មំ ការេត្វា បវត្តា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ, ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សារេតា ហោតិ នោ បសារេតា, ឱកាសកម្មំ ការេត្វា បវត្តា ហោតិ, យថាធម្មំ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ, យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ, យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, អលជ្ជី ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, លជ្ជី ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ ន សម្មន្និតព្ពោ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្ពោ”តិ។

៤៥៦. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតី”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សុត្តំ ន ជានាតិ, សុត្តានុលោមំ ន ជានាតិ, វិនយំ ន ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ, ន ច ឋានឋានកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? សុត្តំ ជានាតិ, សុត្តានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ជានាតិ, ឋានាឋានកុសលោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ធម្មំ ន ជានាតិ, ធម្មានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ន ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ, ន ច បុព្ពាបរកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ធម្មំ ជានាតិ, ធម្មានុលោមំ ជានាតិ, វិនយំ ជានាតិ, វិនយានុលោមំ ជានាតិ, បុព្ពាបរកុសលោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ ន ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ន ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ន ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ

ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ ជានាតិ , អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ន ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតី”តិ។

ឧព្ពាហិកវគ្គោ និដ្ឋិតោ នវមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ន អត្ថកុសលោ ចេវ, កោធនោ កុប្បតី ច យោ;
បសារេតា ឆន្ទាគតី, អកុសលោ តថេវ ច។

សុត្តំ ធម្មញ្ច វត្ថុញ្ច, អាបត្តិ អធិករណំ;
ទ្វេ ទ្វេ បកាសិតា សព្ពេ, កណ្ហសុក្កំ វិជានថាតិ។

១០. អធិករណវូបសមវគ្គោ

៤៥៧. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុ”ន្តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ ន ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ, អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អាបត្តឹ ជានាតិ, អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អាបត្តិយា បយោគំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ, អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ន ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ន ជានាតិ, អធិករណស្ស ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? អធិករណំ ជានាតិ, អធិករណសមុដ្ឋានំ ជានាតិ, អធិករណស្ស បយោគំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វូបសមំ ជានាតិ, អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, អលជ្ជី ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ,

ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, លជ្ជី ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ , អប្បស្សុតោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, ពហុស្សុតោ ច ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ន ជានាតិ, និទានំ ន ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ន ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ន ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? វត្ថុំ ជានាតិ, និទានំ ជានាតិ, បញ្ញត្តិំ ជានាតិ, បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ, អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, បុគ្គលគរុ ហោតិ នោ សង្ឃគរុ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ , អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, សង្ឃគរុ ហោតិ នោ បុគ្គលគរុ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, អាមិសគរុ ហោតិ នោ សទ្ធម្មគរុ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, សទ្ធម្មគរុ ហោតិ នោ អាមិសគរុ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុ”ន្តិ។

៤៥៨. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតី”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? កម្មេន, ឧទ្ទេសេន, វោហរន្តោ, អនុស្សាវនេន, សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតី”តិ។

“សង្ឃរាជិ សង្ឃរាជីតិ, ភន្តេ, វុច្ចតិ។ កិត្តាវតា នុ ខោ, ភន្តេ, សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ? កិត្តាវតា ច បន សង្ឃរាជិ ចេវ ហោតិ សង្ឃភេទោ ចា”តិ? “បញ្ញត្តេតំ, ឧបាលិ, មយា អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ អាគន្តុកវត្តំ។ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ, ឧបាលិ, មយា សិក្ខាបទេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ អាគន្តុកវត្តេ ន វត្តន្តិ។ ឯវម្បិ ខោ, ឧបាលិ, សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ។ បញ្ញត្តេតំ, ឧបាលិ, មយា អាវាសិកានំ ភិក្ខូនំ អាវាសិកវត្តំ។ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ, ឧបាលិ, មយា សិក្ខាបទេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាវាសិកវត្តេ ន វត្តន្តិ។ ឯវម្បិ ខោ, ឧបាលិ, សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ។ បញ្ញត្តេតំ ឧបាលិ មយា ភិក្ខូនំ ភត្តគ្គេ ភត្តគ្គវត្តំ – យថាវុឌ្ឍំ យថាវត្តំ យថាបតិរូបំ

អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌំ។ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ, ឧបាលិ, មយា សិក្ខាបទេ នវា ភិក្ខូ ភត្តគ្គេ ថេរានំ ភិក្ខូនំ អាសនំ បដិពាហន្តិ។ ឯវម្បិ ខោ, ឧបាលិ, សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ។ បញ្ញត្តេតំ, ឧបាលិ, មយា ភិក្ខូនំ សេនាសនេ សេនាសនវត្តំ – យថាវុឌ្ឍំ យថារត្តំ យថាបតិរូបំ។ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ, ឧបាលិ, មយា សិក្ខាបទេ នវា ភិក្ខូ ថេរានំ ភិក្ខូនំ សេនាសនំ បដិពាហន្តិ។ ឯវម្បិ ខោ, ឧបាលិ, សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ។ បញ្ញត្តេតំ, ឧបាលិ, មយា ភិក្ខូនំ អន្តោសីមាយ ឯកំ ឧបោសថំ ឯកំ បវារណំ ឯកំ សង្ឃកម្មំ ឯកំ កម្មាកម្មំ។ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ, ឧបាលិ, មយា សិក្ខាបទេ តត្ថេវ អន្តោសីមាយ អាវេនិភាវំ [អាវេណិភាវំ (សី. ស្យា.)] ករិត្វា គណំ ពន្ធិត្វា អាវេនី [អាវេណិ (សី. ស្យា.)] ឧបោសថំ ករោន្តិ អាវេនី បវារណំ ករោន្តិ អាវេនី សង្ឃកម្មំ ករោន្តិ អាវេនី កម្មាកម្មានិ ករោន្តិ។ ឯវំ ខោ, ឧបាលិ, សង្ឃរាជិ ចេវ ហោតិ សង្ឃភេទោ ចា”តិ។

អធិករណវូបសមវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទសមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាបត្តី អធិករណំ, ឆន្ទា អប្បស្សុតេន ច;
វត្ថុញ្ច អកុសលោ ច, បុគ្គលោ អាមិសេន ច;
ភិជ្ជតិ សង្ឃរាជិ ច, សង្ឃភេទោ តថេវ ចាតិ។

១១. សង្ឃភេទកវគ្គោ

៤៥៨. [ចូឡវ. ៣៥៤-៣៥៥; អ. និ. ១០.៣៨ អាទយោ] “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ ឧទ្ទេសេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ វោហរន្តោ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ អនុស្សាវនេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ , បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ ខន្តឹ កម្មេន...បេ.... វិនិធាយ ខន្តឹ ឧទ្ទេសេន...បេ....

វិនិធាយ ខន្តឹ វោហរន្តោ…បេ… វិនិធាយ ខន្តឹ អនុស្សាវនេន…បេ… វិនិធាយ ខន្តឹ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ រុចឹ កម្មេន…បេ… វិនិធាយ រុចឹ ឧទ្ទេសេន…បេ… វិនិធាយ រុចឹ វោហរន្តោ…បេ… វិនិធាយ រុចឹ អនុស្សាវនេន…បេ… វិនិធាយ រុចឹ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ , ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, វិនិធាយ សញ្ញំ កម្មេន…បេ… វិនិធាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន…បេ… វិនិធាយ សញ្ញំ វោហរន្តោ…បេ… វិនិធាយ សញ្ញំ អនុស្សាវនេន…បេ… វិនិធាយ សញ្ញំ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ”តិ។

សង្ឃភេទកវគ្គោ និដ្ឋិតោ ឯកាទសមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន, ឧទ្ទេសេ វោហរេន ច;
អនុស្សាវនេ សលាកេន, បញ្ចេតេ ទិដ្ឋិនិស្សិតា;
ខន្តឹ រុចិញ្ច សញ្ញញ្ច, តយោ តេ បញ្ចធា នយាតិ។

១២. ទុតិយសង្ឃភេទកវគ្គោ

៤៦០. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ , អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ ឧទ្ទេសេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ វោហរន្តោ។ ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ អនុស្សាវនេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ ខន្តឹ កម្មេន…បេ… អវិនិធាយ ខន្តឹ ឧទ្ទេសេន…បេ… អវិនិធាយ ខន្តឹ វោហរន្តោ…បេ… អវិនិធាយ ខន្តឹ អនុស្សាវនេន…បេ… អវិនិធាយ ខន្តឹ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ , ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ រុចឹ កម្មេន…បេ… អវិនិធាយ រុចឹ ឧទ្ទេសេន…បេ… អវិនិធាយ រុចឹ វោហរន្តោ…បេ… អវិនិធាយ រុចឹ អនុស្សាវនេន…បេ… អវិនិធាយ រុចឹ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។

“អបរេហិបិ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ, អវិនិធាយ សញ្ញំ កម្មេន…បេ… អវិនិធាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន…បេ… អវិនិធាយ សញ្ញំ វោហរន្តោ…បេ… អវិនិធាយ សញ្ញំ អនុស្សាវនេន…បេ… អវិនិធាយ សញ្ញំ សលាកគ្គាហេន – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ”តិ។

ទុតិយសង្ឃភេទកវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទ្វាទសមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន, ឧទ្ទេសេ វោហរេន ច;
អនុស្សាវនេ សលាកេន, បញ្ចេតេ ទិដ្ឋិនិស្សិតា។

ខន្តឹ រុចិញ្ច សញ្ញញ្ច, តយោ តេ បញ្ចធា នយា។

ហេដ្ឋិមេ កណ្ហបក្ខម្ហិ, សមវីសតិ វិធី យថា;
តថេវ សុក្កបក្ខម្ហិ, សមវីសតិ ជានថាតិ។

១៣. អាវាសិកវគ្គោ

៤៦១. “កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ”តិ? “បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ភយាគតឹ គច្ឆតិ, សង្ឃិកំ បុគ្គលិកបរិភោគេន បរិភុញ្ជតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។

“បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ, ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ, ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ, សង្ឃិកំ ន បុគ្គលិកបរិភោគេន បរិភុញ្ជតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ”តិ។

៤៦២. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អធម្មិកា វិនយព្យាករណា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អធម្មិកា វិនយព្យាករណា។ កតមេ បញ្ច? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ បរិណាមេតិ, ធម្មំ អធម្មោតិ បរិណាមេតិ, អវិនយំ វិនយោតិ បរិណាមេតិ, វិនយំ អវិនយោតិ បរិណាមេតិ , អបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតិ, បញ្ញត្តំ សមុច្ឆិន្ទតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អធម្មិកា វិនយព្យាករណា។ បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, ធម្មិកា វិនយព្យាករណា។ កតមេ បញ្ច? ឥធុបាលិ, ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតិ បរិណាមេតិ, ធម្មំ ធម្មោតិ បរិណាមេតិ, អវិនយំ អវិនយោតិ បរិណាមេតិ, វិនយំ វិនយោតិ

បរិណាមេតិ, អបញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេតិ, បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច ធម្មិកា វិនយព្យាករណា’’តិ។

៤៦៣. [អ. និ. ៥.២៧២-២៨៥] ‘‘កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ’’តិ? ‘‘បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ភយាគតិំ គច្ឆតិ, ឧទ្ទិដ្ឋានុទ្ទិដ្ឋំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។

[អ. និ. ៥.២៧២-២៨៥] ‘‘បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, ឧទ្ទិដ្ឋានុទ្ទិដ្ឋំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ’’តិ។

៤៦៤. ‘‘កតិហិ នុ ខោ, ភន្តេ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សេនាសនបញ្ញាបកោ…បេ.… ភណ្ឌាគារិកោ…បេ.… ចីវរបដិគ្គាហកោ…បេ.… ចីវរភាជកោ…បេ.… យាគុភាជកោ…បេ.… ផលភាជកោ…បេ.… ខជ្ជភាជកោ…បេ.… អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ…បេ.… សាដិយគ្គាហាបកោ…បេ.… បត្តគ្គាហាបកោ…បេ.… អារាមិកបេសកោ…បេ.… សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ’’តិ? ‘‘បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ភយាគតិំ គច្ឆតិ, បេសិតាបេសិតំ ន ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ បញ្ចហុបាលិ, អង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ។ កតមេហិ បញ្ចហិ? ន ឆន្ទាគតិំ គច្ឆតិ, ន ទោសាគតិំ គច្ឆតិ, ន មោហាគតិំ គច្ឆតិ, ន ភយាគតិំ គច្ឆតិ, បេសិតាបេសិតំ ជានាតិ – ឥមេហិ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ’’តិ។

អាវាសិកវគ្គោ និដ្ឋិតោ តេរសមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អាវាសិកព្យាករណា , ភត្តសេនាសនានិ ច;
ភណ្ឌចីវរគ្គាហោ ច, ចីវរស្ស ច ភាជកោ។

យាគុ ផលំ ខជ្ជកញ្ច, អប្បសាដិយគាហកោ;
បត្តោ អារាមិកោ ចេវ, សាមណេរេន បេសកោតិ។

១៤. កថិនត្ថារវគ្គោ

៤៦៥. ‘‘កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អានិសំសា កថិនត្ថារេ’’តិ? ‘‘បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អានិសំសា កថិនត្ថារេ។ កតមេ បញ្ច? អនាមន្តចារោ, អសមាទានចារោ, គណភោជនំ, យាវទត្ថចីវរំ, យោ ច តត្ថ ចីវរុប្បាទោ សោ នេសំ ភវិស្សតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អានិសំសា កថិនត្ថារេ’’តិ។

៤៦៦. ‘‘កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ’’តិ? ‘‘បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ។ កតមេ បញ្ច? ទុក្ខំ សុបតិ, ទុក្ខំ បដិពុជ្ឈតិ, បាបកំ សុបិនំ បស្សតិ, ទេវតា ន រក្ខន្តិ, អសុចិ មុច្ចតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ។ បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អានិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ។ កតមេ បញ្ច? សុខំ សុបតិ, សុខំ បដិពុជ្ឈតិ, ន បាបកំ សុបិនំ បស្សតិ, ទេវតា រក្ខន្តិ, អសុចិ ន មុច្ចតិ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អានិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ’’តិ។

៤៦៧. ‘‘កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, អវន្ទិយា’’តិ? ‘‘បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, អវន្ទិយា។ កតមេ បញ្ច? អន្តរឃរំ បវិដ្ឋោ អវន្ទិយោ, រច្ឆគតោ អវន្ទិយោ, ឱតមសិកោ អវន្ទិយោ, អសមន្នាហរន្តោ អវន្ទិយោ, សុត្តោ អវន្ទិយោ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។

“អបរេបិ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។ កតមេ បញ្ច? យាគុបានេ អវន្ទិយោ, ភត្តគ្គេ អវន្ទិយោ, ឯកាវត្តោ អវន្ទិយោ, អញ្ញវិហិតោ អវន្ទិយោ, នគ្គោ អវន្ទិយោ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។

“អបរេបិ , ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។ កតមេ បញ្ច? ខាទន្តោ អវន្ទិយោ, ភុញ្ជន្តោ អវន្ទិយោ, ឧច្ចារំ ករោន្តោ អវន្ទិយោ, បស្សាវំ ករោន្តោ អវន្ទិយោ, ឧក្ខិត្តកោ អវន្ទិយោ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។

“អបរេបិ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច? បុរេ ឧបសម្បន្នេន បច្ឆា ឧបសម្បន្នោ អវន្ទិយោ, អនុបសម្បន្នោ អវន្ទិយោ, នានាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ អធម្មវាទី អវន្ទិយោ, មាតុគាមោ អវន្ទិយោ, បណ្ឌកោ អវន្ទិយោ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។

“អបរេបិ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា។ កតមេ បញ្ច? បារិវាសិកោ អវន្ទិយោ, មូលាយបដិកស្សនារហោ អវន្ទិយោ, មានត្តារហោ អវន្ទិយោ, មានត្តចារិកោ អវន្ទិយោ, អព្ភានារហោ អវន្ទិយោ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច អវន្ទិយា”តិ។

៤៦៨. “កតិ នុ ខោ, ភន្តេ, វន្ទិយា”តិ? “បញ្ចិមេ, ឧបាលិ, វន្ទិយា។ កតមេ បញ្ច? បច្ឆា ឧបសម្បន្នេន បុរេ ឧបសម្បន្នោ វន្ទិយោ, នានាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ ធម្មវាទី វន្ទិយោ, អាចរិយោ វន្ទិយោ, ឧបជ្ឈាយោ វន្ទិយោ, សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វន្ទិយោ – ឥមេ ខោ, ឧបាលិ, បញ្ច វន្ទិយា”តិ។

៤៦៩. “នវកតរេន, ភន្តេ, ភិក្ខុនា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ បាទេ វន្ទន្តេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បាទា វន្ទិតព្ពា”តិ? “នវកតរេនុបាលិ, ភិក្ខុនា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ បាទេ វន្ទន្តេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បាទា វន្ទិតព្ពា។ កតមេ បញ្ច? នវកតរេនុបាលិ, ភិក្ខុនា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ បាទេ វន្ទន្តេន ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា, អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា , ឧភោហិ បាណិតលេហិ បាទានិ បរិសម្ពាហន្តេន, បេមញ្ច គារវញ្ច ឧបដ្ឋាបេត្វា បាទា វន្ទិតព្ពា – នវកតរេនុបាលិ ភិក្ខុនា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ បាទេ វន្ទន្តេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បាទា វន្ទិតព្ពា”តិ។

កឋិនត្ថារវគ្គោ និដ្ឋិតោ ចុទ្ទសមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

កឋិនត្ថារនិទ្ទា ច, អន្តរា យាគុខាទនេ;
បុរេ ច បារិវាសិ ច, វន្ទិយោ វន្ទិតព្ពកន្តិ។

ឧបាលិបញ្ចកំ និដ្ឋិតំ។

តេសំ វគ្គានំ ឧទ្ទានំ

អនិស្សិតេន កម្មញ្ច, វោហារាវិកម្មេន ច;
ចោទនា ច ធុតង្គា ច, មុសា ភិក្ខុនិមេវ ច។

ឧព្ពាហិកាធិករណំ, ភេទកា បញ្ចមា បុរេ;
អាវាសិកា កឋិនញ្ច, ចុទ្ទសា សុប្បកាសិតាតិ។

អត្ថាបត្តិសមុដ្ឋានំ

១. បារាជិកំ

៤៧០. អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ, សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ, កុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ, អកុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ, អព្យាកតចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ, កុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ, អកុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ, អព្យាកតចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ, កុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ, អកុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។ អត្ថាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ, អព្យាកតចិត្តោ វុដ្ឋាតិ។

បឋមំ បារាជិកំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? បឋមំ បារាជិកំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ។ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។

ទុតិយំ បារាជិកំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ទុតិយំ បារាជិកំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

តតិយំ បារាជិកំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? តតិយំ បារាជិកំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

ចតុត្ថំ បារាជិកំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ចតុត្ថំ បារាជិកំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ , ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

ចត្តារោ បារាជិកា និដ្ឋិតា។

២. សង្ឃាទិសេសំ

៤៧១. ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ឧបក្កមិត្វា អសុចិំ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។

មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? មាតុគាមេន សទ្ធិំ កាយសំសគ្គំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។

មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? មាតុគាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? មាតុគាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមបារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ

សមុដ្ឋាតិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ , ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ…បេ….។

សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

ភេទកានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តានំ សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ភេទកានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តានំ សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

ទុព្ពចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? ទុព្ពចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ។

តេរស សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា។

៤៧២. …បេ…. អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ? អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ – កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ, ន វាចតោ។

សេខិយា និដ្ឋិតា។

៣. បារាជិកាទិ

៤៧៣. ចត្តារោ បារាជិកា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចត្តារោ បារាជិកា តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

តេរស សង្ឃាទិសេសា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? តេរស សង្ឃាទិសេសា ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ន សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

ទ្វេ អនិយតា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ទ្វេ អនិយតា តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

តីស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? តីស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

ទ្វេនវុតិ បាចិត្តិយា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ទ្វេនវុតិ បាចិត្តិយា ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា វាចតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

ចត្តារោ បាដិទេសនីយា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? ចត្តារោ បាដិទេសនីយា ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន ចិត្តតោ; សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

បញ្ចសត្តតិ សេខិយា កតិហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ? បញ្ចសត្តតិ សេខិយា តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋន្តិ – សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន វាចតោ; សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ, ន កាយតោ; សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋន្តិ។

សមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ។

តស្សុទ្ទានំ –

អចិត្តកុសលា ចេវ, សមុដ្ឋានញ្ច សព្ពថា;
យថាធម្មេន ញាយេន, សមុដ្ឋានំ វិជានថាតិ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ

១. កាយិកាទិអាបត្តិ

៤៧៤. កតិ អាបត្តិយោ កាយិកា, កតិ វាចសិកា កតា។

ឆាទេន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ, កតិ សំសគ្គបច្ចយា។

ឆាបត្តិយោ កាយិកា, ឆ វាចសិកា កតា;
ឆាទេន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ, បញ្ច សំសគ្គបច្ចយា។

អរុណុគ្គេ កតិ អាបត្តិយោ, កតិ យាវតតិយកា;
កតេត្ថ អដ្ឋ វត្ថុកា, កតិហិ សព្ពសង្គហោ។

អរុណុគ្គេ តិស្សោ អាបត្តិយោ, ទ្វេ យាវតតិយកា;
ឯកេត្ថ អដ្ឋ វត្ថុកា, ឯកេន សព្ពសង្គហោ។

វិនយស្ស កតិ មូលានិ, យានិ ពុទ្ធេន បញ្ញត្តា;
វិនយគរុកា កតិ វុត្តា, ទុដ្ឋុល្លច្ឆាទនា កតិ។

វិនយស្ស ទ្វេ មូលានិ, យានិ ពុទ្ធេន បញ្ញត្តា;
វិនយគរុកា ទ្វេ វុត្តា, ទ្វេ ទុដ្ឋុល្លច្ឆាទនា។

គាមន្តរេ កតិ អាបត្តិយោ, កតិ នទិបារបច្ចយា;
កតិមំសេសុ ថុល្លច្ចយំ, កតិមំសេសុ ទុក្កដំ។

គាមន្តរេ ចតស្សោ អាបត្តិយោ, ចតស្សោ នទិបារបច្ចយា;
ឯកមំសេ ថុល្លច្ចយំ, នវមំសេសុ ទុក្កដំ។

កតិ វាចសិកា រត្តឹ, កតិ វាចសិកា ទិវា;
ទទមានស្ស កតិ អាបត្តិយោ, បដិគ្គណ្ហន្តស្ស កិត្តកា។

ទ្វេ វាចសិកា រត្តឹ, ទ្វេ វាចសិកា ទិវា;
ទទមានស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ, ចត្តារោ ច បដិគ្គហេ។

២. ទេសនាគាមិនិយាទិអាបត្តិ

៤៧៥. កតិ ទេសនាគាមិនិយោ, កតិ សប្បដិកម្មា កតា;
កតេត្ថ អប្បដិកម្មា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

បញ្ច ទេសនាគាមិនិយោ, ឆ សប្បដិកម្មា កតា;
ឯកេត្ថ អប្បដិកម្មា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

វិនយគរុកា កតិ វុត្តា, កាយវាចសិកានិ ច;
កតិ វិកាលេ ធញ្ញរសោ, កតិ ញត្តិចតុត្ថេន សម្មតិ។

វិនយគរុកា ទ្វេ វុត្តា, កាយវាចសិកានិ ច;
ឯកោ វិកាលេ ធញ្ញរសោ, ឯកា ញត្តិចតុត្ថេន សម្មតិ។

បារាជិកា កាយិកា កតិ, កតិ សំវាសកភូមិយោ;
កតិនំ រត្តិច្ឆេទោ, បញ្ញត្តា ទ្វង្គុលា កតិ។

បារាជិកា កាយិកា ទ្វេ, ទ្វេ សំវាសកភូមិយោ;
ទ្វិន្នំ វត្ថុច្ឆេទោ, បញ្ញត្តា ទ្វង្គុលា ទុវេ។

កតគ្គានំ វធិត្វាន, កតិហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ;
កតេត្ថ បឋមាបត្តិកា, ញត្តិយា ករណា កតិ។

ទ្វេ អគ្គានំ វធិត្វាន, ទ្វីហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ;
ទ្វេត្ថ បឋមាបត្តិកា, ញត្តិយា ករណា ទុវេ។

បាណាតិបាតេ កតិ អាបត្តិយោ, វាចា បារាជិកា កតិ;
ឱភាសនា កតិ វុត្តា, សញ្ចរិត្តេន វា កតិ។

បាណាតិបាតេ តិស្សោ អាបត្តិយោ;
វាចា បារាជិកា តយោ;
ឱភាសនា តយោ វុត្តា;
សញ្ចរិត្តេន វា តយោ។

កតិ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា, កតិ កម្មានំ សង្គហា;
នាសិតកា កតិ វុត្តា, កតិនំ ឯកវាចិកា។

តយោ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្ពា, តយោ កម្មានំ សង្គហា;
នាសិតកា តយោ វុត្តា, តិណ្ណន្នំ ឯកវាចិកា។

អទិន្នាទានេ កតិ អាបត្តិយោ, កតិ មេថុនបច្ចយា;
ឆិន្ទន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ, កតិ ឆឌ្ឌិតបច្ចយា។

អទិន្នាទានេ តិស្សោ អាបត្តិយោ, ចតស្សោ មេថុនបច្ចយា;
ឆិន្ទន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ, បញ្ច ឆឌ្ឌិតបច្ចយា។

ភិក្ខុនោវាទកវគ្គស្មិំ, បាចិត្តិយេន ទុក្កដា;
កតេត្ថ នវកា វុត្តា, កតិនំ ចីវរេន ច។

ភិក្ខុនោវាទកវគ្គស្មិំ, បាចិត្តិយេន ទុក្កដា កតា;
ចតុរេត្ថ នវកា វុត្តា, ទ្វិន្នំ ចីវរេន ច។

ភិក្ខុនីនញ្ច អក្ខាតា, បាដិទេសនិយា កតិ;
ភុញ្ជន្តាមកធញ្ញេន, បាចិត្តិយេន ទុក្កដា កតិ។

ភិក្ខុនីនញ្ច អក្ខាតា, អដ្ឋ បាដិទេសនីយា កតា;
ភុញ្ជន្តាមកធញ្ញេន, បាចិត្តិយេន ទុក្កដា កតា។

គច្ឆន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ, ឋិតស្ស ចាបិ កិត្តកា;
និសិន្នស្ស កតិ អាបត្តិយោ, និបន្នស្សាបិ កិត្តកា។

គច្ឆន្តស្ស ចតស្សោ អាបត្តិយោ, ឋិតស្ស ចាបិ តត្តកា;
និសិន្នស្ស ចតស្សោ អាបត្តិយោ, និបន្នស្សាបិ តត្តកា។

៣. បាចិត្តិយំ

៤៧៦. កតិ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
អបុព្ពំ អចរិមំ, អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ។

បញ្ច បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
អបុព្ពំ អចរិមំ, អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ។

កតិ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
អបុព្ពំ អចរិមំ, អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ។

នវ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
អបុព្ពំ អចរិមំ, អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ។

កតិ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
កតិ វាចាយ ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

បញ្ច បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
ឯកវាចាយ ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

កតិ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
កតិ វាចាយ ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

នវ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
ឯកវាចាយ ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

កតិ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
កិញ្ច កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

បញ្ច បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
វត្ថុំ កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

កតិ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
កិញ្ច កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

នវ បាចិត្តិយានិ, សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
វត្ថុំ កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ, វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា។

យាវតតិយកេ កតិ អាបត្តិយោ, កតិ វោហារបច្ចយា;
ខាទន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ, កតិ ភោជនបច្ចយា។

យាវតតិយកេ តិស្សោ អាបត្តិយោ, ឆ វោហារបច្ចយា;
ខាទន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ, បញ្ច ភោជនបច្ចយា។

សព្ពា យាវតតិយកា, កតិ ឋានានិ គច្ឆន្តិ;
កតិនញ្ចេវ អាបត្តិ, កតិនំ អធិករណេន ច។

សព្ពា យាវតតិយកា, បញ្ច ឋានានិ គច្ឆន្តិ;
បញ្ចន្នញ្ចេវ អាបត្តិ, បញ្ចន្នំ អធិករណេន ច។

កតិនំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ, កតិនំ វូបសមេន ច;
កតិនញ្ចេវ អនាបត្តិ, កតិហិ ឋានេហិ សោភតិ។

បញ្ចន្នំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ, បញ្ចន្នំ វូបសមេន ច;
បញ្ចន្នញ្ចេវ អនាបត្តិ, តីហិ ឋានេហិ សោភតិ។

កតិ កាយិកា រត្តឹ, កតិ កាយិកា ទិវា;
និជ្ឈាយន្តស្ស កតិ អាបត្តិ, កតិ បិណ្ឌបាតបច្ចយា។

ទ្វេ កាយិកា រត្តឹ, ទ្វេ កាយិកា ទិវា;
និជ្ឈាយន្តស្ស ឯកា អាបត្តិ, ឯកា បិណ្ឌបាតបច្ចយា។

កតានិសំសេ សម្បស្សំ, បរេសំ សទ្ធាយ ទេសយេ;
ឧក្ខិត្តកា កតិ វុត្តា, កតិ សម្មាវត្តនា។

អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សំ, បរេសំ សទ្ធាយ ទេសយេ;
ឧក្ខិត្តកា តយោ វុត្តា, តេចត្តាលីស សម្មាវត្តនា។

កតិ ឋានេ មុសាវាទោ, កតិ បរមន្តិ វុច្ចតិ;
កតិ បាដិទេសនីយា, កតិនំ ទេសនាយ ច។

បញ្ច ឋានេ មុសាវាទោ, ចុទ្ទស បរមន្តិ វុច្ចតិ;
ទ្វាទស បាដិទេសនីយា, ចតុន្នំ ទេសនាយ ច។

កតង្គិកោ មុសាវាទោ, កតិ ឧបោសថង្គានិ;
កតិ ទូតេយ្យង្គានិ, កតិ តិត្ថិយវត្តនា។

អដ្ឋង្គិកោ មុសាវាទោ, អដ្ឋ ឧបោសថង្គានិ;
អដ្ឋ ទូតេយ្យង្គានិ, អដ្ឋ តិត្ថិយវត្តនា។

កតិវាចិកា ឧបសម្បទា, កតិនំ បច្ចុដ្ឋាតព្ពំ;
កតិនំ អាសនំ ទាតព្ពំ, ភិក្ខុនោវាទកោ កតិហិ។

អដ្ឋវាចិកា ឧបសម្បទា, អដ្ឋន្នំ បច្ចុដ្ឋាតព្ពំ;
អដ្ឋន្នំ អាសនំ ទាតព្ពំ, ភិក្ខុនោវាទកោ អដ្ឋហិ។

កតិនំ ឆេជ្ជំ ហោតិ, កតិនំ ថុល្លច្ចយំ;
កតិនញ្ចេវ អនាបត្តិ, សព្ពេសំ ឯកវត្ថុកា។

ឯកស្ស ឆេជ្ជំ ហោតិ, ចតុន្នំ ថុល្លច្ចយំ;
ចតុន្នញ្ចេវ អនាបត្តិ, សព្ពេសំ ឯកវត្ថុកា។

កតិ អាឃាតវត្ថូនិ, កតិហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ;
កតេត្ថ បឋមាបត្តិកា, ញត្តិយា ករណា កតិ។

នវ អាឃាតវត្ថូនិ, នវហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ;
នវេត្ថ បឋមាបត្តិកា, ញត្តិយា ករណា នវ។

៤. អវន្ទនីយបុគ្គលាទិ

៤៧៧ កតិ បុគ្គលា នាភិវាទេតព្ពា, អញ្ជលិសាមិចេន ច;
កតិនំ ទុក្កដំ ហោតិ, កតិ ចីវរធារណា។

ទស បុគ្គលា នាភិវាទេតព្ពា, អញ្ជលិសាមិចេន ច;
ទសន្នំ ទុក្កដំ ហោតិ, ទស ចីវរធារណា។

កតិនំ វស្សំវុដ្ឋានំ, ទាតព្ពំ ឥធ ចីវរំ;

កតិនំ ភន្តេ ទាតព្ពំ, កតិនញ្ចេវ ន ទាតព្ពំ។

បញ្ចន្នំ វស្សំវុដ្ឋានំ, ទាតព្ពំ គជ ចីវរំ;
សត្តន្នំ សន្តេ ទាតព្ពំ, សោឡសន្នំ ន ទាតព្ពំ។

កតិសតំ រត្តិសតំ, អាបត្តិយោ ឆាទយិត្វាន;
កតិ រត្តិយោ វសិត្វាន, មុច្ចេយ្យ បារិវាសិកោ។

ទសសតំ រត្តិសតំ, អាបត្តិយោ ឆាទយិត្វាន;
ទស រត្តិយោ វសិត្វាន, មុច្ចេយ្យ បារិវាសិកោ។

កតិ កម្មទោសា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, សព្ពេវ អធម្មិកា [សព្ពេ អធម្មិកា (សី. ស្យា.)] កតិ។

ទ្វាទស កម្មទោសា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, សព្ពេវ អធម្មិកា [សព្ពេវាធម្មិកា (សី.), សព្ពេ អធម្មិកា (ស្យា.)] កតា។

កតិ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, សព្ពេវ ធម្មិកា កតិ។

ចតស្សោ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, សព្ពេវ ធម្មិកា កតា។

កតិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, ធម្មិកា អធម្មិកា កតិ។

ឆ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, ឯកេត្ថ ធម្មិកា កតា;
បញ្ច អធម្មិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

កតិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, ធម្មិកា អធម្មិកា កតិ។

ចត្តារិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មិំ, ឯកេត្ថ ធម្មិកា កតា;
តយោ អធម្មិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា។

យំ ទេសិតំនន្តជិនេន តាទិនា;
អាបត្តិក្ខន្ធានិ វិវេកទស្សិនា;
កតេត្ថ សម្មន្តិ វិនា សមថេហិ;
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ។

យំ ទេសិតំនន្តជិនេន តាទិនា;
អាបត្តិក្ខន្ធានិ វិវេកទស្សិនា;
ឯកេត្ថ សម្មតិ វិនា សមថេហិ;
ឯតំ តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ។

កតិ អាបាយិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ [វិសយានិ (សី. ស្យា. ឯវមុបរិបិ)] សុណោម តេ។

ឆឧនទិយឌ្ឍសតា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;

អាបាយិកា នេរយិកា, កប្បដ្ឋា សង្ឃភេទកា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ នាបាយិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

អដ្ឋារស នាបាយិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ អដ្ឋកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

អដ្ឋារស អដ្ឋកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

៥. សោឡសកម្មាទិ

៤៧៨ កតិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

សោឡស កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ កម្មទោសា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ទ្វាទស កម្មទោសា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ចតស្សោ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ឆ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ចត្តារិ កម្មានិ វុត្តានិ, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ បារាជិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

អដ្ឋ បារាជិកា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;

វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ សង្ឃាទិសេសា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

តេរស សង្ឃាទិសេសា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ អនិយតា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ទ្វេ អនិយតា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ និស្សគ្គិយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ទ្វេចត្តាលីស និស្សគ្គិយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ បាចិត្តិយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

អដ្ឋាសីតិសតំ បាចិត្តិយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ បាដិទេសនីយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

ទ្វាទស បាដិទេសនីយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

កតិ សេខិយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោម តេ។

បញ្ចសត្តតិ សេខិយា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;
វិនយំ បដិជានន្តស្ស, វិនយានិ សុណោហិ មេ។

យាវ សុបុច្ឆិតំ តយា, យាវ សុវិស្សជ្ជិតំ មយា;
បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាយ វា, នត្ថិ កិញ្ចិ អសុត្តកន្តិ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ និដ្ឋិតំ។

សេទមោចនគាថា

១. អវិប្បវាសបញ្ហា

៤៧៩. អសំវាសោ ភិក្ខូហិ ច ភិក្ខុនីហិ ច;
សម្ភោគោ ឯកច្ចោ តហឹ ន លព្ភតិ;
អវិប្បវាសេន អនាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

អវិស្សជ្ជិយំ អវេភង្គិយំ;
បញ្ច វុត្តា មហេសិនា;
វិស្សជ្ជេន្តស្ស បរិភុញ្ជន្តស្ស អនាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ទស បុគ្គលេ ន វទាមិ, ឯកាទស វិវជ្ជិយ;
វុឌ្ឍំ វន្ទន្តស្ស អាបត្តិ, បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន ឧក្ខិត្តកោ ន ច បន បារិវាសិកោ;
ន សង្ឃភិន្នោ ន ច បន បក្ខសង្កន្តោ;
សមានសំវាសកភូមិយា ឋិតោ;
កថំ នុ សិក្ខាយ អសាធារណោ សិយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឧបេតិ ធម្មំ បរិបុច្ឆមានោ, កុសលំ អត្ថូបសញ្ហិតំ;
ន ជីវតិ ន មតោ ន និព្វុតោ, តំ បុគ្គលំ កតមំ វទន្តិ ពុទ្ធា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឧព្ភក្ខកេ ន វទាមិ, អធោ នាភិ វិវជ្ជិយ;
មេថុនធម្មបច្ចយា, កថំ បារាជិកោ សិយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ករោតិ;
អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ;
សារម្ភំ អបរិក្កមនំ អនាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ករោតិ;
ទេសិតវត្ថុកំ បមាណិកំ;
អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន កាយិកំ កិញ្ចិ បយោគមាចរេ;
ន ចាបិ វាចាយ បរេ ភណេយ្យ;
អាបជ្ជេយ្យ គរុកំ ឆេជ្ជវត្ថុំ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន កាយិកំ វាចសិកញ្ច កិញ្ចិ;
មនសាបិ សន្តោ ន ករេយ្យ បាបំ;
សោ នាសិតោ កិន្តិ សុនាសិតោ ភវេ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

អនាលបន្តោ មនុជេន គេនចិ;
វាចាគិរំ នោ ច បរេ ភណេយ្យ;
អាបជ្ជេយ្យ វាចសិកំ ន កាយិកំ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

សិក្ខាបទា ពុទ្ធវរេន វណ្ណិតា;
សង្ឃាទិសេសា ចតុរោ ភវេយ្យុំ;
អាបជ្ជេយ្យ ឯកបយោគេន សព្ពេ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឧភោ ឯកតោ ឧបសម្បន្នា;
ឧភិន្នំ ហត្ថតោ ចីវរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ;
សិយា អាបត្តិយោ នានា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ចតុរោ ជនា សំវិធាយ;
គរុភណ្ឌំ អវាហរុំ;
តយោ បារាជិកា ឯកោ ន បារាជិកោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

២. បារាជិកាទិបញ្ហា

៤៨០ ឥត្ថី ច អព្ភន្តរេ សិយា,
ភិក្ខុ ច ពហិទ្ធា សិយា;
ឆិទ្ទំ តស្មឹ ឃរេ នត្ថិ;
មេថុនធម្មបច្ចយា;
កថំ បារាជិកោ សិយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

តេលំ មធុំ ផាណិតញ្ចាបិ សប្បឹ;
សាមំ គហេត្វាន និក្ខិបេយ្យ;
អវីតិវត្តេ សត្តាហេ;
សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជន្តស្ស អាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

និស្សគ្គិយេន អាបត្តិ;
សុទ្ធកេន បាចិត្តិយំ;
អាបជ្ជន្តស្ស ឯកតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ភិក្ខូ សិយា វីសតិយា សមាគតា;
កម្មំ ករេយ្យុំ សមគ្គសញ្ញិនោ;
ភិក្ខុ សិយា ទ្វាទសយោជនេ ឋិតោ;
កម្មញ្ច តំ កុប្បេយ្យ វគ្គបច្ចយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

បទវីតិហារមត្តេន វាចាយ ភណិតេន ច;
សព្ពានិ គរុកានិ សប្បដិកម្មានិ;
ចតុសដ្ឋិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

និវត្ថោ អន្តរវាសកេន;
ទិគុណំ សង្ឃាដឹ បារុតោ;
សព្ពានិ តានិ និស្សគ្គិយានិ ហោន្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន ចាបិ ញត្តិ ន ច បន កម្មវាចា;
ន ចេហិ ភិក្ខូតិ ជិនោ អវោច;
សរណគមនម្បិ ន តស្ស អត្ថិ;
ឧបសម្បទា ចស្ស អកុប្បា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឥត្ថី ហនេ ន មាតរំ, បុរិសញ្ច ន បិតរំ ហនេ;
ហនេយ្យ អនរិយំ មន្ទោ, តេន ចានន្តរំ ផុសេ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឥត្ថី ហនេ ច មាតរំ, បុរិសញ្ច បិតរំ ហនេ;
មាតរំ បិតរំ ហន្ត្វា, ន តេនានន្តរំ ផុសេ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

អចោទយិត្វា អស្សារយិត្វា;
អសម្មុខីភូតស្ស ករេយ្យ កម្មំ;
កតញ្ច កម្មំ សុកតំ ភវេយ្យ;
ការកោ ច សង្ឃោ អនាបត្តិកោ សិយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ចោទយិត្វា សារយិត្វា;
សម្មុខីភូតស្ស ករេយ្យ កម្មំ;
កតញ្ច កម្មំ អកតំ ភវេយ្យ;
ការកោ ច សង្ឃោ សាបត្តិកោ សិយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឆិន្ទន្តស្ស អាបត្តិ, ឆិន្ទន្តស្ស អនាបត្តិ;
ឆាទេន្តស្ស អាបត្តិ, ឆាទេន្តស្ស អនាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

សច្ចំ ភណន្តោ គរុកំ, មុសា ច លហុ ភាសតោ;
មុសា ភណន្តោ គរុកំ, សច្ចញ្ច លហុ ភាសតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

៣. បាចិត្តិយាទិបញ្ហា

៤៨១. អធិដ្ឋិតំ រជនាយ រត្តំ;
កប្បកតម្បិ សន្តំ;
បរិភុញ្ជន្តស្ស អាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

អត្ថង្គតេ សូរិយេ ភិក្ខុ មំសានិ ខាទតិ;
ន ឧម្មត្តកោ ន ច បន ខិត្តចិត្តោ;
ន ចាបិ សោ វេទនាដ្ដោ ភវេយ្យ;
ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ;
សោ ច ធម្មោ សុគតេន ទេសិតោ;

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន រត្តចិត្តោ ន ច បន ថេយ្យចិត្តោ;
ន ចាបិ សោ បរំ មរណាយ ចេតយិ;
សលាកំ ទេន្តស្ស ហោតិ ឆេជ្ជំ;
បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ថុល្លច្ចយំ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន ចាបិ អារញ្ញកំ សាសង្កសម្មតំ;
ន ចាបិ សង្ឃេន សម្មុតិ ទិន្នា;
ន ចស្ស កឋិនំ អត្ថតំ តត្ថេវ;
ចីវរំ និក្ខិបិត្វា គច្ឆេយ្យ អឌ្ឍយោជនំ;
តត្ថេវ អរុណំ ឧគ្គច្ឆន្តស្ស អនាបត្តិ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

កាយិកានិ ន វាចសិកានិ;
សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
អបុព្ពំ អចរិមំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

វាចសិកានិ ន កាយិកានិ;
សព្ពានិ នានាវត្ថុកានិ;
អបុព្ពំ អចរិមំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

តិស្សិត្ថិយោ មេថុនំ តំ ន សេវេ;
តយោ បុរិសេ តយោ អនរិយបណ្ឌកេ;
ន ចាចរេ មេថុនំ ព្យញ្ជនស្មឹ;
ឆេជ្ជំ សិយា មេថុនធម្មបច្ចយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

មាតរំ ចីវរំ យាចេ, នោ ច សង្ឃេ [នោ សំឃស្ស (ក.), នោ ច សំឃស្ស (ស្យា.), នោ ចេ សំឃស្ស (សី.)]
បរិណតំ;
កេនស្ស ហោតិ អាបត្តិ, អនាបត្តិ ច ញាតកេ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

កុទ្ធោ អារាធកោ ហោតិ, កុទ្ធោ ហោតិ គរហិយោ;
អថ កោ នាម សោ ធម្មោ, យេន កុទ្ធោ បសំសិយោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

តុដ្ឋោ អារាធកោ ហោតិ, តុដ្ឋោ ហោតិ គរហិយោ;
អថ កោ នាម សោ ធម្មោ, យេន តុដ្ឋោ គរហិយោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

សង្ឃាទិសេសំ ថុល្លច្ចយំ;
បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ;
ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ឧភោ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សា;

ឧភិន្នំ ឯកុបជ្ឈាយោ;
ឯកាចរិយោ ឯកា កម្មវាចា;
ឯកោ ឧបសម្បន្នោ ឯកោ អនុបសម្បន្នោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

អកប្បកតំ នាបិ រជនាយ រត្តំ;
តេន និវត្ថោ យេន កាមំ វជេយ្យ;
ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ;
សោ ច ធម្មោ សុគតេន ទេសិតោ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន ទេតិ ន បដិគ្គណ្ហាតិ, បដិគ្គហោ តេន ន វិជ្ជតិ;
អាបជ្ជតិ គរុកំ ន លហុកំ, តញ្ច បរិភោគបច្ចយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

ន ទេតិ ន បដិគ្គណ្ហាតិ, បដិគ្គហោ តេន ន វិជ្ជតិ;
អាបជ្ជតិ លហុកំ ន គរុកំ, តញ្ច បរិភោគបច្ចយា;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

អាបជ្ជតិ គរុកំ សាវសេសំ;
ឆាទេតិ អនាទរិយំ បដិច្ច;
ន ភិក្ខុនី នោ ច ផុសេយ្យ វជ្ជំ;
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា។

សេទមោចនគាថា និដ្ឋិតា។

តស្សុទ្ទានំ –

អសំវាសោ អវិស្សជ្ជិ, ទស ច អនុក្ខិត្តកោ;
ឧបេតិ ធម្មំ ឧព្ភក្ខកំ, តតោ សញ្ញាចិកា ច ទ្វេ។

ន កាយិកញ្ច គរុកំ, ន កាយិកំ ន វាចសិកំ [ន កាយិកំ សុនាសិតំ (ស្យា.)];
អនាលបន្តោ សិក្ខា ច, ឧភោ ច ចតុរោ ជនា។

ឥត្ថី តេលញ្ច និស្សគ្គិ, ភិក្ខុ ច បទវីតិយោ;
និវត្ថោ ច ន ច ញត្តិ, ន មាតរំ បិតរំ ហនេ។

អចោទយិត្វា ចោទយិត្វា, ឆិន្នន្តំ សច្ចមេវ ច;
អធិដ្ឋិតញ្ចត្ថង្គតេ, ន រត្តំ ន ចារញ្ញកំ។

កាយិកា វាចសិកា ច, តិស្សិត្ថី ចាបិ មាតរំ;
កុទ្ធោ អារាធកោ តុដ្ឋោ, សង្ឃាទិសេសា ច ឧភោ។

អកប្បកតំ ន ទេតិ, ន ទេតាបជ្ជតី គរុំ;
សេទមោចនិកា គាថា, បញ្ហា វិញ្ញូហិ វិភាវិតាតិ [វិញ្ញូវិភាវិតា (សី. ស្យា.)]។

បញ្ចវគ្គោ

១. កម្មវគ្គោ

៤៨២. ចត្តារិ កម្មានិ។ អបលោកនកម្មំ, ញត្តិកម្មំ, ញត្តិទុតិយកម្មំ, ញត្តិចតុត្ថកម្មំ – ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ។ កតិហាការេហិ វិបជ្ជន្តិ? ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ បញ្ចហាការេហិ វិបជ្ជន្តិ – វត្ថុតោ វា ញត្តិតោ វា អនុស្សាវនតោ វា សីមតោ វា បរិសតោ វា។

៤៨៣. កថំ **វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? សម្មុខាករណីយំ កម្មំ អសម្មុខា ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; បដិបុច្ឆាករណីយំ កម្មំ អបដិបុច្ឆា ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; បដិញ្ញាយ ករណីយំ កម្មំ អបដិញ្ញាយ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; សតិវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; អមូឡ្ហវិនយារហស្ស តស្សបាបិយសិកាកម្មំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; តស្សបាបិយសិកាកម្មារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; តជ្ជនីយកម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; និយស្សកម្មារហស្ស បព្ពាជនីយកម្មំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; បព្ពាជនីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; បដិសារណីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; ឧក្ខេបនីយកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ; បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; មូលាយបដិកស្សនារហស្ស មានត្តំ ទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; មានត្តារហំ អព្ភេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; អព្ភានារហំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; អនុបោសថេ ឧបោសថំ ករោតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ; អបវារណាយ បវារេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ ឯវំ វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៨៤. កថំ **ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ – វត្ថុំ ន បរាមសតិ, សង្ឃំ ន បរាមសតិ, បុគ្គលំ ន បរាមសតិ, ញត្តិំ ន បរាមសតិ, បច្ឆា វា ញត្តិំ ឋបេតិ – ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៨៥. កថំ **អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ – វត្ថុំ ន បរាមសតិ, សង្ឃំ ន បរាមសតិ, បុគ្គលំ ន បរាមសតិ, សាវនំ ហាបេតិ, អកាលេ វា សាវេតិ – ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៨៦. កថំ **សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? ឯកាទសហិ អាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ – អតិខុទ្ទកំ សីមំ សម្មន្នតិ, អតិមហតី សីមំ សម្មន្នតិ, ខណ្ឌនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ, ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ, អនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ, ពហិសីមេ ឋិតោ សីមំ សម្មន្នតិ, នទិយា សីមំ សម្មន្នតិ, សមុទ្ទេ សីមំ សម្មន្នតិ, ជាតស្សរេ សីមំ សម្មន្នតិ, សីមាយ សីមំ សម្ភិន្ទតិ, សីមាយ សីមំ អជ្ឈោត្ថរតិ – ឥមេហិ ឯកាទសហិ អាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៨៧. កថំ **បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? ទ្វាទសហិ អាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ – ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ, ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ, ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ។ បញ្ចវគ្គករណេ កម្មេ…បេ.… ទសវគ្គករណេ កម្មេ…បេ.… វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ, វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា, តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ, វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា, តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ – ឥមេហិ ទ្វាទសហិ អាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៨៨. ចតុវគ្គករណេ កម្មេ ចត្តារោ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា ។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។ បញ្ចវគ្គករណេ កម្មេ បញ្ច ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។ ទសវគ្គករណេ កម្មេ ទស ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា

ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។ វិសតិវគ្គករណេ កម្មេ វីសតិ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។

៤៨៩. ចត្តារិ កម្មានិ – អបលោកនកម្មំ, ញត្តិកម្មំ, ញត្តិទុតិយកម្មំ, ញត្តិចតុត្ថកម្មំ។ ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ កតិហាការេហិ វិបជ្ជន្តិ? ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ បញ្ចហាការេហិ វិបជ្ជន្តិ – វត្ថុតោ វា ញត្តិតោ វា អនុស្សាវនតោ វា សីមតោ វា បរិសតោ វា។

៤៩០. កថំ **វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? បណ្ឌកំ ឧបសម្បាទេតិ , វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ ថេយ្យសំវាសកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ តិត្ថិយបក្កន្តកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ តិរច្ឆានគតំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ មាតុឃាតកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ បិតុឃាតកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ អរហន្តឃាតកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ ភិក្ខុនិទូសកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ សង្ឃភេទកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ លោហិតុប្បាទកំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ ឧភតោព្យញ្ជនំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ ឩនវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្បាទេតិ, វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ។ ឯវំ វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៩១. កថំ **ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។ វត្ថុំ ន បរាមសតិ, សង្ឃំ ន បរាមសតិ, បុគ្គលំ ន បរាមសតិ, ញត្តិំ ន បរាមសតិ, បច្ឆា វា ញត្តិំ ឋបេតិ – ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៩២. កថំ **អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ – វត្ថុំ ន បរាមសតិ, សង្ឃំ ន បរាមសតិ, បុគ្គលំ ន បរាមសតិ, សាវនំ ហាបេតិ, អកាលេ វា សាវេតិ – ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៩៣. កថំ **សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? ឯកាទសហិ អាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។ អតិខុទ្ទកំ សីមំ សម្មន្នតិ, អតិមហតី សីមំ សម្មន្នតិ, ខណ្ឌនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ, ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ, អនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ, ពហិសីមេ ឋិតោ សីមំ សម្មន្នតិ, នទិយា សីមំ សម្មន្នតិ, សមុទ្ទេ សីមំ សម្មន្នតិ, ជាតស្សរេ សីមំ សម្មន្នតិ, សីមាយ សីមំ សម្ភិន្ទតិ, សីមាយ សីមំ អជ្ឈោត្ថរតិ – ឥមេហិ ឯកាទសហិ អាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៩៤. កថំ **បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ**? ទ្វាទសហិ អាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ – ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ, ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ។ ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ។ បញ្ចវគ្គករណេ កម្មេ...បេ.... ទសវគ្គករណេ កម្មេ...បេ.... វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ។ វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ។ វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មបត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ, ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ, សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ – ឥមេហិ ទ្វាទសហិ អាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ។

៤៩៥. អបលោកនកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ? ញត្តិកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ? ញត្តិទុតិយកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ? ញត្តិចតុត្ថកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ? អបលោកនកម្មំ បញ្ច ឋានានិ គច្ឆតិ។ ញត្តិកម្មំ នវ ឋានានិ គច្ឆតិ។ ញត្តិទុតិយកម្មំ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ។ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ។

៤៩៦. អបលោកនកម្មំ កតមានិ បញ្ច ឋានានិ គច្ឆតិ? ឱសារណំ, និស្សារណំ, ភណ្ឌុកម្មំ, ព្រហ្មទណ្ឌំ, កម្មលក្ខណញ្ញេវ បញ្ចមំ – អបលោកនកម្មំ ឥមានិ បញ្ច ឋានានិ គច្ឆតិ ។ ញត្តិកម្មំ កតមានិ នវ ឋានានិ គច្ឆតិ? ឱសារណំ, និស្សារណំ, ឧបោសថំ, បវារណំ, សម្មុតិំ, ទានំ, បដិគ្គហំ, បច្ចុក្កឌ្ឍនំ, កម្មលក្ខណញ្ញេវ នវមំ – ញត្តិកម្មំ ឥមានិ នវ ឋានានិ គច្ឆតិ។ ញត្តិទុតិយកម្មំ កតមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ? ឱសារណំ, និស្សារណំ, សម្មុតិំ, ទានំ, ឧទ្ធរណំ, ទេសនំ, កម្មលក្ខណញ្ញេវ សត្តមំ – ញត្តិទុតិយកម្មំ ឥមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ។ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ

កតមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ? ឱសារណំ, និស្សារណំ, សម្មុតិ, ទានំ, និគ្គហំ, សមនុភាសនំ, កម្មលក្ខណញ្ញេវ សត្តមំ – ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ។

៤៩៧. ចតុវគ្គករណេ កម្មេ ចត្តារោ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។ បញ្ចវគ្គករណេ កម្មេ បញ្ច ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។ ទសវគ្គករណេ កម្មេ ទស ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។ វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ វីសតិ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មបត្តា, អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា។ យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មបត្តោ នាបិ ឆន្ទារហោ, អបិ ច កម្មារហោ។

កម្មវគ្គោ និដ្ឋិតោ បឋមោ។

២. អត្ថវសវគ្គោ

៤៩៨. [អ. និ. ២.២០១-២៣០] ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេ សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វេរានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ វេរានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វជ្ជានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ វជ្ជានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ ភយានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ ភយានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ គិហីនំ អនុកម្បាយ, បាបិច្ឆានំ បក្ខុបច្ឆេទាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា, វិនយានុគ្គហាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ។

អត្ថវសវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ។

៣. បញ្ញត្តវគ្គោ

៤៩៩. ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ បាតិមោក្ខំ បញ្ញត្តំ…បេ…. បាតិមោក្ខុទ្ទេសោ បញ្ញត្តោ… បាតិមោក្ខដ្ឋបនំ បញ្ញត្តំ… បវារណា បញ្ញត្តា… បវារណាឋបនំ បញ្ញត្តំ… តជ្ជនីយកម្មំ បញ្ញត្តំ… និយស្សកម្មំ បញ្ញត្តំ… បព្ពាជនីយកម្មំ បញ្ញត្តំ… បដិសារណីយកម្មំ បញ្ញត្តំ… ឧក្ខេបនីយកម្មំ បញ្ញត្តំ… បរិវាសទានំ បញ្ញត្តំ… មូលាយបដិកស្សនា បញ្ញត្តា… មានត្តទានំ បញ្ញត្តំ… អព្ភានំ បញ្ញត្តំ… ឱសារណីយំ បញ្ញត្តំ… និស្សារណីយំ បញ្ញត្តំ… ឧបសម្បទំ បញ្ញត្តំ… អបលោកនកម្មំ បញ្ញត្តំ… ញត្តិកម្មំ បញ្ញត្តំ… ញត្តិទុតិយកម្មំ បញ្ញត្តំ… ញត្តិចតុត្ថកម្មំ បញ្ញត្តំ…បេ….។

បញ្ញត្តវគ្គោ និដ្ឋិតោ តតិយោ។

៤. អបញ្ញត្តេ បញ្ញត្តវគ្គោ

៥០០. ...បេ.... អបញ្ញត្តេ បញ្ញត្តំ, បញ្ញត្តេ អនុបញ្ញត្តំ...បេ.... សម្មុខាវិនយោ បញ្ញត្តោ...បេ.... សតិវិនយោ បញ្ញត្តោ...បេ.... អមូឡ្ហវិនយោ បញ្ញត្តោ...បេ.... បដិញ្ញាតករណំ បញ្ញត្តំ...បេ.... យេភុយ្យសិកា បញ្ញត្តា...បេ.... តស្សបាបិយសិកា បញ្ញត្តា...បេ.... តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ សង្ឃសុដ្ឋុតាយ, សង្ឃផាសុតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វេរានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ វេរានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វជ្ជានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ វជ្ជានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ ភយានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ ភយានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បដិឃាតាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ គិហីនំ អនុកម្បាយ, បាបិច្ឆានំ បក្ខុបច្ឆេទាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ អប្បសន្នានំ បសាទាយ, បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា, វិនយានុគ្គហាយ – ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ។

អបញ្ញត្តេ បញ្ញត្តវគ្គោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ។

៥. នវសង្គហវគ្គោ

៥០១. នវសង្គហា – វត្ថុសង្គហោ, វិបត្តិសង្គហោ អាបត្តិសង្គហោ, និទានសង្គហោ, បុគ្គលសង្គហោ, ខន្ធសង្គហោ, សមុដ្ឋានសង្គហោ, អធិករណសង្គហោ, សមថសង្គហោតិ។

អធិករណេ សមុប្បន្នេ សចេ ឧភោ អត្ថបច្ចត្ថិកា អាគច្ឆន្តិ ឧភិន្នម្បិ វត្ថុ អារោចាបេតព្ពំ។ ឧភិន្នម្បិ វត្ថុ អារោចាបេត្វា ឧភិន្នម្បិ បដិញ្ញា សោតព្ពា។ ឧភិន្នម្បិ បដិញ្ញំ សុត្វា ឧភោបិ វត្តព្ពា – “អម្ហាកំ ឥមស្មិំ អធិករណេ វូបសមិតេ [វូបសមេបិ (ក.)] ឧភោបិ តុដ្ឋា ភវិស្សថា”តិ។ សចេ អាហំសុ – “ឧភោបិ តុដ្ឋា ភវិស្សាមា”តិ, សង្ឃេន តំ អធិករណំ សម្បដិច្ឆិតព្ពំ។ សចេ អលជ្ជុស្សន្នា ហោតិ, បរិសា ឧព្ពាហិកាយ វូបសមេតព្ពំ។ សចេ ពាលុស្សន្នា ហោតិ, បរិសា វិនយធរោ បរិយេសិតព្ពោ យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូបសម្មតិ។ តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្ពំ។

វត្ថុ ជានិតព្ពំ, គោត្តំ ជានិតព្ពំ, នាមំ ជានិតព្ពំ, អាបត្តិ ជានិតព្ពា។

មេថុនធម្មោតិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – បារាជិកន្តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

អទិន្នាទានន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – បារាជិកន្តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

មនុស្សវិគ្គហោតិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – បារាជិកន្តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

ឧត្តរិមនុស្សធម្មោតិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – បារាជិកន្តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

កាយសំសគ្គោតិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

ទុដ្ឋុល្លវាចាតិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

អត្តកាមន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

សញ្ចរិត្តន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

មហល្លកំ វិហារំ ការាបនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

ភេទកានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

ទុព្ពចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច។

កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ ន បដិនិស្សជ្ជនន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច…បេ….។

អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វាករណន្តិ វត្ថុ ចេវ គោត្តញ្ច – ទុក្កដន្តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ចាតិ។

នវសង្គហវគ្គោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ។

តស្សុទ្ទានំ –

អបលោកនំ ញត្តិ ច, ទុតិយំ ចតុត្ថេន ច;
វត្ថុ ញត្តិ អនុស្សាវនំ, សីមា បរិសមេវ ច។

សម្មុខា បដិបុច្ឆា ច, បដិញ្ញា វិនយារហោ;
វត្ថុ សង្ឃបុគ្គលញ្ច, ញត្តិ ន បច្ឆា ញត្តិ ច។

វត្ថុំ សង្ឃបុគ្គលញ្ច, សាវនំ អកាលេន ច;
អតិខុទ្ទកា មហន្តា ច, ខណ្ឌច្ឆាយា និមិត្តកា។

ពហិនទី សមុទ្ទេ ច, ជាតស្សរេ ច ភិន្ទតិ;
អជ្ឈោត្ថរតិ សីមាយ, ចតុ បញ្ច ច វគ្គិកា។

ទស វីសតិវគ្គា ច, អនាហដា ច អាហដា;
កម្មបត្តា ឆន្ទារហា, កម្មារហា ច បុគ្គលា។

អបលោកនំ បញ្ចដ្ឋានំ, ញត្តិ ច នវឋានិកា;
ញត្តិ ទុតិយំ សត្តដ្ឋានំ, ចតុត្ថា សត្តឋានិកា។

សុដ្ឋុ ផាសុ ច ទុម្មង្កុ, បេសលា ចាបិ អាសវា;
វេរវជ្ជភយញ្ចេវ, អកុសលំ គិហីនញ្ច។

បាបិច្ឆា អប្បសន្នានំ, បសន្នា ធម្មដ្ឋបនា;
វិនយានុគ្គហា ចេវ, បាតិមោក្ខុទ្ទេសេន ច។

បាតិមោក្ខញ្ច ឋបនា, បវារណញ្ច ឋបនំ;
តជ្ជនីយា និយស្សញ្ច, បព្ពាជនីយ បដិសារណី;

ឧក្ខេបន បរិវាសំ, មូលមានត្តអព្ភានំ;
ឱសារណំ និស្សារណំ, តថេវ ឧបសម្បទា។

អបលោកនញត្តិ ច, ទុតិយញ្ច ចតុត្ថកំ;
អបញ្ញត្តេនុបញ្ញត្តំ, សម្មុខាវិនយោ សតិ។

អមូឡ្ហបដិយេភុយ្យ, បាបិយ តិណវត្ថារកំ;
វត្ថុ វិបត្តិ អាបត្តិ, និទានំ បុគ្គលេន ច។

ខន្ធា ចេវ សមុដ្ឋានា, អធិករណមេវ ច;
សមថា សង្គហា ចេវ, នាមអាបត្តិកា តថាតិ។

បរិវារោ និដ្ឋិតោ។

បរិវារបាឡិ និដ្ឋិតា។